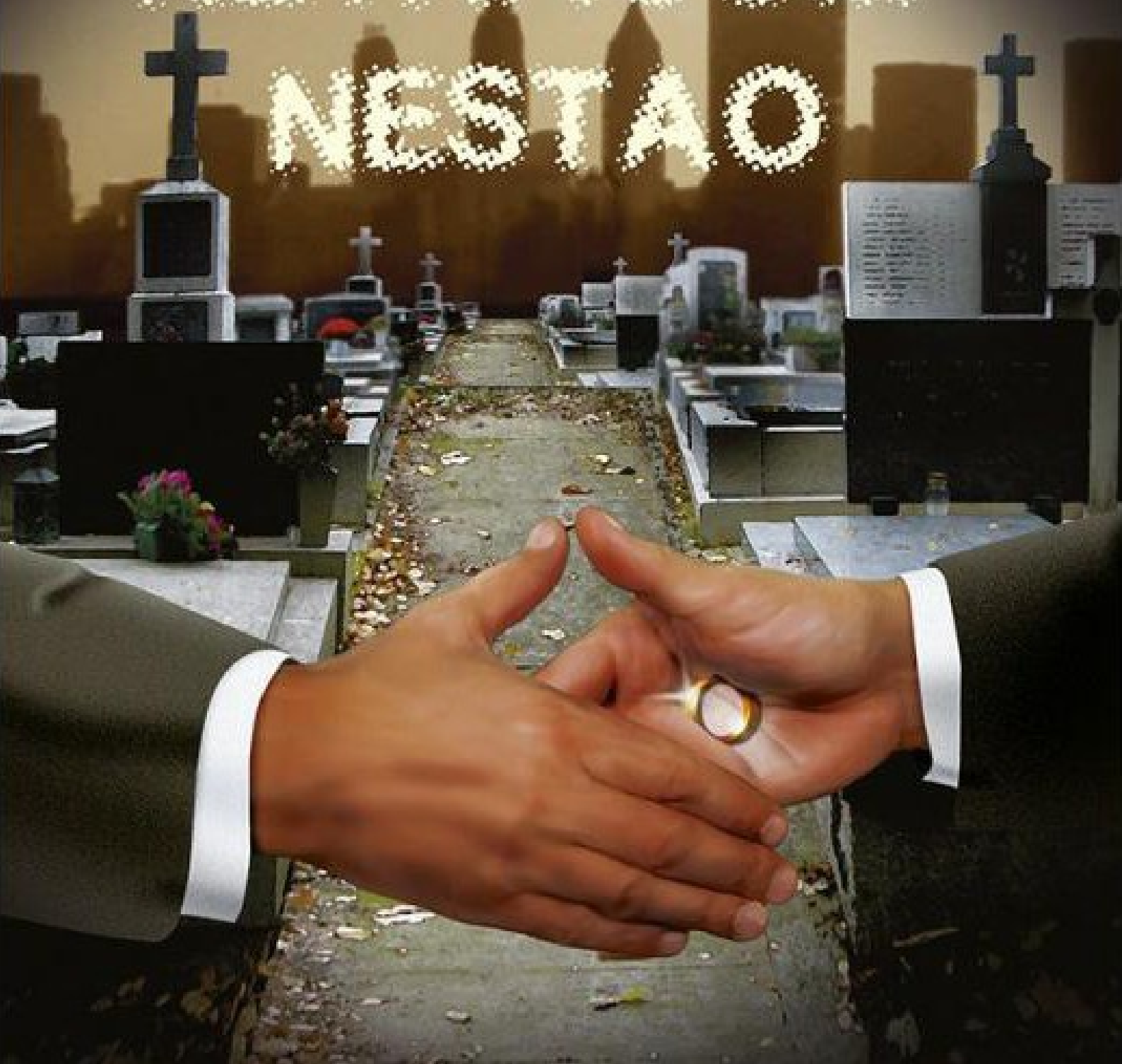

HARLAN COBEN

MEMORIAM
MEMORIAM

HARLAN COBEN

NETRAGOM NESTAO

GONE FOR GOOD

1

Tri dana prije svoje smrti majka mi je rekla - to nisu njezine posljednje riječi, no bile su prilično blizu - da mi je brat još uvijek živ.

To je sve što je rekla. Nije ulazila u detalje. Rekla je to samo jednom. A nije joj bilo najbolje. Morfij je već počeo svoj posljednji stisak srca. Koža joj je bila u onom stanju između žutice i preplanulosti kad počne blijedjeti. Oči su joj utonule duboko u duplje.

Većinu vremena je spavala. Zapravo, imat će samo još jedan trenutak jasnoće - ako je to uopće bio trenutak jasnoće, u što poprilično sumnjam - i to će mi biti prilika da joj kažem da je bila divna majka, da je jako volim, i zbogom. Nismo uopće spominjali moga brata.

To ne znači da nismo mislili na njega kao da i on sjedi uz krevet.

"Živ je."

Točno je tako rekla. A ako je istina, nisam znao je li to dobro ili loše.

Pokopali smo majku četiri dana poslije.

Kad smo se vratili kući na bdjenje, ¹ otac je bijesno gazeći preko čupavca uletio u dnevni boravak. Lice mu je bilo crveno od bijesa. Dakako, ja sam bio tamo. Moja sestra Melissa doputovala je avionom iz Seattlea s Ralphom, svojim mužem. Ujna Selma i ujak Murray hodali su po sobi. Sheila, moja srodna duša, sjedila je do mene i držala me za ruku.

To bi bio konačan zbroj.

Imali smo samo jedan, nevjerojatno nakaradan, cvjetni aranžman. Sheila se nasmiješila i stisnula mi ruku kad je vidjela cedulju. Bez riječi, bez poruke, samo crtež:

Tata je stalno pogledavao kroz prozor - isti onaj prozor probijen pucnjem iz zračne puške dvaput u posljednjih jedanaest godina - i mumljao si u bradu:

"Kurvini sinovi." Okrenuo bi se i sjetio još nekoga tko se nije

pojavi. "Zaboga, barem su se Bergmanovi mogli udostojiti svratiti." Zatim bi zatvorio oči i skrenuo pogled. Ponovno bi ga obuzeo bijes, miješajući se s tugom u nešto s čime se nisam imao snage suočiti.

Tu mješavinu ispunila je još jedna izdaja u posljednjih deset godina.

Trebao sam zraka.

Ustao sam. Sheila me zabrinuto pogledala. "Idem prošetati", tiho sam rekao.

"Želiš li društvo?"

"Mislim da ne."

Sheila je kimnula. Bili smo zajedno već gotovo godinu dana. Nikad nisam imao partnericu tako usklađenu s mojim prilično čudnim vibracijama. Još jedanput mi je stisnula ruku kao da mi želi dati do znanja da me voli i mene je prožela toplina.

Otirač na našim ulaznim vratima bio je od čupave umjetne trave, kao nešto ukradeno s terena za golf, s plastičnom tratinčicom u gornjem lijevom kutu. Prekoračio sam preko njega i pošao uz Downing Place. Niz ulicu su se redale zatupljujuće dosadne dvokatnice obložene aluminijem, iz oko 1962. Još uvijek sam imao svoje tamnosivo odijelo. Po vrućini mi je uzrokovalo svrbež. Sunce je neumoljivo peklo i perverznan dio mene pomislio je kako je dan divan za raspadanje. Slika osmijeha moje majke koji je mogao razvedriti svijet - onog prije nego što se sve dogodilo - bljesnula mi je pred očima. Odmaknuo sam je.

Znao sam kamo idem, iako sumnjam da bih si to bio priznao. Nešto me vuklo onamo, potezala me neka nevidljiva sila. Neki bi to nazvali mazohizmom. Drugi bi primijetili da to možda ima neke veze s raspletom. Ja sam smatrao da se vjerojatno ne radi ni o jednome ni o drugome.

Samo sam htio pogledati mjesto gdje je sve završilo.

Napadali su me zvuči i slike ljetnog predgrađa. Klinci su škriputali pokraj mene na svojim biciklima. Gospodin Cirino, vlasnik predstavništva Forda i Mercuryja na cesti 10, kosio je svoj travnjak. Steinovi, koji su izgradili lanac trgovina kućanskih aparata da bi ih potom progutao veći lanac, šetali su držeći se za ruke. Kod kuće Levineovih bila je u tijeku partija malog ragbija, no nisam poznavao nikoga od sudionika. Iz dvorišta Kaufmanovih dizao se dim roštilja.

Prošao sam pokraj stare kuće Glassmanovih. Mark "Krelac" Glassman skočio je kroz pomična staklena vrata kad mu je bilo šest godina. Igrao se Supermana. Sjećam se vriska i krvi. Trebao je više od četrdeset šavova. Krelac je odrastao i postao nekakav financijski stručnjak koji mlati milijarde. Mislim da ga više ne zovu Krelac, ali nikad se ne zna.

Iza ugla bila je kuća Marianovih, još uvijek u toj užasnoj nijansi sluzavo žute boje, s plastičnim jelenom koji je stražario na prednjem prilazu. Angela Mariano, naša mjesna vragolanka, dvije godine starija od nas, bila je kao neka viša vrsta koja izaziva strahopoštovanje. Dok sam promatrao Angelu kako se sunča u svom stražnjem dvorištu u rebrastom topu na vezanje koji je prkosio gravitaciji, osjetio sam prve bolne napadaje duboke čežnje potaknute hormonima. Doslovno bi mi curila slina. Angela se svađala s roditeljima i potajno pušila u spremištu za alat iza kuće. Njezin dečko je vozio motor.

Naletio sam na nju lani u Aveniji Madison u gradu. Očekivao sam da će izgledati grozno - uvijek biva tako kad se radi o predmetu prve žudnje - no Angela je izgledala sjajno i djelovala sretno.

Vrtna prskalica za vodu ispuštala je lagane valove ispred kuće Erica Frankela u Downing Placeu 23. Eric je imao bar micvu na temu puta u svemir u Chanticleeru u Short Hil su kad smo obojica išli u sedmi razred. Strop je bio uređen u stilu planetarija - tamno nebo sa zvijezdima. Na mojem rasporedu sjedenja pisalo je da sjedim za "Stolom Apol o 14".

Središnji ukras bio je kićeni model rakete na lansirnoj rampi od zelenog bilja. Konobari, odjeveni u realistična astronautska odijela, trebali su predstavljati članove posade Mercwyja 7. Posluživao nas je "John Glenn". Cindi Shapiro i ja iskrali smo se u kapelicu i ljubakali se više od sat vremena. To mi je bilo prvi put. Nisam znao što radim.

Za razliku od Cindi. Sjećam se da je bilo divno, kako me njezin jezik milovao i dirao na neočekivane načine. No sjećam se i kako se moje početno čuđenje nakon dvadesetak minuta razvilo u... pa, dosadu - zbunjeno "što sad?" zajedno s naivnim "je li to sve?".

Kad smo se Cindi i ja kriomice vratili za Stol Apol o 14 Cape Kennedvja, raščupani i u dobrom postljubakajućem raspoloženju (sastav Herbieja Zanea palio je publiku s "Fly Me to the Moon"), moj brat Ken povukao me u stranu i zahtijevao detalje. Ja sam mu ih,

dakako, vrlo rado dao. Nagradio me smiješkom i pljesnuli smo se dlanovima. Te noći, dok smo ležali na krevetu na kat, Ken gore, ja dolje, a radio svirao "Don't Fear the Reaper" Blue Oyster Culta (Kenova omiljena pjesma), moj stariji brat razjasnio mi je životne činjenice onako kako ih vidi jedan srednjoškolac. Poslije sam naučio da je uglavnom bio u krivu (malo previše naglasaka na grudi), ali kad se ponovno sjetim te noći, uvijek se nasmiješim.

"Živ je..."

Odmahnuo sam glavom i skrenuo desno u Coddington Terrace pokraj stare kuće Holderovih. To je bio isti put kojim smo Ken i ja išli do Osnovne škole Burnet HM. Nekad je između dviju kuća postojala popločena staza kako bi put bio kraći. Pitao sam se je li još tu. Moja majka - svi, čak i djeca, zvali su je Sunny - slijedila nas je u školu tobože kradimice. Ken i ja bismo zakolotali očima, a ona bi se sakrila iza stabla. Nasmiješio sam se, sjetivši se njezine pretjerane brige. Tada mi je bilo neugodno zbog toga, no Ken bi jednostavno slegnuo ramenima. Moj brat je bio dovoljno cool da bude pomiren s tim. Ja nisam bio.

Osjetio sam bol i krenuo dalje.

Možda sam si to samo umislio, ali ljudi su počeli zuriti. Bicikli, vođene košarkaške lopte, vrtne prskalice i kosilice, vika ragbijaša - sve kao da je utihnulo dok sam prolazio. Neki su se zapiljili iz znatiželje jer je stranac koji u ljetnu večer seta u tamnosivom odijelu bio prilično neobična pojava. No većina je, ili se bar tako činilo, užasnuto promatrala zato što me prepoznala; nisu mogli vjerovati da bih se usudio hodati po tom svetom tlu.

Prišao sam kući u Ulici Coddington Terrace na broju 47 bez oklijevanja. Kravata mi je bila razvezana. Gurnuo sam ruke u džepove. Stajao sam na rubu pločnika. Zašto sam tu? Vidio sam kako se pomaknula zavjesa u radnoj sobi. Na prozoru se pojavilo lice gospođe Miler, upalo i sablasno. Zurila je u mene. Nisam se micao ni skretao pogled.

Još je zurila, a zatim joj se lice, na moje iznenađenje, raznježilo. Kao da je naša zajednička patnja stvorila nekakvu povezanost. Gospođa Miler mi je kimnula. Uzvratio sam joj i osjetio kako mi naviru suze.

Možda ste vidjeli reportažu na 20/20, PrimeTime Liveu ili u nekoj

drugoj televizijskoj verziji žutog tiska. Za one koji nisu, evo službenog izvješća: 17. listopada prije jedanaest godina, u općini Livingston, država New Jersey, moj brat, Ken Klein, tada 24-godišnjak, brutalno je silovao i zadavio našu susjedu, Julie Miler.

U njezinu podrumu. U Ulici Coddington Terrace 47.

Tamo je pronađeno tijelo. Iz dokaza se nije dalo zaključiti je li zapravo ubijena u toj do kraja neuređenoj podzemnoj prostoriji ili je poslije smrti bačena iza zamrljanog prugastog naslonjača. Većina pretpostavlja ovo prvo. Moj brat nije uhvaćen i pobjegao je u nepoznatom smjeru - barem prema, ponavljam, službenoj verziji.

Posljednjih jedanaest godina Ken izmiče međunarodnoj policijskoj hajci. Međutim, bilo je "viđenja".

Prvo se dogodilo godinu dana nakon ubojstva u malom ribarskom selu na sjeveru Švedske. Interpol je nahrupio, ali moj brat je nekako probio njihov obroč. Navodno je bio upozoren. Nije mi jasno kako, ni od koga.

Sljedeće viđenje dogodilo se četiri godine kasnije u Barceloni. Ken je iznajmio - da citiram novinsko izvješće - "hacijendu s pogledom na ocean" (Barcelona nije na oceanu) s - opet citiram - "vitkom, tamnokosom ženom, možda plesačicom flamenka". Ni više ni manje nego stanovnik Livingstona na odmoru prijavio je da je vidio Kena i njegovu kastiljsku ljubavnicu kako večeraju uz plažu. Moj brat je opisan kao preplanuo i zgodan, u bijeloj košulji otkopčanoj ispod vrata i mokasinkama bez čarapa. Livingstonac, stanoviti Rick Horowitz, išao je sa mnom u četvrti razred kod gospodina Hunta.

Tijekom tog tromjesečnog razdoblja Rick nas je zabavljao tako da je za vrijeme odmora jeo gusjenice.

Ken iz Barcelone još je jednom izmigoljio iz ruke pravde.

Posljednji put kad je moj brat navodno viđen skijao je po stazama za profesionalce u francuskim Alpama (zanimljivo je da Ken nikad prije ubojstva nije skijao). Iz toga nije ništa proizišlo osim reportaže na vijestima. Svih tih godina Kenov status bjegunca postao je kriminalistička verzija emisije Gdje su sada? na VH1. Uskrснуo bi svaki put kad bi se pojavila neka glasina ili, vjerojatnije, kad bi nekoj televizijskoj emisiji pomanjkalo materijala.

Naravno da sam mrzio televizijske prikaze o "zlu u predgrađu" ili kakva bi im već zgodna fraza pala na pamet. U svojim "specijalnim

izvještajima" (htio bih bar jednom čuti da kažu "uobičajen prilog, svi su već obradili tu priču") uvijek su pokazivali iste slike Kena u bijeloj teniskoj opremi - jedno vrijeme bio je rangiran na državnoj ljestvici - u njegovom najsajnijem izdanju. Nemam pojma odakle im. Na njima je Ken izgledao zgodno na onaj način koji ljudi odmah zamrže. Nadut, kenedijevske kose, izrazito preplanuo nasuprot bjelini odjeće, s osmijehom koji otkriva zube, Ken sa slike izgledao je kao jedan od onih povlaštenih ljudi (što nije bio) koji su se probijali kroz život svojim šarmom (pomalo da) i novcem iz zaklade (nije ju imao).

Pojavio sam se na jednoj od tih kontaktnih emisija. Javio mi se neki producent - bilo je to gotovo na samom početku - i tvrdio da želi "pošteno prikazati obje strane". Spomenuo je da imaju mnogo ljudi koji su spremni linčovati moga brata. Ono što im je doista trebalo radi "ravnoteže" bio je netko tko bi gledateljima mogao opisati "pravog Kena".

Nasjeo sam.

Izblajhana voditeljica puna suosjećanja intervjuirala me više od sat vremena. Zapravo sam uživao. To je imalo terapijsko djelovanje. Zahvalila mi je i završila intervju, a kad je emisija emitirana, upotrijebili su samo jedan isječak, iz kojega su maknuli njezino pitanje ("Ma zaista, nećete nam reći da je vaš brat bio savršen, zar ne?") montirali moj odgovor tako da sam se pojavio u krajnje krupnom planu koji je otkrivao svaku poru na mome nosu i nakon uvodne dramatične glazbe rekao sam: "Ken nije bio svetac, Diane."

Uglavnom, to je službeni opis događaja.

Nikada nisam povjerovao u to. Ne kažem da je nemoguće. No smatram da je mnogo vjerojatnije da mi je brat mrtav - i to svih ovih jedanaest godina.

Štoviše, majka je uvijek vjerovala da je Ken mrtav. Čvrsto je vjerovala u to. Bez zadržke.

Sin joj nije bio ubojica. Sin joj je žrtva.

"Živ je... Nije kriv."

Otvorila su se kućna vrata Milerovih. Gospodin Miler izišao je van. Gurnuo je naočale na nos. Stavio je šake na bokove i zauzeo jednu Supermanovu pozu.

"Gubi se odavde, Wile", rekao mi je gospodin Miler. To sam i učinio. Sljedeći veliki šok uslijedio je sat vremena kasnije.

Sheila i ja bili smo u spavaćoj sobi mojih roditelja. Otkad pamtim, ovu sobu je krasio isti masivan namještaj, izbljedjelo mutnosive boje s plavim ukrasima. Sjedili smo na velikom krevetu sa slabim oprugama. Najosobnije stvari moje majke - stvari koje je držala u pretrpanim ladicama svog noćnog ormarića - bile su razbacane po poplunu. Otac je još uvijek bio dolje kod prozora i prkosno buljio van.

Nisam znao zašto želim kopati po stvarima koje je moja majka smatrala dovoljno vrijednima da ih čuva i drži kraj sebe. Boljet će. Znao sam to. Postoji zanimljiva uzajamna veza između namjernog nanošenja boli i utjehe, takav pristup tugovanju nalik je igranju s vatrom. Morao sam to učiniti, pretpostavljam.

Pogledao sam Sheilino lijepo lice - nagnuto ulijevo, pogled spušten i usredotočen - i osjetio sam kako mi je srce poskočilo. Ovo će zvučati malo čudno, ali mogao bih satima gledati u Sheilu. Ne samo zbog njezine ljepote - koja se ionako ne bi mogla nazvati klasičnom, njezine crte lica bile su pomalo nepravilne ili zbog genetike ili, prije, njezine mutne prošlosti - bilo je tu neke živahnosti, radoznalosti, pa i krhkosti, kao da bi je još jedan udarac nepovratno uništio. Zbog Sheile sam htio - izdržite još malo - biti hrabar.

Bez da je podigla pogled, Sheila se napola osmjehnula i rekla, "Prestani."

"Ništa ne radim."

Napokon je podigla glavu i vidjela izraz na mom licu. "Što je?" upita.

Slegnuo sam ramenima. "Ti si sav moj svijet", jednostavno sam rekao.

"I ti si prilično dobro sastavljen."

"Da", rekao sam. "Da, istina je."

Odgurnula je da će me pljusnuti. "Volim te, znaš."

"A kako i ne bi?"

Zakolotala je očima. Pogled je zatim svrnula natrag na majčinu stranu kreveta. Lice joj se umirilo.

"O čemu razmišljaš?" upitao sam.

"O tvojoj majci." Sheila se nasmiješila. "Zbilja mi je bila draga."

"Žao mi je što je nisi poznavala prije."

"I meni."

Počeli smo prekapati po plastificiranim žutim isječcima. Obavijesti

o rođenju - Melisse, Kena i mene. Članci o Kenovim teniskim podvizima. Njegova stara soba još je bila puna trofeja, svih onih brončanih čovječuljaka usred servisa. Bilo je fotografija, većinom onih starih prije ubojstva. Sunny. To je bio majčin nadimak od djetinjstva. Odgovarao joj je.

Pronašao sam njezinu fotografiju kad je bila predsjednica Udruženja roditelja i nastavnika. Ne znam što je radila, ali bila je na pozornici u nekom smiješnom šeširu i sve ostale majke su pucale od smijeha. Na jednoj drugoj vodila je školski sajam. Bila je odjevena kao klaun. Sunny je bila omiljena odrasla osoba među mojim prijateljima. Voljeli su kad bi nas ona vozila u školu. Htjeli su da razredni piknik bude kod nas. Sunny je bila cool roditelj bez sladunjavosti, otkvačena taman koliko treba, možda malčice luda, tako da nikad niste znali što će točno sljedeće učiniti. Oko moje majke uvijek je bilo uzbudljivo ili ako hoćete - živahno.

Nastavili smo prekapati dulje od dva sata. Sheila se nije žurila i pažljivo je gledala svaku sliku. Posebno je zastala nad jednom i usredotočila pogled. "Tko je to?" Pružila mi je fotografiju. Na lijevoj strani je bila moja majka u pomalo besramnom žutom bikiniju iz, rekao bih, oko 1972., i izgledala je vrlo bujno. Zagrlila je niskog muškarca s tamnim brkovima i radosnim osmijehom.

"Kralj Hussein", rekao sam.

"Molim?"

Kimnuo sam,

"Kralj Jordana?"

"Aha. Mama i tata su ga vidjeli u Fontainebleauu u Miamiju."

"I?"

"Mama ga je pitala bi li se slikao s njom."

"Šališ se."

"Evo dokaza."

"Zar nije imao tjelohranitelje ili tako nešto?"

"Pretpostavljam da nije izgledala naoružano."

Sheila se nasmijala. Sjetio sam se kad mi je mama pričala o tome. O poziranju s kraljem Husseinom. Kako tatin fotoaparat nije radio pa je mumljao nešto ispod glasa i pokušavao ga popraviti, a ona ga je ljutitim pogledom požurivala, kako je kralj strpljivo stajao, a njegov šef sigurnosti pregledao aparat, otkrio problem, popravio ga i vratio

tati.

Moja mama, Sunny.

"Bila je tako lijepa", reče Sheila.

Bio bi grozan klišej reći da je dio nje umro kad je pronađeno tijelo Julie Miler, ali klišeji često pogađaju ravno "u srž". Smijeh moje majke je utihnuo, prigušio se. Nakon što je čula za ubojstvo, nikada nije imala provalu bijesa ili histerično zaplakala. Često poželim da jest. Moja živahna majka postala je zastrašujuće mirna. Cjelokupno njezino ponašanje postalo je beživotno, jednolično - lišeno strasti bio bi najbolji opis - što je kod nekoga poput nje bilo mučnije gledati od najbizarnije glume.

Začulo se zvono na ulaznim vratima. Pogledao sam kroz prozor spavaće sobe i ugledao kombi za dostavu Eppes-Essen delikatesa. Mesni sendviči za, hm, goste. Tata je optimistično naručio previše porcija. U zabludi do samog kraja. Ostao je u ovoj kući kao kapetan Titanica. Sjećam se kad su prozori nedugo nakon ubojstva prvi put propucani zračnom puškom - kako je prkosno mahao šakom. Mislim da je mama htjela da se presele. Tata nije. U njegovim očima selidba bi značila predaju. Selidba bi bila priznanje krivnje njihova sina. Selidba bi bila izdaja.

Glupo.

Sheila me promatrala. Njezina toplina bila je gotovo opipljiva, dodatna zraka sunca na mojem licu, i na trenutak sam joj se jednostavno prepustio. Upoznali smo se na poslu prije oko godinu dana. Ja radim u upravi Covenant Housea u 41. ulici u New Yorku.

Dobrotvorna smo zaklada koja pomaže djeci pobjegloj od kuće da prežive na ulici. Sheila je došla kao volonterka. Ona je iz malog grada u Idaho, iako se čini da je u njoj ostalo vrlo malo od cure iz provincije. Rekla mi je da je prije mnogo godina i ona bila odbjeglo dijete.

To je sve što mi je rekla o svojoj prošlosti.

"Volim te", rekao sam. "Kako i ne bi?" uzvratila je. Nisam zakolutao očima. Sheila je do kraja bila dobra prema mojoj majci. Išla je javnim autobusom iz Port Authorityja do Avenije Northfield i pješke do Bolničkog centra St.

Barnabas. Prije bolesti, posljednji put kad je mama boravila u St. Barnabasu, bilo je kad je porađala mene. U toj podudarnosti vjerojatno je bilo nešto vrlo znakovito, ali to tada još nisam mogao

vidjeti.

No, vidio sam Sheilu s mojom majkom. I zapitao sam se neke stvari. Odlučio sam riskirati.

"Trebala bi nazvati svoje roditelje", rekao sam tiho.

Sheila me pogledala kao da sam joj upravo odvalio pljusku. Skliznula je s kreveta.

"Sheila?"

"Nije vrijeme za to, Wile."

Podigao sam okvir u kojemu je bila fotografija mojih preplanulih roditelja na odmoru.

"Meni se čini sasvim prikladno."

"Ne znaš ništa o mojim roditeljima."

"Želio bih znati", rekao sam.

Okrenula mije leđa. "Radiš s odbjeglom djecom", rekla je.

"Pa?"

"Znaš kako gadnih situacija ima."

Znao sam. Ponovno sam razmišljao o njezinim nepravilnim crtama lica - nosu, na primjer, s izdajnički sumnjivom oteklinom - i pitao se o mogućim uzrocima. "Također znam da je gore ako se ne razgovara o tome."

"Razgovarala sam o tome, Wile."

"Ne sa mnom."

"Nisi moj psihoterapeut."

"Ja sam čovjek kojeg voliš."

"Da." Okrenula se prema meni. "Ali ne sada, dobro? Molim te."

Nisam imao odgovor na to, no možda je bila u pravu. Prsti su mi se odsutno igrali okvirom slike. I tada se dogodilo.

Fotografija u okviru malo je spuznula.

Spustio sam pogled. Druga fotografija provirila je ispod prve. Još sam malo pomaknuo onu gornju. Na donjoj fotografiji pojavila se ruka. Pokušao sam je gurnuti dalje, ali nije išlo. Napipao sam prstom kvačice na poledini. Gurnuo sam ih u stranu i stražnja strana okvira pala je na krevet. Za njom su dolepršale dvije fotografije.

Na jednoj - onoj gornjoj - bili su moji roditelji na krstarenju. Izgledali su sretno, zdravo i opušteno, onako kako ih jedva pamtim. Ali za oko mi je zapela druga fotografija, ona skrivena.

Crveno otisnut datum na dnu bio je star manje od dvije godine.

Slika je snimljena na vrhu polja, brda ili tako nečeg. Nisam vidio kuće u pozadini, samo snijegom pokrivena planina kao iz uvodne scene filma *Moje pjesme, moji snovi*. Čovjek na slici nosio je kratke hlače, ruksak, sunčane naočale i iznošene gojzerice. Imao je poznat osmijeh. Lice također, iako je sada bilo išarano borama. Kosa mu je bila duža. Brada mu je imala sjedine. Ali nije bilo zabune.

Čovjek na slici bio je moj brat, Ken.

2

Otac je bio sam u stražnjem dvorištu. Pala je noć. Sjedio je vrlo mirno i zurio u tamu. Kad sam došao iza njega, uzdrimala me bolna uspomena.

Neka četiri mjeseca nakon Julienu ubojstva, zatekao sam oca u podrumu leđima okrenutima prema meni isto kao sada. Mislio je da je kuća prazna. Na desnome dlanu ležao mu je njegov Ruger, pištolj kalibra 22. Nježno je ljuljao pištolj, kao da je mala životinja, i u cijelome životu nisam bio toliko uplašen. Stajao sam ondje kao ukopan. Nije skidao pogled s pištolja. Nakon nekoliko dugih minuta brzo sam se odšuljao do vrha stuba i pravio se da sam tek ušao, bučno koračajući niz stube, a kada sam sišao do njega, pištolj je nestao.

Tjedan dana nisam se micao iz njegove blizine.

Sad sam se provukao kroz pomična staklena vrata. "Hej", rekao sam mu.

Okrenuo se, a lice mu se već razvuklo u širok osmijeh. Uvijek ga je imao za mene. "Hej, Wile", rekao je, a hrapav glas postao je nježan. Tata se uvijek veselio svojoj djeci. Prije nego što se sve to dogodilo, moj otac je bio prilično omiljen čovjek. Ljudi su ga voljeli. Bio je srdačan i pouzdan, a možda i malo otresit, zbog čega je djelovao još pouzdanije. No iako bi vam se moj otac znao nasmiješiti, uopće ga nije bilo briga za vas. Njegov svijet je bila njegova obitelj. Nitko drugi nije mu bio važan. Nevolje stranaca, pa čak i prijatelja, nikad ga zapravo nisu dirale. Bio je potpuno usredotočen na obitelj.

Sjeo sam na naslonjač pokraj njega, ne znajući kako da prijedem na temu. Nekoliko puta sam duboko udahnuo i slušao njega kako čini isto. S njim sam se osjećao savršeno sigurno. Možda je stariji i slabiji, a ja sam sad već viši, jači čovjek - no znao sam da će se on, dođe li do nevolje, još uvijek dići i primiti udarac umjesto mene.

I da ću se ja još uvijek izmaknuti i pustiti ga.

"Moram odrezati onu granu odostraga", rekao je, pokazujući prstom u mrak.

Nisam je mogao vidjeti. "Aha", rekoh.

Svjetlost s pomičnih staklenih vrata ocrtavala mu je profil. Bijes je sada iščeznuo, a vratio se izraz skršenosti. Ponekad mislim da se doista pokušao dići i primiti udarac kad je Julie umrla, ali je bio oboren na stražnjicu. Oči su mu još uvijek izgledale kao da puca iznutra, kao da je neočekivano dobio udarac u trbuh, a ne zna zašto.

"Ti si dobro?" upitao me. Njegov standardni uvod.

"Dobro sam. Hoću reći, ne dobro, ali..."

Tata je mahnuo rukom. "Da, glupo pitanje", rekao je.

Opet smo zapali u tišinu. Pripalio je cigaretu. Tata nikad nije pušio kod kuće. Zbog zdravlja svoje djece i tako to. Povukao je dim, a zatim, kao da se iznenada sjetio, pogledao me i brzo ugasio cigaretu.

"U redu je", rekao sam.

"Tvoja majka i ja složili smo se da nikad neću pušiti kod kuće."

Nisam želio rasprave. Sklopio sam ruke i spustio ih u krilo. Zatim sam se otisnuo u nepoznato. "Mama mi je nešto rekla prije nego što je umrla."

Skrenuo je pogled na mene. "Rekla je da je Ken još živ."

Tata se ukočio, ali samo na sekundu. Žalostan osmijeh prekrpio mu je lice. "To je zbog lijekova, Wile."

"To sam i ja mislio", rekoh. "U početku."

"A sad?"

Pogledao sam njegovo lice, tražeći neki znak obmane. Dakako, bilo je puno glasina. Ken nije bio bogat. Mnogi su se čudili kako si je moj brat mogao priuštiti život u bijegu tako dugo vremena. Moj odgovor je naravno bio taj da nije u bijegu - da je i on umro one noći.

Ostali, možda većina ljudi, vjerovali su da su mu moji roditelji nekako doturali novac.

Slegnuo sam ramenima. "Pitam se zašto bi to rekla nakon svih ovih godina."

"Lijekovi", ponovio je. "I umirala je, Wile."

Drugi dio tog odgovora obuhvaćao je tako mnogo. Pustio sam da neko vrijeme visi u zraku. Zatim sam upitao: "Misliš li ti da je Ken živ?"

"Ne", rekao je. A onda je skrenuo pogled.

"Je li ti mama išta govorila?"

"O tvom bratu?"

"Da."

"Otprilike što i tebi", rekao je.

"Daje Ken živ?"

"Da."

"Još nešto?"

Tata je slegnuo ramenima. "Rekla je da nije ubio Julie. Rekla je da bi se već vratio, ali treba prvo nešto obaviti."

"Obaviti što?"

"Govorila je besmislice, Wile."

"Jesi li je pitao?"

"Naravno. Ali samo je bulaznila. Nije me više mogla čuti. Ušutkao sam je. Rekao sam joj da će sve biti u redu."

Ponovno je skrenuo pogled. Pomislio sam mu pokazati Kenovu fotografiju, ali odlučio sam odustati. Htio sam promisliti o svemu prije nego što nas povedem tim putem.

"Rekao sam joj da će sve biti u redu", ponovio je.

Kroz vrata sam mogao vidjeti jednu od onih uokvirenih slika, starih fotografija u boji izbljedjelih od sunca do žuto-zelene mrlje. U sobi nije bilo novijih slika. Kuća nam je bila zaustavljena u vremenu, zamrznuta prije jedanaest godina, kao u onoj staroj pjesmi u kojoj se djedov sat zaustavi kad starac umre.

"Odmah se vraćam", rekao je tata.

Gledao sam ga kako se diže i odlazi sve dok nije pomislio da je izvan vidokruga. No mogao sam mu nazreti obris u mraku. Vidio sam da je spustio glavu. Ramena su mu se počela tresti. Mislim da nikad nisam vidio svog oca da plače. Nisam to htio gledati ni sada.

Okrenuo sam se i sjetio druge fotografije, one gornje, s roditeljima na krstarenju, preplanulima i sretnima, i zapitao sam se misli li možda i on na nju.

Kad sam se te noći kasno probudio, Sheila nije bila u krevetu.

Sjeo sam i osluhnuo. Ništa. Bar ne u stanu. Mogao sam čuti uobičajen kasnonoćni ulični žamor tri kata niže. Pogledao sam prema kupaonici. Svjetlo je bilo ugašeno. Zapravo, sva su svjetla bila ugašena. Htio sam je pozvati, no bilo je nečeg krhkog u toj tišini, poput mjehurića. Izvukao sam se iz kreveta. Stopala su mi dotaknula tapison, onakav kakav morate imati u stambenim zgradama da se priguši buka odozdo ili odozgora.

Stan nije bio velik, imao je samo jednu spavaću sobu. Odšuljao sam se prema dnevnoj sobi i provirio unutra. Sheila je bila unutra. Sjedila

je na prozorskoj dasci i gledala na ulicu. Zurio sam joj u leđa, labuđi vrat, prekrasna ramena, kosu koja je padala niz bijelu kožu; opet sam osjetio kako mi srce poskakuje. Naša je veza još bila na granici prvih tjeskoba, one vrste ljubavi koja život čini ružičastim i ne možete se naši ti ti jedno drugoga, s onim divnim trncima zbog kojih trčite preko parka da biste je vidjeli i za koje znate, znate da će uskoro prijeći u nešto bogatije i dublje.

Samo sam jedanput bio zaljubljen prije toga. A to je bilo jako davno.

"Hej", rekao sam.

Okrenula se samo malo, ali dovoljno. Na obrazima su joj bile suze. Mogao sam vidjeti kako klize na mjesecini. Bila je tiha - nije plakala, jecala ili teško disala. Samo suze.

Ostao sam na vratima i pitao se što da učinim.

"Sheila?"

Na našem drugom izlasku Sheila je izvela trik s kartama. Ja sam izvukao dvije karte, stavio ih u sredinu špila dok je ona okrenula glavu, a onda je bacila cijeli špil osim moje dvije karte na pod. Ozareno se nasmiješila nakon što je izvela tu majstoriju, držeći te dvije karte tako da ih mogu vidjeti. Nasmiješio sam se i ja njoj. Bilo je - kako da to kažem? - šašavo. Sheila je zaista bila šašava. Voljela je trikove s kartama, Kool-Aid od trešnje i boy bandove. Pjevala je opere, nezasitno čitala i plakala na reklame Hallmarka. Mogla je odlično imitirati Homera Simpsona i gospodina Burnsa, ali Smithers i Apu su joj bili slabi. A najviše od svega, Sheila je voljela plesati. Voljela je sklopiti oči, staviti glavu na moje rame i odlutati.

"Žao mi je, Wile", rekla je bez okretanja. "Zbog čega?" pitao sam.

Zadržala je pogled na prozoru. "Vrati se u krevet. Doći ću za nekoliko minuta."

Htio sam ostati ili ponuditi riječi utjehe. No nisam. Sada je bila izvan dosega. Nešto ju je odvuklo. Riječi ili djela bili bi ili suvišni ili štetni. Barem sam si tako rekao. I počinio sam veliku grešku. Vratio sam se u krevet i čekao.

No Sheila se nikad nije vratila.

3

Las Vegas, Nevada

Morty Meyer bio je u krevetu, na leđima, spavao je kao top kad je osjetio cijev pištolja na čelu.

"Probudi se", rekao je neki glas.

Mortyjeve oči su se širom otvorile. Soba je bila u mraku. Pokušao je dići glavu, ali pištolj ga je pritisnuo dolje. Pogled mu je skrenuo prema svijetlećem radio-satu na noćnom ormariću. Ali sata nije bilo. Nije imao nikakav sat već godinama, sjetio se. Otkad je umrla Leah. Otkad je prodao kuću s četiri spavaće sobe.

"Hej, mogu to vratiti", reče Morty. "Znate to, dečki."

"Ustani." Čovjek je odmaknuo pištolj. Morty je podigao glavu. Dok su mu se oči prilagođavale na tamu, mogao je nazreti šal preko njegova lica. Morty se sjetio radioemisije Sjenka iz svojeg djetinjstva. "Što želite?"

"Trebam tvoju pomoć, Morty."

"Poznajemo li se?"

"Ustani."

Morty je poslušao. Prebacio je noge iz kreveta. Kad je ustao, u glavi mu se zavrtjelo u znak prosvjeda. Zateturao je, zaglavljen u onoj točki gdje pijano zujanje prestaje, a mamurluk skuplja snagu poput nadolazeće oluje.

"Gdje ti je liječnički pribor?" upita čovjek s pištoljem.

Olakšanje je preplavilo Mortyjeve vene. Znači, o tome se radilo. Morty je pogledom potražio ranu, ali bilo je premračno. "Vi?"

"Ne. Ona je u podrumu." Ona?

Morty je pružio ruku pod krevet i izvukao svoju kožnu liječničku torbu. Bila je stara i izlizana. Njegovi inicijali, nekoć sjajni na zlatnoj pločici, sada su nestali. Zatvarač se nije zatvarao do kraja. Leah ju je kupila kad je diplomirao medicinu na Sveučilištu Columbia prije više od četrdeset godina. Nakon toga trideset godina bio je internist u Great Necku.

On i Leah podigli su tri sina. I evo ga tu, bliži se sedamdesetoj, živi u jednosobnoj rupi i duguje novac i usluge više-manje svakome.

Kockanje. To je bio Mortvjev izbor poroka. Godinama je uspijevao normalno funkcionirati usprkos svojoj ovisnosti, popuštati svojim unutarnjim demonima, a opet ih držati po strani. Međutim, demoni su ga napokon sustigli. Uvijek je tako. Neki su tvrdili da mu je Leah davala motivaciju da se bori s njima. Možda je to istina. No kad je umrla, više nije bilo razloga za borbu. Pustio je demone da nagrnu i učine najgore što mogu.

Morty je izgubio sve, uključujući svoju liječničku dozvolu. Odselio se na zapad u ovu rupetinu. Kockao je gotovo svake noći. Njegovi dečki - svi odrasli i s obiteljima - više ga nisu zvali. Krivili su ga za majčinu smrt. Rekli su da je Leah zbog njega ostarila prije vremena. Vjerojatno su bili u pravu.

"Požuri", rekao je neznamac. "Evo."

Pošli su niz podrumske stube. Morty je vidio da je svjetlo upaljeno. Ova je zgrada, njegov novi bijedni dom, nekoć bila pogrebni zavod. Morty je unajmio sobu u prizemlju. Dali su mu da koristi podrum - gdje su nekad čuvali i balzamirali tijela.

Zahrđao dječji tobogan s igrališta vodio je sa stražnjeg parkirališta do kuta podruma.

Tako su nekad dolje spuštali tijela - parkiraj i gurni. Zidovi su bili prekriveni pločicama, no mnoge su se raspadale zbog godina zapuštenosti. Trebalo je upotrijebiti kliješta da bi voda potekla. Većine vrata ormara nije bilo. Okolo je još lebdio zadah smrti, kao stari duh koji odbija otići.

Ozlijeđena žena ležala je na čeličnome stolu. Morty je odmah mogao vidjeti da to ne izgleda dobro. Okrenuo se natrag prema Sjenci.

"Pomozi joj", rekao je nepoznati.

Mortyju se nije sviđao ton njegova glasa. Bilo je tu bijesa, da, ali prevladavajući osjećaj bio je goli očaj, glas mu je bio više molba nego bilo što drugo. "Ne izgleda dobro", reče Morty.

Čovjek je pritisnuo pištolj na Mortvjeva prsa. "Ako umre, umrijet ćeš i ti." Morty je progutao slinu. Dovoljno jasno. Približio joj se. Tijekom godina, liječio je tu mnogo ljudi - ali ovo će biti prva žena. Tako je Morty zarađivao za svoj nazoviživot. Zašij i bježi. Ako odete u ambulantu s ranom od metka ili uboda, dežurni liječnik je zakonom

obavezan to prijaviti. Umjesto toga, ljudi su dolazili u Mortyjevu improviziranu bolnicu.

Prisjetio se predavanja o trojstvu na studiju medicine. O abecedi, recimo to tako. Dišni putevi, disanje, cirkulacija. Disanje joj je bilo teško i puno pljuvačke.

"Vi ste joj to učinili?" Čovjek nije odgovorio.

Morty je radio najbolje što je mogao. Zapravo, krpao je. Treba je stabilizirati, mislio je.

Stabilizirati i maknuti odavde.

Kad je završio, čovjek ju je nježno podigao. "Ispričaš li nešto-"

"Već su mi i gori prijetili."

Čovjek je izjurio van sa ženom. Morty je ostao u podrumu. Osjećao je da su mu živci napeti zbog iznenadna buđenja. Uzdahnuo je i odlučio se vratiti u krevet. No prije nego što je krenuo uz stube, Morty Meyer napravio je kobnu pogrešku.

Pogledao je kroz stražnji prozor.

Čovjek je odnio ženu do auta. Pažljivo, gotovo nježno, polegao ju je odostraga. Morty je promatrao taj prizor. A onda je ugledao neki pokret.

Kradomice je zirnuo. I tada osjetio kako ga prožima jeza. Još jedan putnik.

Na stražnjem sjedalu auta bio je još netko. Putnik koji se nikako nije uklapao. Morty je automatski posegnuo za telefonom, no zaustavio se čak i prije nego što je podigao slušalicu. Koga bi nazvao? Što bi rekao?

Morty je zatvorio oči i odagnao što je vidio. Odvukao se natrag po stubama. Uvukao se u krevet i pokrio se. Buljio je u strop i pokušavao zaboraviti.

4

Poruka koju mi je Sheila ostavila bila je kratka i slatka:

Uvijek ću te voljeti.

S

Nije se vratila u krevet. Pretpostavljam da je provela cijelu večer zureći kroz prozor. Bilo je tiho dok je nisam čuo kako se odšuljala iz stana oko pet ujutro. Samo vrijeme i nije bilo čudno. Sheila je ranoranilac, od one vrste koja me podsjeća na onu staru reklamu za vojsku koja kaže da do devet obave više nego većina ljudi cijeli dan. Poznate taj tip: Zbog nje se osjećate kao zabušant i volite je zbog toga.

Sheila mi je jednom - i samo jednom - rekla da je naviknuta na rano dizanje jer je godinama radila na farmi. Kad sam navalio da mi ispriča detalje, brzo se zatvorila.

Prošlost je bila crta u pijesku. Prijeđi je na vlastitu odgovornost.

Njezino ponašanje više me zbunilo nego zabrinulo.

Otuširao sam se i obukao. Bratova je fotografija bila u ladici mog radnog stola. Izvadio sam je i dugo proučavao. Osjećao sam prazninu u grudima. Misli su mi se kovitlale i rojile se, ali sve što je iz toga proizišlo jedna je prilično jednostavna misao: Ken je ipak uspio preživjeti i izvući se.

Možda se pitate na osnovi čega sam vjerovao da je mrtav svih ovih godina. Priznajem da je dio toga staromodna intuicija pomiješana sa skrivenom nadom. Volio sam svoga brata.

I poznao sam ga.

Ken nije bio savršen. Ken bi brzo planuo i ušao u sukob. Ken je bio upetljan u nešto loše.

Ali Ken nije bio ubojica. Bio sam siguran u to. No još je nešto osim te bizarne vjere išlo u prilog teoriji obitelji Klein. Najprije, kako bi Ken mogao preživljavati u bijegu? Imao je samo osamsto dolara u banci. Odakle mu novac da izmiče međunarodnoj potjeri? I koji li je samo motiv mogao imati da ubije Julie? Kako to da nikad nije stupio u vezu s nama tijekom posljednjih jedanaest godina? Zastoje bio tako nervozan

kad je došao kući u taj posljednji posjet? Zašto mi je rekao da je u opasnosti? I zašto ga, kad pogledam iz sadašnje perspektive, nisam nagovorio da mi kaže više o tome?

No najviše štete - ili ohrabrenja, ovisi o vašem gledištu - donijela je krv pronađena na mjestu ubojstva. Dio je pripadao Kenu. Velika mrlja njegove krvi bila je u podrumu, a kapi su vodile uz stube i kroz vrata. I još jedna mrlja otkrivena je na grmu u stražnjem dvorištu Milerovih. Teorija obitelji Klein bila je da je pravi ubojica ubio Julie i teško ranio (a onda i ubio) moga brata. Policijska teorija bila je jednostavnija: Julie je pružala otpor.

Još je jedna stvar podupirala obiteljsku teoriju - nešto povezano izravno sa mnom pa prepostavljam da zbog toga to nitko nije ozbiljno shvatio.

A to je da sam te noći vidio nekog čovjeka koji se skrivao blizu kuće Milerovih.

Kao što rekoh, policija i novinari to su više-manje odbacili - na kraju krajeva, oslobađanje brata mi je u interesu - no taj podatak je bitan da bi se shvatilo zašto vjerujemo u to što vjerujemo. Napokon, moja obitelj mogla je birati. Mogli smo prihvatiti da je moj brat ubio prekrasnu mladu ženu bez razloga, da je zatim živio bez ikakva vidljivog prihoda krijući se jedanaest godina (i to - ne zaboravite - usprkos iscrpnoj medijskoj pokrivenosti i velikoj policijskoj potrazi), ili smo mogli vjerovati da je sporazumno vodio ljubav s Julie MiUer (otuda većina fizičkih dokaza) i u koju god nevolju da je upao, tko god da je tako zastrašio Kena, možda netko koga sam vidio izvan kuće na Coddington Terraceu te noći, nekako mu je namjestio ubojstvo i pobrinuo se da mu tijelo nikad ne bude pronađeno.

Ne želim reći da se sve savršeno uklapa. Ali poznavali smo Kena. Nije učinio ono što su ljudi rekli. Pa koja druga mogućnost postoji?

Neki su povjerovali našoj teoriji, ali većinom su to bili ljudi opsjednuti zavjerama, oni koji misle da Elvis i Jimi Hendrix sviruckaju na nekom otoku pokraj Fidžija. TV emisije su na to potrošile prazne riječi koje su bile toliko neiskrene da televizor samo što vam se nije smijuljio u lice. Kako je vrijeme prolazilo, malo sam se primirio u svom branjenju Kena.

Koliko god to zvučalo sebično, želio sam život. Htio sam karijeru. Nisam htio biti brat poznatog ubojice u bijegu.

Siguran sam da su me u Covenant Houseu nevoljko zaposlili. Tko ih može kriviti? Iako sam u upravi, moje ime se drži podalje od službenih papira. Nikad se ne pojavljujem na priredbama za prikupljanje financijskih sredstava. Moj posao je strogo pozadinski. I većinu vremena sam time zadovoljan.

Ponovno sam pogledao sliku čovjeka toliko poznatog, a opet posve strana.

Je li majka lagala od samog početka?

Je li pomagala Kenu dok je ocu i meni govorila da misli da je mrtav? Kad se sad osvrnem unatrag, majka se najviše zalagala za teoriju da je Ken mrtav. Je li mu cijelo vrijeme potajno slala novac? Je li Sunny od početka znala gdje je on?

Pitanja od kojih boli glava. Odvratio sam pogled i otvorio kuhinjski ormarić. Već sam odlučio da tog jutra neću ići u Livingston - dođe mi da vrištim od pomisli na sjedenje u tom lijesu od kuće još jedan dan - a i stvarno sam morao otići na posao. Bio sam siguran da majka ne samo da bi razumjela nego bi me i podržala. Pa sam si nasuo zdjelu žitarica Golden Grahams i nazvao Sheilinu glasovnu poštu na poslu. Rekao sam joj da je volim i zamolio je da me nazove.

Moj stan - dobro, to je sad naš stan - nalazi se na uglu 24. ulice i Devete avenije, nedaleko od hotela Chelsea. Obično prošetam tih sedamnaest ulica sjeverno do Covenant Housea, koji je u 41. ulici, blizu Zapadne autoceste. To je bila sjajna lokacija za sklonište za odbjegli u vrijeme prije čišćenja 42. ulice, kad je to smradno područje bilo uporište izopačenosti koja je bola oči. Četrdeset druga ulica bila je neka vrsta vrata pakla, mjesto gdje su se različite ljudske vrste groteskno međusobno miješale. Prolaznici i turisti prolazili bi pokraj prostitutki, dilera, svodnika, prodavaonica potrepština za narkomane, pornografskih lokala i kina i kad bi došli do kraja, to bi ih ili zagolicalo ili bi dobili poriv da se otuširaju i dobiju injekciju penicilina. Po mom mišljenju, te nastranosti su bile tako prljave, tako deprimirajuće da ste se od toga jednostavno morali osjećati jadno. Ja sam ljudsko biće. Imam osjećaj požude i porive poput većine tipova koje znam. Ali nikada nisam mogao shvatiti kako itko može pobrkati prljavštinu bezubih ovisnika o cracku s erotikom.

Čišćenje grada nam je u izvjesnom smislu otežalo posao. Spasilački kombi Covenant Housea znao je kuda treba kružiti. Bjegunci su bili

vani na otvorenom, primjetljiviji. Sada nam zadatak nije bio tako jednostavan. I što je još gore, sam grad nije bio ništa čišći - samo je na prvi pogled izgledao čišći. Takozvani pristojni ljudi, ti prolaznici i turisti koje sam bio spomenuo, nisu više bili izloženi zamračenim izlozima na kojima je pisalo SAMO ZA ODRASLE ili trošnim osvijetljenim reklamama koje najavljuju šaljive pornografske naslove poput SVRŠAVAJUĆI VOJNIK RYAN ili AMERIČKA KITA. No takav ološ zapravo nikad ne nestaje. Ološ je žohar. Preživljava. Nađe rupu i sakrije se. Mislim da ga ne možete ubiti.

A postoje i loše strane skrivanja ološa. Kad je ološ vidljiv, možete se podrugivati i osjećati nadmoćno. Ljudima je to potrebno. Za neke je to odušak. Još jedna prednost ološa na otvorenom: S čime biste se radije suočili - vidljivim frontalnim napadom ili zmijolikom opasnošću koja se šulja kroz šikaru? Naposljetku - a možda stvari promatram odveć izbliza - ne možete imati prednju stranu bez stražnje, ne možete imati gore bez dolje, a nisam siguran ni možete li imati svjetlo bez tame, čistoću bez ološa, dobro bez zla.

Nisam se okrenuo kad sam čuo prvu automobilsku trubu. Živim u New Yorku i naviknut sam na to da je trubljenje neizbježno dok lunjate ulicama, poput zraka koji dišete ili vode u kojoj plivate. Tako da se nisam okrenuo sve dok nisam čuo poznati glas kako viče "Hej, šupčino". Kombi Covenant Housea zakočio je kraj mene. Kvadro je bio vozač i jedina osoba u kombiju. Spustio je prozor i skinuo sunčane naočale.

"Upadaj", rekao je.

Otvorio sam vrata i uskočio. Terenski kombi smrdio je po cigaretama, znoju i lagano po parizeru iz sendviča koje dijelimo svake noći. Na tepesima je bilo mrlja svih veličina i vrsta. Pretinac kod suvozača bio je samo prazna spilja. Opruge u sjedalima su otkazale. Kvadro je uporno gledao cestu. "Kog vraga radiš?"

"Idem na posao."

"Zašto?"

"Terapija", rekao sam.

Kvadro je kimnuo. Cijelu noć je proveo vozeći kombi - anđeo osvjetnik u potrazi za klincima koje treba spasiti. Nije izgledao izmoždano, no s druge strane, ionako ni inače nikad nije bio preživahan. Frizura mu je bila u stilu Aerosmitha iz osamdesetih, s

razdjeljkom na sredini i masnjikava. Mislim da ga nikad nisam vidio svježe obrijana, ali nisam ga vidio ni s dugom bradom, pa čak ni s elegantnom bradicom kao iz Poroka Miamijsa. Vidljivi dijelovi kože bili su mu kozičavi. Radne cipele su mu bile gotovo bijele od izlizanosti. Traperice su mu izgledale kao da ih je izgazio bizon u preriji, a u struku su bile preširoke, što mu je davalo onaj uvijek poželjan izgled naduta majstora. Kutija Camela bila mu je umetnuta u rukavu. Zubi su mu bili žuti od duhana poput jesenjeg lišća.

"Izgledaš usrano", rekao je.

"Vjerojatno je stvarno tako", reko, "kad si ti to uspio primijetiti."

Sviđala mu se ta fora. Zvali smo ga Kvaldro, skraćeno od Četiri kvadrata, zbog tetovaže na njegovu čelu. Prikazivala je četiri kvadrata, tako da je izgledala točno kao teren od četiri kvadrata kakav se još uvijek može vidjeti na igralištima. Sad kad je Kvaldro postao poznati instruktor joge s video-kasetama i lancem škola, većina ljudi je pretpostavljala da je tetovaža nekakav važan hinduistički simbol. Sto nije bio slučaj.

Svojedobno je to bila tetovaža svastike. Samo je dodao četiri crte. Zatvorio ju je.

To mi je bilo teško zamisliti. Kvaldro je vjerojatno osoba najmanje sklona osuđivanju, od svih koje sam upoznao. Također je vjerojatno i moj najbliži prijatelj. Kad mi je prvi put ispričao o porijeklu kvadratića, bio sam zaprepašten i šokiran. Nikad to nije pokušao objasniti ili se ispričati i poput Sheile nikad nije razgovarao o svojoj prošlosti. Ostali su dopunili djeliće. Sada ga bolje razumijem.

"Hvala ti što si poslao cvijeće", rekao sam. Kvaldro nije odgovorio.

"I što si se pojavio", dodao sam. Doveo je skupinu prijatelja iz Covenant Housea u kombiju. Oni su više-manje činili cijelu pogrebnu povorku osim obitelji.

"Sunny je bila sjajna osoba", rekao je.

"Da."

Trenutak tišine. Onda je Kvaldro rekao: "Ali koji usran odaziv."

"Hvala što si to istaknuo."

"Ma, stvarno, koliko nas je uopće bilo?"

"Prava si utjeha, Kvaldro. Hvala, Čovječe."

"Želiš utjehu? Upamti ovo: Ljudi su kreteni."

"Čekaj da izvadim olovku i zapišem to."

Tišina. Kvadro je stao na semaforu i kradomice me pogledao. Oči su mu bile crvene.

Odmotao je kutiju cigareta iz rukava. "Želiš mi reći što nije u redu?"

"Pa, ovaj, vidiš, sad neki dan? Umrkla mije mama."

"Dobro," rekao je, "nemoj mi reći."

Upalilo se zeleno. Kombi je ponovno krenuo. Pred očima mi je bljesnula slika brata s one fotografije. "Kvadro?"

"Slušam."

"Mislim da je moj brat još živ", rekao sam. Kvadro isprva nije ništa rekao. Izvadio je cigaretu iz kutije i stavio je u usta.

"Što, doživio si ukazanje?" rekao je.

"Baš tako, ukazanje", ponovio sam kimajući.

"Obogati sam svoj rječnik u večernjoj školi", rekao je. "Onda, čemu možemo zahvaliti za iznenadnu promjenu mišljenja?"

Zaustavio se na malom parkiralištu Covenant Housea. Prije smo parkirali vani na ulici, ali uvijek bi netko provalio i spavao u kombiju. Nismo zvali policiju, naravno, ali trošak razbijenih prozora i obijenih brava postao je nepriličan. Nakon nekog vremena, odlučili smo ostavljati vrata kombija otključana kako bi mogli ući bez primjene sile. Ujutro, tko god bi prvi stigao u centar, pokucao bi na vrata kombija. Noćni stanari shvatili bi o čemu se radi i izjurili van.

I s time smo morali prestati. Kombije postao - da ne budem suviše slikovit - preodvratn za uporabu. Beskućnici nisu uvijek ugodni.

Povraćaju. Unerede se. Često ne mogu naći zahod. Dovoljno sam rekao.

Još smo sjedili u kombiju; pitao sam se kako pristupiti temi. "Daj da te pitam nešto."

Čekao je.

"Nikad mi nisi rekao svoje mišljenje o tome što se dogodilo mom bratu", rekao sam.

"To je pitanje?"

"Više opažanje. Evo pitanja: Kako to?"

"Kako to da ti nikad nisam iznio svoje mišljenje o tvom bratu?"

"Da."

Kvadro je slegnuo ramenima. "Nikad nisi pitao."

"Puno smo razgovarali o tome."

Kvadro je opet slegnuo ramenima.

"Dobro, sad te pitam", rekao sam. "Jesi li mislio da je živ?"

"Uvijek."

Tek tako. "Znači, svi ti naši razgovori, svaki put kad sam iznosio uvjerljive argumente u prilog suprotnom..."

"Pitao sam se koga želiš uvjeriti, mene ili sebe."

"Nikad nisi pao na moje argumente?"

"Ne", reče Kvadro. "Nikad."

"Ali nikad mi se nisi ni suprotstavljao."

Kvadro je duboko povukao dim. "Tvoja zabluda činila se bezazlenom."

"Blaženo neznanje, ha?"

"Najčešće, da."

"Ali imao sam čvrstih argumenata", rekao sam.

"To ti kažeš."

"Ne slažeš se?"

"Ne slažem se", reče Kvadro. "Mislio si da ti buraz nema sredstava za skrivanje, ali ne treba ti novac. Pogledaj lualice koje susrećemo svaki dan. Da netko od njih želi stvarno nestati, začas ga više ne bi bilo."

"Ni za kim od njih nema međunarodne potjere."

"Međunarodna potjera", reče Kvadro s prizvukom gađenja. "Misliš da se svaki murjak na svijetu budi pitajući se gdje je tvoj brat?" Bio je u pravu - pogotovo sad kad mi je postalo jasno da je možda dobivao financijsku pomoć od majke. "On ne bi nikoga ubio."

"Glupost", reče Kvadro.

"Ne poznaješ ga."

"Prijatelji smo, zar ne?"

"Da."

"Vjeruješ da sam nekad palio križeve i vikao 'Heil Hitler'?"

"To je drugo."

"Ne, nije." Izišli smo iz kombija. "Jednom si me pitao zašto se nisam riješio cijele tetovaže, sjećaš se?"

Kimnuo sam. "Pa si mi rekao da odjebem."

"Tako je. Zapravo, mogao sam je ukloniti laserom ili je bolje prikriti. No zadržao sam je jer me podsjeća."

"Na što? Prošlost?"

Kvadro je pozelenio. "Na mogućnost", rekao je.

"Ne znam što to znači."

"Jer si očajan."

"Moj brat nikad ne bi silovao i ubio nedužnu ženu."

"Neke škole joga uče mantre", reče Kvadro. "Ali stalno ponavljanje nečega ne čini to istinom."

"Danas si prilično dubokouman", rekoh.

"A ti se ponašaš kao kreten." Ugasio je cigaretu. "Hoćeš li mi reći čemu ta promjena mišljenja?"

Bili smo blizu ulaza.

"U svom uredu", rekao sam.

Zašutjeli smo kad smo ušli u sklonište. Ljudi očekuju rupu, ali naše sklonište je sve samo ne rupa. Naša filozofija je da to treba biti mjesto na kojem biste željeli ostaviti vlastitu djecu ako su u nevolji. Ta izjava isprva začudi donatore - kao većina dobrotvornih udruga, i ova im se čini vrlo udaljenom od njih samih - no također ih se dojmi gdje djeca žive.

Kvadro i ja smo šutjeli jer kad smo u svojoj zgradi, sva naša usredotočenost, sva naša koncentracija usmjerena je na djecu. Ne zaslužuju ništa manje. Bar jednom u svojim često tužnim životima, oni su najvažniji. Uvijek. Svako dijete dočekujemo kao - oprostite mi na izrazu - davno izgubljena brata. Slušamo. Nikad ne požurujemo. Pružamo im ruke i grlimo ih. Gledamo ih u oči. Nikad ne gledamo preko njihova ramena. Stanemo i ne zatvaramo oči pred njima. Ako pokušate glumiti, klinici će to odmah nanjušiti. Imaju odlične sranjometre. Mi ovdje volimo ih jako, bezuvjetno i potpuno. To radimo svaki dan.

Ili jednostavno odemo kući. Ne znači da smo uvijek uspješni. Ili u većini slučajeva.

Izgubimo ih mnogo više nego što ih spasimo. Ulica ih odvuče natrag. Ali dok su tu, u našoj kući, bit će im udobno. Dok su tu, bit će voljeni.

Kad smo ušli u moj ured, čekalo nas je dvoje ljudi - muškarac i žena. Kvadro je zastao na mjestu. Podigao je nosnice i onjušio zrak, kao lovački pas.

"Murjaci", rekao mi je. Žena se nasmiješila i pošla prema nama. Muškarac je ostao iza nje, ležerno naslonjen na zid. "Wil Klein?"

"Da?" rekao sam.

Svečano je raširila svoju iskaznicu. Muškarac je učinio isto. "Ja sam Claudia Fisher. Ovo je Darryl Wilcox. Oboje smo agenti FBI-a."

"Federalci", rekao mi je Kvađro, uzdignutih palaca, kao da je zadivljen što zaslužujem takvu pozornost. Virnuo je prema iskaznici, a zatim prema Claudiji Fisher. "Hej, kako to da ste se ošišali?"

Claudia Fisher je zaklopila iskaznicu. Podigla je obrvu prema Kvađru. "A vi ste?"

"Lako zapaljiv", rekao je.

Namrštila se i svratila pogled na mene. "Htjeli bismo porazgovarati s vama." Zatim je dodala: "Nasamo."

Claudia Fisher bila je niska i relativno živahna, poput revne, malo preukočene učenice/sportašice iz srednje škole - onaj tip koji se zabavlja, ali nikada spontano. Frizura joj je bila zaista kratka i odostraga punija, malo previše u stilu kasnih sedamdesetih, ali pristajala joj je. Imala je male naušnice u obliku koluta i naglašen ptičji nos.

Ovdje smo dakako sumnjičavi prema redarstvenim organima. Nemam želju štititi zločince, ali ne želim ni pomagati pri njihovom uhićenju. Ovo mjesto mora biti sigurno utočište. Suradnja s redarstvenicima ugrozila bi našu vjerodostojnost na ulici - a stvarno, ulična vjerodostojnost nam je sve. Volim da nas smatraju neutralnima. Švicarska za odbjegle. I naravno, moja osobna povijest - postupak federalaca u situaciji s bratom - također ne utječe najbolje na moju naklonost prema njima.

"Radije bih da ostane", rekao sam. "To nema veze s njim."

"Smatrajte ga mojim odvjetnikom."

Claudia Fisher je obuhvatila Kvađra pogledom - traperice, kosu, tetovažu. Povukao je zamišljene revere i nakrivio obrve.

Otišao sam do svog stola. Kvađro se zavalio u stolac ispred stola i podigao radne cipele na stol. Spustile su se uz prašan mukao udarac. Fisherova i Wilcox ostali su stajati.

Raširio sam ruke. "Što mogu učiniti za vas, agentice Fisher?"

"Tražimo stanovitu Sheilu Rogers."

Nisam to očekivao.

"Možete li nam reći gdje bismo je mogli naći?"

"Zastoje tražite?" upitao sam.

Claudia Fisher mi je uputila pokroviteljski smiješak. "Molim vas, samo nam recite gdje je."

"Je li u nevolji?"

"Trenutačno...", zastala je sekundu i promijenila smiješak - "samo joj želimo postaviti neka pitanja."

"O čemu?"

"Odbijate li surađivati s nama?"

"Ništa ne odbijam."

"Onda nam, molim vas, recite gdje možemo naći Sheilu Rogers."

"Htio bih znati zašto." Pogledala je Wilcoxa. Wilcox joj je lagano kimnuo. Okrenula se ponovno prema meni.

"Nešto ranije, agent Wilcox i ja posjetili smo radno mjesto Sheile Rogers u 18. ulici. Nije je bilo. Raspitali smo se gdje je možemo pronaći. Njezin poslodavac nas je obavijestio da je javila da je bolesna. Provjerili smo njezino posljednje poznato boravište. Gazda nam je rekao da se iselila prije nekoliko mjeseci. Kao njezino sadašnje mjesto stanovanja navedeno je vaše, gospodine Klein, u Zapadnoj 24. ulici broj 378. Otišli smo tamo. Sheile Rogers nije bilo."

Kvadro je upro prstom u nju. "Baš ste tajnoviti." Ignorirala ga je. "Ne želimo nevolje, gospodine Klein."

"Nevolje?" rekao sam.

"Moramo ispitati Sheilu Rogers. Moramo je odmah ispitati. Možemo to učiniti na lakši način. Ili, ako odbijete suradnju, možemo krenuti drugim, ali manje ugodnim putem."

Kvadro je protrljao ruke. "Opa, prijatna."

"Što ste odlučili, gospodine Klein?"

"Želio bih da odete", rekao sam. "Koliko znate o Sheili Rogers?"

Postajalo je čudno. Počela me boljeti glava. Wilcox je pružio ruku u džep i izvadio list papira. Dao ga je Claudiji Fisher. "Znate li za policijski dosje gospođice Rogers?"

Trudio sam se zadržati ozbiljan izraz lica, ali čak je i Kvadro reagirao na ovo.

Fisher je počela čitati s papira. "Sitna krađa. Prostitucija. Posjedovanje narkotika s namjerom prodaje."

Kvadro je ispustio podrugljiv zvuk. "Amaterski."

"Oružana pljačka."

"Bolje", rekao je Kvadro kimnuvši. Pogledao je Fisherovu. "Nije

osuđena za to zadnje, je l'?"

"Točno."

"Znači, možda to nije ni počinila."

Fisherova se ponovno namrštila.

Prebira sam po donjoj usni.

"Gospodine Klein?"

"Ne mogu vam pomoći", rekao sam.

"Ne možete ili nećete?"

Još sam prebira. "Koja je razlika?"

"To vam se sigurno pomalo čini kao deja-vu, gospodine Klein."

"Što bi to dovruga trebalo značiti?"

"Prikrivanje. Prvo za brata. Sada za ljubavnicu."

"Idite k vragu", rekao sam.

Kvadro mi se nakreveljio, očito razočaran mojim, priznajem, mlakim odgovorom.

Fisherova nije uzmakla. "Niste dobro promislili", rekla je. "Kako to mislite?"

"Posljedice", nastavila je. "Na primjer: Što mislite, kako bi donatori Covenant Housea reagirali kad biste bili uhićeni zbog, recimo, pomaganja i suučesništva u zločinu?"

Kvadro je preuzeo to pitanje. "Znate li koga biste trebali pitati?"

Claudia Fisher je naborala nos prema njemu, kao da je on nešto što je upravo sastrugala s cipele.

"Joevja Pistil a", reče Kvadro. "Kladim se da Pistilo zna." Sad je bio red na Fisherovu i Wilcoxa da budu osupnuti. "Imate mobitel?" upita Kvadro. "Možemo ga odmah pitati."

Fisherova je pogledala Wilcoxa, a zatim Kvadra. "Želite reći da poznajete pomoćnika direktora, Josepha Pistil a?" upitala je. "Nazovite ga", rekao je Kvadro. A zatim: "Oh, čekajte, vjerojatno ne znate njegov privatni broj." Kvadro je pružio ruku i zamigoljio prstom kao kad tražite da vam se nešto doda.

"Smijem li?"

Dala mu je mobitel. Kvadro je utipkao broj i prislonio mobitel na uho. Ležerno se zavalio u svojem stolcu s nogama još uvijek na stolu; nedostajao mu je samo kaubojski šešir navučen preko očiju da upotpuni sliku čovjeka koji se sprema malo odrijemati.

"Joey? Hej, čovječe, kako si?" Kvadro je kratko slušao, a onda

prasnulo u smijeh. Malo je ćaskao, a ja sam gledao kako Fisherova i Wilcox postaju blijedi. U drugačijim bih okolnostima uživao u toj demonstraciji moći - od svoje burne prošlosti do sadašnjeg statusa zvijezde, Kvadro je upoznao gotovo svakoga - ali sada mi se vrtjelo u glavi.

Nakon nekoliko minuta Kvadro je pružio mobitel agentici Fisher. "Joey želi razgovarati s vama."

Fisherova i Wilcox izišli su u hodnik i zatvorili vrata.

"Čovječe, federalci", rekao je Kvadro, ponovno uzdignuvši palce, i dalje zadivljen.

"Da, baš sam uzbuđen", rekoh.

"Nije to mala stvar, ha. Mislim, to da Sheila ima policijski dosje. Tko bi to rekao?" Jane.

Kad su se Fisherova i Wilcox vratili, vratila im se i boja u lica. Fisherova je dodala Kvadru mobitel s presrdačnim smiješkom.

Kvadro ga je stavio na uho i rekao: "Što ima, Joey?" Neko vrijeme je slušao. Zatim je rekao "Dobro" i prekinuo.

"Što?" rekao sam.

"To je bio Joey Pistilo. Glavna faca u FBI-u na Istočnoj obali."

"I?"

"Osobno te želi vidjeti", reče Kvadro. Skrenuo je pogled.

"Molim?"

"Mislim da nam se neće svidjeti to što namjerava reći."

5

Pomoćnik direktora Joseph Pistilo ne samo da me htio vidjeti uživo nego i nasamo.

"Čuo sam da vam je umrla majka", rekao je.

"Kako ste čuli?"

"Molim?"

"Jeste li pročitali obavijest o smrti u novinama?" pitao sam. "Je li vam rekao prijatelj?"

Kako ste čuli da je umrla?"

Gledali smo se. Pistilo je bio krupan čovjek, ćelav osim malo si jede, kratko podšišane kose. Imao je ramena poput kugli za kuglanje. Kvirgave ruke bile su mu sklopljene na stolu.

"Ili ste", nastavio sam, osjećajući kako me obuzima prijašnji bijes, "imali agenta koji nas je motrio. Motrio nju. U bolnici. Na smrti. Na pogrebu. Je li vaš agent bio novi bolničar o kojemu su šaptale medicinske sestre? Je li vozač limuzine koji je zaboravio ime direktora pogrebnog zavoda bio vaš agent?"

Nijedan od nas nije skrenuo pogled.

"Primitite moju sućut", rekao je Pistilo.

"Hvala."

Naslonio se. "Zašto nam ne želite reći gdje je Sheila Rogers?"

"Zašto mi ne želite reći zašto je tražite?"

"Kad ste je posljednji put vidjeli?"

"Jeste li oženjeni, agente Pistilo?"

Nije se dao smesti. "Dvadeset šest godina. Imamo troje djece."

"Volite svoju ženu?"

"Da."

"Dakle, da vam priđem sa zahtjevima i prijetnjama koje uključuju nju, što biste učinili?"

Pistilo je lagano kimnuo. "Da radite za FBI, rekao bih joj da surađuje."

"Tek tako?"

"Pa", podigao je kažiprst, "uz jednu napomenu."

"A to je?"

"Da je nevinna. Ako je nevinna, ne bih se bojao."

"Znači, ne biste se pitali o čemu se radi?"

"Pitao? Naravno. Zahtijevao da znam..." Pustio je da mu glas odluta. "Dopustite da vas upitam nešto hipotetički."

Zastao je. Uspravio sam se.

"Znam kako mislite da vam je brat mrtav."

Još jedna stanka. I dalje sam šutio.

"Ali pretpostavimo da otkrijete da je živ i skriva se - i još k tome, pretpostavimo da otkrijete da je ubio Julie Miler." Zavalio se. "Hipotetički, naravno. Sve je ovo samo hipotetički."

"Nastavite", rekao sam.

"Pa, što biste učinili? Biste li ga prijavili? Biste li mu rekli neka se snalazi sam? Ili biste mu pomogli?"

Još tišine.

"Niste me doveli ovamo da se igramo zamišljanja što bi bilo kad bi bilo", rekao sam.

"Ne", rekao je. "Nisam."

Na desnoj strani njegova stola nalazio se monitor kompjutera. Okrenuo je ekran tako da ga mogu vidjeti. Zatim je pritiskao tipke. Pojavila se slika u boji i stegnuo mi se želudac.

Obična soba. Srušena visoka svjetiljka u kutu. Bež tepih. Stolić sa strane. Nered. Kao nakon tornada ili tako nešto. No u sredini sobe ležao je neki čovjek u lokvi za koju sam pretpostavljao da je krv. Krv je bila tamna, tamnija od purpura, tamnija od hrđe, gotovo crna. Čovjek je ležao licem prema gore, ruku i nogu raširenih tako da je izgledalo kao da je ispušten s velike visine.

Dok sam promatrao sliku na monitoru, mogao sam osjetiti Pistillov pogled na sebi, kako mjerka moju reakciju. Brzo sam pogledao njega pa onda opet ekran.

Pritisnuo je tipku. Druga slika zamijenila je onu okupanu krvlju. Ista soba. Svjetiljka se sad nije vidjela. Na tepihu je još uvijek bila mrlja krvi - ali tu je sada bilo drugo tijelo, sklupčano kao fetus. Prvi čovjek nosio je crnu majicu kratkih rukava i crne hlače. Ovaj je nosio košulju od flanela i plave traperice.

Pistilo je pritisnuo neku drugu tipku. Fotografija je sada bila preko cijelog ekrana. S oba tijela. Prvo u sredini sobe. Drugo bliže vratima.

Mogao sam vidjeti samo jedno lice - iz ovog kuta mi nije bilo poznato - a drugo mi je bilo izvan vidokruga.

Ispunila me panika. Ken, pomislio sam. Je li jedan od njih možda...? No onda sam se sjetio njihovih pitanja. Ovdje se nije radilo o Kenu.

"Ove slike su snimljene u Albuquerqueu, Novi Meksiko, tijekom vikenda", rekao je Pistilo.

Namrštio sam se. "Ne razumijem."

"Mjesto zločina je bilo u popriličnom neredu, no ipak smo pronašli nešto vlasi i tkiva."

Nasmiješio mi se. "Nisam jako dobar što se tiče tehničkog aspekta našeg posla. Ne biste vjerovali kakva sve testiranja postoje u današnje vrijeme. No ponekad ipak klasične metode riješe stvar."

"Trebam li znati o čemu govorite?"

"Netko je dobro obrisao mjesto zločina, no istražitelji su ipak pokupili otiske prstiju - čiste otiske koji ne pripadaju nikome od žrtava. Unijeli smo ih u kompjuter i rano jutros dobili rezultat." Nagnuo se naprijed i smiješak je nestao. "Želite pokušati pogoditi?"

Vidio sam Sheilu, svoju lijepu Sheilu, kako zuri kroz prozor. "Žao mi je, Wile."

"Pripadaju vašoj djevojci, gospodine Klein. Istoj onoj s policijskim dosjeom. Istoj onoj koju iznenada ne možemo pronaći."

6

Elizabeth, New jersey

Sada su bili blizu groblja.

Philip McGuane sjedio je na stražnjem sjedalu svoje po narudžbi izrađene Mercedes limuzine - prostrani model blindiran i opremljen zatamnjenim staklima za četiristo tisuća dolara - i zurio van u nepregledan niz restorana brze hrane, kičastih trgovina i starih striptiz-barova. U desnoj je ruci držao viski sa sodom, svježije smiješan u mini baru limuzine. Pogledao je tekućinu boje jantara. Bila je mirna. To ga je iznenadilo.

"Sve u redu, gospodine McGuane?"

McGuane se okrenuo prema svom pratiocu. Fred Tanner bio je golem čovjek, svojom je građom, ali i veličinom, podsjećao na solidnu kamenu kuću. Njegovi dlanovi bili su kao poklopci šahta s kobasičastim prstima. Pogled mu je ulijevao potpuno povjerenje.

Tanner je bio stara škola - još uvijek u svom sjajnom odijelu od šelaka i s razmetljivim prstenom na malom prstu. Tanner je uvijek nosio taj napadni, preveliki zlatni prsten, vrtio ga i igrao se njim svaki put kad bi govorio.

"Dobro sam", slagao je McGuane.

Limuzina je skrenula s ceste 22 kod Avenije Parker. Tanner nije prestao prčkati po prstenu. Imao je pedeset godina, petnaest više od svoga šefa. Lice mu je bilo vremenom isklesan reljef hrapavih ploha i pravih kutova. Kosa mu je bila pažljivo podrezana u strogu vojničku frizuru. McGuane je znao da je Tanner jako dobar - hladnokrvan, discipliniran i smrtonosan kurvin sin za kojeg je milost bila pojam važan otprilike koliko ifengshui. Tanner je bio vješt u korištenju svojih glomaznih ruku ili vatrenog oružja.

Sukobio se s nekima od najopakijih tipova i uvijek je izišao kao pobjednik.

No McGuane je znao da je ovo sad jedna posve nova razina. "Tko je uopće taj tip?" upitao je Tanner.

McGuane je odmahnuo glavom. Njegovo odijelo bilo je po mjeri

šivan Joseph Abboud.

Unajmljivao je tri kata na donjem zapadnom Manhattanu. U neko drugo vrijeme, McGuanea bi možda zvali consigliere ili capo ili već nekim sličnim idiotskim imenom. No to je bilo nekad, a ovo je sad. Prošli su (odavno prošli, usprkos onome u što vas Hol ywood želi uvjeriti) dani tajnih sastanaka u skrivenim prostorijama i majica od velura - dani za kojima je Tanner vjerojatno još uvijek čeznuo. Sad su tu uredi i tajnice i platna lista u kompjuteru. Plaćaju se porezi. Bavite se legitimnim poslovima.

Ali niste ništa bolji.

"I zašto se uopće vozimo skroz dovde?" nastavio je Tanner. "On bi trebao doći k vama, zar ne?"

McGuane nije odgovorio. Tanner ne bi shvatio. Ako se Duh želi vidjeti s vama, dolazite.

Bez obzira na to tko ste. Odbiti bi značilo da će Duh doći k vama. McGuane je imao izvrsno osiguranje. Imao je dobre ljude. Ali Duh je bio bolji. Imao je strpljenje. Proučavao bi vas. Čekao bi priliku. A onda bi vas našao. Same. Znali ste to.

Ne, bolje je obaviti to. Bolje je doći k njemu. Limuzina se zaustavila jednu ulicu dalje od groblja. "Razumiješ što želim", rekao je McGuane. "Moj čovjek je već na mjestu. Sređeno je."

"Nemoj ga ucmekati, osim ako ne vidiš moj znak."

"Aha, dobro. Prošli smo to."

"Ne podcjenjuj ga."

Tanner je uhvatio kvaku. Sunce je bljesnulo o prsten. "Bez uvrede, gospodine McGuane, ali i on je samo čovjek, zar ne? Krv mu je crvena kao i svima ostalima?"

McGuane nije bio tako siguran.

Tanner je izišao, skladno se krećući za čovjeka koji nosi toliku masu. McGuane se naslonio i ispio dubok gutljaj viskija. Bio je jedan od najmoćnijih ljudi u New Yorku. To se ne može postići, do tog vrha ne možeš se uspeti ako nisi lukav i okrutan gad. Pokaži slabost i mrtav si. Šepaš - umreš. Vrlo jednostavno.

I najvažnije od svega, nikad ne popuštaš.

McGuane je znao sve to - kao i bilo tko drugi - no u ovom trenu više od ičega htio je pobjeći. Samo pokupiti što može i jednostavno nestati.

Kao njegov stari prijatelj Ken.

McGuane je uhvatio vozačev pogled u retrovizoru. Duboko je udahnuo i kimnuo. Auto je ponovno krenuo. Skrenuli su lijevo i prošli kraj vrata groblja Welington. Sitan šljunak škripao je pod gumama. McGuane je rekao vozaču da stane. Vozač je poslušao.

McGuane je izišao i stao ispred auta.

"Zvat ću te kad te budem trebao." Vozač je kimnuo i odvezao se. McGuane je ostao sam.

Podigao je ovratnik. Prešao je pogledom preko groblja. Nije bilo nikoga. Pitao se gdje li su se sakrili Tanner i njegov čovjek. Vjerojatno bliže mjestu susreta. Na stablo ili iza grma. Ako su to izveli kako treba, McGuane ih nikad neće opaziti.

Nebo je bilo čisto. Vjetar ga je ošinio kao košćeva kosa. Pognuo je ramena. Zvuči prometa s ceste 22 prelijevali su se preko ograde protiv buke i svirali mrtvima. Miris nečeg svježeg ispečenog pronio se zrakom i McGuane je na trenutak pomislio na kremaciju.

Nikoga nije bilo na vidiku.

McGuane je pronašao stazu i krenuo prema istoku. Dok je prolazio pokraj nadgrobni ploča i natpisa, pogledom je nesvjesno provjeravao datume rođenja i smrti. Računao je godine i pitao se kakva je sudbina zadesila one mlađe. Zastao je kad je ugledao poznato ime. Daniel Skinner. Umro s trinaest godina. Na spomeniku mu je uklesan nasmiješeni anđeo. McGuane se tiho zasmijuljio toj slici. Skinner je bio nasilnik i redovito je mučio jednog četvrtaša. Ali toga je dana-11. svibnja, prema natpisu na nadgrobnom spomeniku - taj prilično jedinstven četvrtaš ponio kuhinjski nož za zaštitu. Njegov prvi i jedini ubod probio je Skinnerovo srce.

Pa-pa, Anđele.

McGuane je pokušao odagnati tu misao.

Je li sve počelo tu?

Krenuo je dalje. Malo naprijed skrenuo je lijevo i usporio korak. Nije više daleko.

Pogledom je pretraživao okolinu. Još uvijek ništa. Tu straga bilo je mirnije - tiho i zeleno.

Za što ovdašnji stanovnici nisu odveć marili. Oklijevao je, ponovno skrenuo lijevo i hodao dok nije došao do groba koji je tražio.

McGuane je stao. Pročitao je ime i datum. Sjećanje ga je vratilo u

prošlost. Zapitao se što osjeća i shvatio da je odgovor - ne puno. Više se nije trudio gledati oko sebe. Duh je bio tu negdje. Mogao ga je osjetiti.

"Trebao si donijeti cvijeće, Philipe."

Taj glas, tih i umilan s prizvukom šuškanja, ledio mu je krv. McGuane se polako okrenuo da pogleda iza sebe. John Asselta mu se približi, s cvijećem u ruci. McGuane se pomaknuo unatrag. Pogledi su im se sreli i McGuane je mogao osjetiti kako mu grudi probada čelična pandža.

"Dugo se nismo vidjeli", rekao je Duh.

Asselta, čovjek kojega je McGuane znao kao Duha, prišao je grobu. McGuane je ostao posve miran. Temperatura kao da se spustila za trideset stupnjeva kad je Duh prošao pokraj njega.

McGuane je zadržao dah.

Duh je kleknuo i nježno položio cvijeće na zemlju. Ostao je tako još trenutak, zatvorenih očiju. Zatim je ustao, pružio ruku s tankim prstima pijanista i pogladio nadgrobni spomenik s previše prisnosti.

McGuane se trudio da ne gleda.

Duh je imao kožu poput očne mrežnice, mliječnobijelu i prošaranu. Plave vene tekle su niz njegovo gotovo zgodno lice kao obojeni tragovi suza. Oči su mu bile kao škriļjevac, gotovo bezbojne. Njegova glava, prevelika za uska ramena, imala je oblik žarulje. Lice mu je bilo svježije obrijano, a prljavosmeđe vlasi kose stršeći su izbijale iz tjemena i padale poput vodoskoka. Bilo je nečeg profinjenog, čak ženstvenog u crtama njegova lica - porculanska lutka iz noćne more.

McGuane se još malo odmaknuo.

Ponekad sretnete osobu čija vas prirođena dobrota zabljesne gotovo zasljepljujućom jačinom. S druge strane, ponekad sretnete totalnu suprotnost - nekoga čija vas sama prisutnost prekrije teškim plaštem smrti i krvi.

"Što hoćeš?" upita McGuane.

Duh je spustio glavu. "Jesi li čuo uzrečicu da u rovovima nema ateista?"

"Da."

"Znaš, to je laž", rekao je Duh. "Zapravo, istina je baš suprotno. Kad si u rovu, kad gledaš smrti u oči - tada sigurno znaš da nema Boga. Zato se boriš za život, za još jedan dah. Zato dozivaš svako, baš svako

biće - zato što ne želiš umrijeti. Zato što duboko u sebi znaš da je smrt kraj. Nema života poslije. Nema raja. Nema Boga. Samo ništavilo."

Duh ga je pogledao. McGuane je šutio.

"Nedostajao si mi, Philipe."

"Što hoćeš, Johnne?"

"Mislim da znaš."

McGuane je znao, ali nije ništa rekao.

"Čujem da si u nekakvom škripcu", nastavi Duh.

"Što si čuo?"

"Samo glasine", Duh se nasmiješio. Usta su mu bila kao tanki rez britvom i kad ih je ugledao, McGuaneu je zamalo došlo da vrisne. "Zato sam se vratio."

"To je moj problem."

"Kad bi to bar bila istina, Philipe."

"Što želiš reći, Johnne?"

"Ona dvojica koju si poslao u Novi Meksiko. Zakazali su, zar ne?"

"Da."

"Ja neću", šapnuo je Duh.

"Još uvijek mi nije jasno što hoćeš."

"Složio bi se, zar ne, da i ja imam ulog u tome?"

Duh je čekao. McGuane je napokon kimnuo. "Pretpostavljam da imaš."

"Imaš izvore, Philipe. Pristup informacijama koje ja nemam." Duh je pogledao nadgrobni spomenik i McGuaneu se na trenutak učinilo da je vidio nešto gotovo ljudsko u njemu.

"Jesi li siguran da se vratio?"

"Potpuno siguran", reče McGuane. "Kako znaš?"

"Od nekog u FBI-u. To su trebali potvrditi ljudi koje smo poslali u Albuquerque."

"Podcijenili su svog protivnika."

"Očito."

"Znaš li kamo je pobjegao?"

"Radimo na tome."

"Ali ne dovoljno." McGuane nije ništa rekao. "Ti bi radije da opet nestane. Jesam li u pravu?"

"To bi olakšalo situaciju." Duh je odmahnuo glavom. "Ovaj put ne." Nastupila je tišina.

"Onda, tko bi mogao znati gdje je?" upita Duh. "Možda njegov brat. FBI je pokupio Wil a prije sat vremena. Radi saslušanja."

To je privuklo Duhovu pažnju. Podigao je glavu. "Saslušanja o čemu?"

"Ne znamo još."

"Onda bi bilo dobro da počnem od toga", rekao je Duh tiho.

McGuane je uspio kimnuti. A onda mu se Duh približio. Pružio je ruku. McGuane je protrnuo, nije se mogao pomaknuti.

"Bojiš se pružiti ruku starom prijatelju, Philipe?"

Bojao se. Duh je prišao još korak bliže. McGuane je teško disao. Pomišljao je na davanje znaka Tanneru.

Jedan metak. Jedan metak mogao bi to završiti. "Rukujmo se, Philipe."

Bila je to zapovijed i McGuane se pokorio. Gotovo protiv njegove volje, ruka mu se pomaknula i polako ispružila. Znao je da je Duh ubijao ljude. Mnogo njih. S lakoćom. On je bio Smrt. Ne samo ubojica. Nego oličenje Smrti - kao da vam sam njegov dodir može probiti kožu, ući u krvotok, proširiti otrov koji će vam probosti srce kao kuhinjski nož koji je Duh tako davno upotrijebio.

McGuane je odvratio pogled.

Duh je brzo uklonio razmak među njima i svojom rukom obuhvatio McGuaneovu.

McGuane je zatomio vrisak. Pokušao se izvući iz hladne zamke. Duh nije popuštao.

McGuane je tada osjetio nešto - nešto hladno i oštro kako mu probada dlan.

Stisak je postao jači. McGuane je ostao bez daha od boli. Što god da je Duh imao u ruci, žarilo mu se u živčani snop poput bajuneta. Stisak se još malo pojačao. McGuane je pao na koljeno.

Duh je pričekao da McGuane podigne glavu. Pogledi su im se sreli i McGuane je bio siguran da će mu pluća stati, da će mu se organi jednostavno ugasi jedan po jedan.

Duh je olabavio stisak. Gurnuo je taj oštri predmet u McGuaneovu ruku i sklopio mu prste. Zatim mu je napokon pustio ruku i odmaknuo se.

"Mogao bi to biti osamljen put kući, Philipe." McGuane je povratio glas. "Koga bi vruga to trebalo značiti?" No Duh se okrenuo i otišao.

McGuane je spustio pogled i otvorio šaku.

U njegovoj ruci, svjetlucajući na suncu, bio je Tannerov zlatni prsten.

Nakon moga sastanka s pomoćnikom direktora Pistilom, Kvadro i ja uskočili smo u kombi. "Tvoj stan?" upitao me.

Kimnuo sam.

"Slušam", rekao je.

Prepričao sam mu svoj razgovor s Pistilom.

Kvadro je odmahnuo rukom. "Albuquerque. Mrzim to mjesto, čovječe. Jesi ikad bio tamo?"

"Ne."

"Na sjeverozapadu si, a opet sve je tako lažno sjeverozapadno. Kao da je cijelo mjesto Disnevjeva preslika."

"Imat ću to na umu, Kvadro, hvala."

"Onda, kad je Sheila otišla?"

"Ne znam", rekao sam.

"Razmisli. Gdje ste bili prošlog vikenda?"

"Ja sam bio kod svojih."

"A Sheila?"

"Trebala je biti u gradu."

"Zvao si je?"

Razmislio sam. "Ne, ona je nazvala mene."

"Identifikacija poziva?"

"Broj je bio blokiran."

"Može li netko potvrditi da je bila u gradu?"

"Mislim da ne."

"Znači, mogla je biti u Albuquerqueu", rekao je Kvadro. Zamislio sam se nad tim. "Ima i drugih objašnjenja", rekao sam. "Na primjer?"

"Otisci prstiju su možda stari." Kvadro se namrštio, držeći pogled na cesti. "Možda je", nastavio sam, "otišla u Albuquerque prošlog mjeseca ili, što ja znam, prošle godine.

Koliko uopće traju otisci prstiju?"

"Neko vrijeme, mislim."

"Dakle, možda se tako dogodilo", rekoh. "Ili su njezini otisci možda bili na, recimo, komadu namještaja - možda stolcu - i možda je stolac

bio u New Yorku, a onda je prebačen u Novi Meksiko."

Kvadro je namjestio sunčane naočale. "Nategnuto."

"Ali moguće."

"Da, naravno. I što znaš, možda je netko posudio njezine prste. Znaš. Odnio ih u Albuquerque preko vikenda."

Taksi nam je presjekao put. Skrenuli smo desno i zamalo pogazili skupinu ljudi koji su stajali metar ispred pločnika. Stanovnici Manhattana to uvijek rade. Nitko zapravo ne čeka semafor na nogostupu. Stanu u stado i riskiraju živote da bi prešli još jednu zamišljenu granicu.

"Dobro poznaješ Sheilu", rekao sam. "Poznajem."

Bilo je teško izustiti te riječi, no evo ih: "Stvarno misliš da bi ona mogla biti ubojica?"

Kvadro je na trenutak bio tiho. Upalilo se crveno. Zaustavio je kombi i pogledao me.

"Počinje zvučati kao da opet razgovaramo o tvom bratu."

"Sve što želim reći, Kvadro, jest da postoje i druge mogućnosti."

"A sve što ja želim reći, Wile, je da ti je pregorjelo u glavi."

"Što to znači?"

"Zaboga, stolac? To ozbiljno misliš? Sinoć je Sheila plakala i rekla ti da joj je žao - a ujutro, puf, nema je. Sad nam federalci kažu da su njezini otisci nađeni na mjestu ubojstva. I što tebi padne na pamet? Jebeni prebačeni stolci i stari posjeti."

"Ne znači da je ubila nekoga."

"Znači da je upetljana", rekao je Kvadro.

Pustio sam da se ta misao slegne. Naslonio sam se, pogledao kroz prozor i nisam ništa vidio.

"Imaš ti, Kvadro, kakvu predodžbu o tome što se dogodilo?"

"Ama baš nikakvu."

Vozili smo se dalje.

"Volim je, znaš."

"Znam", rekao je Kvadro.

"U najboljem slučaju, lagala mi je."

Slegnuo je ramenima. "Gore je od toga."

Zamislio sam se. Sjetio sam se naše prve noći provedene zajedno. Ležali smo u krevetu, Sheilina glava na mojim prsima, njezina ruka prebačena preko mene. Bilo je toliko zadovoljstva u tome, takav

osjećaj mira, kao da je sve na svijetu kako valja. Samo smo ležali tako. Više ne znam kako dugo. "Bez prošlosti", tiho je rekla, gotovo kao da govori sama sebi. Pitao sam je što to znači. I dalje je držala glavu na mojim prsima, očiju okrenutih od mene. I više ništa nije rekla.

"Moram je pronaći", rekao sam.

"Da, znam."

"Hoćeš li mi pomoći?" Kvadro je slegnuo ramenima. "Nećeš moći bez mene."

"Tako je", rekoh. "Onda, što da učinimo prvo?"

"Kako kaže stara poslovice," rekao je Kvadro, "prije nego što krenemo naprijed, trebamo se osvrnuti natrag."

"To si sad izmislio?"

"Aha."

"Dobro, pretpostavljam da ima smisla."

"Da?"

"Neću ti sad o tome što je očigledno i tome slično, ali ako se osvrnemo, moraš biti svjestan da ti se vjerojatno neće svidjeti to što vidimo."

"Gotovo sigurno", složio sam se.

Kvadro me odvezao do ulaza i otišao natrag u Covenant House. Ušao sam u stan i bacio ključeve na stol. Zazvao bih Sheilino ime - tek toliko da budem siguran da nije došla kući - ali stan je djelovao tako prazno, tako lišen života, da se nisam trudio. Mjesto koje sam protekle četiri godine zvao domom činilo mi se nekako drukčije, strano. Djelovao je nekako ustajalo, kao da je dugo prazan.

Dakle, što sada?

Pretražiti stan, pretpostavljam. Potražiti tragove, što god to značilo. No ono što me odmah zaprepastilo bilo je saznanje koliko je spartanski Sheila živjela. Uživala je u jednostavnim, čak naizgled banalnim stvarima i isto je to naučila mene. Posjedovala je vrlo malo stvari. Kad se uselila, donijela je samo jedan kofer. Nije bila siromašna - vidio sam njezina bankovna izvješća i za stan je plaćala više nego što je trebala - ali bila je jedna od onih ljudi koji vjeruju u načelo da "stvari posjeduju tebe, a ne obratno". Sad sam se zamislio nad time, nad činjenicom da stvari čovjeka zapravo i ne posjeduju, već ga prikuju, stvore mu korijene.

Moja XXL majica s natpisom Amherst College stajala je preko

stolca u spavaćoj sobi.

Uzeo sam je i osjetio bol u grudima. Prošle jeseni bili smo na svečanosti početka akademske godine na mojem starom sveučilištu. Postoji jedno brdo na zemljištu Amhersta, strma kosina koja se uspinje s klasičnog novoengleskog dvorišta i spušta se prema golemom prostranstvu sportskih igrališta. Većina studenata u napadaju originalnosti to brdo zove "Brdo".

Kasno jedne noći Sheila i ja šetali smo dvorištem, držeći se za ruke. Ležali smo na mekoj travi Brda, gledali u čisto jesensko nebo i satima razgovarali. Sjećam se da sam tada mislio kako nikad nisam doživio takav osjećaj mira, spokoja, zadovoljstva i, da, radosti.

Dok smo tako ležali na leđima, Sheila je stavila svoj dlan na moj trbuh i zatim, pogleda uprta u zvijezde, ugurala ruku ispod pojasa mojih hlača. Samo sam se malo okrenuo i gledao joj lice. Kad su joj prsti došli do, hm, cilja, ugledao sam njezin nestašni osmijeh.

"To je stari studentski običaj", rekla je.

I dobro, možda sam bio jako napaljen, no upravo tog trenutka, na tom brdu, s njezinom rukom u mojim hlačama, prvi put sam shvatio, stvarno shvatio s gotovo nadnaravnom sigurnošću, da je ona ta, da ćemo uvijek biti zajedno, da je sjena moje prve ljubavi, jedine ljubavi prije Sheile, one koja me progonila i tjerala od ostalih, napokon nestala. Gledao sam majicu i na trenutak ponovno namirisao travu i lišće. Stisnuo sam je uza se i već ne znam koji put otkad sam razgovarao s Pistilom zapitao se: Je li sve bila laž?

Ne.

To se ne može odglumiti. Kvadro je možda u pravu što se tiče ljudske sposobnosti za nasilje. Ali povezanost poput naše ne može se odglumiti.

Poruka je još bila na stolu.

Uvijek ću te voljeti.

S

Tome sam morao vjerovati. Toliko sam Sheili dugovao. Njezina prošlost bila je njezina prošlost. Nisam polagao prava na nju. Što god da se dogodilo, Sheila sigurno ima svoje razloge. Voljela me. Znao sam to. Moj zadatak je sad bio pronaći je, pomoći joj, smisliti kako vratiti... ne znam... nas.

Neću sumnjati u nju.

Provjerio sam ladice. Sheila je imala jedan bankovni račun i jednu kreditnu karticu - za njih sam barem znao. Ali nigdje nije bilo nikakvih papira - starih izvješća, računa, bankovnih knjižica, ničega. Sve je bacila, pretpostavljam.

Kompjuterske «saver» crte koje poskakuju, nestao je kad sam pomaknuo miša. Uključio sam se na Internet, prebacio na Sheilino korisničko ime, kliknuo Stara pošta. Ništa. Nijedan e-mail. Čudno. Sheila nije često koristila Internet - zapravo, vrlo rijetko - ali nemati nijedan stari e-mail. Kliknuo sam na pohranjene dokumente. Također prazno. Pogledao sam pod sačuvane web stranice. I dalje ništa. Pogledao sam pod povijest posjećenih stranica. Ništa.

Naslonio sam se i buljio u ekran. Na površinu je isplivala jedna misao. Nakratko sam se pozabavio njome, pitajući se bi li taj čin bio izdaja. Nema veze. Kvadro je imao pravo u vezi s osvrtnjem unatrag. Jedino ćemo tako otkriti kamo treba krenuti dalje. I imao je pravo da mi se možda neće sviđati ono što pronađem.

Uključio sam se na switchboard.com, golem telefonski imenik na Internetu. Pod ime sam upisao Rogers. Država je bila Idaho. Grad Mason. To sam znao iz obrasca koji je ispunila kad je volontirala u Covenant Houseu.

Pojavio se samo jedan ispis. Pribilježio sam broj telefona na komadić papira. Da, namjeravao sam nazvati Sheiline roditelje. Ako se već sasvim vraćamo, onda možemo ići skroz na početak.

Prije nego što sam uspio uzeti slušalicu, zazvonio je telefon. Javio sam se i moja sestra, Melissa, rekla je: "Što radiš?"

Razmišljao sam kako da se izrazim te se odlučio za: "Uletjela mi je jedna nezgodna situacija."

"Wile," rekla je, i mogao sam čuti onaj ton starije sestre, "mi ovdje oplakujemo našu majku."

Zatvorio sam oči.

"Tata pita za tebe. Moraš doći."

Ogledao sam se po ustajalom, stranom stanu. Ovdje nema razloga za zadržavanje. I sjetio sam se slike koja mi je još uvijek bila u džepu - one na kojoj je moj brat na planini.

"Sad ću doći", rekao sam. Melissa me dočekala navratima i upitala:

"Gdje je Sheila?" Promrmljao sam nešto o ranijoj obavezi i pognuto ušao.

Danas smo imali pravog živog izvanobiteljskog posjetitelja - očeva starog prijatelja po imenu Lou Farlev. Mislim da se nisu vidjeli deset godina. Lou Farlev i moj otac razmjenjivali su prastare priče s previše zanosa. Nešto o staroj softbal momčadi i kroz maglu sam se sjetio oca kako navlači dres od poliestera boje trule višnje s logom Friendly's Ice Cream naslikanim na prsima. Gotovo sam mogao čuti struganje njegovih kopački po prilazu, osjetiti težinu njegove ruke na svome ramenu. Prošlo je tako mnogo vremena. On i Lou Farlev su se smijali. Godinama nisam čuo oca da se tako smije. Oči su mu bile vlažne i odsutne. Ponekad bi i moja majka išla na utakmice. Vidim je kako sjedi na tribini u svojoj majici bez rukava, s ravnomjerno preplanulim rukama.

Baciosam pogled kroz prozor, i dalje u nadi da bi se Sheila mogla pojaviti, da bi sve ovo još uvijek nekako mogao biti jedan veliki nesporazum. Dio mene, velik dio mene, blokirao se. Iako je smrt moje majke bila dugo očekivana - Sunnvn je karcinom, kao što je često slučaj, bio polagan i jednoličan posmrtni marš s naglim padom na kraju - još uvijek sam bio nespreman prihvatiti sve što se događalo.

Sheila.

Već sam jednom prije volio i izgubio. Kad se radi o ljubavnim vezama, priznajem da zastarjelo razmišljam. Vjerujem u srodne duše. Svi imamo tu prvu ljubav. Kad me moja napustila, probola me ravno kroz srce. Dugo sam mislio da se nikad neću oporaviti. Bilo je razloga za to. Za početak, naš prekid nije se činio kao gotova stvar. Ali nije bitno.

Nakon što me napucala - nemam ljepših riječi za to - bio sam uvjeren da sam osuđen ili da se zadovoljim nečim... lošijim... ili da zauvijek ostanem sam.

A onda sam upoznao Sheilu.

Razmišljao sam o tome kako su se Sheiline zelene oči znale unositi u mene. Razmišljao sam o svilenkastom dodiru njezine crvene kose. Razmišljao sam o tome kako se početna tjelesna privlačnost - a bila je neizmjerena, neodoljiva - proširila po svim kutevima moga bića. Cijelo vrijeme sam mislio samo na nju. U sebi sam nosio pravi ljubavni nemir.

Mogao sam osjetiti kako mi srce brže kuca kad god bih u mislima ugledao njezino lice.

Bio bih u kombiju s Kvadrom i odjednom bi me udario po ramenu jer su mi misli odlutale daleko, odlutale na mjesto koje je Kvadro u šali zvao Sheilaland, a za mnom je ostao samo blesav smiješak. Osjećao sam se kao opijen. Mazili smo se i gledali stare filmove na videu, milovali jedno drugo i dražili se, iskušavajući koliko dugo možemo izdržati, a topla ugoda i vruće uzbuđenje vodili su bitku sve dok, pa ovaj, zato videorekorderi imaju tipku za pauzu.

Držali smo se za ruke. Odlazili smo u duge šetnje. Sjedili smo u parku i došaptavali si zločeste komentare o neznancima. Na zabavama sam obožavao stajati na drugoj strani prostorije i gledati je iz daljine, promatrati je kako hoda, kreće se i razgovara s drugima, a zatim, kad bi nam se pogledi sreli, dogodio se trzaj, znakovit pogled, osmijeh pun želje.

Sheila me jednom tražila da ispunim neki glupi test koji je našla u časopisu. Jedno od pitanja bilo je: Što je najveća mana vašeg partnera? Razmislio sam i napisao: "Često zaboravlja kišobran u restoranima." To joj se svidjelo, iako je zahtijevala još. Podsjetio sam je da sluša boy bandove i stare albume Abbe. Svečano je kimnula i obećala da će se pokušati popraviti.

Razgovarali smo o svemu osim o prošlosti. Na to često nailazim u svome poslu. Sad kad gledam unatrag, to me tjera na razmišljanje, no prije je možda dodavalo tračak tajnovitosti. I više od toga - nemojte sad pobjeći - bilo je kao da prije nas nije bilo života.

Nije bilo ljubavi, partnera, prošlosti, sve do dana kad smo se sreli.
Da, znam.

Melissa je sjedila do oca. Oboje sam vidio iz profila. Sličnost je bila velika. Ja sam više sličio majci. Melissin muž, Ralph, kružio je oko švedskog stola. Bio je tipičan dobrostojeći građanin, tip koji nosi košulju s kratkim rukavima preko majice, dobar stari momak s čvrstim stiskom ruke, ulaštenim cipelama, zalizanom kosom, ograničenom inteligencijom.

Iako ga nisam vidio da je ikad olabavio kravatu, ne bih ga nazvao uštogljenim, već više od one vrste koja se osjeća ugodno tek kad su stvari na svome mjestu.

Nemam ništa zajedničko s Ralphom, ali da budem iskren, zapravo

ga i ne poznajem dobro. Žive u Seattleu i gotovo nikad ne dolaze. Ne mogu a da se ne prisjetim Melisse kad je bila u svojim divljim godinama i iskradala se van s lokalnim huliganom Jimmvjem McCarthvjem. Kako su joj tada sjajile oči. Kako je samo znala biti spontana i divlja, gotovo neumjesno zabavna. Ne znam što se dogodilo, što ju je promijenilo, što ju je tako uplašilo. Ljudi tvrde da je samo sazrela. Mislim da to nije cijela priča. Mislim da postoji još nešto.

Melissa - uvijek smo je zvali Mel - dala mi je znak očima. Odšuljali smo se u radnu sobu.

Stavio sam ruku u džep i taknuo Kenovu fotografiju.

"Ralph i ja odlazimo ujutro", rekla mi je.

"Brzo", rekao sam.

"Što bi to trebalo značiti?"

Odmahnuo sam glavom.

"Imamo djecu. Ralph mora na posao."

"Pa da", rekoh. "Lijepo od vas što ste se uopće pojavili."

Razrogačila je oči. "Grozno je to što si rekao."

I bilo je. Pogledao sam iza sebe. Ralph je sjedio s tatom i Louom Farlevjem i proždirao pogolem sendvič od govedine, a u kutevima usana smjestila mu se salata od kupusa.

Htio sam joj reći da mi je žao. Ali nisam mogao. Melje bila najstarija od nas, tri godine starija od Kena, pet od mene. Kad je Julie pronađena mrtva, pobjegla je. To se samo tako može izraziti. Naglo je otišla s mužem i djetetom i selila se po zemlji. Pretežni dio vremena sam to razumio, ali ipak sam osjećao ljutnju zbog onoga što sam smatrao napuštanjem.

Opet sam pomislio na Kenovu sliku u džepu i donio sam naglu odluku. "Želim ti nešto pokazati."

Učinilo mi se da sam vidio Melissu kako se trgnula, kao da se priprema za udarac, no možda sam si to i umislio. Frizura joj je bila kao u prave domaće, kosa s prigradski plavim pramenovima nestašno joj je padala do ramena - vjerojatno baš kako Ralph voli.

Meni je to izgledalo pogrešno, neprimjereno njoj. Odmaknuli smo se malo dalje dok nismo došli do garažnih vrata. Osvrnuo sam se. Još sam mogao vidjeti oca, Ralpa i Loua Farlevja.

Otvorio sam vrata. Mel me začuđeno pogledala, ali je pošla za mnom. Stali smo na beton hladne garaže. Uređena je u stilu

kolonijalnog bunkera. Zahrdale limenke boje, pljesnive kartonske kutije, palice za basebal, staro pruće, izlizane gume - sve razasuto kao da je bila eksplozija. Na podu je bilo mrlja od ulja; od prašine je sve bilo prljavo i blijedosivo i otežavalo je disanje. Sa stropa je još uvijek visjelo uže. Sjetio sam se kad je otac raščistio garažu da napravi malo mjesta i pričvrstio tenisku lopticu za uže kako bih ja mogao vježbati svoj bejzbolski zamah. Nisam mogao vjerovati da je još tu.

Melissa me pažljivo gledala.

Nisam bio siguran kako to izvesti.

"Sheila i ja smo jučer kopali po maminim stvarima", počeo sam.

Oči su joj se malo stisnule. Htio sam početi objašnjavati kako smo preturali po ladicama i gledali plastificirane obavijesti o rođenju i onaj stari kazališni program kad je mama glumila Mame u kazalištu Little Livingston i kako smo Sheila i ja pronašli hrpu starih fotografija - sjećaš se one s kraljem Husseinom, Mel? - no ništa od toga nisam izgovorio.

Bez ijedne izgovorene riječi, stavio sam ruku u džep, izvadio fotografiju i podigao je pred njezino lice.

Nije dugo trebalo. Melissa se okrenula na drugu stranu kao da bi je slika mogla ofuriti.

Nekoliko puta je duboko uzdahnula i odmaknula se unatrag. Krenuo sam prema njoj, ali zaustavila me podignutom rukom. Kad je ponovno podigla glavu, lice joj je bilo potpuno prazno. Više nije bilo iznenađenja. Ni boli, ni radosti. Ničega.

Opet sam podigao sliku. Ovaj put nije ni trepnula.

"To je Ken", glupo sam rekao.

"Vidim to, Wile."

"To je sva tvoja reakcija?"

"Kako želiš da reagiram?"

"Živ je. Mama je znala. Imala je ovu sliku."

Tišina.

"Mel?"

"Živ je", rekla je. "Čula sam te."

Njezin odgovor - ili nedostatak odgovora - ostavio me bez teksta.

"Ima li još nešto?" pitala je Melissa.

"Što... to je sve što imaš reći?"

"Što se još ima reći, Wile?"

"Ah, da, zaboravio sam. Moraš se vratiti u Seattle."

"Da."

Odmaknula se od mene.

Bijes je ponovno izbio na površinu. "Reci mi nešto, Mel. Je li bježanje pomoglo?"

"Nisam pobjegla."

"Sereš", rekao sam.

"Ralph je tamo dobio posao."

"Baš."

"Kako se usuđuješ osuđivati me?"

Vratio sam se u prošlost kad smo se nas troje satima igrali Marca Pola u bazenu motela kraj Cape Coda. Vratio sam se u vrijeme kad je Tony Bonoza širio glasine o Mel, kako je Ken pocrvenio u licu kad je to čuo i potukao se s njim, iako je imao dvije godine i devet kila manje.

"Ken je živ", ponovio sam.

Zvučala je kao da se brani. "I što bih ja trebala učiniti?"

"Ponašaš se kao da to nije važno."

"Ne znam, nisam sigurna."

"Što bi to, do vraga, trebalo značiti?"

"Ken više nije dio naših života."

"Govori u svoje ime."

"U redu, Wile. On više nije dio mog života."

"Brat ti je."

"Ken je izabrao što je htio."

"I sad - što - za tebe je mrtav?"

"Zar ne bi bilo bolje da jest?" Odmahnula je glavom i zatvorila oči. Čekao sam. "Možda sam i pobjegla, Wile. Ali i ti si. Imali smo izbor. Brat nam je ili mrtav ili je brutalni ubojica.

Kako god bilo, za mene je mrtav."

Opet sam podigao sliku. "Možda i nije kriv, znaš."

Melissa me pogledala i odjednom je opet postala starija sestra. "Ma daj. Ne budi tako naivan."

"Branio nas je. Kad smo bili mali. Pazio je na nas. Volio nas je."

"I ja sam voljela njega. Ali sam i vidjela kakav je. Bio je sklon nasilju, Wile. Znaš to. Da, branio nas je. No ne misliš li da je to činio djelomično zato što je uživao u tome? Znaš da je bio upetljan u nešto gadno kad je umro."

"To ga ne čini ubojicom."

Melissa je ponovno zatvorila oči. Mogao sam vidjeti kako pokušava smoći neku unutarnju snagu. "Zaboga, Wile, što je radio te noći?"

Pogledi su nam se sreli i gledali smo se. Nisam ništa rekao. Osjetio sam kako me iznenada prožela jeza.

"U redu, zaboravi ubojstvo, ali zašto je spavao s Julie Miler?"

Njezine riječi su prodrle duboko u mene i narasle mi u grudima, velike i hladne. Nisam mogao disati. Kad sam napokon povratio glas, bio je slabašan i udaljen. "Nismo bili zajedno više od godinu dana."

"Hoćeš mi reći da si je bio prebolio?"

"Ja... bila je slobodna. On je bio slobodan. Nije bilo razloga-"

"Izdao te, Wile. Suoči se s tim već jednom. U najmanju ruku, spavao je sa ženom koju si volio. Kakav je to brat koji to može napraviti?"

"Prekinuli smo", rekao sam petljajući. "Nisam imao pravo na nju."

"Volio si je."

"To nema nikakve veze."

Nije skidala pogled s mene. "Tko sada bježi?" Zateturao sam unatrag i napola se srušio na betonske stube. Lice mi je utonulo u ruke.

Sabirao sam se dio po dio. Potrajalo je. "Ipak nam je brat."

"Pa što želiš učiniti? Pronaći ga? Predati ga policiji? Pomoći mu da se nastavi skrivati?"

"Što?"

Nisam imao odgovor.

Melissa je prešla onkraj mene i otvorila vrata, krenuvši natrag u radnu sobu. "Wile?"

Pogledao sam je.

"Ovo više nije moj život. Žao mi je."

Tad mi se vratila slika nje kao tinejdžerice: leži na krevetu i blebeće, prenatapirane kose, a u zraku miris žvakaće gume. Ken i ja bismo sjedili na podu njezine sobe i kolutali očima. Sjetio sam se njezina govora tijela. Ako je Mel ležala na trbuhu i mahala nogama u zraku, pričala je o dečkima i tulumima i tim glupostima. Ali kada je ležala na leđima i buljila u strop, e, tad se radilo o snovima. Sjetio sam se njezinih snova. Sjetio sam se kako se nijedan od njih nije ispunio.

"Volim te", rekao sam.

A Melissa je, kao da mi čita misli, počela plakati.

Nikad ne zaboravljamo prvu ljubav. Moja je završila tako da je ubijena.

Julie Miler i ja upoznali smo se kad se njezina obitelj doselila u Coddington Terrace dok sam bio u prvom razredu srednje škole Livingston. Počeli smo hodati dvije godine kasnije. Bio sam joj pratilac i na maloj i na velikoj maturanoj večeri. Izabrani smo za par generacije. Bili smo više-manje nerazdvojni.

Naš prekid bio je iznenađujuć samo zbog svoje potpune predvidljivosti. Otišli smo na različita sveučilišta, sigurni da će naša veza moći podnijeti vrijeme i daljinu. Nije mogla, iako je izdržala više od većine ostalih. Tijekom treće godine studiranja, Julie me nazvala i rekla da se želi viđati s drugim ljudima, da je već počela izlaziti sa studentom četvrte godine koji se zvao - ne šalim se - Buck.

Trebao sam to preboljeti. Bio sam mlad i bio je to samo uobičajeni dio odrastanja. A vjerojatno bih i prebolio. Nakon nekog vremena. Hoću reći, izlazio sam s drugima.

Trebalo mi je vremena, no počinjao sam prihvaćati stvarnost. Vrijeme i udaljenost su pripomogli.

Ali tada je Julie umrla i činilo se kao da se dio mog srca nikad neće osloboditi njezina stiska iz groba.

Do Sheile.

Ocu nisam pokazao sliku.

Vratio sam se u svoj stan u deset navečer. Još je bio prazan, još uvijek ustajao i stran.

Nije bilo poruka na sekretarici. Ako je to život bez Sheile, nisam ga htio.

Komadić papira s brojem njezinih roditelja u Idahu još uvijek je bio na stolu. Kolika je vremenska razlika u Idahu? Jedan sat? Možda dva? Zaboravio sam. Ali to je značilo da je ili osam ili devet navečer.

Nije prekasno za poziv.

Srušio sam se na stolac i zurio u telefon kao da će mi reći što da radim. A nije. Uzeo sam papirić. Kad sam rekao Sheili da nazove roditelje, sva je probljedjela. To je bilo jučer. Tek jučer. Pitao sam se što da radim i prva prvcata pomisao mi je bila pitati majku jer će ona znati točan odgovor.

Potopio me novi val tuge.

Naposljetku, znao sam da moram djelovati. Moram nešto napraviti. A ovo, poziv Sheilinim roditeljima, bilo je sve što sam mogao smisliti.

Ženski glas se javio nakon što je treći put zazvonilo. "Halo?" Pročistio sam grlo.

"Gospođo Rogers?" Nastupila je stanka. "Da?"

"Ja sam Wil Klein."

Pričekao sam da vidim znači li joj nešto to ime. Ako i znači, nije mi dala do znanja.

"Prijatelj sam vaše kćeri."

"Koje kćeri?"

"Sheile", rekao sam.

"Shvaćam", rekla je žena. "Čujem da je u New Yorku."

"Da", rekao sam.

"Odande zovete?"

"Da."

"Što mogu učiniti za vas, gospodine Klein?"

To je bilo dobro pitanje. Ni sam baš nisam znao, tako da sam počeo s onim što se samo nametalo. "Znate li možda gdje je ona?"

"Ne."

"Niste je vidjeli ili razgovarali s njom?"

Umornim glasom rekla je: "Godinama nisam vidjela Sheilu ni razgovarala s njom."

Otvorio sam usta, zatvorio ih, pokušao smisliti kojim ću putem, no samo sam nailazio na zapreke. "Znate li da je nestala?"

"U kontaktu smo s policijom, da."

Promijenio sam ruku i premjestio slušalicu na drugo uho. "Možete li mi reći išta korisno?"

"Korisno?"

"Znate li kamo je mogla otići? Kamo bi pobjegla? Neki prijatelj ili rođak koji bi mogli pomoći?"

"Gospodine Klein?"

"Da."

"Sheila već dugo nije dio našeg života."

"Zašto?"

To mi je jednostavno izletjelo. Zamišljao sam prigovor, naravno,

jasno i glasno "ne tiče vas se". No opet je upala u tišinu. Pokušao sam pričekati da prva progovori, ali bila je bolja u tome od mene.

"Želio bih razumjeti, jer..." čuo sam se kako počinjem zamuckivati, "ona je divna osoba."

"Više ste od prijatelja, zar ne, gospodine Klein?"

"Da."

"Policija. Spomenuli su da Sheila živi s nekim muškarcem. Pretpostavljam da su mislili na vas?"

"Zajedno smo oko godinu dana", rekao sam.

"Zvučite kao da ste zabrinuti za nju."

"Jesam."

"Znači, volite je?"

"Jako."

"Ali nikad vam nije rekla za svoju prošlost."

Nisam bio siguran kako da reagiram na to, iako je odgovor bio jasan. "Pokušavam shvatiti", rekao sam.

"Nije tako jednostavno", rekla je. "Čak ni ja ne shvaćam."

Moj susjed je odabrao da baš sad navije svoju novu glazbenu liniju s kvadrofoničnim zvučnicima. Od basa su se tresli zidovi. Bio sam na bežičnom telefonu pa sam otišao u drugi dio stana.

"Želim joj pomoći", rekao sam.

"Da vas pitam nešto, gospodine Klein."

Glas joj je zazvučao tako da sam jače stisnuo slušalicu.

"Federalni agent koji je došao", nastavila je. "Rekao je da ne zna ništa o tome."

"O čemu?" pitao sam.

"O Carly", rekla je gospođa Rogers. "O tome gdje je."

Bio sam zbunjen. "Tko je Carly?"

Usljedila je još jedna duga stanka. "Mogu li vam dati jedan savjet, gospodine Klein?"

"Tko je Carly?" ponovno sam pitao.

"Nastavite živjeti svojim životom. Zaboravite da ste ikada poznavali moju kćer."

A zatim je prekinula.

8

Zgrabio sam pivo iz frižidera i otvorio staklena vrata. Izišao sam na ono što je moj posrednik za nekretnine nadobudno proglasio "verandom". Bilo je otprilike veličine dječjeg krevetića. Odjednom je moglo primiti jednu osobu, možda dvije, ako što je vrlo mirno. Naravno, nije bilo stolaca, a budući da sam na trećem katu, ni nekog naročitog pogleda. Ali bilo je na zraku, bila je noć i svejedno mi se sviđalo.

New York je noću dobro osvijetljen i nestvaran, ispunjen plavo-crnim žarom. Ovo je možda grad koji nikad ne spava, no ako je moja ulica ikakav znak, mogao bi se dobro naspavati. Parkirani auti stajali su nagurani uz pločnik, branik je grebao branik, kao da se nadmudruju za mjesto dugo nakon što su ih vlasnici napustili. Zvuči noći su brujali i zujali. Čuo sam glazbu. Čuo sam buku iz pizzerije preko puta. Čuo sam neprestano fijukanje s autoceste West Side. Sad je bilo tiho, manhattanska uspavanka.

Mozak mi je obamro. Nisam znao što se događa. Nisam znao što da sljedeće učinim.

Moj poziv Sheilinoj majci donio je više pitanja nego odgovora. Melissine riječi i dalje su me boljele, ali postavila je zanimljivo pitanje: Sad kad znam da je Ken živ, što sam spreman učiniti u vezi s tim?

Htio sam ga naći, naravno.

Očajnički sam ga htio naći. Ali što onda? Zanimarite činjenicu da nisam detektiv ili dorastao zadatku. Da Ken želi biti pronađen, prišao bi mi. Traženje bi moglo voditi samo u propast.

A možda sam imao i druge prioritete.

Prvo mi je pobjegao brat. Sad mi je ljubavnica netragom nestala. Namrštio sam se.

Dobro je da nemam psa.

Primicao sam bocu ustima kad sam ga primijetio. Stajao je na uglu, možda pedesetak metara od moje zgrade. Nosio je kišni ogrtač i nešto što je nalikovalo na šešir, a ruke su mu bile u džepovima. Lice mu je s ove daljine izgledalo kao bijela kugla koja sjaji na tamnoj pozadini,

bez crta i odviše okruglo. Nisam mu mogao vidjeti oči, no znao sam da me gleda. Mogao sam osjetiti težinu njegova pogleda. Bio je opipljiv.

Čovjek se nije kretao.

Na ulici nije bilo mnogo pješaka, ali svi su se, da tako kažem, kretali. To Newyorčani rade. Kreću se. Hodaju. Hodaju s ciljem. Čak i kad stanu zbog semafora ili auta koji prolazi, poskakuju, uvijek spremni. U njima nema mira.

Ali ovaj čovjek je stajao kao stijena. Zureći u mene. Snažno sam trepnuo. Još uvijek je bio tamo. Okrenuo sam se i zatim vratio pogled. I dalje je bio tamo, nepokretan. I još nešto.

Nešto na njemu bilo mi je poznato.

Nisam htio pretjerivati. Bili smo poprilično udaljeni jedan od drugog i bila je noć, a moj vid nije najbolji, pogotovo pri uličnoj svjetlosti. No naježio sam se kao životinja kad osjeti strašnu opasnost.

Odlučio sam i ja gledati u njega, da vidim kako će reagirati. Nije se pomaknuo. Nisam znao koliko dugo smo tako stajali. Mogao sam osjetiti kako mi krv napušta vrške prstiju.

Izvana mi je postalo hladno, no nešto u meni skupilo je snage. Nisam odvrtao pogled.

A nije ni prazno lice.

Zazvonio je telefon.

Oteo sam se pogledu. Sat je pokazivao skoro jedanaest navečer. Kasno za poziv. Bez osvrtnja vratio sam se unutra i podigao slušalicu.

"Pospan?" rekao je Kvadro.

"Ne."

"Hoćeš se provozati?"

Večeras izlazi s kombijem. "Saznao si nešto?"

"Nađemo se u studiju. Za pola sata."

Prekinuo je. Vratio sam se na balkon i pogledao dolje. Onog čovjeka nije bilo.

Škola joge jednostavno je nazvana Kvadro. Naravno, rugao sam se tome. Kvadro je odlučio proslaviti svoj nadimak, kao Cher ili Fabio. Škola, studio, kako god to želite zvati, nalazila se u šesterokatnici na University Placeu kod Trga Union. Počeci su bili skromni.

Škola je spajala kraj s krajem u blaženoj anonimnosti. Onda je stanovita slavna ličnost, velika pop-zvijezda koju i predobro poznajete, "otkrila" Kvadra. Rekla je svojim prijateljima. Nekoliko

mjeseci kasnije doznao je Cosmo. Zatim El e. U međuvremenu je jedna velika medijska tvrtka tražila Kvadra da snimi videokasetu. Kvadro, uvjereni pristaša ideje da se ime treba dobro prodati, isporučio je robu. Nastala je "Kvadro joga" - ime je zaštićeno autorskim pravom. Hej, Kvadro se čak obrijao na dan snimanja.

Ostalo je povijest.

Odjednom, nijedan društveni događaj na Manhattanu ili u Hamptonsu nije se mogao smatrati "događajem" bez svima omiljenog gurua fitnessa. Kvadro je odbijao većinu poziva, no brzo je naučio kako stvoriti veze. Jedva mu je ostalo vremena za podučavanje. Ako želite pohađati satove, makar one koje vode njegovi najmlađi učenici, lista čekanja duga je barem dva mjeseca. Naplaćuje dvadeset pet dolara po satu. Ima četiri studija. Najmanji prima pedeset polaznika. Najveći gotovo dvjesto. Ima dvadeset četiri učitelja koji se stalno izmjenjuju. Kad sam se približio školi, bilo je jedanaest i trideset navečer i tri sata još su uvijek bila u tijeku.

Izračunajte sami.

U dizalu sam začuo žalopojne zvukove sitara kako se miješaju s mrmorenjem vodopada - mješavina zvukova koju smatram umirujućom koliko i glasanje mačke pogođene strelicom za omamljivanje. U susret vam prvo dolazi suvenirnica, puna mirisa, knjiga, losiona, kasete i videokasete, CD-ROM-ova i DVD-a, kristala i perlica, pončosa i isprane odjeće. Za pultom je bilo dvoje anoreksičnih dvadeset-i-nešto-godišnjaka odjeveno u crno, a čitava osobnost im je zaudarala na musle. Vječito mladi. Čekajte, nije to sve.

Jedno muško, drugo žensko, iako nije bilo lako razlikovati koje je koje. Glasovi su im bili isti i zvučali su kao u milostivog šefa sale u trendovskom novom restoranu. Njihovpiercing - a bilo ga je mnogo - bio je pun srebra i tirkiza.

"Bok", rekao sam.

"Molim vas, skinite cipele", rekao je Vjerojatno Muško.

"Odmah."

Izuo sam se.

"A vi ste?" upitala je Vjerojatno Žensko.

"Došao sam se naći s Kvadrom. Ja sam Wil Klein."

Ime im nije ništa značilo. Sigurno su novi. "Imate li ugovoren sastanak s jogijem Kvadrom?"

"Jogijem Kvadrom?" ponovio sam. Zurili su u mene.

"Recite mi", rekoh. "Je li jogi Kvadro pametniji od prosječnog Kvadra?"

Mlađarija se nije nasmijala. Iznenadenja li. Ona je utipkala nešto u kompjuter. Oboje su se namrgodili nad monitorom. On je podigao telefon i okrenuo broj. Sitar je treštao.

Osjetio sam nadolazak silovite glavobolje.

U sobu je ušla prekrasna u triko odjevena Wanda. Glava joj je bila visoko, ključna kost izbačena, a pogled dubok. Bila je Kvadrova glavna učiteljica i djevojka. Zajedno su već tri godine. Triko je bio blijedoljubičast i stajao joj je baš onako kako treba. Wanda je bila upadljiv prizor - visoka, dugih udova, gipka, bolno lijepa crnkinja. Da, crnkinja. Ironija nije promakla onima od nas koji su znali za Kvadrovu kukastu prošlost.

Obavila je ruke oko mene, zagrljaj joj je bio topao kao dim od drva. Poželio sam da traje vječno.

"Kako si, Wile?" rekla je nježno. "Bolje."

Povukla se, a njezine oči tražile su laž. Bila je na pogrebu moje majke. Ona i Kvadro nisu imali tajni. Kvadro i ja nismo imali tajni. Induktivnim zaključivanjem prema zajedničkom nazivniku iz ovih premisa možete izvesti zaključak da ona i ja nemamo tajni.

"On dovršava sat", rekla je. "Pranayama disanje."

Kimnuo sam.

Nakrivila je glavu kao da se upravo nečega sjetila. "Imaš li malo vremena prije nego što odete?" Glas joj je pokušavao biti opušten, ali u tome baš nije uspijevaao. "Naravno", rekao sam.

Klizila je - Wanda je bila pregraciozna da bi samo hodala - niz hodnik. Slijedio sam je, očiju u ravnini njezina labuđeg vrata. Prošli smo pokraj vodoskoka tako velika i kićena da sam htio ubaciti novčić u njega. Zavirio sam u jedan od studija. Potpuna tišina, osim dubokog disanja. Izgledalo je kao scena sa snimanja filma. Prelijepi ljudi - ne znam kako je Kvadro našao tako mnogo prelijepih ljudi - poredani jedan do drugoga u ratničkoj pozi.

Lica spokojno bezizražajna, noge raširene, ruke ispružene, koljena savijena pod kutem od devedeset stupnjeva.

Ured koji je Wanda dijelila s Kvadrom bio je s desne strane. Spustila se na stolac kao da je napravljen od stiropora i prekrížila

noge u lotosov položaj. Sjeo sam nasuprot njoj na puno konvencionalniji način. Nekoliko trenutaka nije ništa govorila. Zaklopila je oči i mogao sam vidjeti kako se pokušava opustiti. Čekao sam.

"Ovo ti nisam rekla", rekla je.

"Dobro."

"Trudna sam."

"Hej, to je sjajno." Počeo sam se dizati da ponudim zagrljaj čestitanja.

"Kvadro to loše podnosi."

Zastao sam. "Kako to misliš?"

"Izbezumljen je."

"Kako?"

"Ti nisi znao, zar ne?"

"Ne."

"Tebi sve govori, Wile. Zna već tjedan dana." Shvatio sam na što cilja.

"Vjerojatno nije htio ništa reći", rekao sam, "zbog moje majke i svega."

Mrko me pogledala i rekla: "Nemoj to raditi."

"Da, oprost."

Pogled joj je skliznuo s mene. Fasada hladnokrvnosti. Sad je na njoj bilo pukotina.

"Očekivala sam da bude sretan."

"Nije bio?"

"Mislim da želi da..." - činilo se da traži riječi, "prekinem."

Ustuknuo sam. "To je rekao?"

"Nije ništa rekao. Radi s kombijem prekovremeno. Preuzeo je više satova."

"Izbjegava te."

"Da."

Vrata ureda otvorila su se bez kucanja. Unutra je provirila Kvadrova neobrijana njuška.

Površno se nasmiješio Wandi. Okrenula se. Kvadro je podigao palac prema meni.

"Idemo ružiti."

Nismo progovorili sve dok nismo bili sigurno smješteni u kombiju.

"Rekla ti je", rekao je Kvadro.

Bila je to izjava, ne pitanje, pa se nisam trudio potvrditi to ili poreći.

Upalio je motor. "Ne razgovaramo o tome", rekao je. Još jedna izjava koja nije tražila odgovor. Kombi Covenant Housea odlazi ravno u središte problema. Na vrata nam dolazi puno klinaca. Ovaj kombi spašava i mnoge druge. Terenski posao znači povezati se s mračnim podzemljem društva - upoznati odbjegle klince, uličare, koje ljudi prečesto zovu "otpadnicima". Klinac koji živi na ulici pomalo je nalik na - ispričavam se zbog poredbe - korov. Što je dulje na ulici, teže ga je iščupati s korijenom.

Gubimo puno takvih klinaca. Više nego što ih spasimo. I zaboravite usporedbu s travom.

Glupa je jer implicira da se rješavamo nečeg lošeg, a čuvamo nešto dobro. Zapravo, baš suprotno. Zamislite ovako: Ulica je sličnija karcinomu. Pravovjereno testiranje i preventivni tretman osnova su za dugoročno preživljavanje.

Nije puno bolje, ali shvatili ste bit. "Federalci su pretjerali", rekao je Kvadro. "Na što misliš?"

"Na Sheilin dosje."

"Nastavi."

"Uhićenja. Sve se dogodilo davno. Želiš li ovo čuti?"

"Da."

Počeli smo se voziti duboko u polumrak. Okupljališta prostitutki često su mijenjala adresu. Često ćete ih naći blizu tunela Lincoln ili Javits Centera, no u posljednje vrijeme tamo ih progone murjaci. Dio sveopćeg čišćenja. Tako da su kurve otišle južno u prometni dio kod 18. ulice i dalje prema zapadu. Noćas su se okupile u jakim snagama.

Kvadro je pokazao glavom. "I Sheila je bila jedna od njih."

"Prostituirala se?"

"Pobjegla sa Srednjeg zapada. Izišla je iz autobusa i zakoračila ravno u život."

Vidio sam to previše puta da bi me šokiralo. No to nije bila neka neznanka ili iznemogla klinca s ulice. To je bila najdivnija žena koju sam ikad upoznao.

"Davno", rekao je Kvadro kao da mi čita misli. "Prvi put je uhićena sa šesnaest godina."

"Prostitucija?"

Kimnuo je. "Još tri u idućih osamnaest mjeseci dok je radila, tako tvrdi njezin dosje, za svodnika po imenu Louis Castman. Posljednji put imala je šezdeset grama i nož.

Pokušali su joj uvaliti i dilanje i oružanu pljačku, ali nije išlo."

Pogledao sam kroz prozor. Noć je postala siva, isprana. Na ovim ulicama može se vidjeti toliko mnogo zla. Silno se trudimo zaustaviti ponešto od toga. Znam da uspijevamo.

Znam da preokrećemo živote. Ali znam da ih ono što se događa ovdje, u živoj kaljuži noći, nikad ne napusti. Šteta je počinjena. Možete to zaobići. Možete krenuti dalje. Ali šteta je trajna.

"Čega se bojiš?" pitao sam ga. "Nećemo razgovarati o tome."

"Voliš je. Ona voli tebe."

"I crnkinja je."

Okrenuo sam se prema njemu i čekao. Znao sam da time ne misli ono očito. Nije mislio rasistički. Ali već sam vam objasnio. Šteta je trajna. Uočio sam napetost između njih dvoje. Nije bila ni približno snažna kao ljubav, no bila je tu.

"Voliš je", ponovio sam. Samo je vozio.

"Možda je u tome bio dio prvotne privlačnosti", rekao sam. "Ali ona više nije tvoje iskupljenje. Zaljubljen si u nju."

"Ha?"

"Dosta." Kvadro je odjednom skrenuo desno. Farovi su zabljesnuli djecu noći. Nisu se razbježali kao napadnuti štakori. Štoviše, nijemo su zurili, jedva trepćući. Kvadro je suzio pogled, ugledao svoju žrtvu i stao.

Izišli smo u tišini. Djeca su nas gledala mrtvim očima. Sjetio sam se Fantinine rečenice iz Jadnika, mjuzikla, ne znam je li u knjizi: "Zar ne znaju da vode ljubav s nečime što je već mrtvo?"

Bilo je djevojčica i dječaka i transvestita i transseksualaca. Vidio sam tako vani sve poznate nastranosti, iako - a siguran sam da ću sad biti optužen za seksizam - mislim da nikad nisam vidio žensku mušteriju. Ne želim reći da žene nikada ne plaćaju za seks.

Siguran sam da plaćaju. No izgleda da ne kruže ulicama s tom namjerom. Ulične mušterije su uvijek muškarci. Mogu željeti prsatu ili mršavu ženu, mladu, staru, heteroseksualnu, nastranu do neslućenih razmjera, velike muškarce, mlade dječake, životinje, što god. Neki

možda čak imaju ženu sa sobom, vukući svoju djevojku ili suprugu u avanturu. No mušterije koje obilaze ove ulice definitivno su muškarci.

Unatoč svim pričama o neslućenim perverzijama, ti muškarci većinom dolaze ovamo kupiti određenu... radnju, recimo to tako. Nešto što će se izvesti na njima i što se jednostavno može obaviti u parkiranoj autu. To ima prednosti za obje strane, ako malo bolje razmislite. Najprije, praktičnost. Ne trošite novac i vrijeme na traženje sobe.

Zabrinutost zbog spolno prenosivih bolesti, iako i dalje prisutna, umanjena je. Nema straha od trudnoće. Ne morate se potpuno skinuti...

Poštedit ću vas daljnjih pojedinosti.

Ulični veterani - kad kažem veterani, mislim na sve iznad osamnaest - srdačno su pozdravili Kvadra. Znali su ga. Voljeli su ga. Bili su pomalo oprezni zbog moje nazočnosti. Prošlo je dosta vremena otkad nisam bio u prvim redovima. Ipak, neki oldtimeri su me prepoznali i na neki bizaran način bilo mi je drago što ih vidim.

Kvadro je prišao prostitutki po imenu Candi, iako sam zaključio da joj Candi vjerojatno nije pravo ime. Nisamja od jučer. Bradom je pokazala prema dvjema drhturavim djevojčicama naguranim u veži. Pogledao sam ih. Nije im moglo biti više od šesnaest godina. Lica su im bila namazana kao da su dvije male djevojčice koje su pronašle maminu kozmetičku torbicu. Srce mi je klonulo. Na sebi su imale hlačice kraće od kratkih, visoke čizme s tankim potpeticama, lažno krzno. Često sam se pitao gdje pronađu takvu odjeću, imaju li svodnici posebne dućane za kurve ili što.

"Svježe meso", rekla je Candi.

Kvadro se namrštio i kimnuo. Mnogi od naših najboljih tragova dolaze od veterana. Dva su razloga za to. Prvi je hladno i sebično razmišljanje da uklanjanje novajlija iz optjecaja smanjuje konkurenciju. Ako živite na ulici, brzo postanete ružni. Candi je, najiskrenije, izgledala grozno. Život vas poštara brže od bilo koje crne rupe. Nove cure, iako prisiljene ostati nagurane u veži dok ne osvoje teritorij, bit će zamijećene.

Takvo je gledište, po mom mišljenju, nažalost prilično nemilosrdno. Drugi, veći razlog, ipak jest - a molim vas da me ne smatrate naivnim - taj da žele pomoći. Vide sami sebe.

Vide križanje na cesti i dok možda neće htjeti spremno priznati da su otišli u pogrešnom smjeru, znaju da je za njih prekasno. Ne mogu se vratiti. Znao sam se prepirati s raznoraznim Candi. Znao sam ponavljati da nikad nije prekasno, da još uvijek ima vremena. Bio sam u krivu. Evo još jednog razloga zašto moramo brzo djelovati. Postoji određena točka nakon koje ih više ne možete spasiti kad je prijeđu. Uništenje je nepovratno. Ulica ih potroši. Uvenu. Postanu dio noći, jedno veliko mračno biće.

Izgubljeni su za nas. Vjerojatno će ovdje umrijeti ili završiti u zatvoru ili poludjeti.

"Gdje je Raquel?" rekao je Kvadro. "Ima posla u autu", rekla je Candi. "Vratit će se ovamo?"

"Aha."

Kvadro je kimnuo i okrenuo se prema dvjema novim djevojkama. Jedna se već naginjala u jedan Buick Regal. Ne možete zamisliti tu frustraciju. Želite uskočiti i zaustaviti je. Želite odvući djevojčicu, gurnuti ruku niz mušterijino grlo i iščupati mu utrobu. Želite ga barem otjerati ili uslikati ili... želite barem nešto učiniti. No ne učinite ništa jer biste tako izgubili povjerenje. Ako izgubite povjerenje, beskorisni ste.

Bilo je teško ne činiti ništa. Nasreću, nisam naročito hrabar ili sklon suočavanju. Možda mi je zato lakše.

Gledao sam kako se otvaraju suvozačeva vrata. Izgledalo je kao da je Buick Regal progutao dijete. Polako je nestajala, tonući u mrak. Promatrajući cijelu tu scenu mislim da se nikad nisam osjećao tako bespomoćno. Pogledao sam Kvadra. Pogled mu je bio usredotočen na auto. Buick je otišao. Djevojčica je nestala kao da nikad nije ni postojala.

Ako auto odluči da se ne vrati, zauvijek će ostati tako.

Kvadro je prišao drugoj novoj djevojci. Slijedio sam ga, držeći se nekoliko koraka podalje.

Njezina donja usnica je drhtala kao da zadržava plač, no oči su joj isijavale prkos. Htio sam je odvući u kombi, silom ako treba. Važan dio ovog posla je obuzdavanje. Zato je Kvadro bio majstor. Stao je oko metar od nje, pazeći da ne ugrozi njezin prostor.

"Bok", rekao je.

Preletjela je okom preko njega i promrmljala: "Hej."

"Nadam se da mi možeš pomoći." Kvadro je prišao korak bliže i izvadio neku fotografiju iz džepa. "Možda si je vidjela."

Djevojka nije pogledala sliku. "Nisam nikoga vidjela."

"Molim te", rekao je Kvadro sa smiješkom prokleta blizu andeoskom. "Nisam murjak."

Trudila se izgledati grubo. "Skužila sam", rekla je. "Kako si razgovarao sa Candi i to."

Kvadro se još malo približio. "Mi, odnosno, moj prijatelj i ja," mahnuo sam na signal i nasmiješio se, "pokušavamo spasiti ovu curu."

Odjednom znatiželjna, pogledala je iskosa. "Spasiti je sada?"

"Traže je neki opaki tipovi."

"Tko?"

"Njezin svodnik. Vidiš, radimo za Covenant House. Jesi čula za to?"

Slegnula je ramenima.

"To je mjesto gdje se može doći", rekao je Kvadro, pokušavajući ne zvučati važno. "Ništa strašno. Možeš navratiti i dobiti topli obrok, udoban krevet da prespavaš, možeš telefonirati, dobiti odjeće, svejedno. No, ova djevojka", podigao je fotografiju, školski portret bijele djevojčice s aparatom za zube, "zove se Angie." Uvijek daj ime. Čini stvar osobnom. "Ostala je kod nas. Pohađala je neke tečajeve. Zbilja je zabavna cura. Ima i posao. Mijenja si život, znaš?" Djevojka nije ništa rekla.

Kvadro je pružio ruku. "Svi me zovu Kvadro", rekao je.

Djevojka je uzdahnula. "Ja sam Jeri."

"Drago mi je."

"Aha. Ali nisam vidjela tu Angie. I sad sam prilično zauzeta."

Sad je trebalo pročitati situaciju. Ako prejako gurate, gubite ih zauvijek. Vrate se u svoju rupu i nikad ne iziđu. Sve što sad želite učiniti jest - sve što sad možete učiniti - posaditi sjeme. Dati joj do znanja da postoji sklonište za nju, sigurno mjesto, gdje može dobiti obrok i pronaći krov nad glavom. Dati joj izlaz iz ulice za samo jednu noć. Kad se jednom pojavi, pokažete bezuvjetnu ljubav. Ali ne sad. Sad ih to plaši. Sad ih to otjera.

Koliko god se lomili iznutra, ne možete učiniti ništa više.

Jako malo ljudi može dugo raditi Kvadrov posao. A oni koji su ostali, koji su izrazito dobri u tome, oni su sami... recimo, drugačiji. Moraš to biti.

Kvadro je oklijevao. Koristio je tu točku o "izgubljenoj curi" za probijanje leda otkad ga znam. Djevojka sa slike, prava Angie, umrla je prije petnaest godina, na ulici, od hladnoće. Kvadro ju je pronašao iza kontejnera za smeće. Na pogrebu mu je Angiena majka dala tu sliku. Mislim da ga nikad nisam vidio bez nje.

"Dobro, hvala." Kvadro je izvadio posjetnicu i dao joj je. "Ako je vidiš, hoćeš li mi javiti?"

Možeš nazvati bilo kad. Iz bilo kojeg razloga."

Uzela je posjetnicu, gladila je. "Aha, možda."

Zatim smo napravili najneprirodniju stvar na svijetu. Otišli smo.

Raquelino pravo ime bilo je Roscoe. Barem nam je tako on ili ona rekao. Nikad ne znam da li da Raquel oslovljavam kao muškarca ili ženu. Vjerojatno bih je/ga trebao pitati.

Kvadro i ja našli smo auto parkiran ispred zatvorena ulaza za dostavu. Uobičajeno mjesto za ulični posao. Automobilska stakla bila su zamagljena, ali držali smo se na razdaljini. Što god da se unutra zbivalo - a imali smo prilično jasnu predodžbu o tome - nije bilo nešto čemu bismo htjeli svjedočiti.

Vrata su se otvorila minutu kasnije. Raquel je izišao. Kao što ste dosad već mogli pretpostaviti, Raquel je transvestit. Odatle zbunjenost kad se radi o rodu. Kod transseksualaca, u redu, zovete ih "ona." S transvestitima je malo teže. Ponekad vrijedi "ona". Ponekad je to odveć politički korektno.

To je vjerojatno bio slučaj s Raquel.

Raquel je ispao iz auta, posegnuo rukom u torbicu i izvadio sprej za osvježivanje daha.

Tri štrcaja, stanka, misao, zatim još tri štrcaja. Auto se udaljio. Raquel se okrenuo prema nama.

Mnogi transvestiti su lijepi. Raquel nije. Raquel je bio crnac, visok gotovo dva metra i težio je dobrim sto trideset kila. Bicepsi su mu bile goleme kvrge i činilo se kao da su to oveće životinjice zatočene ispod kože koje se međusobno bore za svoje mjesto, a njegova trbušina podsjećala me na onu Homera Simpsona. Imao je tako visok glas da je kraj njega Michael Jackson zvučao kao glavni kamiondžija - Betty Boop na heliju.

Raquel je tvrdio da ima dvadeset devet godina, ali to govori već šest godina koliko ga ja poznajem. Radio je pet noći tjedno, bila kiša ili

sunce, i imao je nekolicinu prilično vjernih mušterija. Mogao se maknuti s ulice da je htio. Mogao je naći mjesto s kojega će voditi posao, dogovarati sastanke i te stvari. Ali sviđalo mu se tu vani. To je jedna od stvari koje ljudi ne shvaćaju. Ulica možda jest mračna i opasna, ali jako je opojna. Noć u sebi ima neku energiju, naboje. Na ulici se osjećate naelektrizirano. Za neke od naših klinaca izbor može biti fizički rad u McDonald'su umjesto zova noći - a to, kad nemate budućnosti, nije nikakav izbor.

Raquel nas je zapazio i počeo se gegati prema nama na svojim visokim potpeticama.

Broj cipela četrdeset šest. Nimalo lak zadatak, uvjeravam vas. Raquel je stao pod uličnu svjetiljku. Lice mu je bilo izmoreno kao stijena udarana stoljećima oluja. Nisam znao njegovu životnu priču. Puno laže. Jedna legenda kaže da je bio vrhunski igrač američkog nogometa koji je uništio koljeno. Drugi put sam ga čuo kako priča da je dobio sveučilišnu stipendiju na temelju visokog rezultata na prijemnom ispitu. Još jedna od priča proglašava ga veteranom Zaljevskog rata. Izaberite jednu od njih ili stvorite vlastitu verziju.

Raquel je pozdravio Kvadra zagrljajem i poljupcem u obraz. Zatim je usmjerio svoju pažnju prema meni.

"Izgledaš tako dobro, Slatki Wil y", rekao je Raquel.

"Baš ti hvala, Raquel", reko.

"Za pojesti si."

"Vježbao sam", rekao sam. "To me čini posebno ukusnim."

Raquel je stavio ruku oko mene. "Mogla bih se zaljubiti u čovjeka kao što si ti."

"Polaskan sam, Raquel."

"Čovjek kao ti mogao bi me odvesti od svega ovoga."

"Ah, ali pomisli na sva slomljena srca koja bi ostavila tu po kanalizaciji."

Raquel se zahihotao. "Imaš pravo."

Pokazao sam Raquelu Sheilinu fotografiju, jedinu koju sam imao. Čudno je to sad kad bolje razmislim. Ni ona ni ja nismo se voljeli slikati, ali imati samo jednu sliku?

"Prepoznaješ je?" upitao sam ga.

Raquel je proučavao sliku. "Tvoja ženska", rekao je. "Vidjela sam je jednom u prihvatilištu."

"Tako je. Znaš je otprije?"

"Ne. Zašto?"

Nije bilo razloga lagati. "Pobjegla je. Tražim je."

Raquel je još proučavao sliku. "Mogu ovo zadržati?"

Izradio sam nekoliko kopija u boji u uredu pa sam mu je dao.

"Raspitat ću se okolo", rekao je Raquel.

"Hvala."

Kimnuoje.

"Raquel?" Bio je to Kvadro. Raquel se okrenuo prema njemu.

"Sjećaš li se svodnika po imenu Louis Castman?"

Raquelovo lice se olabavilo. Počeo je pogledavati okolo.

"Raquel?"

"Moram natrag na posao, Kvadro. Na tržnicu mesa, kužiš?" Stao sam mu na put. Pogledao me kao da sam trunka peruti koji će prstom kvrcnuti s ramena.

"Nekad je radila na ulici", rekao sam mu.

"Tvoja cura?"

"Da."

"I radila je za Castmana?"

"Da."

Raquel se prekrižio. "Gadan čovjek, Slatki Wily. Castman je bio najgori."

"Zašto?"

Obliznuo je usne. "Ove tu cure. Samo su meso, kužite. Roba. Ovo tu je čista tržnica. Ako zarade lovnu, ostanu, ako ne zarade lovnu, pa... znate."

Znao sam.

"Ali Castman-", Raquel je šapnuo njegovo ime onako kako neki ljudi šapnu riječ rak, "on je bio drukčiji."

"Kako?"

"Oštetio bi vlastitu robu. Ponekad samo iz zabave."

"Govoriš o njemu u prošlom vremenu", rekao je Kvadro.

"To je zato što ga nema, hm, tri godine."

"Je li živ?"

Raquel je postao vrlo tih. Skrenuo je pogled. Kvadro i ja smo se pogledali i čekali.

"Još je živ", rekao je Raquel. "Valjda."

"Što to znači?"

Raquel je samo odmahnuo glavom.

"Moramo razgovarati s njim", rekao sam. "Znaš li gdje ga možemo naći?"

"Čula sam samo glasine."

"Kakve glasine?"

Raquel je opet odmahnuo glavom. "Provjerite lokal na uglu Ulice Wright i Avenije D u Južnom Bronxu. Čula sam da bi mogao biti tamo."

Raquel je zatim otišao, ovaj put nešto stabilniji na šiljastim potpeticama. Došao je neki auto, stao, i ponovno sam gledao kako ljudsko biće nestaje u noć.

9

U većini susjednih četvrti oklijevali biste probuditi nekoga u jedan ujutro. Ovo nije bila jedna od takvih. Na sve prozore bile su zakucane daske. Vrata su bila komadina šperploče. Rekao bih vam da se boja ljuštila, ali vjerojatno bi prikladnije bilo reći da je otpadala u komadima.

Kvadro je pokucao na šperploču i istog je trenutka neka žena zavikala: "Što hoćete?"

Kvadro je bio zadužen za razgovor. "Tražimo Louisa Castmana."

"Odlazite."

"Moramo razgovarati s njim."

"Imate nalog?"

"Nismo iz policije."

"Tko ste?" pitala je žena.

"Radimo za Covenant House."

"Ovdje nema bjegunaca", viknula je gotovo histerično. "Odlazite."

"Možete birati", rekao je Kvadro. "Razgovarat ćemo sami s Castmanom sada ili se vraćamo s hrpom radoznalih murjaka."

"Nisam ništa skrivila."

"Uvijek mogu nešto izmisliti", rekao je Kvadro. "Otvorite vrata."

Žena je brzo donijela odluku. Čuli smo pomicanje zasuna, zatim još jednog pa onda lokota. Vrata su se odškrinula. Krenuo sam prema njima, ali Kvadro me zaustavio rukom.

Čekati da se vrata otvore do kraja.

"Požurite", rekla je žena zakreštavši poput vještice. "Upadajte. Ne želim da itko vidi."

Kvadro je gurnuo vrata. Otvorila su se do kraja. Ušli smo unutra, a žena je zatvorila vrata. Dvije stvari su me istovremeno zatekle. Prvo, mrak. Jedino svjetlo bila je slaba svjetiljka u daljem desnom kutu. Vidio sam izlizanu fotelju, stolić i to je otprilike bilo to.

Drugo, miris. Zamislite svoje najživlje sjećanje na svjež zrak i prirodu i onda zamislite potpunu suprotnost. Bojao sam se udisati od zagušljivosti. Djelomice me podsjećalo na bolnički zrak, a djelomice

na nešto što baš nisam uspio odrediti. Pitao sam se kad je posljednji put otvoren prozor, a soba kao da je šapnula: Nikad.

Kvadro se okrenuo prema ženi. Povukla se u kut. Mogli smo vidjeti samo obris u mraku.

"Zovu me Kvadro", rekao je.

"Znam tko ste."

"Poznajemo li se?"

"Nije bitno."

"Gdje je on?" upita Kvadro.

"Ovdje je još samo jedna soba", rekla je, polako dižući ruku.
"Možda spava."

Oči su nam se počele prilagođavati. Približio sam joj se. Nije se povukla. Prišao sam bliže. Kad je podigla glavu, gotovo sam ostao bez daha. Promumljao sam ispriku i počeo se udaljavati.

"Ne", rekla je. "Želim da vidite."

Prošla je sobom, stala pred svjetiljku i cijela se okrenula prema nama. Ni Kvadro ni ja nismo se trznuli, svaka nam čast. No nije bilo lako. Tko god da ju je unakazio, učinio je to vrlo pažljivo. Nekad je vjerojatno bila komad, ali sad je izgledala kao da je podvrgnuta nekakvom režimu antiplastične operacije. Nekoć možda pravilno oblikovan nos bio je zgnječen kao kukac pod teškom čizmom. Nekoć glatka koža bila je popucana i razderana. Kutovi njezinih usana bili su popucani do te mjere da je bilo teško reći gdje usta prestaju. Deseci izdignutih upaljenih ljubičastih ožiljaka presijekali su joj lice, kao rad trogodišnjaka kojemu je dano da se slobodno razmaše bojicama. Lijevo oko joj je odlutalo na stranu, mrtvo u svojoj duplji. Drugo je zurilo u nas ne trepćući.

"Nekad si bila na ulici", rekao je Kvadro.

Kimnulaje.

"Kako se zoveš?"

Činilo se da joj je pomicanje usta velik napor. "Tanya."

"Tko tije to učinio?"

"Što misliš?"

Nismo se trudili odgovoriti.

"On je iza onih vrata", rekla je. "Brinem se za njega. Nikad mu ne nanosim bol.

Razumijete? Nikad ne dignem ruku na njega."

Obojica smo kimnuli. Nisam znao kako da to shvatim. Mislim da nije ni Kvadro. Otišli smo do vrata. Ni zvuka. Možda je spavao. Bilo mi je svejedno. Probudit će se. Kvadro je stavio ruku na kvaku i pogledao me. Dao sam mu do znanja da će sa mnom sve biti u redu. Otvorio je vrata.

Unutra je svjetlo bilo upaljeno. Dapače, bliještalo je. Morao sam si zakloniti oči. Čuo sam zvučni signal i nekakav medicinski aparat kraj kreveta. Ali to nije bilo ono što mi je prvo privuklo pogled.

Zidovi.

Oni su bili ono što se prvo primijeti. Zidovi su bili obloženi plutom - mogao sam vidjeti malo smeđeg - no važnije, bili su prekriveni fotografijama. Stotinama fotografija. Neke su povećane do veličine postera, neke klasične devet puta trinaest, većina negdje između - sve pričvršćene pribadačama na pluto.

I sve su bile slike Tanye.

Barem sam tako pretpostavio. Sve su bile iz vremena prije unakaženja. I bio sam u pravu. Tanya je bila ljepotica. Očito se radilo o profesionalnim snimkama izrađenim za manekensku mapu, bile su posvuda i plijenile su pogled. Pogledao sam gore. Još fotografija, stropna freska iz pakla.

"Pomozite mi. Molim vas."

Glasić je došao iz kreveta. Kvadro i ja smo se pomaknuli do njega. Tanya je stala iza nas i nakašljala se. Okrenuli smo se. Na jakom svjetlu njezini su ožiljci bili gotovo živi, migoljili su joj se licem poput gomile crva. Nos nije bio samo spljošten, nego i izobličen, kao da je od gline. Stare fotografije kao da su blistale, rojeći se oko nje u nakaradnoj "prije i poslije" auri.

Čovjek u krevetu je zastenjao.

Čekali smo. Tanya je okrenula zdravo oko prvo prema meni, zatim prema Kvadru. Oko kao da nas je opominjalo da ne zaboravimo, da urežemo tu sliku u svoje mozgove, da upamtimo što je bila nekad i što joj je on učinio.

"Britvom", rekla je. "Hrđavom. Trebalo mu je više od sat vremena. A nije stao na licu."

Bez ijedne riječi više, Tanya je otišla iz sobe. Zatvorila je vrata za sobom.

Na trenutak smo stajali u tišini. Onda je Kvadro rekao: "Jeste li vi

Louis Castman?"

"Murjaci?"

"Jeste li vi Castman?"

"Da. I učinio sam to. Isuse, što god želite da priznam, učinio sam. Samo me odvedite odavde. Za Boga miloga."

"Nismo murjaci", rekao je Kvadro.

Castman je ležao ispružen na leđima. Za prsa mu je bila spojena nekakva cijev. Aparat je piskutao, a nešto se neprestano dizalo i spuštalo kao harmonika. Bio je bijelac, svježe obrijan, okupan. Kosa mu je bila oprana. Krevet je imao prečke i komande. U kutu sam vidio tender i umivaonik. Osim toga, soba je bila prazna. Nije bilo ladica, stolića, televizora, radija, sata, knjiga, novina, časopisa. Rolete su bile spuštene.

Smučilo mi se u želucu.

"Što nije u redu s vama?" upitao sam.

Castmanove oči - i samo njegove oči - okrenule su se prema meni. "Paraliziran sam", rekao je. "Jebeni kvadriplegičar. Ispod vrata", zastao je, zatvorio oči, "ništa."

Nisam znao kako početi. Činilo se da nije ni Kvadro. "Molim vas", rekao je Castman. "Morate me izvući odavde. Prije nego..."

"Prije nego što?"

Zatvorio je oči i opet ih otvorio. "Dobio sam metak prije, koliko, tri, možda četiri godine?"

Ne znam više. Ne znam koji je dan, mjesec, čak ni godina. Svjetlo je uvijek upaljeno pa ne znam je li dan ili noć. Ne znam tko je predsjednik." Progutao je slinu, ne bez napora.

"Luda je, čovječe. Pokušavam zvati u pomoć, uzalud. Obložila je stan plutom. Samo ležim ovdje, cijeli dan, buljim u ove zidove."

Bilo mi je teško povratiti glas. No Kvadro uopće nije bio zbunjen. "Nismo ovdje da bismo slušali vašu životnu priču", rekao je. "Želimo vas pitati nešto o jednoj od vaših djevojaka."

"Izabrali ste krivog", rekao je. "Već dugo ne radim na ulici."

"Nema veze. Ni ona nije dugo radila."

"Tko?"

"Sheila Rogers."

"Ah." Castman se osmjehnuo na spomen imena. "Što želite znati?"

"Sve."

"A ako vam odbijem ispričati?"

Kvadro me taknuo po ramenu. "Odlazimo", rekao mi je.

Castmanov glas bio je oličenje čiste panike. "Što?"

Kvadro ga je pogledao. "Ne želite surađivati, gospodine Castman, to je u redu. Nećemo vam više smetati."

"Čekajte!" viknuo je. "Dobro, gledajte, znate koliko sam posjetitelja imao otkad sam ovdje?"

"Ne zanima nas", rekao je Kvadro.

"Šest. Konačan zbroj je šest. A nikog, ne znam, barem godinu dana. I svih šest su bile moje stare cure. Došle su mi se smijati. Gledati me kako serem u krevet. A želite li čuti nešto bolesno? Radovao sam se tome. Bilo što da razbije monotoniju, razumijete me?"

Kvadro je izgledao nestrpljivo. "Sheila Rogers."

Cijev je ispustila moker zvuk usisavanja. Castman je otvorio usta. Stvorio se mjehurić.

Zatvorio je usta i pokušao ponovno. "Upoznao sam je - Bože, pokušavam se sjetiti - prije deset, petnaest godina. Radio sam u Carinskom uredu. Sišla je s autobusa iz Iowe ili Idaho, takve nekakve vukojebine."

Dečki iz Carinskog ureda. Dobro sam poznao njihove metode. Svodnici koji čekaju na kolodvoru. Traže klince svježije pristigle autobusima - odbjegle očajnike, sirovo meso koje dolazi u Veliku Jabuku da postanu manekenke, glumice, da počnu iznova, pobjegnu od dosade ili zlostavljanja. Svodnici koji motre poput grabežljivaca, a to i jesu. A zatim se obruše, obore ih i glođu mrtvo tijelo.

"Dobro mi je išlo", rekao je Castman. "Prvo, bijelac sam. Meso sa Srednjeg zapada.

Skoro sve bijela prsa. Boje se tipova koji se šepire. Ali ja, ja sam bio drugačiji. Odjenuo bih lijepo poslovno odijelo. Nosio bih aktovku. Bio bih malo strpljiviji. I tako, tog dana sam čekao kod izlaza 127. Taj mije bio omiljen. Imao sam dobar pogled na možda šest novih dolazaka. Sheila je izišla iz autobusa i, čovječe, bila je komad i pol. Oko šesnaest, u najboljim godinama. Djevica, također, iako nisam odmah mogao reći. Saznao sam kasnije." Osjetio sam kako mi se napinju mišići. Kvadro je polako provukao svoje tijelo između kreveta i mene.

"Onda sam je počeo obrađivati lijepim riječima. Pokazivati se u

svojem najboljem izdanju, znate?"

Znali smo.

"Pa sam joj ispričao priču kako ću od nje napraviti vrhunsku manekenku. Ali fino. Ne kao oni drugi šupci. Ja sam poput svile. No Sheila je bila pametnija od većine. Oprezna. Vidio sam da nije do kraja popušila priču, ali to je bilo u redu. Vidite, ja ne silim. Postupam ispravno. Na kraju krajeva, žele vjerovati, zar ne? Sve one čuju priče o nekom supermodelu otkrivenom u slastičarnici ili tako neko sranje i, hej, zato su i došle."

Aparat je utihnuo. Čuo sam kako je zaklokotao. Zatim je opet počeo.

"I tako, Sheila je kao prekrižila ruke, je li. Odmah mi je rekla da nikad ne tulumari i tako to. Rekao sam joj, hej, nema problema, ni ja nisam u tome. Ja sam poslovan čovjek, kažem joj. Profesionalni fotograf i lovac na talente. Snimit ćemo nekoliko slika. To je sve.

Napraviti mapu. Otvoreno - nema partija, droge, golotinje, ničega što joj ne odgovara. A ja sam prilično dobar fotograf, znate. Imam dobro oko. Vidite ove zidove? Ove Tanvine slike - ja sam ih snimio."

Pogledao sam fotografije nekad lijepe Tanye i duboko u srcu osjetio jezu. Kad sam ponovno pogledao na krevet, Castman je zurio u mene.

"Ti", rekao je. "Što sa mnom?"

"Sheila." Nasmiješio se. "Ona ti nešto znači, zar ne?"

Nisam odgovorio.

"Voliš je?"

Razvukao je riječ voliš. Rugao mi se. Ostao sam miran.

"Hej, ne krivim te, čovječe. Bila je kvalitetno meso. I, čovječe, znala je pušiti-"

Krenuo sam prema njemu. Castman se smijao. Kvaldro se isprijedio. Pogledao me ravno u oči i odmahnuo glavom. Uzmaknuo sam. Bio je u pravu.

Castman se prestao smijati, ali pogled mu je ostao na meni. "Želiš znati kako sam obradio tvoju curu, ljubavnice?"

Šutio sam.

"Isto kao i našu Tanyu. Vidite, ciljao sam na najbolje meso, na one koje kompići nisu mogli uloviti. Vrhunska operacija. Prodao sam Sheili priču i napokon je dovukao u svoj studio na snimanje. To je bilo

to. Sve što sam trebao učiniti. Nabodi je vilicom i gotova je."

"Kako?" upitao sam. "Stvarno želiš čuti?"

"Kako?"

Castman je zatvorio oči, sa smiješkom još uvijek na usnama, uživajući u uspomeni.

"Snimio sam hrpu njezinih slika. Sve fino i po zakonu. A kad smo bili gotovi, prislonio sam joj nož na vrat. Zatim sam je liscama zavezao za krevet u sobi koja je bila", zasmijuljio se, a oči su mu se otvorile i zakolutale, "obložena plutom. Drogirao sam je.

Snimio sam je kamerom kad je droga napola popustila, tako da sve izgleda vrlo dobrovoljno. Usput, tako je tvoja Sheila izgubila nevinost. Na videokaseti. S mojom malenkošću. Čarobno, zar ne?" Bijes je ponovno planuo, počeo je ključati i obuzimati me. Nisam znao koliko još dugo mogu izdržati a da mu ne zavrnem vratom. No podsjetio sam se da upravo to i želi.

"Gdje sam stao? A da, zavezao sam je liscama i fiksao je možda tjedan dana. Također prvorazredna roba. Skupo. Ali hej, to je poslovni trošak. Svaki posao ima svoj režim obuke, zar ne? Napokon, Sheila se navukla i mogu vam reći da takvog duha ne možete vratiti natrag u bocu. Kad sam je oslobodio, ta bi cura za šut polizala moje nožne prste, razumijete me?"

Zastao je kao da čeka pljesak. Osjećao sam se kao da me nešto razdire iznutra.

Kvadro je zadržao jednoličan glas. "Dakle, nakon toga si je poslao na ulicu?"

"Da. Naučio sam je i neke trikove. Kako da tip što prije svrši. Kako obraditi više tipova u isto vrijeme. I tome slično, bio sam njezin učitelj."

Mislio sam da ću povratiti.

"Nastavi", rekao je Kvadro.

"Ne", rekao je. "Ne dok-"

"Onda ćemo se morati oprostiti."

"Tanya", rekao je.

"Što s njom?"

Castman je obliznuo usne. "Možete mi dati malo vode?"

"Ne. Što s Tanvom?"

"Kuja me drži ovdje, čovječe. Nije u redu. Da, ozlijedio sam je. Ali

imao sam razloge.

Htjela je otići, čovječe, udati se za mušteriju iz Garden Cityja. Mislila je da su zaljubljeni.

Mislim, dajte molim vas, ne podsjeća li vas to na Zgodnu ženu! Htjela je uzeti sa sobom neke od mojih najboljih cura. Mogle bi stanovati u Garden Cityju s njom i njezinim tipom, odviknuti se, takvo neko sranje. Nisam to mogao dopustiti."

"Znači", rekao je Kvadro, "očitao si joj bukvicu."

"Da, naravno. Tako se to radi."

"Uništio si joj lice britvom."

"Ne samo lice - tko zna, ima i takvih koji se baš pale na vrećice preko glave, znate na što mislim? Ali da, shvatili ste poantu. To je bila lekcija i za ostale djevojke. Ali - sad dolazi zanimljiv dio - njezin dečko, mušterija, nije znao što sam napravio. I dođe on tako iz svoje velike kuće u Garden Cityju, spreman spasiti Tanyu, je li. Budala ima dvadeset dvojku.

Smijem mu se. A on me upuca. Taj šonjo računovođa iz Garden Cityja. Upuca me ispod pazuha s dvadesetdvojkom i bum, metak mi uđe u kralježnicu. I evo me sad. Možete li vjerovati? A onda, o, ovo je najbolje, nakon što me upucao, gospodin Garden City je vidio što sam napravio Tanyi i znate što je učinio, ta njezina velika ljubav?"

Čekao je. Pretpostavili smo da je to retorička stanka i šutjeli.

"Poludio je i izbacio je. Kužite? Vidio je moj ručni rad na Tanyi i jednostavno je napustio.

Njezina velika ljubav. Nije htio imati ništa s njom. Nikad se više nisu vidjeli."

Castman se opet počeo smijati. Trudio sam se ostati miran i disati.

"I tako, ja sam bio u bolnici", nastavio je. "Nisam imao pojma ni o čemu. Tanya nije imala ništa. Pa me izvukla iz bolnice. Dovala me ovamo. I sad se brine za mene. Shvaćate što hoću reći? Produljuje moj život. Ako odbijem jesti, gurne mi cijev u grlo. Gledajte, reći ću vam što želite znati. Ali morate učiniti nešto za mene."

"Što?" upita Kvadro. "Ubiti me."

"Neće ići."

"Onda javite policiji. Neka me uhite. Sve ću priznati."

"Što se dogodilo sa Sheilom Rogers?" upitao je Kvadro.

"Obećajte mi."

Kvadro me pogledao. "Saznali smo dovoljno. Idemo."

"Dobro, dobro, reći ću vam. Samo... samo razmislite, može?"

Premjestio je pogled s Kvadra na mene pa ponovno vratio na Kvadra. Kvadro mu nije ništa pokazivao. Nema pojma što se moglo pročitati s njezina lica. "Ne znam gdje je sad Sheila. Vraga, zapravo ne shvaćam ni što se dogodilo."

"Koliko dugo je radila za tebe?"

"Dvije godine. Možda tri."

"I kako se oslobodila?"

"Ha?"

"Ne činiš se kao tip koji dopušta zaposlenicima da šire posao", rekao je Kvadro. "Zato te pitam što se s njom dogodilo."

"Radila je na ulici, je li. Počela je dobivati stalne mušterije. Bila je dobra u svom poslu. I u međuvremenu se spetljala s nekim većim igračima. Događa se. Ne često. Ali događa se."

"Kako to misliš, većim igračima?"

"Dilerima. Velikim dilerima, pretpostavljam. Počela je krijumčariti i dostavljati, mislim. I još gore, počela se odvikavati. Namjeravao sam izvršiti pritisak na nju, kao što ste rekli, ali imala je neke važne prijatelje."

"Kao na primjer?"

"Znate Lennvja Mislera?" Kvadro se prenuo. "Odvjetnika?"

"Mafijaškog odvjetnika", ispravio ga je Castman. "Uhvaćena je dok je raznosila robu. On ju je zastupao."

Kvadro se namrgodio. "Lenny Mislery je prihvatio slučaj prostitutke uhićene zbog posjedovanja droge?"

"Shvaćate na što mislim? Izišla je i ja sam počeo njuškati okolo, kužite. Otkrili što namjerava. Posjetila su me dva poznata razbijača. Rekli su mi da je se klonim. Nisam glup. Gdje ima dima, ima i vatre."

"Što se onda dogodilo?"

"Nikad je više nisam vidio. Zadnje što sam čuo bilo je da ide studirati. Možete vjerovati?"

"Znaš li na koje sveučilište?"

"Ne. Čak nisam ni siguran je li to istina. Možda je samo glasina."

"Još nešto?"

"Ne."

"Nikakvih drugih glasina?"

Castmanove oči su počele micati i mogao sam vidjeti očaj u njima. Htio nas je zadržati. No nije nam imao ništa više reći. Pogledao sam Kvadra. Kimnuo je i okrenuo se prema izlazu. Krenuo sam za njim.

"Čekajte!"

Nismo obraćali pažnju na njega.

"Dajte, molim vas. Preklinjem vas. Sve sam vam rekao, nisam li? Suradivao sam. Ne možete me samo tako ostaviti ovdje."

Vidio sam njegove beskrajne dane i noći u toj sobi i nije me bilo briga. "Jebene šupčine!" derao se. "Hej, čovječe, ti. Ljubavnice. Uživaj u mojim ostacima, čuješ me. I upamti ovo: Sve što ti radi, svaki put kad svršiš - to sam je ja naučio. Čuješ me?

Čuješ što ti kažem?"

Obrazi su mi se zažarili, ali nisam se okrenuo. Kvadro je otvorio vrata.

"Sranje." Castmanov glas sad je bio tiši. "To nikad ne nestaje, znate."

Zastao sam.

"Ona možda izgleda lijepo i čisto. Ali nema povratka nakon onog što je prošla. Shvaćaš što hoću reći?"

Pokušao sam se isključiti da ne čujem njegove riječi. Ali probile su se do mene i odzvanjale mi lubanjom. Izišao sam i zatvorio vrata. Natrag u tamu. Tanya nas je ispratila.

"Hoćete li nekome reći za ovo?" upitala je, gutajući slova.

Nikad mu ne nanosim bol. To je rekla. Nikad nije digla ruku na njega. Preistinito.

Bez ijedne riječi izjurili smo van i gotovo se zagnjurili u noćni zrak. Nekoliko smo puta duboko udahnuli, poput ronilaca kojima je ponestalo zraka kad naposljetku izbiju na površinu; vratili smo se u kombi i odvezli se.

Grand Island, Nebraska

Sheila je htjela umrijeti sama.

Začudo, bolje sada slabila. Pitala se zašto. Međutim, nije bilo nikakve svjetlosti, trenutka potpune jasnoće. U smrti nije bilo utjehe. Nisu je okružili nikakvi anđeli. Nikakvi davno preminuli rođaci - sjetila se svoje bake, žene zbog koje se osjećala posebnom, koja ju je zvala svojim "blagom" - nisu došli i primili je za ruku.

Sama. U tami.

Otvorila je oči. Je li upravo sanjala? Teško je reći. Već je znala halucinirati. Čas bi bila pri svijesti, a čas izvan nje. Sjećala se da je vidjela Carlvno lice i preklinjala je da nestane.

Je li to bilo stvarno? Vjerojatno ne. Vjerojatno iluzija.

Kad je bol postala ^gadna, stvarno gadna, izbrisala se linija između sna i jave, između stvarnosti i snova. Više se nije odupirala. To je bio jedini način da preživi agoniju.

Pokušate blokirati bol. Ne djeluje. Pokušate razbiti bol u podnošljive intervale. Ni to ne djeluje. Napokon, pronađete jedini dostupan odušak: svoj zdrav razum.

Napustite svoj zdravi razum.

No ako ste svjesni svega što se događa, napuštate li ga zaista?

Duboka filozofska pitanja. Neka se njima bave živi. Na kraju, nakon svih nada i snova, nakon svih šteta i obnavljanja, Sheila Rogers će umrijeti mlada, bolno i na tuđim rukama.

Pretpostavljala je da je to i zaslužila.

Jer joj je sada, kad je osjetila da se nešto u njoj lomi, cijepa i otima, sve postajalo jasno.

Strahovito, potpuno jasno. Zavjese su se razmicale i konačno je mogla vidjeti istinu.

Sheila Rogers htjela je umrijeti sama.

Ali on je bio s njom u sobi. Bila je sigurna u to. Mogla je osjetiti njegove ruke nježno položene na čelo. Od toga joj je bilo hladno. Dok

je osjećala kako životna snaga klizi iz nje, zamolila ga je posljednji put.
"Molim te", rekla je. "Otiđi."

11

Kvadro i ja nismo raspravljali o onome što smo vidjeli. Također nismo ni zvali policiju.

Zamislilo sam Louisa Castmana zatočena u onoj sobi, nepokretnog, bez ičega za čitanje, bez televizije i radija, bez ičega za gledanje osim onih starih fotografija. Da sam bolja osoba, možda bi mi bilo stalo.

Mislilo sam i na čovjeka iz Garden Cityja koji je upucao Louisa Castmana i onda okrenuo leđa, čije je odbijanje vjerojatno uplašilo Tanyu više nego što bi Castman ikad mogao.

Pitao sam se misli li gospodin Garden City još uvijek na Tanyu ili je jednostavno nastavio živjeti svoj život kao da ona nikad nije postojala. Pitao sam se je li ga njezino lice proganjalo u snovima.

Sumnjao sam u to.

Razmišljao sam o svemu tome jer sam bio znatiželjan i prestravljen. Ali i zato što me to sprečavalo da razmišljam o Sheili, o onome što je bila, što joj je Castman učinio. Prisjetio sam se da je ona u ovom slučaju bila žrtva, oteta, silovana i još gore, i da ništa od svega što je učinila nije bila njezina krivnja. Ne smijem drugačije gledati na nju. No ta razborita i jasna argumentacija nije mi sjedala.

I mrzio sam se zbog toga.

Bilo je skoro četiri ujutro kad je kod moje zgrade stao kombi.

"Kako ti se zasad čine stvari?" upitao sam.

Kvadro si je pogladio neobrijanu bradu. "Ono što je Castman rekao na kraju... da to nikad neće nestati iz nje. Ima pravo, znaš."

"Govoriš iz iskustva?"

"Zapravo, da."

"Pa?"

"Pa pretpostavljam da se nešto iz njezine prošlosti vratilo i zgrabilo je."

"Onda smo na dobrom putu."

"Vjerojatno", rekao je Kvadro.

Primio sam kvaku i rekao: "Što god da je učinila - što god da učiniš - nikad ne može nestati. Ali to ne znači da si otpisan."

Kvadro je buljio kroz prozor. Čekao sam. On je i dalje buljio. Izišao sam, a on je otišao.

Zastao sam kad sam vidio poruku na sekretarici. Provjerio sam vrijeme na zaslonu.

Poruka je ostavljena u 11:47 navečer. Užasno kasno. Pretpostavljao sam da je obitelj. Bio sam u krivu.

Pokrenuo sam snimku i neka je mlada žena rekla: "Bok, Wile." Nisam prepoznao glas.

"Katyje.KatyMiler." Ukočio sam se.

"Dugo se nismo čuli, ha? Gle, oprosti što zovem tako kasno. Vjerojatno spavaš, ne znam. Slušaj, Wile, možeš me nazvati čim ovo čuješ? Nije važno koliko je sati.

Jednostavno, ovaj, moram razgovarati s tobom o nečemu."

Ostavila je svoj broj. Samo sam nepomično stajao. Katy Miler. Julienu mlada sestra.

Posljednji put kad sam je vidio... bilo joj je oko šest godina. Nasmiješio sam se, sjetivši se kad se jednom - Katy tad nije moglo biti više od četiri godine - sakrila iza vojnog kovčega svog oca i iskočila van u nezgodnom trenutku. Sjećam se da smo se Julie i ja pokrili dekom jer nije bilo vremena da navučemo gaće i trudili smo se ne puknuti od smijeha.

Mala Katy Miler. Sad bi joj trebalo biti, koliko, sedamnaest ili osamnaest godina. Čudno je to. Znao sam kako je Julienu smrt djelovala na moju obitelj i mogao sam prilično dobro zamisliti kako je djelovala na gospodina i gospođu Miler. No zapravo nikad nisam razmišljao kako je djelovala na malu Katy. Opet sam se sjetio one zgrade kad smo Julie i ja navukli deku i hihotali se i sad mi je palo na pamet da smo bili u podrumu. Navlačili smo se na istom kauču na kojem je Julie pronađena ubijena.

Zašto me Katy zvala nakon svih tih godina?

Može biti da me zvala samo da mi izrazi sućut, rekao sam si, iako se to činilo sumnjivim iz više razloga, da ne spominjemo samo vrijeme poziva. Ponovno sam pustio poruku, u potrazi za skrivenim značenjem. Nisam ga pronašao. Rekla je da nazovem bilo kada. Ali bilo je četiri ujutro, a ja sam bio izmožden. O čemu god da se radilo, moglo je čekati do jutra.

Legao sam u krevet i prisjetio se kad sam posljednji put vidio Katy

Miler. Moja obitelj je zamoljena da ne dolazi na pogreb. Udovoljili smo njihovoj želji. No dva dana kasnije sam sam otišao na groblje kod ceste 22. Sjeo sam pokraj nadgrobne ploče. Nisam ništa govorio. Nisam plakao. Nisam osjećao ni utjehu, ni olakšanje niti bilo što drugo. Obitelj Miler došla je u svojem bijelom Oldsmobileu Cietra, a ja sam se pokupio. No pogled mi se susreo s pogledom male Katy. Na licu joj se vidjelo čudno pomirenje sa sudbinom, izraz spoznaje koji nije bio u skladu s njezinim godinama. Vidio sam tugu i strah, a možda i samilost.

Tada sam napustio groblje. Otada je nisam vidio niti razgovarao s njom.

12

Belmont, Nebraska

Šerif Bertha Farrow vidjela je i gore.

Scene ubojstva bile su gadne, no ni uz sav taj osjećaj mučnine i sveopće grozote zbog tih zdrobljenih kostiju, raspuklih glava i krvi posvuda, nisu se mogle mjeriti s dojmom koji ostavlja miješanje mesa i metala u klasičnoj prometnoj nesreći. Frontalni sudar. Kamion koji probije ogradu. Stablo koje prepolovi auto od branika do stražnjeg sjedala. Prevrtnanje preko branika u velikoj brzini.

E, to napravi gadnu štetu.

A opet, ovaj prizor, ova mrtva žena na ovom prilično neokrvavljenom mjestu zločina, bio je puno gori. Bertha Farrow mogla je vidjeti ženino lice - crte lica iskrivljene od straha, u neshvaćanju, možda očaju - i mogla je vidjeti da je žena umrla u velikoj mucu. Mogla je vidjeti unakažene prste, izobličeni prsni koš, masnice; znala je da je to učinilo drugo ljudsko biće, tijelo protiv tijela. To nije bila posljedica zaleđene površine ili nečijeg mijenjanja radijskih postaja pri brzini od sto trideset kilometara na sat ili naleta kamiona ili lošeg utjecaja alkohola ili brzine.

To je bilo namjerno.

"Tko ju je našao?" upitala je svog zamjenika Georgea Volkera.

"Randolphovi dečki."

"Koji?"

"Jerry i Ron."

Bertha je računala. Jerryju je oko šesnaest godina. Ronu četrnaest. "Šetali su s Gypsyjem", dodao je zamjenik. Gypsy je njemački ovčar Randolphovih. "On ju je nanjušio."

"Gdje su sad dečki?"

"Dave ih je odveo kući. Bili su dosta potreseni. Uzeo sam izjave. Ništa ne znaju."

Bertha je kimnula. Približavao im se jureći karavan. Clyde Smart, okružni mrtvozornik, zaustavio je svoj karavan uz škripu kočnica.

Otvorila su se vrata i Clyde je potrčao prema njima. Bertha je stavila dlan iznad očiju.

"Bez žurbe, Clyde. Neće ona nikamo otići." George se nacerio.

Clyde Smart navikao je na takve stvari. Približavao se pedesetoj, koliko je otprilike imala i Bertha. Njih dvoje provelo je u službi gotovo dva desetljeća. Clyde nije obraćao pažnju na njezinu šalu i potrčao je pokraj njih. Pogledao je tijelo i oborio glavu.

"Blagi Bože", rekao je mrtvozornik.

Clyde je čučnuo do nje. Nježno joj je odmaknuo kosu s lica. "O, Bože", rekao je.

"Mislim..." Zastao je i odmahnuo glavom.

I Bertha je bila naviknuta na njega. Clydeova reakcija nije ju iznenadila. Znala je da se većina mrtvozornika ponaša uskostručno i distancirano. Ne i Clyde. Za njega ljudi nisu bili tkivo i zbrčkane kemikalije. Mnogo je puta vidjela Clydea kako plače nad tijelima.

Prema svakom se mrtvacu odnosio s nevjerojatnim, gotovo smiješnim poštovanjem.

Obavljao je obdukcije kao da može oživjeti te ljude. Javljao je loše vijesti obiteljima i iskreno bi dijelio njihovu bol.

"Možeš li mi dati približno vrijeme smrti?" upitala je.

"Nije prošlo puno", rekao je Clyde tiho. "Koža je još u ranom stadiju mrtvačke ukočenosti.

Rekao bih ne prije više od šest sati. Očitat ću temperaturu jetre i..." Zapazio je ruku s prstima koji su stršili u neprirodnim položajima. "O, Bože", ponovio je.

Bertha je pogledala svog zamjenika. "Ikakve isprave?"

"Ne."

"Moguća pljačka?"

"Prebrutalno", rekao je Clyde. Podigao je glavu. "Netko je htio da pati."

Na trenutak je zavladala tišina. Bertha je mogla vidjeti kako se u Clydeovim očima skupljaju suze.

"Što drugo?" pitala je.

Clyde je brzo ponovno spustio pogled. "Nije skitnica", rekao je. "Dobro je odjevena i ishranjena." Provjerio je usta. "Dovoljno dobar zubarski rad."

"Ima li ikakvih znakova silovanja?"

"Odjevena je", rekao je Clyde. "Ali, Bože moj, što joj sve nije učinjeno? Tu je jako malo krvi, sigurno ne dovoljno da bi ovo bilo mjesto ubojstva. Moja pretpostavka je da se netko vozio ovuda i tu je ostavio. Znat ću više kad je pregledam na stolu."

"Onda dobro", rekla je Bertha. "Idemo pogledati pod Nestale osobe i provjeriti joj otiske."

Clyde je kimnuo, a šerif Bertha Farrow krenula je natrag.

13

Nisam morao zvati Katy.

Zvonjava me je prenela iz sna kao da me je netko opalio žaračem. Spavao sam tako duboko, tako potpuno i bez snova da nisam mogao polako isplivati na površinu. U jednom trenu utapao sam se u tami. U drugom sam poskočio naprijed, a srce mi je počelo divljački kucati. Pogledao sam na sat - 6:58 ujutro.

Zastenjao sam i pomaknuo se. Prikaz broja koji naziva bio je blokiran. Beskorisna naprava. Svi koje ste htjeli izbjeći ili koji su se htjeli sakriti jednostavno bi platili blokiranje identifikacije.

Zvučao sam si previše budno kad sam veselo zacvrkutao "Halo?"

"A-hm, Wil Klein?"

"Da?"

"Ovdje Katy Miler." A zatim, kao da se naknadno sjetila, "Juliena sestra."

"Bok, Katy", rekao sam. "Ostavila sam ti sinoć poruku."

"Poslušao sam je tek u četiri ujutro."

"Oh. Znači da sam te probudila."

"Nema veze", rekao sam.

Glas joj je zvučao tužno, mlado i usiljeno. Prisjetio sam se godine kad je rođena. Malo sam računao. "Ti si sad, što, maturantica?"

"Na jesen odlazim studirati."

"Kamo?"

"Bowdoin. To je malo sveučilište."

"U Maineu", rekao sam. "Znam ga. Odlična škola. Čestitam."

"Hvala."

Još sam se malo uspravio, pokušavajući smisliti kako premostiti tišinu. Odlučio sam se za klasiku: "Prošlo je puno vremena."

"Da?"

"Htjela bih te vidjeti."

"Naravno, to bi bilo super."

"Može li danas?"

"Gdje si?" pitao sam.

"U Livingstonu", rekla je. "Vidjela sam te kad si došao do naše kuće."

"Žao mi je zbog toga."

"Ako želiš, mogu doći do grada."

"Nema potrebe", rekao sam. "Danas ću posjetiti oca. Što kažeš da se nađemo prije toga?"

"Da, može", rekla je. "Ali ne tu. Sjećaš se košarkaških igrališta kod srednje škole?"

"Naravno", rekao sam. "Nađemo se tamo u deset."

"Dobro."

"Katy", rekao sam i prebacio slušalicu na drugo uho. "Moram ti reći da je ovaj poziv malo neobičan."

"Znam."

"Zašto me želiš vidjeti?"

"Što misliš?" uzvratila je.

Nisam odmah odgovorio, ali nema veze. Već je spustila slušalicu.

14

Wil je izišao iz svoga stana. Duh je promatrao.

Duh ga nije slijedio. Znao je kamo Wil ide. No dok je promatrao, prsti su mu se savijali i pružali, savijali i pružali. Podlaktice su mu se stezale. Tijelo mu je drhtalo.

Duh se sjećao Julie Miler. Sjećao se njezina golog tijela u onom podrumu. Sjećao se dodira njezine kože; prvo je bila topla, samo nakratko, a onda se stvrdnula u nešto slično mokru mramoru. Sjećao se ljubičasto-žute boje njezina lica, crvenih točkica u njezinim izbuljenim očima, lica izobličena od straha i iznenađenja, popucanih kapilara, sline stvrdnute ispod usana poput ožiljka od noža. Sjećao se vrata, neprirodno iskrivljena u smrti. Sjećao se kako se žica usjekla duboku u njezinu kožu, prerezala jednjak i zamalo joj odsjekla glavu.

Ona silna krv.

Davljenje je bilo njegova najdraža metoda ubijanja. Posjetio je Indiju kako bi proučio Thuggee, takozvani kult tihih ubojica, koji su usavršili tajno umijeće davljenja. Tijekom godina, Duh je ovladao vatrenim oružjem, noževima i sličnim, no kad god je bilo moguće, svejedno je birao hladnu učinkovitost, konačnu tišinu, odvažnu moć, osoban dodir davljenja.

Pažljiv udisaj.

Wil je nestao iz vidokruga.

Brat.

Duh se sjetio svih onih kung fu filmova u kojima je jedan brat ubijen, a drugi živi da bi ga osvetio. Razmišljao je što bi se dogodilo kad bi jednostavno ubio Wil a Kleina.

Ne, tu se nije radilo o tome. Ovo je bilo puno više od osvete.

Ipak, razmišljao je o Wil u. Na kraju krajeva, on je bio ključ. Je li se promijenio s godinama? Duh se nadao da jest. No uskoro će saznati.

Da, bližio se čas da priđe Wil u i nadoknadi izgubljeno vrijeme. Duh je prešao ulicu i krenuo prema Wil ovoj zgradi. Pet minuta kasnije bio je u stanu.

Otišao sam gradskim autobusom do križanja Avenije Livingston i

Northfielda. Žarišta golemog predgrađa Livingstona. Stara osnovna škola pretvorena je u jeftin striptiz-bar sa specijaliziranim trgovinama koje kao da nikad nisu poslovale. Izišao sam iz autobusa s nekoliko lokalnih radnika na putu iz grada. Ta bizarna simetrija obrnutih smjena. Oni koji žive u gradovima poput Livingstona ujutro idu u New York; oni koji čiste njihove kuće i čuvaju im djecu rade suprotno. Ravnoteža.

Krenuo sam Avenijom Livingston prema Srednjoj školi Livingston, koja se nalazila u istoj skupini zgrada zajedno s livingstonskom javnom knjižnicom, zgradom livingstonskog općinskog suda i, naravno, pogodili ste, livingstonskom policijskom postajom. Sve četiri građevine bile su od cigle i izgledale su kao da su izgrađene u isto vrijeme - kao da je jedna rodila drugu.

Tu sam odrastao. Kao dijete iz te sam knjižnice posuđivao klasike C. S. Lewisa i Madelaine L'Engle. Kad mi je bilo osamnaest godina, na tom općinskom sudu sam se žalio (i izgubio) na kaznu za prebrzu vožnju. Proveo sam svoje srednjoškolske godine, kao jedan od šesto klinaca u svojoj generaciji, u najvećoj zgradi na toj hrpi.

Zaobišao sam zgrade i skrenuo desno. Našao sam košarkaška igrališta i stao pod zahrđao obruč. Nalijevo su bili gradski teniski tereni. U srednjoj školi sam igrao tenis.

Zapravo sam bio prilično dobar, iako nikad nisam bio zagrijan za sport. Nedostajalo mi je natjecateljskog duha da budem najbolji. Nisam htio izgubiti, ali nisam se borio dovoljno da pobijedim.

Okrenuo sam se i krv mi se zaledila kad sam je ugledao. Odjeća je bila drugačija - traperice do pola stražnjice, kloppe u stilu sedamdesetih, preuska prekratka majica koja je otkrivala ravan trbuh s piercingom - ali lice i kosa... Osjećao sam se kao da padam. Na trenutak sam skrenuo pogled, prema nogometnom igralištu, i mogao bih se zakleti da sam tamo ugledao Julie. "Znam", rekla je Katy Miler. "Kao da si vidio duha, je li?" Okrenuo sam joj leđa.

"Moj tata", rekla je, gurajući svoje male ruke u uske džepove traperica. "Još uvijek ne može gledati ravno u mene a da se ne rasplače."

Nisam znao što da kažem na to. Približila mi se. Oboje smo bili okrenuti prema srednjoj školi. "Tu si išla u školu, zar ne?" pitao sam.

"Maturirala sam prošlog mjeseca."

"Je li bilo dobro?"

Slegnula je ramenima. "Drago mi je da sam se izvukla."

Zasjalo je sunce i pretvorilo zgradu u hladnu siluetu. Nakratko je izgledala pomalo kao zatvor. Srednje škole su takve. Bio sam prilično popularan u srednjoj školi. Bio sam potpredsjednik učeničkog vijeća. Bio sam zamjenik kapetana teniske momčadi. Imao sam prijatelje. No pokušavajući iskopati neko ugodno sjećanje, ništa nisam pronašao.

Sva sjećanja bila su ukaljana nesigurnošću koja obilježava te godine. Gledano iz sadašnje perspektive, srednja škola - adolescencija, bolje rečeno - pomalo je kao razvučena bitka. Sve što trebaš je preživjeti, proći kroz to, izvući se normalan. Nisam bio sretan u srednjoj školi. Nisam siguran ni treba li to biti.

"Žao mi je zbog tvoje majke", rekla je Katy. "Hvala."

Izvadila je kutiju cigareta iz stražnjeg džepa i ponudila me. Odmahnuo sam. Gledao sam je kako pripaljuje cigaretu i odolio porivu da joj održim predavanje. Katyn pogled obuhvaćao je sve osim mene. "Ja sam bila pogreška, znaš. Došla sam kasno. Julie je već bila u srednjoj školi. Roditeljima je rečeno da ne mogu imati više djece. A onda. .."

Opet je slegnula ramenima. "Tako da me nisu očekivali."

"To ne znači da smo mi ostali pomno planirani", rekao sam.

Malo se nasmijala i taj je zvuk odjeknuo duboko u meni. Bio je to Julien smijeh, čak i način na koji je utihnuo.

"Oprosti zbog tate", rekla je Katy. "Jednostavno je poludio kad te vidio."

"Nisam to trebao napraviti."

Prejako je povukla dim i nakrivila glavu. "A zašto jesi?"

Razmišljao sam o odgovoru. "Ne znam", rekao sam.

"Vidjela sam te. Od trenutka kad si skrenuo iza ugla. Bilo je čudno, znaš. Sjećam se da sam te kao klinka gledala kako dolaziš od svoje kuće. Iz svoje sobe. Mislim, još uvijek sam u istoj sobi pa je bilo kao da gledam prošlost ili tako nešto. Čudno sam se osjećala."

Pogledao sam udesno. Prilaz je bio prazan, no tijekom školske godine roditelji su tu sjedili u autima i čekali svoju djecu. Možda nisu sve moje srednjoškolske uspomene lijepe, ali pamtim kako me mama čekala u svom starom crvenom Volkswagenu. Čitala bi časopis, zazvonilo bi i ja bih krenuo prema njoj, a kad me ugledala, kad je tek

digla glavu i osjetila da se približavam, njezin osmijeh, taj Sunnvn osmijeh, izbio bi iz dubine njezina srca, taj zasljepljujući osmijeh bezuvjetne ljubavi i teško me pogodila spoznaja da mi se više nitko neće tako nasmiješiti.

Previše, pomislio sam. To što sam ovdje. Vizualni odjek Julie na Katvnu licu. Uspomene.

Sve je to bilo previše.

"Jesi li gladna?" upitao sam je. "Da, valjda." Imala je auto, staru Hondu Civic. S retrovizora su visjele nekakve drangulije, mnogo njih.

Auto je mirisao na žvakaću gumu i šampon od voća. Nisam prepoznao glazbu koja je treštala sa zvučnika, ali nije mi smetala.

Odvezli smo se u klasičnu newjerseyjsku gostionicu na cesti 10 bez ijedne riječi. Iza pulta bile su potpisane fotografije lokalnih televizijskih voditelja. Svaki separe imao je minijaturni jukebox. Jelovnik je bio malčice duži od romana Toma Clancyja.

Neki čovjek s velikom bradom i teškim dezodoransom pitao nas je za koliko. Rekli smo mu da smo dvoje. Katy je dodala da želimo stol za pušače. Nisam znao da zone za pušače još postoje, ali velike gostionice očito su zaostale. Čim smo sjeli, privukla je pepeljaru k sebi, gotovo kao da joj treba za zaštitu.

"Nakon što si došao do naše kuće," rekla je, "otišla sam na groblje." Konobar nam je natočio vodu u čaše. Uvukla je dim i izdahnula ga naslonjena, podignute glave. "Nisam bila godinama. No nakon što sam te vidjela, ne znam, osjetila sam da bih trebala."

Još uvijek me nije htjela pogledati. To mi se često događa s klincima iz utočišta.

Izbjegavaju vaš pogled. To ništa ne znači. Pokušavam gledati u njih, no shvatio sam da je gledanje oči u oči precijenjeno.

"Jedva se sjećam Julie. Pogledam slike i ne znam jesu li moje uspomene stvarne ili nešto što sam izmislila. Pomislim, oh, sjećam se kad smo išle na vrtuljak u lunaparku i onda vidim sliku i ne znam da li se toga stvarno sjećam ili se sjećam samo slike. Znaš što hoću reći?"

"Mislim da znam."

"A nakon što si ti došao, mislim, morala sam izići iz kuće. Otac je bijesnio. Mama je plakala. Jednostavno sam morala izići."

"Nisam nikoga htio uzrujati", rekao sam.

Odmahnula je. "U redu je. Na neki čudan način, to je za njih dobro."

Većinu vremena kao da hodamo po jajima, znaš. Uvrnuto je. Ponekad poželim... jednostavno poželim vrisnuti:

"Mrtva je."

Katy se nagnula naprijed. "Želiš čuti nešto totalno ludo?"

Dao sam joj znak da nastavi.

"Nismo preuredili podrum. Stari kauč i televizor. Ofucani tepih. Onaj stari kovčeg iza kojeg sam se skrivala. Sve je još uvijek tamo. Nitko to ne koristi. Ali sve je tamo. I naša praonica rublja je još uvijek tamo dolje. Moramo proći kroz podrum da dođemo do nje.

Shvaćaš što hoću reći? Tako mi živimo. Gore hodamo na prstima, kužiš, kao da živimo na ledu i bojimo se da će puknuti pod i svi ćemo pasti dolje u taj podrum."

Zastala je i uvukla dim kao da je cigareta boca s kisikom. Naslonio sam se. Kao što sam već rekao: Nikad zapravo nisam razmišljao o Katy Miler, o tome kako je ubojstvo sestre djelovalo na nju. Naravno, razmišljao sam o njezinim roditeljima. Razmišljao sam o razdoru. Često sam se pitao zašto ostaju u toj kući, no s druge strane, nikad zapravo nisam shvatio ni zašto se moji roditelji nisu iselili. Već sam spomenuo vezu između utjehe i boli koju si sami nanosimo, tu želju da se izdrži jer je patnja bolja od zaborava. Ostanak u toj kući sigurno je najbolji primjer. Ali zapravo nikad nisam razmatrao slučaj Katy Miler - što za nju znači odrastati u tim ruševinama, s vječno prisutnom sablašću sestrine sličnosti. Ponovno sam pogledao Katy, kao da je vidim prvi put. Pogled joj je i dalje lutao uokolo kao uplašena ptica.

Mogao sam vidjeti suze. Pružio sam ruku i primio njezinu, opet toliko nalik sestrinoj.

Prošlost se vratila tolikom silinom da sam se zamalo srušio unatrag.

"Ovo je tako čudno", rekla je.

Živa istina, pomislio sam. "Meni isto."

"To mora prestati, Wile. Cijeli moj život... što god da se zapravo dogodilo te noći, mora prestati. Na televiziji ponekad čujem da kad uhvate zlikovca, netko kaže: 'To je neće vratiti' i mislim si: 'Ajme.' Ali nije u tome stvar. To pruža osjećaj kraja. Uhvatiš krivca, imaš nekakav dojam završetka. Ljudi to trebaju."

Nisam imao pojma kamo je ciljala. Pokušao sam se pretvarati da je jedna od klinaca u našem centru, da je došla jer treba moju pomoć i

ljubav. Sjedio sam, gledao u nju i pokušavao joj dati do znanja da sam tu i da slušam.

"Nemaš pojma koliko sam mrzila tvog brata - ne samo zbog onoga što je učinio Julie, nego zbog onoga što je učinio svima nama kad je pobjegao. Molila sam se da ga nađu.

Sanjala sam da ga opkole, a on se potuče pa ga policajci koknu. Znam da to ne želiš slušati. Ali moraš me shvatiti."

"Htjela si završetak", rekao sam. "Da", rekla je. "Samo što..."

"Što?"

Podigla je glavu i pogledi su nam se prvi put sreli. Opet sam se ukočio. Htio sam povući ruku, ali nisam se mogao pomaknuti. "Vidjela sam ga", rekla je.

Mislio sam da nisam dobro čuo.

"Tvog brata. Vidjela sam ga. Barem mislim da je to bio on."

Glas mi se vratio dovoljno da upitam: "Kad?"

"Jučer. Na groblju."

Tada je došla konobarica. Skinula je olovku s uha i pitala što želimo. Nakratko smo oboje šutjeli. Konobarica se nakašljala. Katy je naručila nekakvu salatu. Konobarica je pogledala mene. Tražio sam omlet od sira. Pitala je kojeg sira - američkog, švicarskog, cheddara. Rekao sam da može cheddar. Želim li uz to pečeni krumpir ili pommes frites?

Pečeni krumpir. Bijeli kruh, raženi kruh, integralni kruh. Raženi. Ništa za piće, hvala.

Konobarica je konačno otišla. "Pričaj", rekao sam.

Katy je ugasila cigaretu. "Kao što sam već rekla. Otišla sam na groblje. Samo da iziđem iz kuće. Usput, znaš gdje je Julie pokopana, zar ne?"

Kimnuo sam.

"Pa da. Vidjela sam te tamo. Par dana nakon sprovoda."

"Da", rekao sam.

Nagnula se naprijed. "Jesi je volio?"

"Ne znam."

"Ali slomila ti je srce."

"Možda", rekao sam. "Prije mnogo vremena."

Katy je gledala u svoje ruke.

"Reci mi što se dogodilo", rekao sam. "Izgledao je dosta drugačije.

Tvoj brat, mislim. Slabo ga se sjećam. Nešto malo. I vidjela sam slike." Zastala je.

"Hoćeš reći da je stajao kod Julienu groba?"

"Kraj vrbe."

"Molim?"

"Tamo je jedna vrba. Možda trideset metara dalje. Nisam ušla na glavni ulaz. Preskočila sam ogradu. Tako da me nije očekivao. Gle, došla sam odostraga i vidjela tog tipa kako stoji ispod vrbe i samo bulji u smjeru Julienu groba. Nije me uopće čuo. Bio je izgubljen, razumiješ. Taknula sam ga po ramenu. Skočio je kilometar uvis i kad se okrenuo i ugledao me... pa, vidiš i sam kako izgledam. Skoro je vrisnuo. Mislio je da sam duh ili tako nešto."

"Jesi li sigurna da je to bio Ken?"

"Ne, nisam sigurna. Mislim, kako bih mogla biti?" Izvadila je još jednu cigaretu i zatim rekla, "Da. Da, znam da je to bio on."

"Ali kako možeš biti sigurna?"

"Rekao mi je da nije kriv."

Vrtilo mi se u glavi. Ruke su mi spuznule i uhvatile jastučić. Kad sam napokon progovorio, riječi su mi sporo izlazile iz usta. "Što je točno rekao?"

"Prvo samo to. 'Nisam ubio tvoju sestru.'"

"Što si ti napravila?"

"Rekla sam mu da laže. Rekla sam mu da ću vrisnuti."

"Jesi li?"

"Ne."

"Zašto ne?"

Katy još uvijek nije upalila cigaretu. Izvadila ju je iz usta i stavila na stol. "Zato što sam mu vjerovala", rekla je. "Bilo je nečeg u njegovu glasu, ne znam. Tako sam ga dugo mrzila. Nemaš pojma kako jako. Ali sada..."

"I što si učinila?"

"Odmaknula sam se. Još uvijek sam namjeravala vrisnuti. No on je krenuo prema meni.

Primio me rukama za lice, pogledao u oči i rekao, 'Pronaći ću ubojicu, obećavam.' To je bilo to. Još me malo gledao. Zatim me pustio i pobjegao."

"Jesi li rekla-"

Odmahnula je glavom. "Nikome. Ponekad uopće nisam sigurna je li se to dogodilo. Kao da je sve plod moje mašte. Da sam sanjala ili izmislila. Kao i sjećanja na Julie." Pogledala me. "Misliš li ti da je on ubio Julie?"

"Ne", rekao sam.

"Vidjela sam te na vijestima", rekla je. "Uvijek si mislio da je on mrtav. Zato što su pronašli njegovu krv na mjestu ubojstva."

Kimnuo sam.

"Još uvijek vjeruješ u to?"

"Ne", rekao sam. "Više ne vjerujem."

"Zašto si se predomislio?"

Nisam znao kako da odgovorim. "Pretpostavljam da ga i ja tražim", rekao sam.

"Želim ti pomoći." Rekla je 'želim'. Ali znam da je mislila 'trebam'. "Molim te, Wile. Dopusti da pomognem."

A ja sam rekao dobro.

Belmont, Nebraska

Šerif Bertha Farrow namrštila se preko ramena zamjenika Georgea Volkera. "Mrzim te stvari", rekla je.

"Ne bi trebala", odgovorio je Volker, a prsti su mu plesali po tipkovnici. "Kompjuteri su naši prijatelji."

Još se mrštila. "I što naš prijatelj sada radi?"

"Skenira otiske prstiju neidentificiranog tijela."

"Skenira?"

"Kako to objasniti totalnom tehnofobu... ?" Volker je podigao glavu i protrljao bradu. "To je kao fotokopirni stroj i faks u jednom. Napravi kopiju otiska, a onda ga elektroničkom poštom šalje u PIS Zapadnoj Virginiji."

PIS je značilo Policijska informativna služba. Sad kad je svaka policijska uprava bila priključena na Internet - čak i one Bogu iza nogu poput njihove - otisci su se mogli slati na identifikaciju Internetom. Ako su traženi otisci uvršteni u golemu bazu podataka Nacionalnog kriminalističkog informativnog centra, pronaći će i izbaciti rezultat u tren oka.

"Mislila sam da je PIS u Washingtonu", rekla je Bertha. "Više ne. Senator Byrd ga je premjestio."

"Dobro je imati takvog senatora."

"O, da."

Bertha je podigla futrolu pištolja i krenula niz hodnik. Njezina policijska postaja dijelila je prostor s Clvdeovom mrtvačnicom, što je u jednu ruku bilo zgodno, a u drugu povremeno i prilično nezgodno zbog prodorna mirisa.

Mrtvačnica je imala groznu ventilaciju i svako malo bi se digao gust oblak formaldehida i truleži i lebdio uokolo.

Oklijevajući samo trenutak, Bertha Farrow otvorila je vrata mrtvačnice. Nije bilo nikakvih sjajnih ladica ili blistavih instrumenata i svih onih stvari koje vidite na televiziji. Clvdeova mrtvačnica bila je

uglavnom improvizirana. Posao je bio samo povremen jer, budimo iskreni, nije ga bilo puno. Većinom se svodio na žrtve prometnih nesreća. Don Tavlör se prošle godine napio i slučajno si pucao u glavu. Njegova dugogodišnja supruga voljela se šaliti da je stari Don pucao jer je pogledao u zrcalo i zamijenio se za losa. Brak. No zaista, to je otprilike bilo to. Mrtvačnica je - vraga, taj naziv bio je laskav opis te preobraćene portirnice - mogla primiti samo dva tijela istovremeno. Ako je Clyde trebao dodatni prostor, koristio je prostorije Wal yjeva pogrebnog zavoda.

Tijelo nepoznate žene ležalo je na stolu. Nad njom je stajao Clyde. Nosio je plavo bolničko odijelo i izbljedadjele kirurške rukavice. Plakao je. Izkasetofona je treštala opera, prikladno tragično jadikovanje.

"Jesi li je već otvorio?" pitala je Bertha, iako je odgovor bio očit. Clyde je s dva prsta obrisao oči. "Ne."

"Čekaš njezino dopuštenje?"

Prostrijelio je Berthu pogledom svojih crvenih očiju. "Još radim vanjski pregled."

"I što misliš da je uzrok smrti, Clyde?"

"Ne mogu biti siguran dok ne dovršim obdukciju." Bertha mu se približila. Stavila mu je ruku na rame, glumeći tješjenje i hineći bliskost.

"Što kažeš na prijevremeni pokušaj, Clyde?"

"Gadno je pretučena. Vidiš ovo tu?"

Pokazao je na mjesto gdje se obično može naći prsni koš. Malo toga je odgovaralo toj definiciji. Kostu su bile ulegnute, zdrobljene kao nogom zgnječeni stiropor.

"Puno masnica", rekla je Bertha.

"Mrlje, da, a vidiš ovo?" Stavio je prst na nešto što je virilo iz kože kod trbuha.

"Slomljena rebra?"

"Smrskana rebra", ispravio ju je.

"Kako?"

Clyde je slegnuo ramenima. "Vjerojatno je upotrijebljen težak malj, tako nešto.

Pretpostavljam - a to je samo moje nagađanje - da se jedno rebro odvojilo i probilo važan organ. Možda je probušilo pluća ili razrezalo želudac. A možda je imala sreće pa je prošlo ravno kroz srce."

Bertha je odmahнула glavom. "Ne izgleda mi kao srećkovićka."

Clyde se okrenuo. Spustio je glavu i ponovno počeo plakati. Tijelo mu se dizalo i spuštalo od prigušena jecanja.

"Ovi tragovi na grudima", rekla je Bertha. "Opekline od cigareta", rekao je bez gledanja.

Izvukla je zaključak. Unakaženi prsti, opekline od cigareta. Ne morate biti Sherlock Holmes da zaključite da je bila mučena.

"Napravi sve, Clyde. Uzorci krvi, toksikološka pretraga, sve." Šmrcnuo je i napokon se okrenuo. "Da, Bertha, svakako, može." Vrata iza njih su se otvorila. Oboje su se okrenuli.

Bio je to Volker. "Pogodak", rekao je.

"Već?"

George je kimnuo. "Na vrhu liste NKIC-a."

"Kako to misliš, na vrhu liste?"

Volker je rukom pokazao tijelo na stolu. "Naša nepoznata", rekao je. "Tražio ju je nitko drugi nego FBI."

16

Katy me odbacila do Trga Hickory, koje tri ulice od kuće mojih roditelja. Nismo htjeli da nas itko vidi zajedno. To se vjerojatno može pripisati paranoji, ali k vragu, pa što onda.

"I što sad?" pitala je Katy.

I sam sam se pitao isto. "Nisam siguran. Ali ako Ken nije ubio Julie-"

"Onda netko drugi jest."

"Čovječe," rekao sam, "dobro nam ide."

Nasmiješila se. "Znači, pretpostavljam da tražimo sumnjivce?"

Zvučalo je smiješno - tko smo mi, Specijalna jedinica? - no kimnuo sam.

"Počet ću istraživati", rekla je. "Istraživati što?"

Slegnula je ramenima na tinejdžerski način, cijelim tijelom. "Ne znam. Julienu prošlost, valjda. Da skužim tko bi je htio ubiti."

"To je obavila policija."

"Provjeravali su samo tvog brata, Wile."

Imala je pravo. "Dobro", rekao sam, opet se osjećajući glupo.

"Ajmo se naći kasnije navečer." Kimnuo sam i izišao. Mala detektivka je odjurila bez pozdrava. Stajao sam i upijao samoću. Nisam baš bio nestrpljiv da se pokrenem.

Ulice predgrađa bile su prazne, ali dobro asfaltirani prilazi kuća bili su puni. Drvom obložene karavane moje mladosti zamijenilo je golemo šarenilo kvazidžipova, obiteljskih kamioneta (što god to značilo), sportskih automobila. Većina kuća bila je u klasičnom dvoetažnom stilu iz razdoblja procvata gradnje, otprilike 1962. Mnoge su natrpane nadograđenim dodacima. Ostale su oko 1974. podvrgnute opsežnoj vanjskoj obnovi koja je uključivala prebijeli i preglatki kamen; takav je izgled ostario otprilike koliko i pepeljastoplavi smoking koji sam nosio na proslavi mature.

Kad sam došao do naše kuće, ispred nje nije bilo parkiranih automobila, a unutra ni traga od poznanika koji su došli izraziti sućut. Nisam bio iznenađen. Pozvao sam oca. Nije bilo odgovora. Našao sam

ga samog u podrumu s britvom u ruci. Bio je nasred sobe, okružen starim kutijama. Ljepljiva traka bila je razrezana. Tata je posve miran stajao među kutijama. Nije se okrenuo kad je čuo moje korake.

"Toliko toga je već zapakirano", tiho je rekao.

Kutije su pripadale mojoj majci. Otac je pružio ruku u jednu i izvadio tanku srebrnu vrpču za glavu. Okrenuo se prema meni i podigao je. "Sjećaš se ovog?"

Obojica smo se nasmiješili. Pretpostavljam da svi proživljavaju modne faze, ali nitko kao moja majka. Ona ih je lansirala, određivala i utjelovljivala. Uzmimo njezinu fazu vrpči za glavu, na primjer. Pustila je dugu kosu i nosila mnogo šarenih vrpči kao da je indijanska princeza. Nekoliko mjeseci - mislim da je razdoblje vrpči trajalo možda šest - nikad je ne biste vidjeli bez barem jedne. Kad su prošle vrpce za glavu, ozbiljno je počelo razdoblje antilop resica. Zatim je uslijedila Ljubičasta renesansa - to mi nije bilo jedno od omiljenih razdoblja, uvjeravam vas, kao da sam živio s divovskim patlidžanom ili groupie Jimija Hendrka - a potom Doba jahaćeg biča - i to od žene čija je najbliža veza s konjem bila gledanje Elizabeth Tavlora u National Velvet.

Modne faze, kao i mnoge druge stvari, završile su ubojstvom Julie Miler. Moja majka - Sunny - spremila je odjeću i držala je u najprljavijem kutku podruma.

Tata je bacio vrpču natrag u kutiju. "Namjeravali smo se preseliti, znaš."

Nisam znao.

"Prije tri godine. Htjeli smo kupiti stan u West Orangeu i možda zimsku vikendicu u Scottsdaleu, blizu sestrične Esther i Harolda. No kad smo saznali da ti je majka bolesna, sve smo odgodili." Pogledao me. "Jesi li žedan?"

"Ne baš."

"Jesi za jednu Colu Lightl? Meni bi dobro došla."

Tata je projurio pokraj mene i krenuo prema stubama. Pogledao sam stare kutije, majčina slova pisana debelim flomasterom. Na polici u pozadini još su bila dva Kenova stara teniska reketi. Jedan je bio prvi koji je ikad upotrijebio, kad su mu bile samo tri godine. Mama ga je čuvala za njega. Okrenuo sam se i pošao za ocem. Kad smo došli do kuhinje, otvorio je hladnjak.

"Hoćeš li mi reći što se to dogodilo jučer?" počeo je. "Ne znam na što misliš."

"Ti i sestra." Tata je izvadio dvolitarsku bocu Cole Light. "O čemu se radilo?"

"Ni o čemu", rekao sam. Kimnuo je i otvorio ormarić. Izvadio je dvije čaše, otvorio zamrzivač, napunio ih ledom.

"Tvoja majka je znala prislušivati tebe i Melissu", rekao je.

"Znam."

Nasmiješio se. "Nije baš bila diskretna. Govorio sam joj da prestane, no ona bi me samo utišala i rekla da je to majčin posao."

"Mene i Melissu, rekao si."

"Da."

"Zašto ne Kena?"

"Možda nije željela znati." Ulio je piće. "U posljednje vrijeme jako si znatiželjan o svome bratu."

"To je sasvim normalno pitanje."

"Normalno, naravno. A nakon pogreba si me pitao mislim li da je još živ. A onda ste se sljedeći dan ti i Melissa svađali o njemu. Pa ću te još jedanput pitati: Što se događa?"

Fotografija mi je još uvijek bila u džepu. Ne pitajte me zašto. Jutros sam skenerom napravio kopije u boji. Ali nisam je mogao ostaviti.

Kad se začulo zvono na vratima, obojica smo se trgnuli i poskočili. Pogledali smo se.

Tata je slegnuo ramenima. Rekao sam mu da ću ja otvoriti. Na brzinu sam otpio gutljaj Cole i odložio čašu. Požurio sam do ulaznih vrata. Kad sam ih otvorio zamalo, i kad sam vidio tko je na njima, zamalo sam se srušio.

Gospođa Miler. Julienu mama.

Pružila je pladanj umotan aluminijskom folijom. Pogled joj je bio spušten kao da na oltar prinosi dar. Nakratko sam se ukočio, nisam znao što da kažem. Podigla je glavu. Pogledi su nam se sreli kao i dva dana ranije kad sam stajao pokraj njezine kuće. Bol koju sam joj vidio u očima djelovala je živo, električno. Pitao sam se vidi li ona isto u mojim očima.

"Mislila sam..." počela je. "Hoću reći, samo sam..."

"Izvolite", rekao sam. "Uđite."

Pokušala se nasmiješiti. "Hvala."

Otac je došao iz kuhinje i rekao: "Tko je to?"

Povukao sam se. Gospođa Miler ušla je u njegov vidokrug, i dalje držeći pladanj, kao da se njime štiti. Očeve oči širom su se otvorile i vidio sam kako je nešto iza njih eksplodiralo.

Glas mu je bio šapat pun bijesa. "Kog vruga radiš ovdje?"

"Tata", rekao sam.

Nije obraćao pažnju na mene. "Pitao sam te nešto, Lucil e. Što hoćeš, do vruga?"

Gospođa Miler je spustila glavu. "Tata", rekao sam strože.

No uzalud. Oči su mu postale male i crne. "Ne želim te ovdje", rekao je.

"Tata, došla je izraziti-"

"Odlazi."

"Tata!"

Gospođa Miler je ustuknula. Gurnula mi je pladanj u ruke. "Bolje da odem, Wile."

"Ne", rekao sam. "Nemojte."

"Nisam trebala doći."

"Dakako da nisi trebala doći", viknuo je tata.

Prostrijelio sam ga pogledom, ali on je i dalje gledao u nju. "Žao mi je zbog vašeg gubitka", rekla je gospođa Miler, još uvijek spuštenu pogleda.

No otac još nije završio. "Mrtva je, Lucil e. To sad ničemu ne koristi."

Gospođa Miler je tada pobjegla. Stajao sam s pladnjem u rukama. Pogledao sam oca s nevjericom. Uzvratio je pogled i rekao: "Baci to smeće."

Nisam bio siguran što da radim. Htio sam otići za njom, ispričati se, ali bila je na pola ulice i brzo je odmicala. Otac se vratio u kuhinju. Slijedio sam ga i glasno bacio pladanj na stol.

"Kog ti je vruga to značilo?" pitao sam.

Uzeo je svoje piće. "Ne želim je ovdje."

"Došla je odati poštovanje."

"Došla je olakšati svoju krivnju."

"O čemu to govoriš?"

"Tvoja majka je mrtva. Više ne može učiniti ništa za nju."

"To nema nikakvog smisla."

"Tvoja majka je nazvala Lucil e. Jesi li znao za to? Nedugo nakon ubojstva. Htjela je izraziti sućut. Lucil e joj je rekla nek' ide k vragu. Okrivila nas je što smo odgojili ubojicu.

Tako je rekla. Odgojili smo ubojicu."

"To je bilo prije jedanaest godina, tata."

"Možeš li zamisliti kako je to djelovalo na tvoju majku?"

"Upravo joj je kći bila ubijena. Jako je patila."

"I čekala je do sada da to ispravi? Kad više neće biti nikakve koristi?" Neumoljivo je odmahnuo glavom. "Ne želim to čuti. A tvoja majka... pa, ona ne može."

Tada su se otvorila ulazna vrata. Ušli su ujna Selma i ujak Murrav sa žalobnim osmijesima na mjestu. Selma je preuzela kuhinju. Murrav se primio posla na klimavoj zidnoj oblozi koju je zapazio dan prije.

A moj otac i ja prestali smo razgovarati.

Specijalna agentica Claudia Fisher ispravila je leđa i pokucala na vrata.

"Uđite."

Okrenula je kvaku i ušla u ured pomoćnika direktora, Josepha Pistila. Pomoćnik direktora vodio je newyorški ured. Osim direktora u Washingtonu, pomoćnik direktora bio je najviši i najmoćniji agent u FBI-u.

Pistilo je podigao pogled. Nije mu se svidjelo to što je vidio. "Što je?"

"Sheila Rogers je pronađena mrtva", izvijestila je Fisherova. Pistilo je opsovao. "Kako?"

"Pronađena je uz cestu u Nebraski. Bez isprava. Provjerili su joj otiske u NKIC-u i dobili rezultat."

"K vragu."

Pistilo je grizao kožicu oko nokata. Claudia Fisher je čekala.

"Želim potvrdu na temelju prepoznavanja", rekao je.

"Obavljeno."

"Molim?"

"Bila sam toliko slobodna poslati šerifu e-mailom fotografije Sheile Rogers iz njezina dosjea. Ona i mrtvozornik potvrdili su da se radi o istoj ženi. I visina i težina se slažu." Pistilo se naslonio. Uzeo je olovku, podigao je do visine očiju i proučavao je. Fisherova je stajala u stavu "pozor". Dao joj je znak da sjedne. Poslušala je. "Roditelji Sheile Rogers žive u Utahu, zar ne?"

"Idahu."

"Svejedno. Moramo stupiti u kontakt s njima."

"Javila sam mjesnoj policiji da budu spremni. Zapovjednik osobno poznaje obitelj."

Pistilo je kimnuo. "Dobro, u redu." Izvadio je olovku iz usta. "Kako je ubijena?"

"Vjerojatno unutarne krvarenje od batina. Obdukcija još traje."

"Isuse."

"Mučena je. Prsti su joj slomljeni i iskrenuti. Vjerojatno kliještima. Na trupu ima opekline od cigareta."

"Koliko dugo je mrtva?"

"Umrula je vjerojatno između prošle noći i ranog jutra."

Pistilo je pogledao Fisherovu. Sjetio se da je Wil Klein, ljubavnik Sheile Rogers, još jučer sjedio na istom stolcu. "Brzo", rekao je.

"Oprostite?"

"Ako je pobjegla, a navedeni smo na takav zaključak, brzo su je našli."

"Osim ako ona nije pobjegla k njima", rekla je Fisherova. Pistilo se naslonio. "Ili ako uopće nije pobjegla."

"Ne slijedim vas."

Opet je proučavao olovku. "Naša pretpostavka uvijek je bila da je Sheila Rogers pobjegla zbog povezanosti s ubojstvima u Albuquerqueu, jelitako?"

Fisherova je kimnula glavom. "Da i ne. Hoću reći, zašto se vratiti u New York samo da bi opet pobjegla?"

"Možda je htjela doći na pogreb Kleinove majke, ne znam", rekao je. "U svakom slučaju, mislim da se više ne radi o tome. Možda uopće nije znala da smo joj na tragu. Možda - dobro me slušajte, Claudia - možda ju je netko oteo."

"Kako bi se to dalo izvesti?" upitala je Fisherova.

Pistilo je odložio olovku. "Wil Klein tvrdi da je napustila stan u, koliko, šest ujutro?"

"Pet."

"Dobro, pet. Idemo sastaviti priču pomoću prihvaćenog scenarija. Sheila Rogers ode van u pet. Sakrije se. Netko je pronađe, muči i ostavi u nekoj vukojebini u Nebraski. Zvuči dobro?"

Fisherova je polako kimnula. "Kao što ste rekli, brzo."

"Prebrzo?"

"Možda."

"Što se tiče vremena," rekao je Pistilo, "puno je vjerojatnije daju je netko odmah zgrabio.

Čim je izišla iz stana."

"I odveo je avionom u Nebrasku?"

"Ili vozio kao manijak."

"Ili...?" počela je Fisherova.

"Ili?"

Pogledala je svoga šefa. "Mislim", rekla je, "da smo oboje došli do istog zaključka.

Vremenski slijed je prekratak. Vjerojatno je nestala noć prije."

"A to znači?"

"To znači da nam je Wil Klein lagao."

Pistilo se nacerio. "Upravo tako." Fisherovoj su brzo nadirale riječi. "Dobro, evo vjerojatnijeg scenarija: Wil Klein i Sheila Rogers odu na pogreb Kleinove majke. Nakon toga se vrate u kuću njegovih roditelja.

Klein tvrdi da su se te večeri odvezli natrag u svoj stan. Ali nemamo nepristranu potvrdu toga. Znači, možda," pokušala je usporiti, ali nije išlo, "možda nisu otišli kući. Možda ju je predao suučesniku, koji je muči i ubije i riješi se tijela. U međuvremenu, Wil se vrati u stan. Ujutro ode na posao. Kad smo ga Wilcox i ja pritisnuli u njegovu uredu, izmislio je priču o tome kako je otišla u zoru."

Pistilo je kimnuo. "Zanimljiva teorija."

Pozorno je čekala.

"Imate li motiv?" upitao je.

"Morao ju je ušutkati."

"Zašto?"

"Zbog bilo čega što se dogodilo u Albuquerqueu."

Oboje su mozgali u tišini.

"Nisam uvjeren", rekao je Pistilo.

"Ni ja."

"Ali slažemo se da Wil Klein zna više nego što je rekao."

"Sigurno."

Pistilo je ispustio dug izdisaj. "Kako god, moramo mu javiti lošu vijest o smrti gospodične Rogers."

"Da."

"Nazovite onog lokalnog zapovjednika u Utahu."

"Idahu."

"Svejedno. Neka obavijesti obitelj. Zatim ih avionom dovedite na službenu identifikaciju."

"Što s Wil om Kleinom?"

Pistilo je razmišljao. "Javit ću se Kvadru. Možda nam on može pomoći u priopćavanju loših vijesti."

Vrata mog stana bila su odškrinuta.

Nakon što su došli ujna Selma i ujak Murray, otac i ja smo se pažljivo izbjegavali. Volim svog oca. Mislím da sam to jasno objavio. Ali djelić mene iracionalno ga krivi za majčinu smrt. Ne znam zašto tako osjećam i teško mi je priznati to čak i samome sebi, no od prvog trenutka njezine bolesti, drugačije sam ga gledao. Kao da nije učinio dovoljno. Ili sam ga možda krivio što je nije spasio nakon ubojstva Julie Miler. Nije bio dovoljno jak.

Nije bio dovoljno dobar suprug. Ne bi li prava ljubav pomogla mami da se oporavi, spasila joj dušu?

Kao što rekoh, iracionalno.

Vrata su bila samo malo odškrinuta, no odmah sam zastao. Uvijek ih zaključam - hej, živim u zgradi bez vratara na Manhattanu - no s druge strane, u posljednje vrijeme mozak mi nije najbolje radio. Možda sam jednostavno zaboravio u žurbi da se nađem s Katy Miler. To bi bilo sasvim prirodno. A i zasun se ponekad zaglavi. Možda uopće nisam ni zatvorio vrata do kraja.

Namrštio sam se. To je već malo vjerojatno.

Stavio sam ruku na vrata i lagano ih gurnuo. Pričekao sam da čujem kako škripe. Nisu zaškripala. Začuo sam nešto. Isprva slabašno. Nagnuo sam glavu kroz otvor i istog sam se trena smrznuo. Ništa što sam vidio nije odudaralo od uobičajenoga. Zapravo, svjetla su bila pogašena.

Rolete su bile spuštene pa nije bilo puno rasvjete. Ne, ništa izvan uobičajenoga - ili točnije, ništa od onoga što sam mogao vidjeti. Ostao sam u hodniku i još malo provirio.

No mogao sam čuti muziku.

Opet, to samo po sebi ne bi bilo razlogom za uzburku. Nemam običaj ostaviti uključenu muziku kao neki sigurnosno osviješteni Newyorčani, no priznajem veliku dozu rastresenosti. Možda sam ostavio CD player uključen. Ali samo zbog toga ne bih se tako naježio.

Ono od čega sam se naježio bio je zapravo izbor pjesme.

To je ono što me pogodilo u živac. Pjesma koja je svirala - pokušavao sam se sjetiti kad sam je posljednji put čuo - bila je "Don't Fear the Reaper". Protrnuo sam.

Kenova omiljena pjesma.

Izvodili su je Blue Oyster Cult, heavy metal grupa, iako je ova pjesma, njihova najpoznatija, bila mirnija, gotovo nadzemaljska. Ken je znao uzeti svoj reket i praviti se da izvodi solažu na gitari. A ja znam da nemam snimku te pjesme na svojim CD-ima.

Nema šanse, nikako. Previše uspomena.

Što se to, do vraga, događalo?

Ušao sam u sobu. Kao što sam već rekao, svjetla su bila ugašena. Bilo je mračno.

Zastao sam i osjećao se užasno glupo. Hmm. Zašto jednostavno ne bi upalio svjetla, blesane? Ne bi li to bila dobra ideja?

Kad sam pružio ruku prema prekidaču, još jedan unutarnji glas rekao je: Ili još bolje, zašto ne pobjegneš? Uvijek to vičemo dok gledamo filmove, zar ne? Ubojica se skriva u kući. Glupa tinejdžerica, nakon što pronađe tijelo svoje najbolje prijateljice s odrubljenom glavom, odluči da je to savršeno vrijeme za šetnju po zamračenoj kući umjesto da, recimo, bježi i vrišti kao bijesna životinja.

Od te me uloge sada dijelilo samo to da nisam hodao polugol, u seksi donjem rublju.

Pjesma je završavala gitarističkom solažom. Čekao sam tišinu. Bila je kratka. Pjesma je ponovno počela. Ista pjesma.

Što se, do vraga, događalo?

Bježati i vrištati. To je bilo rješenje. To sam mislio učiniti. Mučila me samo jedna stvar.

Nisam nabasao na bezglavo tijelo ili nešto slično. I kako sam to zamislio? Što bih točno učinio? Zvao policiju? Mogu zamisliti. U čemu je problem, gospodine? Pa, moja linija pušta omiljenu pjesmu moga brata pa sam odlučio potrčati po hodniku i vrištati. Možete li dojuriti ovamo s izvučenim pištoljima? A-ha, svakako, već smo na putu.

Kako bi to debilno zvučalo?

Čak i ako na osnovi svega zaključim da je netko provalio, da je uljez stvarno još u mom stanu, netko tko je sa sobom donio svoj CD...

... pa, tko bi to mogao biti?

Srce mi je udaralo dok su mi se oči počele privikavati na mrak. Odlučio sam ostaviti svjetla ugašena. Ako je uljez ovdje, nije bilo razloga da mu dam do znanja da stojim tu, kao laka meta. Ili bi ga paljenje svjetla preplašilo pa bi se pokazao? Isuse, nisam dobar u ovome.

Odlučio sam ostaviti svjetla ugašena.

Dobro, u redu, neka bude tako. Svjetla ostaju ugašena. Što sada?

Muzika. Slijedi muziku. Dolazila je iz moje sobe. Krenuo sam u tom smjeru. Vrata su bila zatvorena. Pošao sam prema njima. Oprezno. Nisam htio ispasti potpuni idiot. Sirom sam otvorio vrata stana i ostavio ih tako - u slučaju da moram vrištati ili bježati prema njima.

Krenuo sam naprijed nekakvim isprekidanim korakom, lijevom nogom naprijed, ali desnom čvrsto u smjeru izlaza. To me podsjetilo na jedan od Kvadrovih stavova iz joge.

Raširite noge i sagnete se na jednu stranu, ali i težina i "svijest" su vam na suprotnoj strani. Tijelo se miče u jednom smjeru, um u drugom. To su neki jogiji, srećom ne i Kvadro, zvali "širenjem svijesti".

Pomaknuo sam se jedan metar. Pa još jedan. Buck Dharma iz Blue Oyster Culta - činjenica da sam se sjetio ne samo tog imena, nego i toga da mu je pravo ime Donald Roeser dovoljno je rekla o mojem djetinjstvu - pjevao je kako i mi možemo biti poput njih, Romea i Julije.

Jednom riječi: mrtvi.

Dohvatio sam vrata svoje sobe. Progutao sam slinu i gurnuo ih. Nije išlo. Morat ću okrenuti kvaku. Ruka mi je uhvatila metal. Pogledao sam preko ramena. Ulazna vrata još su bila širom otvorena. Desna noga ostala mi je usmjerena prema njima, iako više nisam mogao biti siguran za svoju "svjesnost". Okrenuo sam kvaku što sam tiše mogao, no menije to svejedno zvučalo kao pucanj iz pištolja.

Gurnuo sam vrata samo malo, tek toliko. Pustio sam kvaku. Muzika je sada bila glasnija.

Jasna i glasna. Vjerojatno je svirala na CD playeru Bose koji mi je Kvadro dao za rođendan prije dvije godine.

Gurnuo sam glavu da na brzinu bacim pogled unutra. I tada me je netko zgrabio za kosu.

Jedva sam imao vremena uzdahnuti. Glava mi je tako jako potegnuta naprijed da sam izgubio tlo pod nogama. Preletio sam sobu,

ruku ispruženih u Supermanovu stilu i glasno sletio na trbuh.

Pluća su mi ostala bez zraka. Pokušao sam se preokrenuti, ali on je - pretpostavljam da je bio on - već bio na meni. Nogama je opkoračio moja leđa. Jednom rukom uhvatio me oko vrata. Pokušao sam se boriti, ali stisak mu je bio nevjerojatno jak. Povukao se, a meni je došlo na povraćanje.

Nisam se mogao pomaknuti. Bio sam mu prepušten na milost i nemilost. Spustio je glavu prema mojoj. Mogao sam ga čuti kako diše. Izveo je nešto drugom rukom, našao bolji kut ili protutežu i pritisnuo. Gnječio mi je dušnik.

Iskočile su mi oči. Rukama sam pokušao oslabiti vrat. Uzalud. Pokušao sam zabiti nokte u njegovu podlakticu, ali to je bilo kao da sam pokušao prodrijeti u mahagonij. Rastao mi je pritisak u glavi i postajao nepodnošljiv. Mlatio sam rukama. Moj napadač nije se ni pomaknuo. Osjećao sam da će mi lubanja eksplodirati. A onda sam začuo glas: "Bok, Wil ie." Taj glas. Odmah sam ga smjestio. Nisam ga čuo - Isuse, pokušavao sam se sjetiti - deset, možda petnaest godina? U svakom slučaju, ne nakon Juliene smrti. No postoje određeni zvukovi, uglavnom glasovi, koji se pohranjuju u posebnom dijelu kore mozga - u ladicu za preživljavanje, recimo to tako - i čim ih čujete, svako vaše vlakno se napne jer osjeti opasnost.

Pustio mi je vrat - odjednom i potpuno. Srušio sam se na pod, mlatarajući rukama u mučnini, pokušavajući maknuti nešto zamišljeno s vrata. Skinuo se s mene i smijao se.

"Smekšao si mi se, Wil ie."

Preokrenuo sam se i otpuzao na leđima. Oči su mi potvrdile ono što su mi već rekle uši.

Nisam mogao vjerovati. Promijenio se, ali nije bilo zabune.

"John?" rekao sam. "John Asselta?"

Nasmiješio se onim hladnim osmijehom. Osjetio sam kako se vraćam u prošlost. Vratio se strah, taj strah koji nisam osjetio od puberteta. Duh - svi su ga tako zvali, iako nitko nije imao hrabrosti da mu to kaže u lice - uvijek je tako djelovao na mene. Mislim da nisam bio osamljen u tome. Užasavao je više-manje svakoga, iako sam ja uvijek bio zaštićen. Bio sam mlađi brat Kena Kleina. Za Duha je to bilo dovoljno.

Oduvijek sam bio mlakonja. Cijeli život sam izbjegavao fizičke

sukobe. Neki tvrde da me to čini mudrim i zrelim. Ali to nije bilo to. Istina je da sam kukavica. Smrtno se bojim nasilja. To je možda normalno - instinkt za preživljavanje i sve to - ali me svejedno posramljuje. Moj brat, koji je, začudo, bio Duhov najbliži prijatelj, posjedovao je zavidnu agresivnost koja je dijelila nadobudne od velikih. Na primjer, njegov tenis neke je podsjećao na Johna McEnroea jer je imao taj nepopustljiv natjecateljski duh, kaopitbul, sam protiv svih, na granici ludila. Čak i kao dijete, borio bi se s vama do smrti - a zatim zgazio ostatke nakon što biste pali. Ja nikad nisam bio takav.

Osovio sam se na noge. Asselta se odmah uspravio, kao duh koji je ustao iz groba.

Raširio je ruke. "Nećeš zagrliti starog prijatelja, Približio se i zagrlio me prije nego što sam uspio reagirati. Bio je prilično nizak, pogotovo s tim čudnim dugim trupom i kratkim rukama. Stisnuo je obraz na moja prsa. "Dugo se nismo vidjeli", rekao je.

Nisam znao što da kažem, otkuda da počnem. "Kako si ušao?"

"Što?" Pustio me. "Oh, vrata su bila otvorena. Oprosti što sam ti se tako prišuljao, ali..."

Nasmiješio se i slegnuo ramenima. "Nisi se nimalo promijenio, Wilie. Dobro izgledaš."

"Nisi trebao samo tako..."

Nakrivio je glavu i sjetio sam se kako se lako znao razbjesniti. John Asselta je išao u razred s Kenom, bio je dvije godine stariji od mene. Bio je kapetan hrvačke momčadi i prvak okruga Essex u lakoj kategoriji dvije godine zaredom. Vjerojatno bi osvojio državno prvenstvo, ali diskvalificiran je jer je namjerno iščaošio rame protivniku. Njegov treći prekršaj. Još pamtim kako je njegov protivnik bolno jauknuo. Sjećam se da je nekim gledateljima pozlilo kad su mu vidjeli ruku kako se objesila. Sjećam se Asseltina slabašnog osmijeha dok su kolica odvozila njegova protivnika.

Moj otac je tvrdio da Duh pati od Napoleonova kompleksa. Meni se to objašnjenje činilo previše pojednostavnjenim. Nisam znao razlog, je li se Duh trebao dokazivati samome sebi, je li imao jedan Y kromosom viška ili je jednostavno bio najgori kujin sin koji je ikad postojao.

Kako god, definitivno je bio luđak.

To se nije moglo poreći. Uživao je mučiti ljude. Aura razaranja pratila je svaki njegov korak. Čak su ga i krupni sportaši izbjegavali.

Nikad ga niste gledali u oči, nikad mu stali na put jer nikad niste znali što bi ga moglo izazvati. Napao bi bez oklijevanja. Slomio bi vam nos. Nabio bivaš koljenom u jaja. Iskopao bi vam oči. Udario bi vas dok ste okrenuti leđima.

Sjećam se kako je, dok sam išao u drugi razred, Miltu Sapersteinu zadao potres mozga.

Saperstein, prvaš štreber, počinio je kobnu pogrešku naslonivši se na Duhov ormarić.

Duh se nasmiješio i pustio ga, potapšavši ga po ramenu. Kasnije istog dana, Saperstein se šetao pod odmorom kad li, bum, Duh je dotrčao iza njega i nabio podlakticom u Miltovu glavu. Saperstein ga uopće nije vidio. Srušio se na pod, a Duh se smijao i gazio mu po glavi. Milta su morali odvesti na odjel hitne pomoći u bolnicu St. Barnabas.

Nitko nije ništa vidio.

Kad mu je bilo četrnaest godina - ako je ta legenda istinita - Duh je ubio susjedova psa tako da mu je ugurao petarde u rektum. A još gore od toga, gore od svega, bile su glasine da je Duh, u nježnoj dobi od deset godina, kuhinjskim nožem ubio klinca po imenu Daniel Skinner. Navodno je Skinner, nekoliko godina stariji, izazivao Duha, a Duh je uzvratio ubodom noža ravno u srce. Pričalo se i da je proveo neko vrijeme u popravnom domu i na terapiji, ali da ništa od toga nije djelovalo. Ken se pravio da ne zna ništa o tome. Jednom sam to pitao oca, ali nije htio ni potvrditi ni poreći.

Pokušao sam odgurnuti prošlost u stranu. "Što želiš, Johne?"

Nikad nisam shvaćao bratovo prijateljstvo s njim. Ni moji roditelji nisu bili sretni zbog toga, iako je Duh znao biti umiljat prema odraslima. Njegov gotovo albino ten - otuda mu nadimak - kosio se s nježnim crtama lica. Bio je pomalo ljepuškast, s onim dugim trepavicama i rupicom u bradi. Čuo sam da je nakon mature otišao u vojsku. Navodno je bio upetljan u nešto tajnovito, povezano s tajnim operacijama ili Zelenim beretkama, tako nešto, ali nitko to ne može potvrditi sa sigurnošću.

Duh je opet nakrivio glavu. "Gdje je Ken?" upitao je tim svojim medenim glasom koji koristi prije napada.

Nisam odgovorio.

"Dugo me nije bilo, Wil *ie*. Bio sam u inozemstvu."

"Što si radio?" pitao sam.

Ponovno me zabljesnuo zubima. "Sad kad sam se vratio, pomislio sam da bih mogao potražiti svog starog najboljeg kompića."

Nisam znao što da kažem na to. No iznenada sam se sjetio trenutka kad sam jučer navečer stajao na verandi. Čovjek koji je zurio u mene s kraja ulice. Bio je to Duh.

"Dakle, Wil ie, gdje ga mogu naći?"

"Ne znam."

Stavio je ruku na uho. "Molim?"

"Ne znam gdje je."

"Ali kako je to moguće? Ti si mu brat. Tako te volio."

"Što tražiš ovdje, Johne?"

"Čuj", rekao je i još mi jednom pokazao zube. "Što se dogodilo tvom komadu iz srednje, Julie Miler? Jeste li se vjenčali?"

Piljio sam u njega. Nije skidao osmijeh. Glumatao je, znao sam to. On i Julie su, začudo, bili bliski. Nikad to nisam shvaćao. Julie je tvrdila da vidi nešto u njemu, nešto ispod psihotičnih provala bijesa. Jednom sam se našalio da mu je sigurno izvadila trn iz šape.

Razmišljao sam kako da se izvučem. Razmatrao sam mogućnost bijega, ali znao sam da ne bih uspio. Također sam znao da mu nisam ravan.

Sve to me strahovito plašilo.

"Dugo te nije bilo?" pitao sam.

"Godinama, Wilie."

"Kad si onda posljednji put vidio Kena?"

Pravio se da dugo razmišlja. "Oh, sigurno je prošlo, koliko, dvanaest godina? Otada sam u inozemstvu. Nisam u tijeku."

"A-ha."

Zaškiljio je. "Zvučiš kao da mi ne vjeruješ, Wil ie." Približio mi se. Pokušao sam ne pokolebati. "Bojiš me se?"

"Ne."

"Veliki brat više nije tu da te štiti, Wil ie."

"A i nismo više u srednjoj školi, Johne."

Pogledao me u oči. "Misliš da je svijet sad puno drugačiji?"

Nastojao sam ne popustiti.

"Izgledaš uplašeno, Wil ie."

"Odlazi", rekao sam.

Njegov odgovor bio je iznenađan. Spustio se na pod i povukao mi

noge. Srušio sam se na leđa. Prije nego što sam se mogao pomaknuti, priklješćio me za lakat. Pritisak na zglob već je bio užasan, a zatim se popeo na triceps. Lakat mi se počeo savijati na krivu stranu. Duboki bol presjekao mi je ruku.

Pokušao sam je micati. Izmaknuti. Bilo što da pritisak popusti.

Duh je progovorio najmirnijim glasom koji sam ikad čuo. "Reci mu da je dosta skrivanja, Wil *ie*. Reci mu da bi drugi ljudi mogli stradati. Kao što si ti. Ili tvoj tata. Ili tvoja sestra. Ili čak možda ona mala lajavica Milerica s kojom si se danas našao. Reci mu to."

Brzina njegove ruke bila je nevjerojatna. Jednim potezom oslobodio mi je ruku i zabio šaku u lice. Raznio mi je nos. Pao sam na pod. Vrtjelo mi se u glavi i bio sam tek napola pri svijesti. Ili sam se možda onesvijestio. Više ne znam.

Kad sam ponovno podigao glavu, Duh je nestao.

Kvadro mi je dodao vrećicu s ledom. "Aha, ali trebam vidjeti kako tek izgleda onaj drugi tip, je li?"

"Baš", rekao sam, stavljajući led na svoj prilično nježan nos. "Izgleda kao zavodnik iz TV sapunice." Kvadro je sjeo na kauč i stavio čizme na stolić. "Objasni."

Objasnio sam.

"Zvuči kao da je princ iz bajke", rekao je Kvadro.

"Jesam li spomenuo da je mučio životinje?"

"Aha."

"A da je imao zbirku lubanja u spavaćoj sobi?"

"To je sigurno zadivilo žene."

"Ne ide mi u glavu." Spustio sam vrećicu. Osjećao sam se kao da mi je nos pun zdrobljenih novčića. "Zašto bi Duh tražio mog brata?"

"Vraški teško pitanje."

"Misliš da bih trebao zvati policiju?"

Kvadro je slegnuo ramenima. "Daj mi još jednom njegovo puno ime."

"John Asselta."

"Pretpostavljam da ne znaš njegovo trenutčno boravište."

"Ne."

"Ali odrastao je u Livingstonu?"

"Da", rekao sam. "U Woodland Terraceu. Woodland Terrace pedeset sedam."

"Sjećaš se njegove adrese?"

Sad je bio moj red za slijeganje ramenima. Livingston je tako funkcionirao. Pamtili ste takve stvari. "Ne znam kakva je bila situacija s njegovom majkom. Pobjegla je ili tako nešto kad je bio jako mlad. Njegov tata se nije odvajao od boce. Dva brata, oba starija.

Jedan je bio vijetnamski veteran, mislim da se zvao Sean. Imao je dugu kosu i čupavu bradu i cijeli dan samo bi šetao po gradu i pričao sam sa sobom. Svi su mislili da je lud.

Njihovo dvorište izgledalo je kao odlagalište otpada, uvijek

zaraslo. Ljudi u Livingstonu nisu to voljeli. Policija im je često naplaćivala kazne."

Kvadro je zapisao podatke. "Raspitat ću se."

Boljela me glava. Pokušao sam ostati usredotočen. "Jeste li imali nekog takvog u tvojoj školi?" pitao sam. "Luđaka koji bi maltretirao ljude iz čiste zabave?"

"Aha", rekao je Kvadro. "To sam bio ja."

Bilo mi je teško povjerovati u to. Teoretski, znao sam da je Kvadro bio propalica biblijskih razmjera, ali pomisao da je bio poput Duha, da bih protrnuo dok prolazi pokraj mene u hodniku, da bi bio u stanju lomiti kosti i smijati se tom zvuku... jednostavno nije ulazilo u glavu.

Vratio sam led na nos i trgnuo se kad me dotaknuo. Kvadro je odmahnuo glavom. "Mala beba."

"Šteta što se nisi odlučio za karijeru u medicini."

"Nos ti je vjerojatno slomljen", rekao je. "Skužio sam."

"Hoćeš ići u bolnicu?"

"Nee, ja sam čvrst momak."

Zasmijuljio se. "Ionako ti ne mogu pomoći." Zatim je zastao, žvakao nešto i rekao: "Nešto je iskrsnulo."

Nije mi se sviđao ton njegova glasa.

"Nazvao me naš omiljeni federalac, Joe Pistilo."

Ponovno sam spustio led. "Našli su Sheilu?"

"Ne znam."

"Stoje htio?"

"Nije rekao. Samo je tražio da te dovedem."

"Kad?"

"Sad. Rekao je da me zove iz usluge."

"Usluge za što."

"Nemam blagog pojma."

"Zovem se Clyde Smart", rekao je najnježniji muški glas koji je Edna Rogers ikad čula.

"Ja sam okružni mrtvozornik."

Edna Rogers promatrala je kako se njezin muž, Neil, rukuje s tim čovjekom. Ona mu je samo kimnula. Ona žena šerif bila je tamo. Kao i jedan od njezinih zamjenika. Svi su imali prikladno ozbiljne izraze lica, pomislila je Edna Rogers. Čovjek po imenu Clyde pokušavao je udijeliti nekakve riječi utjehe. Edna Rogers ga je ignorirala.

Clyde Smart je napokon otišao do stola. Neil i Edna Rogers, četrdeset dvije godine u braku, stajali su jedno do drugog i čekali. Nisu se dodirivali. Nisu jedno drugome ulijevali snagu. Prošlo je mnogo godina otkad su se oslanjali jedno na drugo.

Napokon, mrtvozornik je prestao govoriti i maknuo je plahtu.

Kad je Neil Rogers ugledao Sheilino lice, posrnuo je unatrag kao ranjena životinja. Držao je uzdignut pogled i ispustio jauk koji je Ednu podsjetio na kojota kad se sprema oluja.

Znala je iz muževa očaja, čak i prije negoli je sama pogledala, da neće biti odgode, čuda u posljednjem trenutku. Skupila je hrabrost i pogledala kćer. Ispružila je ruku - majčinski poriv za tješanjem nikad ne jenjava, čak ni u smrti - ali se zaustavila.

Edna je i dalje gledala sve dok joj se nije tako zamutilo pred očima da je gotovo mogla vidjeti kako se Sheilino lice mijenja, a godine teku unatrag, nestaju, sve dok njezino prvorodeno dijete nije ponovno bilo beba, s čitavim životom pred sobom, drugom šansom da njezina majka učini sve kako treba.

I tada je Edna Rogers počela plakati.

20

"Što vam se dogodilo s nosom?" pitao me Pistilo.

Bili smo u njegovu uredu. Kvadro je ostao u čekaonici. Sjedio sam u fotelji ispred Pistilova stola. Ovaj put sam primijetio da je njegov stolac bio postavljen malo više od mog, vjerojatno radi zastrašivanja. Claudia Fisher, agentica koja me posjetila u Covenant Houseu, stajala je iza mene prekriženih ruku.

"Trebate vidjeti onog drugog", rekao sam.

"Tukli ste se?"

"Pao sam", rekao sam.

Pistilo mi nije povjerovao, ali to je bilo u redu. Stavio je obje ruke na stol. "Zamolili bismo vas da nam opet sve ponovite", rekao je.

"Ponovim što?"

"Kako je Sheila Rogers nestala."

"Jeste li je pronašli?"

"Imajte strpljenja, molim vas." Nakašljao se u šaku. "U koliko sati je Sheila Rogers otišla iz vašeg stana?"

"Zašto?"

"Molim vas, gospodine Klein, ako biste nam mogli pomoći."

"Mislim da je otišla oko pet ujutro."

"Sigurni ste u to?"

"Mislim", rekao sam. "Upotrijebio sam riječ mislim."

"Zašto niste sigurni?"

"Spavao sam. Mislim da sam je čuo kako odlazi."

"U pet?"

"Da."

"Pogledali ste na sat?"

"Vi to ozbiljno? Ne znam."

"Kako biste inače znali da je pet?"

"Imam odličan unutarnji sat, ne znam. Možemo li krenuti dalje?"

Kimnuo je i promeškoltio se. "Gospodična Rogers vam je ostavila poruku, je li tako?"

"Da."

"Gdje je bila poruka?"

"Mislite, gdje u stanu?"

"Da."

"Zašto je to bitno?"

Nasmiješio se svojim najzaštitničkim osmijehom. "Molim vas."

"Na kuhinjskom stolu", rekao sam. "Izrađen je od ultrapasa, ako to išta pomaže."

"Što je točno pisalo u poruci?"

"To je osobna stvar."

"Gospodine Klein-"

Uzdahnuo sam. Nema razloga da mu se odupirem. "Napisala je da će me uvijek voljeti."

"Što još?"

"To je sve."

"Samo da će vas uvijek voljeti?"

"Aha."

"Imate li još uvijek poruku?"

"Imam."

"Možemo li je vidjeti?"

"Možete li mi reći zašto sam ovdje?"

Pistilo se naslonio. "Nakon što ste otišli iz očeve kuće, jeste li vi i gospodična Rogers krenuli ravno u vaš stan?"

Promjena teme me zbunila. "O čemu govorite?"

"Bili ste na pogrebu svoje majke, zar ne?"

"Da."

"Zatim ste se sa Sheilom Rogers vratili u svoj stan. Tako ste nam rekli, niste li?"

"Tako sam vam rekao."

"I je li to istina?"

"Da."

"Jeste li zastali negdje na putu kući?"

"Ne."

"Može li to itko potvrditi?"

"Potvrditi da nisam stao?"

"Potvrditi da ste se vas dvoje vratili u stan i bili tamo ostatak večeri."

"Zašto bi to itko trebao potvrđivati?"

"Molim vas, gospodine Klein."

"Ne znam može li to itko potvrditi ili ne."

"Jeste li razgovarali s nekim?"

"Ne."

"Je li vas vidio neki susjed?"

"Ne znam." Pogledao sam preko ramena Claudiju Fisher. "Zašto ne pretresete cijelo područje? Niste li poznati po tome?"

"Zašto je Sheila Rogers bila u Novom Meksiku?"

Okrenuo sam se natrag. "Nisam znao da je bila."

"Uopće vam nije rekla da je išla?"

"Ne znam ništa o tome."

"A vi, gospodine Klein?"

"A ja, što?"

"Znate li ikoga u Novom Meksiku?"

"Ne znam čak ni put do Santa Fea."

"San Josea", Pistilo me ispravio, smiješeći se lošoj šali. "Imamo popis vaših nedavnih dolaznih poziva."

"Baš dobro za vas."

Lagano je slegnuo ramenima. "Moderna tehnologija."

"A to je legalno? To što imate moju telefonsku dokumentaciju?"

"Dobili smo nalog."

"Kladim se da jeste. Onda, što želite znati?"

Claudia Fisher se pomaknula prvi put. Pružila mi je list papira. Pogledao sam u nešto što je izgledalo kao fotokopija telefonskog računa. Jedan broj - nepoznat broj - bio je označen žutom bojom.

"Vaš stan primio je poziv iz govornice u Paradise Hil su, Novi Meksiko, večer prije pogreba vaše majke." Nagnuo se malo bliže. "Od koga je taj poziv?"

Proučavao sam broj, ponovno posve zbunjen. Poziv je došao u šest i petnaest navečer.

Trajavao je osam minuta. Nisam znao što to znači, ali nije mi se sviđao cijeli prizvuk tog razgovora. Podigao sam pogled.

"Trebam li odvjetnika?"

To je usporilo Pistil a. On i Claudia Fisher razmijenili su poglede. "Uvijek možete imati odvjetnika", rekao je malo preoprezno.

"Želim da dođe Kvađro."

"On nije odvjetnik."

"Svejedno. Ne znam što se događa, ali ne sviđaju mi se ta pitanja. Došao sam jer sam mislio da imate novosti za mene. Umjesto toga, došao sam na saslušanje."

"Saslušanje?" Pistilo je raširio ruke. "Samo ćaskamo."

Iza mene je zavibrirao telefon. Claudia Fisher je izvadila mobitel poput Wyatta Earpa.

Prislonila ga je na uho i rekla: "Fisher." Nakon što je slušala oko minutu, prekinula je bez pozdrava. Zatim je kimnula Pistil u kao da nešto potvrđuje.

Ustao sam. "Dosta mi je ovoga."

"Sjednite, gospodine Klein."

"Umoran sam od vaših sranja, Pistilo. Umoran sam od-"

"Ovaj poziv", upao mi je u riječ.

"Što s njim?"

"Sjednite, Wile."

Upotrijebio je moje ime. To mi nije slutilo na dobro. Ostao sam na mjestu i čekao.

"Čekali smo samo potvrdu prepoznavanjem", rekao je.

"Čega?"

Nije mi odgovorio na pitanje. "Avionom smo doveli roditelje Sheile Rogers iz Idaha. Oni su službeno potvrdili, iako su nam otisci prstiju već otkrili ono što nam je trebalo."

Lice mu se smekšalo. Koljena su mi zaklecala, ali uspio sam ostati uspravan. Pogledao me zabrinutim pogledom. Počeo sam odmahivati glavom, ali znao sam da ne mogu izbjeći udarac.

"Žao mi je, Wile", rekao je Pistilo. "Sheila Rogers je mrtva."

21

Poricanje je čudesna stvar.

Čak i dok sam osjećao kako mi se želudac okreće, čak i dok sam osjećao kako sam se sav zaledio, čak i dok sam osjećao kako mi se oči snažno bore protiv suza, nekako sam se uspio isključiti. Kimao sam dok sam se koncentrirao na onih nekoliko pojedinosti koje mi je Pistilo bio voljan dati. Ostavljena je pokraj ceste u Nebraski, rekao je. Kimnuo sam.

Ubijena je na - da upotrijebim Pistilove riječi - "jako brutalan način". Opet sam kimnuo.

Pronađena je bez osobnih isprava kod sebe, ali otisci prstiju su odgovarali, a zatim su došli Sheilini roditelji i službeno identificirali tijelo. Ponovno sam kimnuo.

Nisam sjeo. Nisam plakao. Stajao sam posve mirno. Osjetio sam kako se nešto u meni umrtvilo i počelo rasti. Stisnulo mi se uz prsni koš i gotovo mi onemogućilo disanje. Čuo sam Pistilove riječi kao da dolaze iz daljine, kao kroz filter ili vodu. Vratio sam sjećanje na jedan jednostavan trenutak: Sheila čita na kauču, podvijenih nogu, rukava na majici potegnutih preko ruke. Vidio sam usredotočenost na njezinu licu, kako priprema prst za okretanje sljedeće stranice, kako joj se oči sužavaju kod nekih dijelova, kako podiže pogled i smiješi se kad shvati da buljim u nju.

Sheila je bila mrtva.

Ja sam još uvijek bio tamo, sa Sheilom, u našem stanu, i hvatao se za maglu, pokušavajući zadržati ono što je već nestalo, kad se Pistillov glas probio kroz izmaglicu.

"Trebali ste surađivati s nama, Wile."

Kao da sam se upravo probudio. "Molim?"

"Da ste nam rekli istinu, možda smo je mogli spasiti."

Sljedeće čega se sjećam je da sam u kombiju. Kvadro je naizmjenice udarao po upravljaču i žestoko psovao. Nikad ga nisam vidio tako uzrujanoga. Moja reakcija bila je potpuna suprotnost. Kao da me netko isključio iz struje. Buljio sam kroz prozor. Poricanje je još uvijek

bilo tu, no mogao sam osjetiti kako je stvarnost počela probijati zidove. Pitao sam se koliko će još proći prije nego što se zidovi sruše pod naletom.

"Sredit ćemo ga", ponovio je Kvadro.

Trenutno me nije bilo briga.

Nepropisno smo parkirali ispred zgrade. Kvadro je iskočio van.

"Dobro sam", rekao sam. "Svejedno ću te otpratiti", rekao je. "Želim ti nešto pokazati."

Tupo sam kimnuo.

Kad smo ušli, Kvadro je stavio ruku u džep i izvadio pištolj. Pretraživao je stan s izvučenim pištoljem. Nije bilo nikoga. Pružio mi je oružje.

"Zaključaj vrata. Ako se onaj jezivi kreten vrati, raznesi ga."

"Ne treba mi to", rekao sam.

"Raznesi ga", ponovio je.

Držao sam pogled na pištolju.

"Želiš da ostanem?" upitao je.

"Mislim da mi je bolje ako budem sam."

"Dobro, u redu, ali ako me trebaš, imam mobitel. Non-stop."

"Može. Hvala."

Otišao je bez ijedne druge riječi. Odložio sam pištolj na stol. Zatim sam stajao i promatrao naš stan. Tu više nije bilo ničeg Sheilina. Njezin miris je ispario. Zrak se činio rjeđim, manje vrijednim. Poželio sam zatvoriti sve prozore i vrata, zakucati ih daskama, pokušati sačuvati nešto njezino.

Netko je ubio ženu koju volim.

Drugi put?

Ne. Julieno ubojstvo nije ovako djelovalo na mene. Ni približno. Da, poricanje je još uvijek bilo tu, ali neki glas šaptao je kroz pukotine: Ništa više nikad neće biti isto. Znao sam to. I znao sam da se ovaj put neću oporaviti. Postoje udarci koje možete primiti i pridići se - poput onoga što se dogodilo s Kenom i Julie. Ovo nije bilo tako. Mnogo osjećaja proletjelo je kroz mene. Ali očaj je bio najdominantniji.

Nikad više neću biti sa Sheilom. Netko je ubio ženu koju volim.

Koncentrirao sam se na drugi dio. Ubio. Sjetio sam se njezine prošlosti, pakla koji je prošla. Razmišljao sam o tome kako se hrabro borila i kako joj se netko - vjerojatno netko iz njezine prošlosti -

došuljao iza leđa i oteo sve to.

I bijes se počeo uvlačiti u mene.

Otišao sam do radnog stola, sagnuo se i posegnuo duboko u donju ladicu. Izvukao sam kutiju od velura, duboko uzdahnuo i otvorio je.

Dijamant na prstenu imao je jedno cijelo tri karata, boja G, kategorija VI, okrugao rez.

Platinasta traka prstena bila je jednostavna, s dvije pravokutne plohe. Kupio sam ga prije dva tjedna u draguljarskoj četvrti u 47. ulici. Pokazao sam ga samo majci i planirao sam prosidbu, tako da ona to može vidjeti. Ali mama nakon toga nije imala dobrih dana.

Čekao sam. Ipak, tješilo me to što je znala da sam našao nekoga i da je više nego odobravala moj izbor. Samo sam čekao pravi trenutak, s obzirom na majčinu smrt i sve, da dam prsten Sheili.

Sheila i ja smo se voljeli. Bio bih je zaprosio na neki otrcan, šepRTLjAV, nazovioriginalan način; njoj bi se zamaglilo pred očima i rekla bi da i pala mi u naručje. Vjenčali bismo se i postali životni partneri. Bilo bi to divno.

Netko nam je sve to oduzeo. Zid poricanja počeo je popuštati i pucati. Preplavila me bol i nije mi dala disati. Srušio sam se na stolac, prislonio koljena na prsa i obgrlio ih. Ljuljao sam se naprijed-natrag i počeo plakati, stvarno plakati, duboko i bolno.

Ne znam koliko sam dugo jecao. No nakon nekog vremena, prisilio sam se da prestanem. I tada sam odlučio obraniti se od boli. Bol paralizira. Ali bijes ne. A bilo je u meni i bijesa, pritajio se i tražio svoju priliku.

Pustio sam ga da učini svoje.

Kad je Katy Miler čula oca, kako je povisio glas, zastala je na vratima. "Zašto si išla onamo?" vikao je.

Njezini roditelji stajali su u radnoj sobi. Soba je, kao i dobar dio kuće, imala u sebi nešto hotelsko. Namještaj je bio funkcionalan, blistav, čvrst i posve bez topline. Ulja na platnu koja su visjela na zidu bila su bezlične slike jedrenjaka i mrtve prirode. Nije bilo figurica, suvenira s putovanja, zbirki, obiteljskih fotografija.

"Otišla sam odati poštovanje", rekla je majka.

"Kog' ti je vruga to trebalo?"

"Mislila sam da bi to bilo u redu."

"U redu? Njezin sinje ubio našu kćer."

"Njezin sin", ponovila je Lucile Miler. "Ne ona."

"Ne pričaj mi te gluposti. Ona ga je odgojila."

"To ne znači da je odgovorna."

"Prije nisi vjerovala u to."

Majka se nije dala smesti. "Vjerujem u to već dulje vrijeme", rekla je. "Samo nisam ništa govorila."

Warren Miler se okrenuo i počeo šetkati. "I taj glupan te izbacio?"

"Teško mu je. Jednostavno je planuo."

"Ne želim da se tamo vraćaš", rekao je, mašući nemoćno prstom. "Čuješ me? Koliko znamo, ona je tom kujinom sinu pomogla da se sakrije."

"Pa?"

Katy je prigušila uzdah. Gospodin Miler trznuo je glavom. "Molim?"

"Bila mu je majka. Bismo li mi postupili drugačije?"

"O čemu govoriš?"

"Daje bilo obrnuto. da je Julie ubila Kena i da se trebala sakriti. Što bi ti učinio?"

"Pričaš gluposti."

"Ne, Warren, nisu gluposti. Želim znati. Želim znati što bismo mi učinili da su uloge obrnute? Bismo li prijavili Julie? Ili bismo je pokušali spasiti?"

Dok se otac okretao, opazio je Katy na vratima. Pogledi su im se sreli i, tko zna koji put u životu, nije mogao izdržati kćerkin pogled. Bez ijedne riječi, Warren Miler bijesno je odjurio na kat. Ušao je u novu "kompjutersku sobu" i zatvorio vrata. "Kompjuterska soba" bila je stara Julienu soba. Devet godina bila je ista kao onog dana kad je Julie umrla. A onda je jednog dana, bez upozorenja, otac ušao u sobu, sve spremio i odnio. Oličio je zidove u bijelo i kupio novi kompjuterski stol u Ikei. Sad je to bila kompjuterska soba.

Neki su to shvatili kao znak završetka priče ili barem okretanja novog lista. Istina je bila potpuno drugačija. Cijela predstava bila je isforsirana, kao umirući čovjek koji pokazuje da može ustati iz kreveta, a to ga zapravo čini samo još bolesnijim. Katy nikad nije ulazila unutra. Otkad u sobi više nije bilo nikakvih opipljivih tragova Julie, njezin duh činio se nekako agresivnijim. Uzdali ste se u um umjesto u oči. Prizvahn biste nešto što niste trebali vidjeti.

Lucile Miler otišla je u kuhinju. Katy je u tišini pošla za njom. Njezina majka počela je prati suđe. Katy ju je gledala i poželjela - također tko zna koji put u životu - da može reći nešto što ne bi još dublje povrijedilo njezinu majku. Roditelji s njom nikad nisu razgovarali o Julie. Nikad. Tijekom godina, možda ih je tek nekoliko puta zatekla kako raspravljaju o ubojstvu. Uvijek bi završilo ovako. U tišini i suzama.

"Mama?"

"U redu je, dušo."

Katy se približila. Majka je počela snažnije ribati. Katy je primijetila da je u majčinoj kosi bilo više si jedih vlasi. Leđa su joj bila malko više povijena, a ten sivlji.

"Bili?" upita Katy.

Majka nije ništa rekla.

"Bi li ti pomogla Julie da pobjegne?"

Lucile Miler i dalje je prala. Napunila je perilicu za suđe. Ulila je deterdžent i uključila perilicu. Katy je pričekala još nekoliko trenutaka. Ali majka nije htjela razgovarati.

Katy se odšuljala na kat. Čula je očeve bolne jecaje iz kompjuterske sobe. Vrata su prigušila zvuk, ali ni približno dovoljno. Katy je zastala i prislonila dlan na drvo. Pomislila je da će možda osjetiti vibracije. Otac je uvijek jecao tako duboko, cijelim tijelom.

Njegov prigušeni glas molio je: "Ne mogu više, molim te", stalno iznova, kao da preklinje nekog nevidljivog mučitelja da mu puca u glavu. Katy je stajala i slušala, ali jecaji se nisu stižavali.

Nakon nekog vremena morala se okrenuti. Nastavila je do svoje sobe. Zatim je spakirala svoju odjeću u ruksak i pripremila se prekinuti sve to jednom za svagda.

I dalje sam sjedio u mraku s koljenima na prsima.

Bila je skoro ponoć. Provjerio sam pozive. Inače bih isključio telefon, ali poricanje je još uvijek bilo dovoljno jako da me uljulja u nadu da će Pistilo možda nazvati i reći mi da je sve bila velika greška. Mozak je sklon tome. Pokušava naći izlaz. Sklapa nagodbe s Bogom. da je obećanja. Pokušava se uvjeriti da postoji mogućnost da će se nekim čudom sve razriješiti, da je sve možda samo san, najgora vrsta noćne more i da se sve može nekako vratiti.

Javio sam se na telefon samo jedanput, kad je zvao Kvadro. Rekao mi je da klinici u Covenant Houseu sutra žele održati komemoraciju u spomen na Sheilu. Je li to u redu?

Rekao sam mu kako mislim da bi se Sheili to zaista svidjelo.

Pogledao sam kroz prozor. Kombije opet radio krug. Da, Kvadro. Čuvao me. Kružio je cijelu noć. Znao sam da neće daleko odlutati. Vjerojatno se nadao da će izbiti nevolje samo da bi se mogao iskaliti na nekome. Sjetio sam se Kvadrova komentara da nije bio puno drugačiji od Duha. Razmišljao sam o moći prošlosti i svemu što su Kvadro i Sheila prošli i divio sam se kako su smogli snage plivati protiv struje.

Telefon je ponovno zazvonio. Pogledao sam u svoju čašu s pivom. Nisam tip koji utapa probleme u čaši. Na neki način poželio sam da jesam. Htio sam da me nešto odmah omami, no događalo se upravo suprotno. Kao da mi je nešto deralo kožu da bih mogao sve osjetiti bolje. Ruke i noge su mi postale nevjerojatno teške. Osjećao sam se kao da se utapam i tonem, i da ću uvijek biti par centimetara ispod površine, a noge će mi držati nečije nevidljive ruke i neću se moći osloboditi.

Čekao sam da se javi sekretarica. Nakon što je zazvonilo treći put, čuo sam "klik", a zatim je moj glas rekao da se nakon zvučnog signala ostavi poruka. Kad se signal oglasio, začuo sam polupoznati glas.

"Gospodine Klein?"

Sjeo sam. Žena s telefonske sekretarice pokušala je prigušiti jecaj. "Ovdje Edna Rogers. Sheilina majka."

Ruka mi je jurnula naprijed i zgrabila slušalicu. "Tu sam", rekao sam.

Njezin odgovor bio je plač. I ja sam počeo plakati.

"Nisam znala da će toliko boljeti", rekla je nakon nekog vremena.

Osamljen u stanu u kojem smo do jučer zajedno živjeli, počeo sam se ljuljati naprijed-natrag.

"Isključila sam je iz svog života prije mnogo vremena", nastavila je gospođa Rogers.

"Više nije bila moja kći. Imala sam drugu djecu. Otišla je. Zauvijek. Nisam to htjela.

Jednostavno je tako ispalo. Čak i kad mi je zapovjednik policije došao u kuću, čak i kad mi je rekao da je mrtva, nisam reagirala. Samo sam kimnula i uspravila se, znate?"

Nisam znao. Šutio sam. Samo sam slušao.

"A onda su me avionom poslali ovamo. U Nebrasku. Rekli su da već imaju njezine otiske prstiju, ali trebaju člana obitelji da je prepozna. Pa smo se Neil i ja odvezli do aerodroma u Boiseu i došli ovamo. Odveli su nas u tu malu postaju. Na televiziji se to uvijek radi iza stakla. Znae na što mislim? Ljudi stoje vani, tijelo se donese na kolicima i stavi iza stakla. Ali ne i ovdje. Dovedi su me u neki ured i tamo je bila ta... ta hrpa nečega pokrivena plahtom. Čak nije ni bila na nosilima. Bila je na stolu. A zatim je taj neki čovjek povukao plahtu i vidjela sam joj lice. Prvi put u četrnaest godina vidjela sam Sheilino lice..."

Tu se izgubila. Počela je plakati i dosta dugo nije bilo prekida. Držao sam slušalicu na uhu i čekao.

"Gospodine Klein", počela je.

"Molim vas, zovite me Wil."

"Voljeli ste je, Wile, zar ne?"

"Jako."

"I bila je sretna s vama?"

Sjetio sam se dijamantnog prstena. "Nadam se da je."

"Preko noći ostajem u Lincolnu. Sutra ujutro želim doći u New York."

"To bi bilo lijepo", rekao sam. Rekao sam joj za komemoraciju.

"Hoćemo li poslije moći porazgovarati?" pitala je. "Naravno."

"Postoje neke stvari koje moram znati", rekla je. "A postoje i neke stvari - neke ružne stvari - koje ja moram reći vama."

"Nisam siguran da vas razumijem."

"Vidjet ćemo se sutra, Wile. Tada ćemo razgovarati."

Te noći imao sam jednog posjetitelja.

Ujedan ujutro oglasilo se zvono. Pretpostavio sam da je Kvadro. Uspio sam ustati i pokrenuti noge. Zatim sam se sjetio Duha. Osvrnuo sam se. Pištolj je još bio na stolu.

Zastao sam.

Zvono je opet zazvonilo.

Odmahnuo sam glavom. Ne. Nisam još toliko prolupao. Barem zasad. Krenuo sam prema vratima i pogledao kroz špijunku. No nisu bili ni Kvadro ni Duh.

Bio je to moj otac.

Otvorio sam vrata. Stajali smo i gledali jedan u drugoga kao da smo jako udaljeni. Bio je zadihan. Oči su mu bile natečene i crvene.

Stajao sam na mjestu i osjećao kako se sve u meni raspada. Kimnuo je, pružio ruke i dao mi znak da priđem. Bacio sam mu se u zagrljaj. Pritisnuo sam obraz o njegov grubi vuneni pulover. Mirisao je na starost i vlagu. Počeo sam jecati. Ušutkao me, gladio mi kosu i privukao me bliže. Osjećao sam da mi noge otkazuju. Ali nisam skliznuo na pod.

Otac me držao. Dugo me držao.

Las Vegas, Nevada

Morty Meyer je razdvojio desetke. Dao je znak krupjeu da mu da još dvije karte. Prva je bila devetka, a druga as. Devetnaest u prvom krugu. I blackjack.

Išlo ga je. Dobio je osam krugova zaredom, dvanaest od posljednjih trinaest - dobrih jedanaest tisuća. Mortvja je sreća htjela. Po rukama i nogama su ga prolazili trnci varljive pobjedničke euforije. Osjećaj je bio divan. Ne postoji ništa slično. Morty je naučio da je kockanje najbolja zavodnica. Pridete joj, ona vas prezre, odbije vas, učini vas očajnim, a zatim, kad ste spremni odustati od nje, nasmiješi vam se, stavi svoju toplu ruku na vaše lice, nježno vas pomiluje i bude vam tako dobro, tako prokleta dobro...

Krupje je prešao 21. O, da, još jedna pobjeda. Krupje, tipična domaćica s izblajhanom slamnatom kosom, pokupila je karte i dala mu njegove žetone. Morty je pobjeđivao. I da, usprkos onome što su tipovi u Klubu liječenih kockara pokušavali propovijedati, u kockarnici se doista može pobijediti. Netko mora pobijediti, zar ne? Pogledajte omjer šansi, zaboga. Kockarnica ne može svakoga pobijediti. Dapače, s kockama zapravo možete igrati za kockarnicu. I dakako da neki ljudi pobijede. Neki ljudi odu kući s novcem. To mora biti tako. Sve drugo je nemoguće. Reći da nitko ne može pobijediti kockarnicu samo je dio pretjerivanja Kluba zbog kojeg to udruženje nije imalo nikakav kredibilitet. Ako vam počnu lagati, kako im možete vjerovati da će vam pomoći?

Morty je kockao u Las Vegasu - pravom Las Vegasu, u samom gradu, ne u nekom promenadnom turističkom zdanju gdje se nose lažni antilop i tenisice, nego tamo gdje se ne čuju zviždanje, deranje i radosna cika, nema maketa Kipa slobode ili Eiffelova tornja, cirkusa, lunaparka, 3D filmskih simulacija, kostima gladijatora, vodoskoka, lažnih vulkana ili videoigrice za klince. To je bio centar Las Vegasa. To je bilo mjesto gdje prljavi muškarci s jedva jednim čitavim zubalom,

kojima s pogrbljenih ramena još uvijek pada prljavština iz njihovih kamiona, na stolu gube svoje mršave plaće. Ovdašnji igrači bili su iscrpljeni, premoreni, a njihova lica izborana brigama još jače otvrdnulima od sunca. Čovjek bi došao ovamo nakon što se namučio kao rob na poslu koji mrzi jer ne želi ići kući u svoju prikolicu ili tome slično, svoj dom s pokvarenim televizorom, dernjavom djece, zapuštenom ženom koja ga je nekad milovala u stražnjem dijelu te prikolice, a sad ga mjerka s neskrivenim gađenjem. Došao bi ovamo s osjećajem najbližim nadi koji će ikad imati, s tim krhkim uvjerenjem da mu nedostaje jedan dobitak da si promijeni život. Ali nada nikad ne bi potrajala. Morty čak nije bio siguran je li uopće postojala. Duboko u sebi, igrači su znali da im nije suđeno. Uvijek će izvući deblji kraj. Predodređeni su za život pun razočaranja, da se vuku s licima vječno prislonjenima uz staklo.

Stol je promijenio djelatelje. Morty se naslonio. Zurio je u svoj dobitak i preko njega je opet prešla stara sjenka: Nedostajala mu je Leah. Još bi se budio i okretao prema njoj, a kad bi se sjetio da je nema, obuzela bi ga tuga. Ne bi bio sposoban ustati iz kreveta.

Pogledao je prljave muškarce u kockarnici. Kad je bio mlađi, nazvao bi ih gubitnicima. No oni su imali izgovor zašto su tu. Mogli su isto tako imati i veliko slovo G kao "gubitnik" istetovirano na stražnjici. Mortyjevi roditelji, imigranti iz židovskog sela u Poljskoj, žrtvovali su se za njega. Ušuljali su se u ovu zemlju, suočili se s groznim siromaštvom, oceanom odijeljeni od svega poznatog, borili su se i grebli - sve samo da bi njihov sin imao bolji život. Radom su se doveli do prilično rane smrti, održavši se na životu tek toliko dugo da vide Mortyja kako diplomira medicinu, da vide da je njihova borba nešto značila, da je usmjerila genealošku putanju prema boljem danas i boljem sutra. Umrli su spokojno.

Morty je prvo dobio šesticu, a zatim sedmicu. Tražio je još jednu kartu i dobio desetku.

Izgubio je. Izgubio je i sljedeći krug. Prokletstvo. Trebao mu je taj novac. Locani, klasičan kladioničar-kostolomac, htio je njegovu gotovinu. Morty, gubitnik nad gubitnicima, kad malo bolje razmislite, zavlacio ga je tako da mu je ponudio informaciju. Ispričao je Locaniju o maskiranom muškarcu i ozlijeđenoj ženi. Isprva se činilo da Locani nije mario, ali glas se proćuo i odjednom je netko želio pojedinosti.

Morty im je rekao gotovo sve.

Nije im rekao, nije htio reći za putnika na stražnjem sjedalu. Nije imao pojma što se događa, ali postojale su neke stvari koje čak ni on ne bi napravio. Koliko god nisko da je pao, Morty im nije htio reći za to.

Dobio je dva asa. Razdvojio ih je. Neki čovjek je sjeo kraj njega. Morty ga je prije osjetio nego vidio. Osjetio ga je u svojim starim kostima, kao da je taj novi nadolazeća vremenska fronta. Koliko god nelogično zvučalo, nije okrenuo glavu, uplašen, čak ni da baci pogled.

Uzeo je od krupjea karte za oba niza. Kralj i dečko. Morty je upravo dobio dva blackjacka.

Onaj čovjek se nagnuo bliže i šapnuo: "Odustani dok vodiš, Morty."

Morty se polako okrenuo i ugledao čovjeka s ispijenim sivim očima i kožom bjeljom od bijele boje, gotovo propusnom za svjetlo, tako da se činilo kao da mu možete vidjeti svaku žilu. Čovjek se nasmiješio.

"Moglo bi biti vrijeme da unovčiš svoje žetone", nastavio je zvonki glas. Morty se trudio da ne zadržće. "Tko ste vi? Što hoćete?"

"Moramo procaskati."

"O čemu?"

"O određenom pacijentu koji je nedavno posjetio tvoju cijenjenu ordinaciju."

Morty je progutao slinu. Zašto se izlajao Locaniju? Trebao ga je zavlačiti nečim drugim, bilo čim. "Već sam im rekao sve što znam."

Blijedi čovjek je nakrivio glavu. "Jesi li, Morty?"

"Da."

One ispijene oči oštro su ga pogledale. Nijedan nije progovorio niti se pomaknuo. Morty je osjetio kako crveni u licu. Pokušao se ispraviti, ali mogao je osjetiti kako vene pod tim pogledom.

"Mislim da nisi, Morty. Mislim da nešto tajiš."

Morty je šutio.

"Tko je još bio u autu one noći?"

Buljio je u svoje žetone i nastojao ne drhtati. "O čemu govorite?"

"Bio je još netko, je li tako, Morty?"

"Hej, ostavite me na miru, hoćete li? Krenulo mi je."

Dižući se sa stolca, Duh je odmahnuo glavom. "Ne, Morty", rekao je, dirajući ga nježno po ruci. "Rekao bih da će ti sreća okrenuti leđa."

Komemoracija je održana u dvorani Covenant Housea.

Kvadro i Wanda sjedili su mi zdesna, otac slijeva. Tata je držao ruku iza mene i ponekad bi mi protrljao leđa. Godilo mi je. Prostorija je bila puna, uglavnom klinaca. Grlili su me i plakali i govorili mi koliko će im nedostajati Sheila. Obred je trajao gotovo dva sata.

Terrel , četrnaestogodišnjak koji se nekoć prodavao za deset dolara, odsvirao je na trubi pjesmu koju je skladao u njezinu čast. Bio je to najtužniji, najsladji zvuk koji sam ikad čuo.

Lisa, sedamnaestogodišnjakinja kojoj je dijagnosticirana podvojena ličnost, govorila je kako je Sheila bila jedina osoba s kojom je mogla razgovarati kad je saznala da je trudna. Sammy je ispričao anegdotu o tome kako ga je Sheila pokušala naučiti plesati na "šugavu bjelačku" muziku. Šesnaestogodišnji Jimmy ispričao je ožalošćenima da je digao ruke od sebe, da je bio spreman počiniti samoubojstvo, ali kad mu se Sheila nasmiješila, shvatio je da doista postoji dobro na ovome svijetu. Sheila ga je uvjerala da ostane još jedan dan. Pa zatim još jedan.

Zaustavio sam bol i pozorno slušao jer su klinici to zaslužili. Ovo mjesto mi je jako puno značilo. Svima nama. I kad su nas mučile sumnje o uspješnosti, o tome koliko pomažemo, uvijek bismo se sjetili da sve ovo postoji samo radi klinaca. Nisu bili maze.

Uglavnom nisu bili baš umiljati i nije bilo lako s njima. Većina će imati užasne živote i završiti u zatvoru, na ulici ili mrtvi. Ali to ne znači da treba odustati. Zapravo, baš suprotno. To je značilo da ih moramo još više voljeti. Bezuvjetno. Bez susprezanja.

Sheila je to znala. To joj je nešto značilo.

Sheilina majka - bar sam pretpostavio da je to gospođa Rogers - došla je dvadesetak minuta nakon početka obreda. Bila je visoka. Lice joj je izgledalo suho i krhko, kao da je predugo izlagano suncu. Pogledi su nam se sreli. Upitno me pogledala, a ja sam joj potvrdno kimnuo. Kad se obred nastavio, svako malo sam se okretao da bacim pogled na nju. Sjedila je potpuno mirno i slušala riječi o svojoj kćeri

dok joj se izraz lica bližio strahopoštovanju.

U jednom trenutku, kad smo svi ustali, ugledao sam nešto što me iznenadilo. Prelazio sam pogledom preko mora poznatih lica, kad sam opazio poznat lik sa šalom preko gotovo cijelog lica.

Tanya.

Unakažena žena koja se "brinula" za onaj ološ, Louisa Castmana. Pretpostavio sam da je to Tanya. Bio sam prilično siguran. Ista kosa, ista visina i građa, i iako joj je većina lica bila pokrivena, svejedno sam mogao vidjeti nešto poznato u očima. Prije baš nisam razmišljao o tome, ali naravno da je postojala šansa da su se ona i Sheila poznavale iz svojih dana na ulici.

Ponovno smo sjeli.

Kvadro je govorio posljednji. Bio je rječit, duhovit i oživio je Sheilu onako kako znam da ja ne bih mogao. Rekao je klincima kako je Sheila bila "jedna od njih", bjegunka koja se borila protiv vlastitih demona. Sjetio se njezina prvog dana ovdje. Sjetio se kako je promatrao Sheilu kako cvate. I najvažnije, rekao je, sjetio se kako je promatrao da se zaljubljuje u mene.

Osjećao sam se prazno. Kao da mi je netko izvadio utrobu i opet me lupilo ono saznanje da će ta bol biti stalna, da mogu odvrćati pažnju, da mogu kružiti okolo, istraživati i tražiti neku skrivenu istinu, ali na kraju krajeva, to neće ništa promijeniti. Bol će uvijek biti uz mene, moja stalna pratnja umjesto Sheile.

Kad je obred završio, nitko nije točno znao što da radi. Jedan tren svi smo ostali nelagodno sjediti i nitko se nije micao, dok Terrel nije opet počeo svirati svoju trubu.

Ljudi su ustali. Plakali su i opet me iznova grlili. Ne znam kako dugo sam stajao i upijao sve to. Bio sam zahvalan na izljevu osjećaja, ali od toga nije Sheila još više nedostajala.

Ponovno se vratila obamrlost jer je sve to bilo suviše bolno. Ne bih se izvukao bez obamrlosti.

Potražio sam Tanyu, ali nije je bilo.

Netko je obavijestio ljude da je hrana poslužena u kantini. Svi su polako krenuli u tom smjeru. Ugledao sam Sheilinu majku kako stoji u kutu, držeći objema rukama malu torbu.

Izgledala je izmoždeno, kao da joj je životna snaga iscurila kroz otvorenu ranu. Krenuo sam prema njoj.

"Vi ste Wil?" rekla je.

"Da."

"Ja sam Edna Rogers."

Nismo se zagrlili, poljubili u obraz, čak ni rukovali.

"Gdje možemo razgovarati?"

Poveo sam je niz hodnik prema stubama. Kvadro je ukapirao da želimo biti sami i preusmjerio pješački promet. Prošli smo nove liječničke prostorije, psihijatrijske ordinacije, prostor za liječenje od ovisnosti. Mnogi naši štićenici su mlade majke ili trudnice. Pokušavamo im pružiti liječničku njegu. Mnogi boluju od teških duševnih poremećaja. I njima pokušavamo pomoći. A naravno, gomila njih ima cijeli niz problema s ovisnošću. I tu se trudimo najviše što možemo. Našli smo praznu spavaonicu i ušli. Zatvorio sam vrata. Gospođa Rogers okrenula mije leđa. "Obred je bio divan", rekla je.

Kimnuo sam.

"Kako se Sheila promijenila..." Zastala je i odmahнула glavom. "Nisam imala pojma. Da sam bar to mogla vidjeti. Da me bar nazvala i rekla mi."

Nisam znao što da kažem na to.

"Dok je bila živa, Sheila mi nije priuštila ni trenutak ponosa." Edna Rogers iščupala je maramicu iz torbice kao da ju je netko izazvao na svađu. Brzo i odlučno obrisala je nos i spremila maramicu natrag. "Znam da to ne zvuči lijepo. Bila je krasna beba. I bila je dobra u osnovnoj školi. Ali onda odjednom..." pogledala je u stranu i slegnula ramenima, "promijenila se. Postala je mrzovoljna. Stalno se žalila. Stalno je bila nesretna. Krala mi je novac iz novčanika. Svako malo bi pobjegla. Dečki su joj bili dosadni. Mrzila je školu.

Mrzila je život u Masonu. Onda je jednog dana otišla iz škole i pobjegla. Samo što se taj put nije vratila."

Pogledala me kao da očekuje odgovor. "Nikad je više niste vidjeli?" upitao sam.

"Nikad."

"Ne razumijem", rekao sam. "Što se dogodilo?"

"Mislite, što ju je nagnalo da konačno pobjegne?"

"Da."

"Mislite da se dogodilo nešto važno, je li?" Glas joj je postao glasniji, izazivački. "Sigurno ju je otac zlostavljao. Ili sam je možda ja

tukla. Nešto što bi sve objasnilo. Tako to obično ide. Sve se fino uklapa. Uzrok i posljedica. No nije bilo ničeg takvog. Njezin otac i ja nismo bili savršeni. Daleko od toga. Ali isto tako nismo ni krivi."

"Nisam mislio..."

"Znam što ste mislili."

Oči su joj si jevnule. Skupila je usta i prkosno me pogledala. Htio sam promijeniti temu.

"Je li vas Sheila ikad zvala?" pitao sam.

"Da."

"Kako često?"

"Posljednji put prije tri godine."

Zastala je, čekajući da nastavim.

"Gdje je bila kad je zvala?" pitao sam.

"Nije mi htjela reći."

"Što je rekla?"

Ovaj put joj je dugo trebalo da odgovori. Edna Rogers počela je kružiti po sobi i gledati krevete i noćne ormariće. Protresla je jedan jastuk i uvukla kut plahte u krevet. "Otprilike svakih šest mjeseci Sheila bi nazvala kući. Obično je bila napušena, pijana ili drogirana, što god. Sva bi se raznježila. Plakala bi i ja bih plakala i ona bi mi govorila grozne stvari."

"Kakve?"

Odmahnula je glavom. "Ono što je dolje rekao onaj čovjek s tetovažom na čelu. O tome kako ste se vas dvoje ovdje sreli i zaljubili. To je istina?"

"Da." Uspravila se i pogledala me. Usta su joj se razvukla u nešto što bi moglo proći kao osmijeh. "Dakle," rekla je i čuo sam kako joj se nešto uvuklo u glas, "Sheila je spavala sa svojim šefom."

Edna Rogers još je malo razvukla taj osmijeh i činilo se kao da gledam u drugu osobu.

"Bila je volonterka", rekao sam.

"A-ha. I za što se točno prijavila da vam radi, Wile?"

Osjetio sam kako su mi leđima prošli trnci.

"Još me želite osuđivati?" upitala je.

"Mislim da biste trebali otići."

"Ne možete podnijeti istinu, je li? Mislite da sam nekakvo čudovište. Da sam otpisala svoje dijete bez ikakva razloga."

"Nije na meni da to kažem."

"Sheila je bila loše dijete. Lagala je. Krala..."

"Mislim da počinjem shvaćati", rekao sam.

"Shvaćati što?"

"Zašto je pobjegla."

Trepnula je i zagledala se u mene. "Niste je poznavali. Još uvijek je ne poznajete."

"Zar niste čuli ništa što je rečeno na komemoraciji?"

"Čula sam." Glas joj je postao tiši. "Ali nikad nisam poznavala tu Sheilu. Nikad mi nije dopustila. Sheila koju sam ja poznavala..."

"Uza sve dužno poštovanje, zaista nisam raspoložen slušati vas dalje kako je blatite."

Edna Rogers se zaustavila. Zatvorila je oči i sjela na rub kreveta. Sobom je zavládala tišina. "Nisam zato došla."

"Zašto ste došli?"

"Između ostalog, htjela sam čuti nešto dobro."

"To ste dobili", rekao sam.

Kimnula je. "I jesam."

"Što još želite?"

Edna Rogers je ustala. Krenula je prema meni i odagnao sam poriv da se odmaknem.

Pogledala me ravno u oči. "Došla sam radi Carly."

Čekao sam. Kad nije ništa pojasnila, rekao sam: "To ime ste spomenuli preko telefona."

"Da."

"Tada nisam znao ni za kakvu Carly, a ne znam je ni sad."

Ponovno mi je pokazala onaj zloban, kiseo osmijeh. "Ne biste mi lagali, zar ne, Wile?"

Prošli su me novi trnci. "Ne."

"Sheila nikad nije spomenula ime Carly?"

"Ne."

"Sigurni ste u to?"

"Da. Tko je ona?"

"CarlyjeSheilinakći."

Ostao sam bez riječi. Edna Rogers je vidjela moju reakciju. Činilo se da uživa u njoj.

"Vaša krasna volonterka nikad vam nije spomenula da ima kćer,

jeli?"

Šutio sam. "Carly je sad dvanaest godina. I ne, ne znam tko je otac. Mislim da ni Sheila nije znala."

"Ne razumijem", rekao sam.

Izvukla je neku sliku iz torbice. Pružila mi je. Bila je to jedna od onih bolničkih snimki novorođenčadi. Beba umotana u deku, tek otvorene oči koje trepću, a ne vide. Okrenuo sam je. Rukom je bilo napisano "Carly". Ispod je bio napisan datum rođenja.

Počelo mi se vrtjeti u glavi.

"Posljednji put kad me Sheila zvala bilo je na Carlyn deveti rođendan", rekla je.

"Razgovarala sam i s njom. Mislim, Carly."

"I gdje se ona sad nalazi?"

"Ne znam", rekla je Edna Rogers. "Zato sam ovdje, Wile. Želim pronaći svoju unuku."

Kad sam se teška koraka vratio kući, Katy Miler je sjedila ispred vrata stana, a ruksak joj je ležao između nogu.

Digla se na noge. "Zvala sam, ali..." Kimnuo sam.

"Roditelji", rekla mi je Katy. "Jednostavno ne mogu više biti u toj kući ni jedan dan. Mislila sam da bih možda mogla prespavati na tvom kauču."

"Nije dobar trenutak", rekao sam.

"On."

Gurnuo sam ključ u vrata.

"Pokušavala sam sastaviti sve, znaš. Kao što smo se dogovorili. Tko je mogao ubiti Julie.

I počela sam se pitati - koliko znaš o Julienu životu nakon što ste vas dvoje prekinuli?"

Oboje smo ušli u stan. "Ne znam je li sad pravo vrijeme za to."

Napokon je vidjela moje lice. "Zašto? Što se dogodilo?"

"Umro je netko tko mi je bio vrlo blizak."

"Misliš, tvoja majka?"

Odmahnuo sam glavom. "Jedna druga bliska osoba. Ubijena je."

Katy je ostala bez daha i ispustila je ruksak. "Koliko bliska?"

"Vrlo."

"Djevojka?"

"Da."

"Koju si volio?"

"Jako."

Pogledala me.

"Što?" rekao sam.

"Ne znam, Wile. Kao da netko ubija žene koje voliš."

Ista misao koju sam potisnuo ranije. Izgovorena, zvučala je još blesavije. "Julie i ja prekinuli smo više od godinu dana prije ubojstva."

"Znači, prebolio si je?"

Nisam to htio ponovno proživljavati. "Što si ono govorila o Julienu životu nakon što smo prekinuli?" pitao sam.

Katy se bacila na kauč kao što to čine tinejdžeri, kao da nema kosti. Desna noga joj je visjela preko ruke, glava zabačena, podignute brade. Nosila je izderane traperice i još jedan top koji je bio tako uzak da je izgledalo kao da grudnjak nosi s vanjske strane.

Kosa joj je bila vezana u rep. Nekoliko pramenova se oslobodilo i padalo joj preko lica.

"Razmišljala sam", rekla je, "ako ju nije ubio Ken, ubio ju je netko drugi, je li tako?"

"Tako je."

"Pa sam počela istraživati njezin život u to vrijeme. Znaš, nazivala sam stare prijatelje, pokušavala sam se sjetiti što se događalo s njom i takve stvari."

"I što si otkrila?"

"Daje bila prilično sjebana."

Pokušavao sam se usredotočiti na to što je govorila. "Kako to?"

Spustila je obje noge na pod i sjela. "Čega se ti sjećaš?"

"Bila je četvrta godina na Havertonu."

"Ne."

"Ne?"

"Julie se ispisala."

To me iznenadilo. "Sigurna si?"

"Na četvrtoj godini", rekla je. Zatim je pitala: "Kad si je posljednji put vidio, Wile?"

Razmislio sam. Zaista je puno prošlo. To sam joj i rekao.

"Onda kad ste prekinuli?"

Odmahnuo sam glavom. "Ona je prekinula preko telefona."

"Ozbiljno?"

"Da."

"Okrutno", rekla je Katy. "I ti si to jednostavno prihvatio?"

"Pokušavao sam se vidjeti s njom. Ali nije mi dopuštala."

Katy me pogledala kao da sam upravo izvalio naj adnije opravdanje u povijesti čovječanstva. Kad bolje razmislim, možda je bila u pravu. Zašto nisam išao u Haverton?

Zašto nisam zahtijevao da se nađemo licem u lice?

"Mislim da je Julie radila nešto loše", rekla je Katy. "Kako to misliš?"

"Ne znam. Možda pretjerujem. Ne pamtim mnogo, ali sjećam se da

je prije nego što je umrla izgledala sretno. Dugo je nisam vidjela tako sretnu. Mislim da joj je možda postalo bolje, ne znam."

Oglasilo se zvono. Ramena su mi se spustila kad sam čuo taj zvuk. Nisam baš bio raspoložen za dodatno društvo. Katy mi je pročitala misli, skočila na noge i rekla: "Ja ću."

Bio je to dostavljač s košarom voća. Katy je uzela košaru i donijela je u sobu. Stavila ju je na stol. "Tu je i poruka", rekla je.

"Otvori je."

Izvukla ju je iz male kuverte. "To je košara sućuti od neke djece u Covenant Houseu."

Izvukla je nešto iz kuverte. "Ima i obavijest o pogrebu."

Katy je i dalje buljila u obavijest. "Stoje?"

Katy ju je ponovno pročitala. Zatim me pogledala. "Sheila Rogers?"

"Da."

"Tvoja djevojka se zvala Sheila Rogers?"

"Da, zašto?" Katy je odmahнула glavom i spustila obavijest o pogrebu.

"Stoje?"

"Ništa", rekla je.

"Ne izmotavaj se. Jesi li je poznavala?"

"Ne."

"Onda, što je?"

"Ništa." Katyn glas je ovaj put bio odlučniji. "Zaboravi, može?"

Zazvonio je telefon. Čekao sam da se javi sekretarica. Kroz zvučnik sam čuo Kvađrov glas: "Javi se."

Javio sam se.

Kvađro je rekao bez uvoda: "Vjeruješ njezinoj majci? da je Sheila imala kćer?"

"Da."

"Pa što ćemo učiniti u vezi s tim?"

Razmišljam o tome otkad sam čuo za tu vijest. "Imam jednu teoriju", rekao sam.

"Slušam."

"Možda je Sheilino bježanje imalo nekakve veze s njezinom kćeri."

"Kako?"

"Možda je pokušavala naći Carly ili je vratiti. Možda je saznala da je Carly u nevolji. Ne znam. Nešto tu ima."

"Zvuči donekle logično."

"A ako uspijemo ući u Sheilin trag," rekao sam, "možda možemo naći Carly."

"A možda završimo kao Sheila."

"Rizik postoji", složio sam se.

Zastao sam. Pogledao sam prema Katy. Buljila je u prazno i grizla donju usnu.

"Dakle, želiš nastaviti", rekao je Kvađro. "Da, ali ne želim te dovesti u opasnost."

"Znači, ovo je onaj dio kad mi kažeš da mogu odustati kad god hoću?"

"Da, a ovo je dio kad ti kažeš da ćeš biti uz mene do kraja."

"Uskladimo satove", rekao je Kvađro. "Sad kad smo to riješili, Roscoe me upravo nazvao preko Raquel. Možda je saznao neki koristan podatak o Sheilinu bijegu. Jesi li raspoložen za noćnu vožnju?"

"Pokupi me", rekao sam.

Philip McGuane ugledao je svog starog neprijatelja na sigurnosnoj kameri. Njegov tajnik zazvonio mu je na interfon.

"Gospodine McGuane?"

"Pošalji ga unutra", rekao je.

"Da, gospodine McGuane. On je s-"

"I nju."

McGuane je ustao. Imao je ured u kutu zgrade s pogledom na rijeku Hudson blizu otočića na jugozapadnom kraju Manhattana. Za toplijih mjeseci tuda su prolazili novi glomazni turistički brodovi sa svojim neonskim dekorom i atrijima. Neki su dopirali do njegova prozora. Danas nije bilo prometno. McGuane je nastavio vrtjeti daljinski upravljač sigurnosne kamere, prateći svog suparnika iz FBI-a, Joea Pistila, i pomoćnicu koju je vukao sa sobom.

McGuane je puno trošio na sigurnost. Vrijedilo je. Njegov sustav koristio je osamdeset tri kamere. Svaka osoba koja je ušla u njegovo privatno dizalo bila je digitalno snimana iz nekoliko kutova. No ono što je doista izdvajalo taj sustav bilo je to da su kutovi snimanja postavljeni tako da se moglo namjestiti da svatko tko je ušao može izgledati i kao da izlazi. I hodnik i dizalo oličeni su svijetlozeleno. To možda ne zvuči važno - bilo je, zapravo, prilično ružno - ali onima koji se razumiju u specijalne efekte i digitalnu manipulaciju, to je bio ključ. Slika na zelenom ekranu mogla bi se izrezati i staviti na drugu pozadinu.

Njegovi neprijatelji bez bojazni su dolazili ovamo. Na kraju krajeva, to je njegov ured.

Nitko, pretpostavljali su, ne bi bio toliko drzak da ubije nekoga na vlastitom terenu. Tu su se varali. Ta drskost, sama činjenica da bi i policija pomislila isto - i činjenica da bi on mogao ponuditi dokaz da je žrtva neozlijeđena izišla iz zgrade - činila je ured idealnim mjestom za napad.

McGuane je iz gornje ladice izvadio staru fotografiju. Rano je naučio da nikad ne treba podcjenjivati nijednu osobu ili situaciju.

Također je znao da će, ako protivnici budu podcjenjivali njega, on moći iskoristiti prednost. Pogledao je sliku trojice sedamnaestogodišnjaka - Kena Kleina, Johna "Duha" Asselte i sebe. Odrasli su u predgrađu Livingstona, u New Jersevju, iako je McGuane živio na suprotnom kraju grada. Skompali su se u srednjoj školi, privučeni jedan drugome, kad su osjetili - to je možda već pomalo pretjerivanje - međusobnu bliskost.

Ken Klein bio je strastveni tenisač, John Asselta ludi hrvač, McGuane omiljeni šarmer i predsjednik učeničkog vijeća. Pogledao je lica na fotografiji. Nikad to ne biste primijetili.

Sve što vidite bila su tri popularna srednjoškolca. Ništa više od toga. Kad su oni klinci prije nekoliko godina pucali i ubili trinaestero učenika u srednjoj školi Columbine, McGuane je s divljenjem promatrao reakciju medija. Svijet je tražio jeftine izlike. Dečki su bili autsajderi. Bili su izazivani i maltretirani. Roditelji su im previše vremena provodili na poslu i igrali su videoigrice. Ali McGuane je znao da ništa od toga nije bitno. Možda se incident u Columbineu dogodio u malo drugačije vrijeme, ali to su mogli biti i oni - Ken, John i McGuane - jer istina je da nije važno jeste li financijski situirani, vole li vas roditelji, jeste li introvertirani ili se borite za opstanak među normalnom većinom.

Neki ljudi imaju tu količinu bijesa.

Vrata ureda su se otvorila. Ušli su Joseph Pistilo i njegova mlada štićenica. McGuane se nasmiješio i maknuo fotografiju.

"Ah, Sherlock", rekao je Pistil u. "Još me progoniš?"

"Aha", rekao je Pistilo. "Da, McGuane, ti si progonjen nevin čovjek, baš."

McGuane je usmjerio pažnju prema agentici. "Reci mi, Joe, zašto uvijek imaš takve prekrasne kolegice uza se?"

"Ovo je specijalna agentica Claudia Fisher."

"Drago mi je", rekao je McGuane. "Izvolite, sjednite."

"Radije ćemo stajati."

McGuane je slegnuo ramenima pokazujući da mu je svejedno i spustio se na svoj stolac.

"I, što danas mogu učiniti za vas?"

"Ne piše ti se dobro, McGuane."

"Zar meni?"

"I te kako."

"A ti si tu da pomogneš? Baš lijepo."

Pistilo je zavrtao. "Već sam ti dugo na tragu."

"Da, znam, ali neodlučan sam. Prijedlog: sljedeći put pošalji buket ruža. Pridrži mi vrata.

Upali svijeće. Potrebno je malo romantike."

Pistilo je stavio šake na stol. "Dio mene želi mirno sjediti i gledati kako te živog proždiru."

Progutao je slinu i pokušao zadržati pod kontrolom nešto duboko u sebi. "Ali veći dio mene želi te gledati kako truneš u zatvoru zbog svega što si učinio."

McGuane se okrenuo prema Claudiji Fisher. "Jako je seksi kad prijeti, ne mislite li?"

"Pogodite koga smo upravo našli, McGuane?"

"Hoffu? Bilo je i vrijeme."

"Freda Tannera."

"Koga?"

Pistilo se nakesio. "Ne igraj se sa mnom. Krupni grubijan. Radi za tebe."

"Mislim da je u mojem odjelu za sigurnost."

"Našli smo ga."

"Nisam znao da je izgubljen."

"Smiješno."

"Mislio sam da je na godišnjem, agente Pistilo."

"Vječnom. Našli smo ga u rijeci Passaic."

McGuane se namrštio. "Kako nehigijenski."

"Pogotovo s dvije rupe od metka u glavi. Našli smo i tipa po imenu Peter Appel.

Zadavljenog. Bio je bivši vojni snajperist."

"Budi sve što želiš biti."

Samo jedan zadavljen, pomisli McGuane. Duh je sigurno bio razočaran što je trebao upucati drugoga.

"Aha, dobro, da vidimo", nastavio je Pistilo. "Imamo ta dva mrtvaca. Plus još dvojica u Novom Meksiku. To je četiri."

"A uopće niste računali na prste. Ne plaćaju vas dovoljno, agente Pistilo."

"Želiš li mi pričati o tome?"

"Naravno", rekao je McGuane. "Priznajem. Sve sam ih ubio. Zadovoljan?"

Pistilo se sagnuo preko stola tako da su im lica bila udaljena desetak centimetara.

"Gotov si, McGuane."

"A ti si jeo juhu od luka za ručak."

"Jesi li svjestan", rekao je Pistilo, ne uzmičući, "daje i Sheila Rogers mrtva?"

"Tko?"

Pistilo se uspravio. "Dobro. Ni nju ne znaš. Ne radi za tebe."

"Mnogo ljudi radi za mene.

Ja sam poslovan čovjek." Pistilo je pogledao prema Fisherovoj. "Idemo", rekao je. "Već odlazite?"

"Dugo sam ovo čekao", rekao je Pistilo. "Kako se ono kaže? Osveta je jelo koje je najbolje poslužiti hladno."

"Kao vichyssoise."

Pistilo mu se još jednom podrugljivo obrati. "Ugodan dan, McGuane."

Otišli su. McGuane je deset minuta nepomično sjedio. Što je bila svrha toga posjeta?

Jednostavno. Uzdrmati ga. Opet podcjenjivanje. Pritisnuo je liniju tri, sigurnu liniju koja se svaki dan provjeravala zbog onemogućavanja prislušnih uređaja. Oklijevao je s biranjem broja. Hoće li to izgledati kao panika?

Izvagao je argumente za i protiv te odlučio riskirati.

Nakon što je prvi put zazvonilo, Duh se javio razvučenim "Halo?"

"Gdje si?"

"Sad sam sišao s aviona iz Vegasa."

"Jesi li što saznao?"

"O, da."

"Slušam."

"S njima u autu bila je treća osoba", rekao je Duh. McGuane se promeškoltio. "Tko?"

"Jedna djevojčica", rekao je Duh. "Ne starija od jedanaest ili dvanaest godina."

Katy i ja bili smo na ulici kad je Kvadro zaustavio kombi. Sagnula se i poljubila me u obraz. Kvadro je podigao obrvu prema meni. Namrštio sam se.

"Mislio sam da ćeš ostati na mom kauču", rekao sam joj.

Katy je bila smetena otkako je došla košara s voćem. "Vraćam se sutra."

"I ne želiš mi reći što se događa?"

Zabila je ruke duboko u džepove i slegnula ramenima. "Trebam samo nešto istražiti."

"Što?"

Odmahnula je glavom. Nisam navaljivao. Na brzinu mi se osmjehnula prije nego što je otišla. Ušao sam u kombi.

"A ona je?" rekao je Kvadro.

Objasnio sam dok smo se vozili prema centru. Deseci sendviča i deka bili su spremljeni u torbi. Kvadro ih je dijelio klincima. Sendviči i deke, u istom stilu kao i njegova priča o nestaloj Angie, bili su odlični za probijanje leda, a čak i ako ne uspiju, klinci barem imaju nešto za jelo i nešto da im bude toplo. Vidio sam kako Kvadro izvodi čuda s tim predmetima. Prve noći, klinci bi najvjerojatnije odbili svaku pomoć. Ona ili on mogli bi čak psovati ili postati nasilni. Kvadro se ne bi uvrijedio. Samo bi nastavio dolaziti. Kvadro je vjerovao da je dosljednost ključ svega. Pokaži klicu da si cijelo vrijeme tu. Pokaži klicu da nećeš otići. Pokaži klicu da je to bezuvjetno.

Nekoliko noći poslije, taj klinac uzet će sendvič. Neke druge noći htjet će deku. Nakon nekog vremena, počet će tražiti vas i kombi.

Prokopao sam odostraga i izvadio sendvič. "Noćas opet radiš?"

Spustio je glavu i pogledao me iznad svojih sunčanih naočala. "Ne," rekao je hladno, "samo sam jako gladan."

Nastavili smo se voziti.

"Koliko dugo ćeš je izbjegavati, Kvadro?"

Kvadro je upalio radio. "You're So Vain", Carly Simon. Kvadro je pjevao uz nju. Zatim je rekao: "Sjećaš se ove pjesme?"

Kimnuo sam.

"Onaj trač da je posvećena Warrenu Beattvju, je li to istina?"

"Ne znam", rekao sam.

I dalje smo se vozili.

"Da te pitam nešto, Wile."

Držao je pogled na cesti. Čekao sam.

"Koliko te iznenadilo to da Sheila ima dijete?"

"Jako."

"A", nastavio je, "koliko bi te iznenadilo kad bi saznao da i ja imam jedno?"

Pogledao sam ga.

"Ne shvaćaš situaciju, Wile."

"Volio bih shvatiti."

"Koncentrirajmo se na jedno po jedno."

Promet je večeras bio čudesno slab. Carly Simon je utihnula, a zatim je Chairman of the Board molio svoju ženu da mu da samo još malo vremena i njihova će ljubav sigurno ojačati. Toliko očaja u tako jednostavnoj molbi. Volim tu pjesmu.

Presjekli smo put kroz grad i krenuli Harlem River Driveom prema sjeveru. Kad smo prošli pokraj skupine djece nagurane ispod nadvožnjaka, Kvadro je zaustavio kombi i parkirao.

"Brz poslić", rekao je.

"Trebaš pomoć?"

Kvadro je odmahnuo glavom. "Neću dugo."

"Hoćeš upotrijebiti sendviče?"

Kvadro je promotrio svoje potencijalne primatelje pomoći i razmislio. "Ne. Imam nešto bolje."

"Što?"

"Telefonske kartice." Pružio mi je jednu. "Sredio sam da Tele-Reach donira više od tisuću. Klinci su ljudi za njima."

I zaista jesu. Čim su ga vidjeli, klinci su se sjatili oko njega. Računajte na Kvadra.

Promatrao sam im lica, pokušavajući u toj gomili razaznati individualce s potrebama, snovima i nadama. Tu vani klinci ne prežive dugo. Zaboravite nevjerojatne tjelesne opasnosti. To često mogu izbjeći. Ono što tu propada je duša, svoje ja. Kad propadanje dosegne određeni stupanj, e, to je onda sasvim druga situacija.

Sheila je bila spašena prije nego što je došla do tog stupnja. A zatim ju je netko ubio.

Prestao sam razmišljati o tome. Sad nemam vremena za to. Treba se usredotočiti na trenutačni zadatak. Ne stajati. Rad je obrana od tuge. Treba pustiti da vas pokrene, a ne uspori.

Učiniti to - koliko god patetično zvučalo - za nju.

Kvadro se vratio nakon nekoliko minuta. "Idemo u akciju."

"Nisi mi rekao kamo idemo."

"Ugao 128. ulice i Druge avenije. Tamo ćemo se naći s Raquel."

"A što je tamo?"

Nacerio se. "Mogući trag."

Sišli smo s autoceste i prošli pokraj raštrkanih gradilišta. Opazio sam Raquel s udaljenosti od dvije ulice. To nije bilo teško. Raquel je bio veličine male kneževine i odjeven kao eksplozija u muzeju kiča. Kvadro je zaustavio kombi pokraj njega i namrštitio se.

"Imaš primjedbu?" pitao je Raquel. "Ružičaste balerinke sa zelenom haljinom?"

"Koraljno i tirkizno", rekao je Raquel. "A sve to spaja grimizna torbica." Kvadro je slegnuo ramenima i parkirao ispred izloga s izbljedjelim natpisom LJEKARNA GOLDBERG. Kad sam izišao, Raquel me uhvatio u zagrljaj koji je bio poput mokre gume. Smrdio je po Old Spiceu i nisam mogao a da ne pomislim kako, u ovom slučaju, ima nešto u Old Špice muškarcu, kao što kaže reklama.

"Jako mi je žao", šapnuo je. "Hvala."

Ispustio me i ponovno sam mogao disati. Plakao je. Suze su mu zahvatile maškaru i potekle niz lice. Boje su se pomiješale i skrenule na njegovu bradu, tako da mu je lice počelo izgledati kao ukrasna svijeća iz neke poklon-galerije.

"Abe i Sadie su unutra", rekao je Raquel. "Očekuju vas."

Kvadro je kimnuo i krenuo u ljekarnu. Pošao sam za njim. Kad smo ušli, začulo se zvonice. Miris me podsjećao na trešnjev osvježivač zraka za auto. Police su bile visoke i pune robe. Vidio sam zavoje, dezodoranse, šampone, lijekove protiv kašlja, sve poslagano naoko neorganizirano.

Pojavio se starac s naočalama u obliku polumjeseca na lančiću. Nosio je pulover preko bijele košulje. Kosa mu je bila jaka, gusta i bijela i izgledala je kao perika. Obrve su mu bile posebno čupave tako

da je nalikovao na sovu.

"Gle! Gospodin Kvadro!"

Zagrlili su se i starac je par puta snažno potapšao Kvadra po leđima. "Dobro izgledaš", rekao je starac.

"I ti, Abe."

"Sadie", povikao je. "Sadie, došao je gospodin Kvadro."

"Tko?"

"Tip s joge. S onom tetovažom."

"Onom na čelu?"

"Da, taj."

Odmahnuo sam glavom i nagnuo se prema Kvadru. "Postoji li netko koga ne poznaješ?"

Slegnuo je ramenima. "Moj život je čudesan."

Sadie, starija žena koja ne bi mogla vidjeti nešto na metar i pol čak ni u Raquelovim najvišim cipelama, došla je iz smjera pulta. Namrštila se Kvadru i rekla: "Izgledaš mršavo."

"Pusti ga na miru", rekao je Abe.

"Budi tiho. Dovoljno jedeš?"

"Naravno", rekao je Kvadro.

"Sav si kost i koža."

"Sadie, daj pusti čovjeka na miru."

"Ti šuti." Urotnički se nasmiješila. "Imam kolača. Hoćeš malo?"

"Možda kasnije, hvala."

"Stavit ću malo u plastičnu posudu."

"To bi bilo krasno, hvala vam." Kvadro se okrenuo prema meni.

"Ovo je moj prijatelj, Wil Klein."

Dvoje staraca tužno me pogledalo. "On je njezin momak?"

"Da." Proučavali su me. Zatim su se pogledali.

"Ne znam", rekao je Abe.

"Možete mu vjerovati", rekao je Kvadro.

"Možda možemo, možda ne možemo. Mi smo poput svećenika. Ne pričamo. Znaš to. A ona je bila posebno neumoljiva. Nismo smjeli ništa reći, ni pod kojim uvjetima."

"Znam."

"Ako pričamo, koja korist od nas?"

"Razumijem."

"Ako pričamo, mogu nas ubiti."

"Nitko neće saznati. da jem vam svoju riječ."

Stari par se još malo pogledavao. "Raquel", rekao je Abe. "On je dobar dečko. Ili cura.

Ne znam, ponekad se zbunim."

Kvadro im je prišao. "Trebamo vašu pomoć."

Sadie je primila muževu ruku tako prisno da sam gotovo skrenuo pogled. "Bila je tako divna djevojka, Abe."

"I tako dobra", dodao je. Abe je uzdahnuo i pogledao me. Otvorila su se vrata i opet se začulo zvonice. Ušao je raščupani crnac i rekao: "Poslao me Tvrone."

Sadie je došla do njega. "Ja ću se pobrinuti za tebe", rekla je.

Abe je i dalje zurio u mene. Pogledao sam Kvadra. Nisam ništa shvaćao.

Kvadro je skinuo sunčane naočale. "Molim te, Abe", rekao je. "Važno je."

Abe je podigao ruku. "Dobro, dobro, samo me ne gledaj tako." Mahnuo nam je da krenemo. "Dođite ovuda."

Otišli smo do stražnjeg djela trgovine. Abe je podigao poklopac pulta i ušli smo. Prošli smo pokraj tableta, bočica, vrećica propisanih lijekova, mužara i batića. Abe je otvorio jedna vrata. Došli smo u podrum. Abe je upalio svjetlo.

"Sve se događa ovdje", objavio je.

Vidio sam vrlo malo. Bili su tu kompjuter, printer i digitalni fotoaparati. To je bilo to.

Pogledao sam Abea, a onda Kvadra.

"Želi li mi netko otkriti o čemu se radi?"

"Naš posao je jednostavan", rekao je Abe. "Ne vodimo dokumentaciju. Ako policija želi uzeti kompjuter, dobro, neka uzmu. Neće ništa saznati. Svi podaci su pohranjeni tu."

Tapkao je prstom po čelu. "I, hej, puno tih dokumenata često se izgubi. Jesam li u pravu, Kvadro?"

Kvadro mu se nasmiješio.

Abe je uočio moju zbunjenost. "Još uvijek ti nije jasno?"

"Još uvijek mi nije jasno."

"Lažne isprave", rekao je Abe.

"Oh."

"Ne mislim na one koje maloljetnici koriste da dobiju alkohol."

"Dobro, u redu."

Spustio je glas. "Znaš li išta o tome?"

"Ne puno."

"Govorim o ispravama koje ljudima trebaju da nestanu. Da pobjegnu. Da počnu iznova. U nevolji si? Puf, učinit ću da nestaneš. Kao mađioničar, ne? Kad se trebaš maknuti, stvarno maknuti, ne ideš u turističku agenciju. Dođeš k meni."

"Shvaćam", rekao sam. "I postoji velika potražnja za vašim" -nisam bio siguran koji izraz da upotrijebim - "uslugama?"

"Iznenadio bi se. Oh, obično nije jako glamurozno. Većinu vremena to su samo ljudi koji žele pobjeći od uvjetne kazne. Ili jamčevine. Ili netko koga policija želi uhititi. Uslužujemo i mnoge ilegalne useljenike. Žele ostati u zemlji pa ih učinimo državljanima." Nasmiješio mi se. "A tu i tamo nam dođe i netko bolji."

"Poput Sheile", rekao sam. "Točno. Želiš znati kako se to radi?"

Prije nego što sam uspio odgovoriti, Abe je opet počeo. "Nije kao na televiziji", rekao je.

"Na televiziji uvijek sve zakompliciraju, zar ne? Traže dijete koje je umrlo pa pošalju po njegov rodni list ili tako nešto. Izmišljaju sve te komplicirane krivotvorine."

"Tako se ne radi?"

"Tako se ne radi." Sjeo je za kompjuter i počeo tipkati. "Prvo, predugo bi trajalo. Drugo, s Internetom i svim tim glupostima mrtvi ljudi brzo postanu mrtvi. Više nisu živi. Umreš pa umre i tvoj broj socijalnog osiguranja. Inače bih jednostavno mogao koristiti brojeve starih ljudi koji umru, je li tako? Ili ljudi koji umru u srednjim godinama? Shvaćaš?"

"Mislim da shvaćam", rekao sam. "Pa, kako stvorite lažni identitet?"

"Ah, ne stvaram ga", rekao je Abe uz širok osmijeh. "Koristim prave."

"Ne razumijem."

Abe se namrštio prema Kvadru. "Mislio sam da si rekao da je radio na ulici."

"Davno", rekao je Kvadro.

"Aha, dobro, da vidimo." Abe Goldberg okrenuo mije leđa. "Vidio si onog čovjeka gore."

Onog koji je ušao iza vas."

"Da."

"Izgleda nezaposleno, je l' da? Vjerojatno beskućnik."

"Ne bih znao."

"Nemoj meni prodavati političku korektnost. Izgleda kao skitnica, jesam li u pravu?"

"Pretpostavljam."

"Ali vidiš, on je osoba. Ima ime. Ima majku. Rođen je u ovoj zemlji. I" - nasmiješio se i teatralno mahnuo rukom - "ima socijalno osiguranje. Možda čak ima i vozačku dozvolu, možda isteklu. Nema veze. Dokle god ima broj socijalnog osiguranja, on postoji. Ima identitet. Slijediš me?"

"Slijedim."

"Recimo da mu treba nešto novca. Za što, ne želim znati. Ali treba mu novac. Ono što mu ne treba je identitet. Vani je na ulici, što će mu? Nije da je kreditno sposoban ili da posjeduje imovinu. Pa unesemo njegovo ime u ovaj mali kompjuter." Potapšao je vrh monitora. "Pogledamo ima li kakvih neriješenih postupaka protiv njega. Ako ne - a većina nema - onda kupimo njegov identitet. Recimo da se zove John Smith. I recimo da ti, Wil, trebaš mogućnost prijaviti se u hotel ili nešto pod nekim drugim imenom."

Shvatio sam kamo smjera. "Prodajte mi njegov broj socijalnog i postanem John Smith."

Abe je pucnuo prstima. "Pogodak."

"Ali što ako nismo slični."

"Nikakav fizički opis nije povezan s tvojim brojem. Kad ga dobiješ, nazoveš bilo koji ured i možeš dobiti bilo kakve papire. Ako si u žurbi, imam opremu da ti napravim vozačku dozvolu iz Ohija. No neće proći strogu kontrolu. Ali identitet hoće."

"Recimo da našem Johnu Smithu uđu u trag i treba mu osobna iskaznica."

"Može je upotrijebiti. Vraga, može je koristiti pet ljudi u isto vrijeme. Tko će znati?"

Jednostavno, zar ne?"

"Jednostavno", složio sam se. "Dakle, Sheila je došla kvarna?"

"Da."

"Kad?"

"Prije, hm, dva, tri dana. Kao što sam već rekao, nije bila naša stara mušterija. Tako fina djevojka. I lijepa, također."

"Je li vam rekla kamo ide?"

Abe se nasmiješio i taknuo mi ruku. "Izgleda li ti ovo kao posao u kojem se postavlja puno pitanja? Ne žele reći - a ja ne želim znati. Vidiš, nikad ne pričamo. Ni riječ. Sadie i ja imamo ugled, i kao što rekoh gore, razvezani jezik može te doći glave. Shvaćaš?"

"Da."

"Zapravo, kad se Raquel prvi put počeo raspitivati, nismo ni zucnuli. Diskrecija. To je tajna našeg posla. Volimo Raquel. Ali ipak nismo ništa rekli. Ništa, ni riječ."

"I zašto ste se predomislili?"

Abe je izgledao povrijeđeno. Okrenuo se prema Kvadru, a onda natrag prema meni. "Zar misliš da smo životinje? Misliš da nemamo osjećaje?"

"Nisam mislio-"

"Ubojstvo", prekinuo me. "Čuli smo što se dogodilo toj jadnoj, krasnoj djevojci. To nije u redu." Podigao je ruke. "Ali što mogu učiniti? Ne mogu otići na policiju, je li tako? Stvar je u tome da vjerujem Raquel i gospodinu Kvadru. To su dobri ljudi. Borave u tami, ali isijavaju svjetlost. Kao moja Sadie i ja, shvaćaš?"

Otvorila su se vrata iznad nas i pojavila se Sadie. "Zatvorila sam", reklaje.

"Dobro."

"A gdje ste vi bili?" upitala ga je.

"Govorio sam mu zašto bismo bili voljni progovoriti."

"U redu."

Sadie Goldberg polako je put niz stube. Abe je ponovno usmjerio svoj sovlji pogled prema meni i rekao: "Gospodin Kvadro nam je rekao da je u ovo uključena mala djevojčica."

"Njezina kći", rekao sam. "Vjerojatno ima oko dvanaest godina."

Sadie je ispustila c-c. "Ne znate gdje je."

"Točno."

Abe je odmahnuo glavom. Sadie je stala kraj njega, tijela su im se dodirivala i nekako su si pristajali. Pitao sam se koliko dugo su u braku, imaju li djece, otkuda su, kako su došli ovamo, kako su završili u ovome poslu.

"Želiš nešto čuti?" pitala me je Sadie. Kimnuo sam. "Tvoja Sheila. Imala je" - podigla je šake u zrak - "nešto posebno. Nekakvu energiju u sebi. Bila je prekrasna, dakako, ali bilo je tu još nečeg. Činjenica da je više nema... osjećamo gubitak. Došla je k nama i izgledala je tako uplašeno. A možda nije prošao identitet koji smo joj dali. Možda je zato mrtva."

"Dakle," rekao je Abe, "želimo pomoći." Zapisao je nešto na komadić papira i dao mi ga.

"Ime koje smo joj dali je Donna White. Ovo je broj socijalnog. Ne znam hoće li vam to pomoći ili ne."

"A prava Donna White?"

"Beskućnica ovisna o cracku." Piljio sam u papir.

Sadie mi je prišla i stavila ruku na obraz. "Izgledate kao dobar čovjek."

Pogledao sam je.

"Pronađite tu djevojčicu", rekla je.

Kimnuo sam jedanput i onda opet. Zatim sam obećao da hoću.

Katy Miler još se tresla kad je došla svojoj kući.

To ne može biti, mislila je. To je greška. Pogrešno sam vidjela ime.

"Katy?" pozvala ju je majka.

"Da."

"U kuhinji sam."

"Brzo ću doći, mama."

Katy je krenula prema vratima podruma. Kad je stavila ruku na kvaku, zastala je.

Podrum. Mrzila je spuštati se dolje.

Pomislili biste da je nakon toliko godina postala otporna na osjećaje koje izazivaju izlizani kauč, umrljani tepih i televizor toliko star da ne može hvatati kablensku. Nije bila otporna.

Što se njezinih osjetila ticalo, sestrino tijelo još je bilo tamo dolje, napuhnuto i raspadnuto, a zadah smrti tako jak da joj je bilo teško gutati.

Njezini roditelji su imali razumijevanja. Katy nikad nije trebala ići dolje prati rublje. Otac nije nikad tražio da mu ode po kutiju s alatom ili po novu žarulju iz spremišta. Ako je zadatak zahtijevao odlazak u podrum, majka i otac nastojali su ga obaviti umjesto nje.

Ali ne i ovaj put. Ovaj put je bila sama.

Na vrhu stuba upalila je svjetlo. Jedna gola žarulja - stakleni okvir razbijen je tijekom ubojstva - počela je svijetliti. Vukla se niz stube. Održavala je pogled visoko, iznad kauča, tepiha i televizora.

Zašto su još uvijek živjeli tu?

To joj nije imalo smisla. Kad je Jon Benet ubijena, Ramseyevi su otputovali. No s druge strane, svi su mislili da su je oni ubili. Ramseyevi su vjerojatno bježali koliko od pogleda susjeda, toliko i od uspomene na smrt svoje kćeri. Dakako, ovdje to nije bio slučaj.

No ipak, bilo je nečega u ovome gradu. Njezini roditelji su ostali. Kleinovi također. Nitko od njih nije se htio predati.

Što je to značilo?

Našla je Julien kovčeg u kutu. Otac je stavio nekakvo drveno

postolje ispod njega za slučaj poplave. Katy se vratila u prošlost i sjetila se sestre kad se pakirala za fakultet. Sjetila se kako se uvukla u kovčeg dok se Julie spremala, prvo se pravila da je kovčeg tvrđava, a poslije toga da će Julie spremi i nju tako da mogu zajedno ići na fakultet.

Na vrhu su bile naslagane kutije. Katy ih je maknula i stavila u kut. Promotrla je bravu kovčega. Nije bilo ključa, no sve što joj je trebalo bila je ravna oštrica. Među spremljenim jedaćim priborom našla je stari nož za maslac. Gurnula ga je u otvor i okrenula. Brava se otvorila. Otkvačila je dvije kopče i polako, poput Van Helsinga kad je otvarao Drakulin lijes, podigla je poklopac.

"Što to radiš?"

Trgnula se od majčina glasa. Poskočila je unatrag.

Lucil e Miler se približila. "Nije li to Julien kovčeg?"

"Isuse, mama, prestravila si me."

Majka je prišla bliže. "Što radiš s Julienim kovčegom?"

"Samo... samo gledam."

"Što?"

Katy se uspravila. "Bila mi je sestra."

"Znam, dušo."

"Zar nemam i ja pravo da mi nedostaje?"

Majka ju je dugo gledala. "I zato si ovdje dolje?"

Katvjekimnula.

"Je li sve drugo u redu?" pitala je majka.

"Jest."

"Nikad prije nisi marila za uspomene, Katy."

"Nikad mi niste dopuštali", rekla je.

Majka se zamislila. "Vjerojatno si u pravu."

"Mama?"

"Da?"

"Zašto ste ostali?"

Majka se nakratko činila spremnom uskratiti Katy odgovor na uobičajen način, tako da odbije razgovarati o tome. No - što zbog Wil ova iznenadnog p'osjeta njihovoj kući i njezine skupljene hrabrosti da izrazi sućut obitelji Klein - ovo se pretvaralo u prilično bizaran tjedan. Majka je sjela na jednu od kutija. Poravnala si je košulju.

"Kad te zadesi tragedija", počela je majka. "Mislim, kad ti se prvi

put dogodi, to je smak svijeta. To je kao da si bačen u ocean dok traje oluja. Voda te baca i udara i ne možeš učiniti ništa osim pokušati ostati plutati. Dio tebe - možda čak najveći dio - ne želi ni držati glavu iznad površine. Želiš prestati odupirati se i jednostavno potonuti. Ali ne možeš. Ne dopušta ti instinkt za preživljavanjem - ili možda, u mom slučaju, to što sam morala odgojiti drugo dijete. Ne znam. Ali kako god, sviđalo se to tebi ili ne, ostaneš na površini."

Majka je prstom obrisala oko. Malo se uspravila i prisilila na smiješak. "Moja usporedba nije baš najbolja", rekla je.

Katy je uzela majčinu ruku. "Meni zvuči prilično dobro."

"Možda," priznala je gospođa Miler, "ali vidiš, nakon nekog vremena, oluja je gotova. I tada sve postaje još gore. Moglo bi se reći da si izbačena na obalu. Ali sve to udaranje i bacanje prouzročilo je nepopravljivu štetu. Osjećaš strahovitu bol. A to nije sve. Jer sad si ostavljena s groznim izborom."

Katy je čekala, još uvijek držeći majku za ruku.

"Možeš pokušati svladati bol. Možeš pokušati zaboraviti i nastaviti sa svojim životom. Ali za tvog oca i mene" - Lucile Miler zatvorila je oči i snažno odmahнула glavom -

"zaboravljanje bi bilo prevelika sramota. Nismo mogli tako izdati tvoju sestru. Bol je možda golema, ali kako bismo mogli nastaviti dalje da smo napustili Julie? Ona je postojala. Bila je stvarna. Znam da to nema smisla."

Ali, pomisli Katy, možda ima.

Sjedile su u tišini. Napokon je Lucile Miler pustila Katvinu ruku. Pljesnula se po bedrima i ustala. "Sad ću te pustiti samu."

Katy je slušala njezine korake. Zatim se okrenula prema kovčegu. Kopala je po unutrašnjosti. Trebalo joj je gotovo pola sata, ali našla je što je tražila.

A to je promijenilo sve.

Kad smo se vratili u kombi, upitao sam Kvadra što bi nam trebao biti idući korak.

"Imam izvor", rekao je, pravi eufemizam ako mene pitate. "Ubacit ćemo ime Donna White u kompjutere aviokompanija, da vidimo možemo li saznati kad je letjela ili gdje je odsjela, tako nešto."

Utonuli smo u tišinu.

"Netko to mora reći", počeo je Kvadro.

Buljio sam u svoje ruke. "Hajde onda."

"Što to pokušavaš, Wile?"

"Pronaći Carly", prebrzo sam ispalio.

"I što onda? Odgojiti je kao da je tvoja?"

"Ne znam."

"Naravno, shvaćaš da koristiš tu situaciju da bi se isključio."

"Ti isto."

Pogledao sam kroz prozor. Okolica je bila puna ruševina. Prolazili smo pokraj stambenih blokova u kojima je uglavnom stanovala bijeda. Tražio sam nešto dobro. Nisam vidio ništa.

"Namjeravao sam je zaprositi", rekao sam.

Kvadro je i dalje vozio, ali vidio sam kako je nešto u njegovu držanju popustilo.

"Kupio sam prsten. Pokazao sam ga majci. Čekao sam samo da protekne nešto vremena. Znaš, nakon mamine smrti i to."

Stali smo na semaforu. Kvadro se nije okrenuo da me pogleda.

"Moram nastaviti tražiti", rekao sam, "jer nisam siguran što ću učiniti u suprotnom."

Nemam suicidalne primisli ili tako nešto, ali ako prestanem trčati - zastao sam, pokušavajući razmisliti kako da se izrazim i odlučio se za jednostavno - "sustići će me."

"Stići će te naposljetku, bez obzira na sve", rekao je Kvadro.

"Znam. Ali do tada možda učinim nešto dobro. Možda spasim njezinu kćer. Možda i njoj, iako je mrtva, pomognem."

"Ili", uzvratila Kvadro, "možda saznaš da nije bila osoba kakvom si

je smatrao. Da nas je sve prevarila ili nešto još gore."

"Onda neka bude tako", rekao sam. "Još si uz mene?"

"Do kraja, gospodaru."

"Dobro, jer mislim da imam ideju."

Njegovo grubo lice razvuklo se u osmijeh. "Ideš, frajeru. Reci mi."

"Jednu stvar stalno zaboravljamo."

"Koju?"

"Novi Meksiko. Sheilini otisci pronađeni su na mjestu ubojstva u Novom Meksiku."

Kimnuo je. "Misliš da to ubojstvo ima nekakve veze s Carly?"

"Može biti."

Kimnuo je. "Ali ne znamo čak ni tko je ubijen u Novom Meksiku. Vraga, ne znamo ni gdje je točno mjesto ubojstva."

"Tu sad uskače moj plan", rekao sam. "Odbaci me kući. Mislim da moram obaviti malo surfanja po Internetu."

Da, imao sam plan.

Bilo je logično pretpostaviti da tijela nije otkrio FBI. Vjerojatno ih je otkrila lokalna policija.

Ili možda neki susjed. Ili rođak. A kako se ubojstvo dogodilo u gradu koji još nije bio imun na takvo neobjašnjivo nasilje, o zločinu je vjerojatno izviješteno u lokalnim novinama.

Otišao sam na refdesk.com i kliknuo na nacionalne novine. Imali su trideset tri ispisa za Novi Meksiko. Pokušao sam s onima na području Albuquerquea. Naslonio sam se i čekao da se stranica učita. Pronašao sam jedne. Dobro, u redu. Kliknuo sam na arhivu i počeo pretraživati. Upisao sam riječ "ubojstvo". Predugačak popis. Pokušao sam s "dvostruko ubojstvo". Ni to nije pomoglo. Pokušao sam s drugim novinama.

Pa još jednim.

Trebalo mi je gotovo sat vremena, no napokon sam pronašao:

PRONAĐENA DVA UBIJENA MUŠKARCA

Gradić u šoku

Yvonne Sterno

Kasno sinoć, Stonepointeom, mirnim predgrađem Albuquerquea, raširila se vijest o dvojici muškaraca ustrijeljenih u glavu, vjerojatno usred bijela dana,

pronađenih u jednoj od kuća. "Nisam čuo ništa", rekao je Fred Davison, susjed. "Jednostavno ne mogu vjerovati da se takvo što može dogoditi u našem susjedstvu." Njihov je identitet još nepoznat. Policija nije ništa drugo izjavila osim da rade na istrazi. "Istraga je u tijeku. Slijedimo nekoliko tragova." Kao vlasnik kuće navodi se stanoviti Owen Enfield. Obdukcija će se obaviti danas ujutro.

To je otprilike bilo to. Pretražio sam sljedeći broj. Ništa. Zatim sljedeći. I dalje ništa.

Pretraživao sam po svim člancima koje je napisala Yvonne Sterno. Bilo je izvještaja s lokalnih vjenčanja i dobrotvornih događanja. Ništa, ni riječi više o ubojstvima.

Naslonio sam se.

Zašto nije bilo više članaka?

Postoji samo jedan način da saznam. Podigao sam slušalicu i počeo birati broj New Mexico Star-Beacona. Možda ću imati sreće i dobiti Yvonne Sterno. I možda uspijem saznati nešto od nje. Centrala je bila jedan od onih govornih automata koji od vas traže da upišete prezime željene osobe. Upisao sam S-T-E-R kad me automat prekinuo i rekao mi da pritisnem oznaku ako trebam Yvonne Sterno. Poslušao sam uputu. Dvaput je zazvonilo i javila se automatska sekretarica.

"Ovdje Yvonne Sterno iz New Mexico Star-Beacona. Pokušajte kasnije. Ilije linija zauzeta ili trenutačno nisam u uredu."

Prekinuo sam. Još sam bio online pa sam otišao na telefonski imenik na Internetu.

Upisao sam prezime Sterno za područje Albuquerquea. Pogodak. "Y i M Sterno" upisani su na adresi Canterbury Drive 25 u Albuquerqueu. Okrenuo sam broj. Javila se neka žena.

"Halo?" A zatim je viknula: "Tišina tamo, mama telefonira."

Cika male djece nije popuštala.

"Yvonne Sterno?"

"Prodajete nešto?"

"Ne."

"Onda da, ja sam."

"Zovem se Wil Klein-"

"Zvuči kao da prodajete nešto."

"Ne prodajem", rekao sam. "Vi ste Yvonne Sterno koja piše za Star-BeaconT

"Kako ste rekli da se zovete?" Prije nego što sam stigao odgovoriti, viknula je: "Hej, rekla sam vam da prestanete. Tommy, daj mu Game Boy. Ne, sad!" A zatim meni. "Halo?"

"Zovem se Wil Klein. Htio sam razgovarati s vama o onom dvostrukom ubojstvu o kojem ste nedavno pisali."

"A-ha. A zašto vas zanima taj slučaj?"

"Imam samo nekoliko pitanja."

"Nisam knjižnica, gospodine Klein."

"Molim vas, zovite me Wil . I odvojite samo nekoliko minuta za mene. Koliko često se u gradiću poput Stonepointea događaju ubojstva?"

"Rijetko."

"A dvostruka ubojstva u kojima su žrtve pronađene u takvom stanju?"

"Ovo je prvo za koje ja znam."

"Zašto onda nije dobilo više prostora u novinama?" rekao sam.

Djeca su ponovno živnula. Yvonne Sterno također. "Dosta! Tommy, idi u svoju sobu. Da, da, reci to na sudu, druškane, idemo. A ti, daj mi taj Game Boy. Daj mi ga prije nego što ga bacim u smeće." Čuo sam kad je ponovno uzela slušalicu. "I ponovno ću vas pitati: Zašto vas zanima taj slučaj?"

Poznavao sam dovoljno novinara da bih znao da ih se može pridobiti pozivanjem na njihov novinarski ego. "Možda imam relevantne podatke o slučaju."

"Relevantne", ponovila je. "To vam je dobra riječ, Wile."

"Mislim da će vas zanimati to što vam namjeravam reći."

"A odakle uopće zovete?"

"Iz New Yorka", rekao sam. Nastala je stanka. "Daleko od mjesta ubojstva."

"Da."

"Dakle, slušam. Zašto bi mi, molim vas, ti podaci bili relevantni i zanimljivi?"

"Prvo moram saznati nekoliko osnovnih činjenica."

"Ja ne radim tako, Wile."

"Pogledao sam ostale vaše članke, gospođo Sterno."

"Gospodična. I kad smo već tako prisni, zovite me samo Yvonne."

"Dobro", rekao sam. "Uglavnom radite reportaže, Yvonne. Pokrivete vjenčanja. Pokrivete bankete."

"Hrana je odlična, Wile, i super izgledam u crnoj haljini. Što želite reći?"

"Jedna ovakva reportaža ne pada vam u krilo svaki dan."

"Dobro, sad već postajem nervozna. Što želite reći?"

"Želim reći, prihvatite priliku. Jednostavno odgovorite na nekoliko pitanja. Ne može škoditi. A tko zna, možda imam prave informacije."

Kad nije odgovorila, navalio sam dalje.

"Dobijete ovako velik slučaj ubojstva. A članak ne navodi nikakve korisne detalje o žrtvama ili sumnjivcima."

"Nisam ništa ni znala", rekla je. "Izvješće je došlo kasno noću preko čitača. Jedva smo ga uspjeli na vrijeme pripremiti za jutarnje izdanje."

"Zašto nema nastavka? To je sigurno bio velik događaj. Zašto samo jedan članak?"

Tišina.

"Halo?"

"Pričekajte trenutak. Klinci opet zafrkavaju."

Samo što ovaj put nisam čuo nikakvu buku.

"Blokirali su nas", tiho je rekla.

"Što to znači?"

"To znači da smo imali sreće što smo uopće uspjeli i toliko staviti u novine. Iduće jutro posvuda su bili federalci. Lokalni NSA-"

"NSA?"

"Nadležni specijalni agent. Glavni federalac na području. Naredio je mom šefu da zaustavi reportažu. Pokušala sam nešto na svoju ruku, ali nitko ništa nije htio komentirati."

"Je li to neobično?"

"Ne znam, Wile. Nikad prije nisam obrađivala ubojstvo. Ali da, rekla bih da to zvuči prilično neobično."

"Što mislite o tome?"

"Po načinu na koji se moj šef ponašao?" Yvonne je dvaput duboko udahnula. "Velika stvar. Jako velika. Veća od dvostrukog ubojstva. Vi ste na redu, Wile."

Pitao sam se koliko daleko da idem. "Znate li za ikakve otiske prstiju pronađene na mjestu ubojstva?"

"Ne."

"Pronašli su otiske koji pripadaju jednoj ženi."

"Nastavite."

"Ta žena jučer je pronađena mrtva."

"Opa. Ubijena?"

"Da."

"Gdje?"

"U jednom gradiću u Nebraski."

"Njezino ime?"

Naslonio sam se. "Recite mi nešto o kućevlasniku, Owenu Enfieldu."

"Aha, shvaćam. Naprijed, natrag. Malo ja, malo vi."

"Tako nekako. Je li Enfield jedna od žrtava?"

"Ne znam."

"Što znate o njemu?"

"Živio je tu tri mjeseca."

"Sam?"

"Po onome što kažu susjedi, uselio se sam. Neka žena i dijete često su bili tamo posljednjih nekoliko tjedana."

Dijete.

Zadrhtao sam. Uspravio sam se. "Koliko je dijete staro?"

"Ne znam. Školska dob."

"Možda dvanaest."

"Da, možda."

"Dječak ili djevojčica."

"Djevojčica."

Ukočio sam se.

"Hej, Wile, jeste tu?"

"Imate ime djevojčice?"

"Ne. Nitko zapravo nije znao ništa o njima."

"Gdje su sada?"

"Ne znam."

"Kako je to moguće?"

"Još jedna velika životna zagonetka, pretpostavljam. Nisam im uspjela ući u trag. Ali kao što rekoh, ne radim više na tom slučaju."

Nisam se baš jako trudila."

"Možete li otkriti gdje su?"

"Mogu pokušati."

"Ima li još što? Jeste li čuli ime sumnjivca ili nekog od ubijenih, bilo što?"

"Kao što sam već rekla, vlada zatišje. Za novine radim samo povremeno. Kao što ste već mogli primijetiti, moje radno mjesto je majka. Dobila sam slučaj samo zato što sam jedina bila prisutna kad je stigao preko čitača. Ali imam nekoliko dobrih izvora."

"Moramo pronaći Enfielda", rekao sam. "Ili barem ženu i dijete."

"Čini se da je najpametnije početi odatle", složila se. "Namjeravate mi reći koji je vaš interes u svemu tome?"

Zamislio sam se. "Jeste li spremni za akciju, Yvonne?"

"Da, Wile. Da, jesam."

"Jeste li dobri u tome?"

"Želite li da vam to demonstriram?"

"Može."

"Možda me zovete iz New Yorka, ali zapravo ste iz New Jersevja. Zapravo - iako sigurno postoji više od jednog Wil a Kleina - kladim se da ste brat zloglasnog ubojice."

"Navodnog zloglasnog ubojice", ispravio sam je. "Kako znate?"

"Imam Lexis-Nexis na kućnom kompjuteru. Ubacila sam vaše ime i to je izbacio. U jednom članku se spominje da sad živite na Manhattanu."

"Moj brat nema nikakve veze s ovim."

"Naravno, a nedužan je i za ubojstvo vaše susjede, zar ne?"

"Nisam tako mislio. Vaše dvostruko ubojstvo nema nikakve veze s njim."

"Kako ste onda vi povezani?"

Ispustio sam uzdah. "Preko nekog drugog tko mi je bio jako blizak."

"Koga?"

"Moje djevojke. Njezini otisci su pronađeni na mjestu ubojstva."

Čuo sam da klinci opet divljaju. Zvučalo je kao da trče po sobi i oponašaju zvuk sirene.

Yvonne Sterno se ovaj put nije derala na njih. "Dakle, vaša djevojka je pronađena mrtva u Nebraski?"

"Da."

"I zato se zimate za ovo?"

"Djelomično."

"A zašto još?"

Još nisam bio spreman reći za Carly. "Nađite Enfielda", rekao sam.

"Kako se zvala, Wile? Vaša djevojka."

"Samo ga nađite."

"Hej, želite da radimo zajedno? Onda mi ništa nemojte tajiti. Tako i tako mogu saznati za pet sekundi ako potražim. Recite mi."

"Rogers", rekao sam. "Zvala se Sheila Rogers."

Čuo sam je kako opet nešto tipka. "Dat ću sve od sebe, Wile", rekla je. "Držite se, nazvat ću vas uskoro."

Imao sam čudan polusan.

Kažem "polusan" jer nisam čvrsto spavao. Lebdio sam u onom stanju između sna i jave, stanju u kojem ponekad posrnete, padnete i morate se primiti za rubove kreveta. Ležao sam u mraku, zatvorenih očiju, s rukama iza glave.

Već sam spomenuo da je Sheila voljela plesati. Čak me nagovorila da se upišem u plesni klub u Židovskom kulturnom centru u West Orangeu, New Jersev. ŽKC bio je blizu majčine bolnice i kuće u Livingstonu. Svake srijede išli smo u posjet majci, a onda u šest i trideset na sastanak s kolegama plesačima.

Bili smo najmlađi par u klubu punom - a ovo je samo gruba procjena - sedamdesetpetogodišnjaka, ali čovječe, starci su se znali kretati. Pokušavao sam držati korak s njima, ali jednostavno nisam mogao. Osjećao sam se nesigurno u njihovu društvu. Sheila nije. Ponekad bi mi usred plesa pustila ruke i odlelujala od mene. Sklopila bi oči. Lice joj je zasjalo kad bi je obuzela potpuna radost.

Posebno pamtim jedan stariji par, Segalove, koji su plesali zajedno još od sastanka USO-a2 u četrdesetima. Bili su zgodan, skladan par. Gospodin Segal uvijek je nosio bijeli svileni šal. Gospođa Segal nosila je nešto plavo i bisernu ogrlicu. Na plesnom podiju bili su čista čarolija. Kretali su se kao ljubavnici. Kretali su se kao jedno. Tije-2 United Service Organizations - neprofitabilna dobrotvorna organizacija, pod pokroviteljstvom predsjednika SAD-a i Ministarstva obrane SAD-a. Zadaća USO-a je podizanje morala 5 te pružanje usluga socijalne skrbi i rekreacije pripadnicima američke vojske. i kom stanki, bili su otvoreni i ljubazni prema nama ostalima. No kad bi zasvirala glazba, vidjeli bi samo jedno drugo.

Jedne snježne večeri prošle veljače - mislili smo da će sastanak vjerojatno biti otkazan, ali nije - gospodin Segal pojavio se sam. Svejedno je imao svoj bijeli šal. Odijelo mu je bilo besprijekorno. No bio je dovoljan jedan pogled na njegovo ukočeno lice i znali smo.

Sheila mi je stegnula ruku. Vidio sam kako joj je jedna suza

pobjegla iz oka. Kad je počela glazba, gospodin Segal je ustao, bez oklijevanja stao na plesni podij i plesao sam. Podigao je ruke i kretao se kao da mu je žena još ondje. Vodio ju je po podiju i njihao njezin duh tako nježno da se nitko od nas nije usudio uznemiravati ga.

Sljedeći tjedan gospodin Segal uopće se nije pojavio. Od ostalih smo čuli da je gospođa Segal izgubila dugogodišnju bitku s rakom. Ali plesala je do kraja. Zatim je počela glazba. Svi smo našli svoje partnere i krenuli na podij. I dok sam bio priljubljen uz Sheilu, nevjerojatno priljubljen, postalo mi je jasno da je Segalovima, koliko god da je njihova priča tužna, bilo bolje od svih za koje znam.

I tu sam upao u taj polusan, iako sam odmah prepoznao da se radi samo o polusnu.

Vratio sam se u plesni klub ŽKC-a. Gospodin Segal bio je tamo. Kao i gomila ljudi koje nikad prije nisam vidio, svi bez partnera. Kad je počela glazba, svi smo plesali sami.

Ogledao sam se oko sebe. Moj otac je bio tamo i sam nespretno plesao fokstrot.

Kimnuo mi je.

Promatrao sam ostale kako plešu. Svi su jasno osjećali nazočnost svojih dragih pokojnika. Gledali su u nepostojeće oči svojih partnera. Pokušavao sam slijediti njihov primjer, ali nešto nije bilo u redu. Nisam ništa vidio. Plesao sam sam. Sheila mi nije dolazila.

Iz daljine sam čuo zvonjavu telefona. Dubok glas s telefonske sekretarice prekinuo mi je san. "Ovdje poručnik Daniels iz policijske uprave Livingston. Pokušavam dobiti Wil a Kleina."

U pozadini, iza poručnika Daniela, čuo sam prigušen smijeh neke mlade žene. Oči su mi se naglo otvorile i plesni klub ŽKC-a je nestao. Kad sam krenuo prema telefonu, čuo sam kako se mlada žena ponovno nasmijala.

Zvučala je kao Katy Miler.

"Možda bih trebao nazvati tvoje roditelje", poručnik Daniels govorio je osobi koja se smijala.

"Ne." Bila je to Katy. "Osamnaest mi je godina. Ne možete me-" Podigao sam slušalicu.

"Ovdje Wil Klein."

"Bok, Wile. Ovdje Tim Daniels. Išli smo zajedno u školu, sjećaš se?" rekao je poručnik Daniels.

Tim Daniels. Prije je radio na lokalnoj benzinskoj crpki Hess. Dolazio bi u školu u svojoj uljem zaprljanoj uniformi s izvezenim imenom na džepu. Pretpostavio sam da su mu uniforme još uvijek drage.

"Naravno", rekao sam, posve zbunjen. "Kako ide?"

"Dobro, hvala."

"Sad si u policiji?" ništa mi ne može promaknuti.

"Aha. I još uvijek živim u gradu. Oženio sam se Betty Jo Stetson. Imamo dvije kćeri."

Pokušao sam vizualizirati Betty Jo, ali nisam uspio." Vau, super."

"Hvala, Wile." Glas mu je postao ozbiljan. "Saznao sam, hm, za tvoju majku u Tribuneu.

Žao mi je."

"Lijepo od tebe, hvala", rekao sam. Kary Miler ponovno se počela smijati.

"Gle, razlog zašto zovem je, pa, pretpostavljam da poznaješ Katy Miler?"

"Da."

Trenutak tišine. Vjerojatno se sjetio da sam hodao s njezinom starijom sestrom i kakva ju je sudbina zadesila. "Tražila je da te nazovem."

"O čemu se radi?"

"Pronašao sam Katy na igralištu Mount Pleasant s polupraznom bocom votke. Totalno se oblila. Namjeravao sam nazvati njezine roditelje-"

"Zaboravi!" opet je viknula Katy. "Osamnaest mi je godina!"

"Dobro, svejedno. Nego, zahtijevala je da umjesto njih nazovem tebe. Hej, sjećam se kad smo mi bili klinci. Ni mi nismo bili savršeni, znaš što hoću reći?"

"Znam", rekao sam.

A onda je Katy nešto viknula i sav sam se ukočio. Nadao sam se da sam krivo čuo. Ali njezine riječi i gotovo podrugljiv način na koji ih je uzviknula, djelovali su kao dodir hladne ruke na vratu.

"Idaho!" viknula je. "Je li tako, Wile? Idaho!"

Stegnuo sam slušalicu, uvjeren da sam krivo čuo. "O čemu govori?"

"Ne znam. Stalno više nešto o Idaho, ali još uvijek je prilično nacvrcana."

Ponovno Katy: "Prokleti Idaho! Krumpir! Idaho! U pravu sam, zar ne?"

Jedva sam disao.

"Gledaj, Wile, znam da je kasno, ali možeš li doći i pokupiti je?"

Vratio mi se glas taman toliko da kažem: "Stižem."

Kvadro se šuljao po stubama radije nego da riskira da buka dizala probudi Wandu.

Vlasnik zgrade bila je tvrtka Kvadro joge. On i Wanda živjeli su na dva kata iznad studija za jogu. Bilo je tri ujutro. Kvadro je polako otvorio vrata. Svjetla su bila ugašena. Ušao je u sobu. Ulična rasvjeta pružala je oštre zrake svjetlosti.

Wanda je sjedila na kauču u mraku. Ruke i noge bile su joj prekrižene.

"Hej", rekla je vrlo tiho, kao da se boji da ne probudi nekoga, iako nikog drugog nije bilo u zgradi.

"Želiš li da ga se riješim?" rekla je. Kvadro je poželio da je na očima ostavio sunčane naočale. "Stvarno sam umoran, Wanda. Daj mi samo da uhvatim nekoliko sati sna."

"Ne."

"Što želiš da ti sad kažem?"

"Još uvijek sam u prvoj trećini. Sve što bih trebala napraviti je progutati tabletu. Tako da želim znati. Želiš li da ga se riješim?"

"Dakle, odjednom je sve na meni?"

"Čekam."

"Mislio sam da si velika feministica, Wanda. Što je sa ženinim pravom na izbor?"

"Nemoj mi prodavati ta sranja."

Kvadro je ugurao ruke u džepove. "Što ti želiš učiniti?"

Wanda je okrenula glavu u stranu. Mogao je vidjeti njezin profil, dugačak vrat, ponosno držanje. Volio ju je. Nikad prije nikoga nije volio, a nitko nije volio ni njega. Kad je bio jako malen, majka ga je znala opeci uvijačem za kosu. Napokon je prestala kad su mu bile dvije godine - slučajno istog dana kad ju je njegov otac nasmrt pretukao i objesio se u ormaru.

"Ti svoju prošlost nosiš na čelu", rekla je Wanda. "Nismo svi obdareni time."

"Ne znam što hoćeš reći."

Nijedno od njih nije upalilo svjetlo. Oči su im se privikavale, no sve je bilo tamno i nejasno i možda je zato bilo lakše.

"Bila sam najbolja učenica u svojoj generaciji."

"Znam."

Zatvorila je oči. "Pusti me da kažem do kraja, dobro?"

Kvadro joj je kimnuo da nastavi.

"Odrasla sam u bogatom predgrađu. Bilo je vrlo malo crnih obitelji. Bila sam jedina crnkinja u svojoj klasi od njih tristo. A bila sam najbolja. Mogla sam birati sveučilište.

Izabrala sam Princeton."

Već je sve to znao, ali ništa nije rekao.

"Kad sam došla tamo, počela sam se osjećati kao da nisam dorasla svemu tome. Neću ulaziti u cijelu dijagnozu, o svom pomanjkanju samopouzdanja i svemu tome. Ali prestala sam jesti. Smršavila sam. Postala sam anoreksična. Nisam jela ništa što nisam mogla izbaciti. Cijeli dan bih radila trbušnjake. Spala sam na manje od četrdeset kila, a još uvijek sam se gledala u ogledalu i mrzila debeljucu koju sam vidjela."

Kvadro joj je prišao bliže. Htio ju je primiti za ruku. Ali idiot kakav je bio, nije to učinio.

"Izgladnjela sam se do te točke da su me morali smjestiti u bolnicu. Oštetila sam organe.

Jetru, srce, liječnici još nisu sigurni koliko. Nikad nisam doživjela zastoj rada srca, ali mislim da sam neko vrijeme bila prilično blizu. Konačno sam se oporavila - neću ni u to ulaziti - no liječnici su mi rekli da vjerojatno nikad neću zatrudnjeti. A ako i zatrudnim, vjerojatno neću moći zadržati trudnoću."

Kvadro je stao nad nju. "I što ti liječnica sad kaže?" upitao je.

"Nije htjela ništa obećati." Wanda ga je pogledala. "Nikad u životu se nisam tako bojala."

Osjetio je kako mu se srce slama. Htio je sjesti kraj nje i zagrliti je. Ali opet ga je nešto zadržalo i mrzio se zbog toga. "Ako je prolaženje kroz to rizik za tvoje zdravlje-" počeo je. "Onda je to moj rizik", rekla je.

Pokušao se nasmiješiti. "Povratak velike feministice."

"Kad sam rekla da se bojim, nisam mislila samo na svoje zdravlje."

Znao je to.

"Kvadro?"

"Da."

Glas joj je bio gotovo molećiv. "Nemoj me isključivati, dobro?"

Nije znao što da kaže, pa se odlučio za uobičajeno. "To je velik korak."

"Znam."

"Mislim da nisam", polako je rekao, "sposoban nositi se s tim."

"Volim te."

"I ja tebe volim."

"Ti si naj ači čovjek kojeg znam."

Kvadro je odmahnuo glavom. Neki pijanac na ulici počeo je glasno pjevati kako ljubav raste onuda kuda ide njegova Rosemarv, a nitko to ne zna osim njega. Wanda je opustila ruke i čekala.

"Možda", počeo je Kvadro, "ne bismo trebali proživljavati sve to. Zbog tvojeg zdravlja, ako ništa drugo."

Wanda ga je gledala kako se udaljuje i odlazi. Prije nego što je mogla odgovoriti, nestao je.

Unajmio sam auto u poslovnici u 37. ulici koja je radila non-stop i odvezao se do livingstonske policijske postaje. Nisam bio na tom svetom tlu od izleta u prvom razredu Osnovne škole BurnetHil . Tog sunčanog jutra nisu nam dopustili da u postaji vidimo ćeliju za pritvor, gdje sam sad zatekao Katy, jer je netko, kao i večeras, bio u njoj. Ta pomisao - da je neki poznati kriminalac možda zatvoren tek nekoliko metara od mjesta gdje smo stajali - bila je nešto najviše cool što jedan prvašić može zamisliti.

Detektiv Tim Daniels pozdravio me presnažnim stiskom ruke. Primijetio sam da je često podizao pojas. Stalno je zveckao - ključevima, lisičinama ili što god da je to bilo - dok je hodao. Bio je krupnije građe nego u mladosti, no lice mu je ostalo glatko i čisto.

Popunio sam neke formulare i Katy je puštena u moje skrbništvo. Otrijeznila se u onih sat vremena koliko mi je trebalo da dođem. Više se nije smijala. Glava joj je bila pognuta.

Lice joj je poprimilo onaj klasičan izraz namrgođenog tinejdžera.

Ponovno sam zahvalio Timu. Katy se nije ni pokušala nasmiješiti ili mahnuti. Krenuli smo prema autu, ali kad smo se našli na noćnom zraku, uhvatila me za ruku.

"Prošetajmo", rekla je Katy.

"Četiri sata su. Umoran sam."

"Povraćat ću ako sjednem u auto."

Stao sam. "Zašto si vikala ono o Idahu preko telefona?"

No Katy je već prelazila Aveniju Livingston. Pošao sam za njom. Ubrzala je korak kad je došla do središta grada. Sustigao sam je.

"Tvoji će roditelji biti zabrinuti", rekao sam.

"Rekla sam im da ću prespavati kod prijateljice. U redu je."

"Želiš li mi reći zašto si pila sama." Katy je i dalje hodala. Disanje joj je postalo dublje. "Bila sam žedna."

"A-ha. A zašto si se derala o Idahu?"

Pogledala me, ali nije se dala smesti. "Mislim da znaš."

Uhvatio sam je za ruku. "Kakvu to igru igraš?"

"Nisam ja ta koja se igra, Wile."

"O čemu to govoriš?"

"Idaho, Wile. Tvoja Sheila Rogers je bila iz Idaha, zar ne?"

Njezine riječi opet su me tresnule kao udarac u tijelo. "Kako znaš?"

"Pročitala sam."

"U novinama?"

Smijuckala se. "Stvarno ne znaš?"

Uhvatio sam je za ramena. "O čemu govoriš?"

"Gdje je tvoja Sheila studirala?" upitala je.

"Ne znam."

"Mislila sam da ste bili ludo zaljubljeni."

"To je komplicirano."

"Kladim se da jest."

"Još uvijek ne shvaćam, Katy."

"Sheila Rogers išla je na Haverton, Wile. S Julie. Bile su u istom sestrinstvu."

Stajao sam ošamućen. "To nije moguće."

"Ne mogu vjerovati da ne znaš. Sheila ti nikad nije rekla?"

Odmahnuo sam glavom. "Jesi li sigurna?"

"Sheila Rogers iz Masona u Idahu. Studirala je prometne veze. Sve piše u godišnjaku sestrinstva. Našla sam ga u staroj škrinji u podrumu."

"Ne shvaćam. Sjetila si se njezina imena nakon svih tih godina?"

"Da."

"Kako to? Mislim, pamtiš li sva imena iz Julienu sestrinstva?"

"Ne."

"Pa kako to da se sjećaš Sheile Rogers?"

"Zato što su Sheila i Julie bile cimerice", rekla je Katy.

Kvadro je došao u moj stan s pecivima i namazima iz trgovine oštromno nazvane La Bagel na uglu 15. ulice i Prve avenije. Bilo je deset ujutro i Katy je spavala na kauču.

Kvadro je zapalio cigaretu. Primijetio sam da na sebi još uvijek ima odjeću od prošle noći. To nije bilo lako zapaziti - Kvadro baš i nije bio vodeća figura u svijetu visoke mode - no jutros je izgledao posebno pohabano. Sjedili smo na stolcima uz kuhinjski pult.

"Hej," rekao sam, "znam da se želiš uklopiti među ljude s ulice, ali..."

Izvadio je tanjur iz vitrine. "Hoćeš li me obarati s nogu svojim pošalicama ili ćeš mi ispričati što se dogodilo?"

"Zašto ne bih mogao oboje?"

Spustio je glavu i opet me pogledao preko sunčanih naočala. "Zar je tako loše?"

"I gore", rekao sam. Katy se pomaknula na kauču. Čuo sam da je rekla "Au." Ekstra jaki Tvlénol bio je spreman. Dao sam joj dvije tablete s čašom vode. Iskapila ih je i oteturala prema tušu.

Vratio sam se na stolac.

"Kako tvoj nos?" pitao je Kvadro.

"Kao da mi je srce skočilo u njega i pokušava se probiti van."

Kimnuo je i zagrizao u pecivo s namazom od dimljenog lososa. Polako je žvakao.

Pognuo je ramena. Znao sam da noć nije proveo kod kuće. Znao sam da se nešto dogodilo između njega i Wande. A više od svega znao sam da ne želi da ga išta pitam.

"Rekao si da je situacija još gora?" podsjetio me. "Sheila mij je lagala", rekao sam. "To već znamo."

"Ovo je novo." Nastavio je žvakati.

"Poznavala je Julie Miler. Bile su u istom sestrinstvu dok su studirale. Čak su bile cimerice."

Prestao je žvakati. "Ponovi."

Ispričao sam mu što sam saznao. Tuš je cijelo vrijeme radio. Slutio

sam da će Katy još neko vrijeme trpjeti popratne posljedice alkohola. No s druge strane, mladi se oporavljaju brže od nas ostalih.

Kad sam završio s pričom, Kvadro se naslonio, prekrižio ruke i nacerio se. "Mrak", rekao je.

"Aha. Da, to je riječ koja je i meni pala na pamet."

"Ne ide mi u glavu, čovječe." Počeo je mazati još jedno pecivo. "Tvoja stara cura, ubijena prije jedanaest godina, na faksu je bila cimerica tvoje posljednje cure, koja je isto ubijena."

"Da."

"A tvoj brat je okrivljen za prvo ubojstvo."

"Još jednom da."

"Dobro, aha." Kvadro je samouvjereno kimnuo. A zatim dodao: "Još uvijek mi ne ide u glavu."

"To je morala biti nekakva namještaljka", rekao sam. "Što je bilo namještaljka?"

"Sheila i ja." Pokušao sam slegnuti ramenima. "Sigurno je sve bila namještaljka. Laž."

Glavom je izveo kretnju koja je značila i da i ne. Duga kosa pala mu je preko lica.

Odmaknuo ju je. "S kojim ciljem?"

"Ne znam."

"Razmisli."

"Jesam", rekao sam. "Cijelu noć."

"Dobro, recimo da si u pravu. Recimo da ti je Sheila lagala ili te, ne znam, nekako prevarila. Slijediš me?"

"Da."

Podigao je oba dlana. "S kojim ciljem?"

"Ponovno ne znam."

"Ajmo onda proći mogućnosti", rekao je Kvadro.

Podigao je prst. "Prvo, to može biti zaista velika slučajnost."

Samo sam ga pogledao.

"Čekaj, hodao si s Julie Miler prije, što, više od dvanaest godina?"

"Da."

"Pa možda se Sheila nije sjetila. Mislim, sjećaš li se ti imena bivše cure svakog prijatelja?"

Možda Julie nikad nije pričala o tebi. Ili je Sheila možda jednostavno zaboravila tvoje ime. A zatim ste se puno godina kasnije

vas dvoje sreli... "

I dalje sam ga samo gledao.

"Da, dobro, to je prilično nategnuto", složio se. "Zaboravimo to. Mogućnost druga" -

Kvadro je podigao još jedan prst, zastao, pogledao u vis - "k vragu, izgubio sam se."

"Točno."

Jeli smo. On je i dalje mozgao. "Dobro, pretpostavimo da je Sheila otpočetak točno znala tko si ti."

"Pretpostavimo."

"Još uvijek ne shvaćam, čovječe. Što nam preostaje?"

"Mrak", rekao sam.

Tuš je prestao. Uzeo sam makovicu. Sjemenke maka ostale su mi na ruci.

"Cijelu noć razmišljam o tome", rekao sam.

"I?"

"I stalno se vraćam na Novi Meksiko."

"Kako to?"

"FBI je htio ispitati Sheilu o neriješenom dvostrukom ubojstvu u Albuquerqueu."

"Pa?"

"Davno prije, Julie Miler je također ubijena."

"Također neriješeno," rekao je Kvadro, "iako se sumnja na tvog brata."

"Da."

"Vidiš vezu između to dvoje", rekao je Kvadro. "Mora je biti."

Kvadro je kimnuo. "Dobro, vidim točku A i vidim točku B. Ali ne vidim kako se od jedne dolazi do druge."

"Nija", rekao sam.

Utihnuli smo. Katy je provirila kroz vrata. Lice joj imalo onu bljedoću jutra poslije.

Zastenjala je i rekla: "Upravo sam opet bljuvala."

"Hvala na obavijesti", rekao sam.

"Gdje mi je odjeća?"

"U ormaru u spavaćoj sobi", rekao sam.

Bolnim izrazom lica pokazala je zahvalnost i zatvorila vrata. Pogledao sam na desnu stranu kauča, mjesto gdje je Sheila voljela

čitati. Kako se ovo moglo događati? Sjetio sam se stare izreke "Bolje ljubiti i izgubiti nego nikada ne ljubiti". Pitao sam se je li to istina. No više od toga, pitao sam se što je gore - izgubiti ljubav svog života ili shvatiti da vas možda nikad nije ni voljela.

Krasan izbor.

Zazvonio je telefon. Ovaj put nisam čekao sekretaricu. Digao sam slušalicu i javio se.

"Da?"

"Ovdje Yvonne Sterno", rekla je. "Albuquerqueov odgovor na Poirota."

"Što imate?"

"Cijelu noć radim na tome."

"I?"

"I postaje sve čudnije i čudnije."

"Slušam."

"Dobro, moj izvor je pretražio poreznu dokumentaciju. Moraš znati da je moj izvor državna službenica i radila je to izvan službe. Obično imaš veće šanse pretvoriti vodu u vino ili natjerati mog ujaka da podigne ček nego natjerati državnu službenicu da se pojavi."

"Yvonne?" prekinuo sam je. "Ha?"

"Recimo da sam već zadivljen vašom snalažljivošću. Recite mi što imate."

"U redu, imaš pravo", rekla je. Čuo sam listanje papira. "Kuću gdje se dogodilo ubojstvo unajmila je tvrtka po imenu Cripco."

"A oni su?"

"Ne može im se ući u trag. To je paravan. Izgleda kao da ništa ne rade."

Promislio sam.

"Owen Enfield imao je i auto. Sivu Hondu Accord. Također su je unajmili dobri ljudi iz Cripcoa."

"Možda je radio za njih."

"Možda, to sad provjeravam."

"Gdje se sad nalazi auto?"

"I to je zanimljivo", rekla je Yvonne. "Policija ga je našla napuštenog u trgovačkom centru u Lacidi. To je otprilike tristo dvadeset kilometara istočno."

"Pa gdje je Owen Enfield?"

"Moje mišljenje? Mrtav je. Koliko mi znamo, možda je jedna od žrtava."

"A žena i djevojčica? Gdje su one?"

"Nemam pojma. Vraga, ne znam ni tko su one."

"Jeste li razgovarali sa susjedima?"

"Da. Kao što sam već rekla: Nitko ne zna mnogo o njima."

"A fizički opis?"

"Ah."

"Ah što?"

"O tome sam htjela razgovarati s vama."

Kvadro je i dalje jeo, no vidio sam da sluša. Katy je još uvijek bila u mojoj sobi, ili se oblačila ili prinosila još jednu žrtvu kupaoničkim bogovima.

"Opisi su prilično loši", nastavila je Yvonne. "Žena je bila u srednjim tridesetima, zgodna, brineta. To je otprilike sve što su mi susjedi mogli reći. Nitko ne zna ime djevojčice. Bilo joj je oko jedanaest ili dvanaest godina, i svijetlosmeđa kosa. Jedan susjed je opisao da je bila slatka kao bombon, ali koje dijete u tim godinama to nije? Gospodina Enfielda opisali su kao visokog metar i osamdeset s vojnički kratkom si jedom kosom i kozjom bradicom.

Oko četrdeset godina."

"Onda nije bio žrtva", rekao sam.

"Kako znate?"

"Vidio sam fotografiju mjesta zločina."

"Kad?"

"Kad me FBI ispitivao gdje mi je djevojka."

"Mogli ste vidjeti žrtve?"

"Ne jasno, ali dovoljno da znam da nitko nije imao vojničku frizuru."

"Hmm. Onda je cijela obitelj odjednom nestala."

"Da."

"Ima još nešto, Wile."

"Što?"

"Stonepointe je novo naselje. Sve je prilično zatvoreno."

"Što to znači?"

"Znate li za QuickGo, lanac samoposluživanja?"

"Naravno", rekao sam. "I tu imamo QuickGo."

Kvadro je skinuo sunčane naočale i upitno me pogledao. Slegnuo sam ramenima, a on mi se približio.

"Pa, na rubu naselja ima jedan veliki QuickGo", rekla je Yvonne. "Gotovo svi stanovnici idu tamo."

"Pa?"

"Jedan od susjeda zakleo se da je tamo vidio Owena Enfielda u tri sata na dan ubojstva."

"Ne pratim vas, Yvonne."

"Pa", rekla je, "radi se o tome da svi QuickGo dućani imaju sigurnosne kamere." Zastala je. "Shvaćate li sada?"

"Da, mislim da shvaćam."

"Već sam provjerila", nastavila je. "Čuvaju ih mjesec dana prije nego što ih presnime."

"Znači, ako uspijemo doći do kasete," počeo sam, "možda uspijemo dobro pogledati gospodina Enfielda."

"Veliki ako. Poslovođa je bio nepopustljiv. Nema šanse da mi išta da."

"Mora postojati način", rekao sam. "Otvorena sam za prijedloge, Wile." Kvadro mi je stavio ruku na rame. "Što?"

Pokrio sam slušalicu i ispričao mu što je rekla. "Poznaješ li ikoga povezanog s QuickGoomV pitao sam.

"Koliko god nevjerojatno zvučalo, odgovor je ne."

Prokletstvo. Još smo neko vrijeme mozgali o tome. Yvonne je počela mumljati QuickGoov džingl, jednu od onih napasnih melodija koje uđu u usni kanal i nastave odzvanjati po lubanji u potrazi za izlazom koji nikad neće naći. Sjetio sam se nove reklamne kampanje, u kojoj su modernizirali stari džingl dodavanjem električne gitare, sintesajzera i basa, a bend je vodila velika pop-zvijezda poznata samo po imenu Sonay.

Čekaj malo. Sonay.

Kvadro me pogledao. "Što?"

"Mislim da ipak možeš pomoći", rekao sam.

Sheila i Julie bile su članice sestrinstva Hi Gamma. Još sam imao iznajmljeni auto od sinoćnjeg posjeta Livingstonu, pa smo se Katy i ja odlučili na dvosatnu vožnju do Sveučilišta Haverton u Connecticutu da vidimo što možemo saznati.

Nešto ranije nazvao sam referadu Havertona da provjerim neke podatke. Saznao sam da je domaćica sestrinstva u to vrijeme bila stanovita Rose Baker. Gospodična Baker otišla je u mirovinu prije tri godine i preselila se u kuću unutar kampusa točno preko puta sestrinstva. Ona je trebala biti glavni cilj naše nazovi istrage. Stali smo ispred kuće J Gamme. Pamtio sam je iz svojih prerijetkih posjeta tijekom dana na Sveučilištu Amherst. Odmah se moglo vidjeti da je to kuća sestrinstva. Imala je one lažne grčko-rimske stupove iz vremena prije Građanskog rata, sva u bijelom, s blago nabranim rubovima koji su cijelom zdanju davali dašak ženstvenosti. Nešto u tome podsjećalo me na svadbenu tortu.

Kuća Rose Baker bila je, blago rečeno, skromnija. Kuća je svoj vijek počela kao rustikalna mala vikendica, ali tijekom vremena izgubila je podosta od svoje živopisnosti.

Nekoć crvena, sad je bila tmurne boje zemlje. Zavjese su izgledale kao da ih je izderala mačka. Šindra se oljuštila kao da je kuća imala akutnu seboreju.

U normalnim okolnostima dogovorio bih nekakav sastanak. Na televiziji to nikad ne rade.

Detektiv se pojavi i osoba koju traži uvijek je kod kuće. To sam uvijek smatrao i nestvarnim i neuvjerljivim, no možda sam sada malo bolje razumio. Prvo, brbljava gospođa u referadi obavijestila me da Rose Baker rijetko napušta kuću, a kad nekamo ode, to je rijetko daleko. Drugo - i, mislim, važnije - ako nazovem Rose Baker i ona me pita zašto je želim vidjeti, što bih rekao? Dobar dan, časkajmo o ubojstvu? Ne, bolje da se jednostavno pojavim s Katy i da vidimo što nas čeka. Ako ne bude kod kuće, uvijek možemo istraživati arhivu u biblioteci ili posjetiti klupsku kuću. Nisam imao pojma kakve koristi bi

od toga bilo, ali, hej, tu smo došli samo pucati naslijepo.

Dok smo išli prema kući Rose Baker, nisam mogao a da ne osjetim napad zavisti prema studentima s ruksacima koji su hodali amo-tamo. Volio sam sveučilište. Volio sam sve u vezi s njim. Volio sam visjeti okolo sa šlampavim prijateljima zabušantima. Volio sam živjeti sam, prerijetko prati rublje, navečer jesti pizzu s feferonima. Volio sam čavrljati s pristupačnim, hipijevskim profesorima. Volio sam raspravljati o uzvišenim temama i okrutnoj stvarnosti koja se nikad, nikad nije probila do zelenila našeg kampusa.

Kad smo došli do otirača za noge koji je napadno veselo želio dobrodošlicu, začuo sam kako se kroz velika drvena vrata zrakom pronosi poznata pjesma. Složio sam facu i pažljivije osluhnuo. Zvuk je bio prigušen, ali zvučalo je kao Elton John - točnije, njegova pjesma "Candle in the Wind" s klasičnog dvostrukog albuma Goodbye Yel ow Brick Road. Pokucao sam na vrata.

"Samo tren", zacvrkutao je ženski glas.

Nekoliko sekundi kasnije, otvorila su se vrata. Rose Baker vjerojatno je imala sedamdesetak godina i bila je, na moje iznenađenje, odjevena kao da ide na pogreb, što me iznenadilo. Njezina garderoba, od šešira sa širokim obodom i pripadajućim velom do udobnih cipela, bila je crna. Šminku kao da je nanijela sprejem i to vrlo slobodnim potezima. Usta su joj bila u obliku gotovo savršenog slova O, a oči veliki crveni tanjurići, kao da joj se lice trajno ukočilo odmah nakon što ju je nešto uplašilo.

"Gospođo Baker?" rekao sam.

Podigla je veo. "Da?"

"Moje ime je Wil Klein. Ovo je Katy Miler."

Tanjuraste oči okrenule su se prema Katy i ostale u tom položaju.

"Jesmo li došli u nezgodno vrijeme?" upitao sam.

Djelovala je iznenađena tim pitanjem. "Ne, uopće."

"Željeli bismo razgovarati s vama, ako je to u redu", rekao sam.

"Katy Miler", ponovila je, pogleda još usmjerena u nju. "Da, gospođo", rekao sam.

"Juliena sestra."

To nije bilo pitanje, ali Katy je svejedno kimnula. Rose Baker otvorila je zaslon na vratima. "Izvolite, uđite."

Slijedili smo je u dnevnu sobu. Katy i ja ostali smo zatečeni onime

što smo vidjeli.

Cijela unutrašnjost bila je hram posvećen princezi Diani.

Bila je posvuda. Cijela soba bila je obložena, prekrivena, preplavljena predmetima s likom princeze Diane. Dakako, bilo je fotografija, ali i servisa za čaj, tanjura, izvezenih jastuka, svjetiljki, figurica, knjiga, naprstaka, čašica za žestoko piće (koje poštovanje), jedna četkica za zube (fuj!), noćna svjetiljka, sunčane naočale, pribor za sol i papar, sve živo. Shvatio sam da pjesma koju sam čuo nije bila originalni klasik Eltona Johna i Bernieja Taupina, nego novija verzija u čast princeze Diane, a riječi su nudile zbogom "Ruži Engleske". Negdje sam pročitao da je ta verzija najprodavaniji singl u povijesti. Taj podatak nešto govori, iako nisam bio siguran želim li znati što.

"Sjećate li se kad je umrla princeza Diana?" upitala je Rose Baker.

Pogledao sam Katy. Ona je pogledala mene. Oboje smo potvrdno kimnuli.

Još nas je gledala. I ponovno smo kimnuli.

"Za većinu ljudi ta tuga, to žalovanje bili su samo moda. Bili su takvi nekoliko dana, možda tjedan ili dva. A zatim" - pucnula je prstima kao mađioničar, a tanjuraste oči bile su veće nego ikada - "za njih je sve bilo gotovo. Kao da nikada nije ni postojala."

Pogledala nas je i čekala znakove slaganja. Trudio sam se da ne napravim neku grimasu.

"No za neke od nas, Diana, princeza od Walesa, pa, stvarno je bila anđeo. Možda predobra za ovaj svijet. Nikad je nećemo zaboraviti. Čuvamo njezino svjetlo."

Lagano je obrisala oko. Na usnama mi je zatitrao sarkastičan odgovor, ali suzdržao sam se.

"Izvolite", rekla je. "Sjednite. Jeste li za čaj?" I Katy i ja smo pristojno odbili.

"A kolačić?"

Donijela je tanjur s kolačićima i da, bili su u obliku profila princeze Diane. Posipani šećer bio je kruna. Ispričali smo se, nijedno od nas nije bilo raspoloženo grickati mrtvu Di.

Odlučio sam odmah početi.

"Gospođo Baker," rekao sam, "sjećate li se Katvine sestre, Julie?"

"Da, naravno." Spustila je tanjur s kolačićima. "Pamtim sve djevojke. Moj muž, Frank - predavao je tu engleski - umro je 1969.

Nismo imali djece. Svi iz moje obitelji su pokojni.

Ta klupska kuća, te djevojke, bili su sav moj život dvadeset šest godina."

"Razumijem", rekao sam.

"A Julie, pa, kasno noću, kad u mraku ležim u krevetu, njezino lice vidim češće od ostalih. Ne samo zato što je bila izuzetno dijete - o, a bila je - nego, dakako, zbog onoga što joj se dogodilo."

"Mislite na ubojstvo?" To sam glupo rekao, ali sve mi je to bilo novo. Samo sam htio da se raspriča. "Da." Rose Baker ispružila je ruku i primila Katvnu. "Takva tragedija. Žao mi je zbog tvog gubitka."

"Hvala", rekla je Katy.

Koliko god to bezobzirno zvučalo, nisam mogao ne pomisliti: Tragedija, da, ali gdje je bilo Julieno mjesto - ili mjesto muža ili obitelji Rose Baker, kad smo već tu - u ovom vrtlogu kraljevske žalosti?

"Gospođo Baker, sjećate li se još jedne članice sestrinstva po imenu Sheila Rogers?" upitao sam.

Lice joj se trznulo, a glas postao otresit. "Da." Ukočeno je promijenila položaj. "Da, sjećam se."

Sudeći po njezinoj reakciji, bilo je očito da nije čula za ubojstvo. Odlučio sam da joj još ne kažem. Očito je imala problema sa Sheilom, a ja sam htio saznati kakvih. Trebala nam je iskrenost. Ako joj kažem da je Sheila mrtva, mogla bi uljepšavati svoje odgovore. Prije nego što sam dospio nastaviti, gospođa Baker podigla je ruku. "Smijem li vas nešto pitati?"

"Naravno."

"Zašto me sve to sad pitate?" Pogledala je Katy. "Sve se dogodilo prije mnogo vremena."

Katy je preuzela to pitanje. "Pokušavam otkriti istinu."

"Istinu o čemu?"

"Moja sestra se promijenila dok je bila ovdje."

Rose Baker je zatvorila oči. "To ne trebaš čuti, dijete."

"Da", rekla je Katy, a očaj u njezinu glasu bio je toliko opipljiv da je mogao probiti prozor.

"Molim vas. Moramo znati."

Rose Baker držala je oči zatvorene još trenutak ili dva. Zatim je kimnula sama sebi i otvorila ih. Prekrižila je ruke i stavila ih u krilo.

"Koliko ti je godina?"

"Osamnaest."

"Toliko je otprilike bilo Julie kad je prvi put došla ovamo." Rose Baker se nasmiješila.

"Izgledaš poput nje."

"To mi svi kažu."

"To je kompliment. Julie bi razvedrila svaku sobu. Po mnogočemu me podsjeća na samu Dianu. Obje su bile prekrasne. Obje su bile posebne - gotovo božanstvene."

Nasmiješila se i zamahnuta prstom. "Ah, i obje su imale nešto divlje u sebi. Obje su bile pretjerano tvrdoglave. Julie je bila dobra osoba. Draga, bistra. Bila je odlična studentica."

"A ipak, odustala je od studiranja."

"Da."

"Zašto?"

Skrenula je pogled prema meni. "Princeza Diana nastojala je biti jaka. Ali nitko ne može upravljati sudbinom. Ona upravlja vama."

"Ne razumijem vas", rekla je Katy.

Zazvonio je sat s likom princeze Diane, zvukom koji je bio mukla imitacija Big Bena.

Rose Baker je pričekala da sat utihne. Zatim je rekla: "Studij promijeni ljude. Prvi put si negdje daleko, prvi put prepušten sam sebi..." Odlutala je mislima i na trenutak sam pomislio da ću je trebati nagovarati da nastavi. "Nisam se dobro izrazila. Julie je isprva bila dobro, ali onda se, ovaj, onda se počela povlačiti. Od svih nas. Izostajala je s predavanja. Prekinula je s dečkom iz svog grada. To i nije bilo neobično. Dogodi se gotovo svim djevojkama na prvoj godini. Ali u njezinu slučaju, dogodilo se tako kasno. Na trećoj godini, mislim. Mislila sam da ga je stvarno voljela."

Progutao sam slinu i ostao miran.

"Ranije ste me pitali za Sheilu Rogers", rekla je Rose Baker. "Da", rekla je Katy. "Imla je loš utjecaj."

"Kako to?"

"Kad nam se te godine pridružila Sheila" - Rose je stavila prst na bradu i nakrivila glavu kao da je upravo dobila ideju - "pa, možda je ona bila prst sudbine. Kaopaparazzi zbog kojih je Dianina limuzina morala ubrzati. Ili onaj grozni vozač, Henri Paul. Jeste li znali da mu je razina alkohola u krvi bila tri puta veća od dopuštene granice?"

"Sheila i Julie su se sprijateljile?" pokušao sam.

"Da."

"Cimerice, zar ne?"

"Jedno vrijeme, da." Oči su joj bile vlažne. "Ne želim zvučati melodramatično, ali Sheila Rogers je donijela nešto loše u Hi Gammu. Trebala sam je izbaciti. Sada znam. Ali nisam imala dokaze za nedjela."

"Što je učinila?"

Ponovno je odmahнула glavom.

Nakratko sam se zamislio. Na trećoj godini Julie me posjetila u Amherstu. Mene je, s druge strane, odvrátila od dolaska u Haverton, što je bilo pomalo čudno. Sjetio sam se kad smo Julie i ja posljednji put bili zajedno. Isplanirala je miran odmor u pansionu u Mvsticu umjesto da ostanemo u kampusu. U to vrijeme, to mi se činilo romantičnim.

Sada sam, dakako, znao o čemu se radilo.

Tri tjedna kasnije Julie je nazvala i prekinula sa mnom. No kad sad razmišljam o tome, sjećam se da se ponašala letargično i čudno tijekom tog posjeta. U Mvsticu smo bili samo jednu noć i čak i dok smo vodili ljubav, mogao sam osjetiti kako se udaljuje od mene. Ona je za to okrivila svoj studij, rekla je da naveliko štreba. Progutaо sam priču jer sam, kad sad gledam, to i htio.

Kad sve zbrojim, odgovor je prilično očit. Sheila je došla ovamo ravno iz ralja Louisa Castmana, droge i ulice. Nije lako ostaviti takav život iza sebe. Pretpostavljam da je nešto od te truleži dovukla sa sobom. Ne treba puno otrova da se zatruje bunar. Sheila stiže na početku Juliene treće godine, Julie se počne nepredvidljivo ponašati.

Imalo je smisla.

Pokušao sam s još jednim šlagvortom. "Je li Sheila Rogers diplomirala?"

"Ne, i ona je odustala."

"Isto kad i Julie?"

"Nisam čak sigurna ni je li ijedna od njih službeno ispisana. Julie je potkraj godine jednostavno prestala ići na predavanja. Često je ostajala u sobi. Spavala je dulje od podneva. Kad sam joj prigovorila" - glas joj je stao - "odselila se."

"Kamo se odselila?"

"U neki stan izvan sveučilišta. I Sheila je bila tamo."

"Dakle, kad je točno Sheila Rogers prekinula studiranje?" Rose Baker se pretvarala da razmišlja. Kažem pretvarala jer sam mogao vidjeti da je odmah znala odgovor i da je ovo na neki način izvodila radi nas. "Mislim da je Sheila otišla nakon Juliene smrti."

"Koliko dugo nakon smrti?" upitao sam.

Spustila je pogled. "Ne sjećam se da sam je nakon ubojstva ikad više vidjela."

Pogledao sam Katy. I ona je gledala u pod. Rose Baker je stavila svoju drhtavu ruku na usta.

"Znate li kamo je Sheila otišla?" pitao sam. "Ne. Nije je više bilo. Jedino je to bilo važno."

Nije više htjela gledati u nas. To me brinulo. "Gospođo Baker?"

Još uvijek nije htjela pogledati prema meni. "Gospođo Baker, što se još dogodilo?"

"Zašto ste ovdje?" upitala je. "Rekli smo vam. Želimo saznati-"

"Da, ali zašto sada?"

Katy i ja smo se pogledali. Kimnula je. Okrenuo sam se prema Rose Baker i rekao: "Sheila Rogers je jučer pronađena mrtva. Ubijena je."

Pomislio sam da me možda nije čula. Rose Baker prikovala je pogled za Dijanu od crnog baršuna, grotesknu i zastrašujuću reprodukciju. Dianini zubi bili su plavi, a koža žućkastosmeđa kao boca.

Rose je zurila u sliku i ponovno sam počeo razmišljati o činjenici da nigdje nije bilo slika njezina muža, obitelji ili djevojaka iz sestrinstva - samo ta mrtva strankinja s druge strane oceana. I zamislio sam se kako se ja nosim sa svim tim umiranjem, kako lovim duhove da odvratim bol, i zapitao sam se ima li i u mojem slučaju nešto slično tome.

"Gospođo Baker?"

"Je li zadavljena kao i ostale?"

"Ne", rekao sam. A zatim sam zastao. Okrenuo sam se prema Katy. I ona je čula. "Jeste li rekli ostale?"

"Da."

"Koje ostale?"

"Julie je zadavljena", rekla je.

"Točno."

Spustila je ramena. Bore na licu sad su djelovale izraženije,

pukotine su bile dublje urezane u meso. Naš posjet oslobodio je demone koje je nagurala u kutije ili možda zakopala ispod Dianinih ostataka. "Ne znate za Lauru Emerson, zar ne?"

Katy i ja smo ponovno izmijenili pogled. "Ne", rekao sam.

Pogled Rose Baker opet je počeo lutati po zidovima. "Jeste li sigurni da nećete čaj?"

"Molim vas, gospođo Baker. Tko je Laura Emerson?"

Ustala je i odšepala do kamina. Ispružila je prste i nježno dodirnula keramičko Dianino poprsje. "Još jedna članica sestrinstva", rekla je. "Laura je bila jednu godinu iza Julie."

"Što joj se dogodilo?" pitao sam.

Našla je komadić prljavštine na keramičkom poprsju. Skinula ga je noktom. "Lauru su pronašli mrtvu blizu njezine kuće u Sjevernoj Dakoti osam mjeseci prije Julie. I ona je zadavljena."

Ledeni žmarci prolazili su mi nogama. Katvno lice bilo je bijelo. Slegnula je ramenima prema meni, dajući mi do znanja da je ovo novost i za nju.

"Jesu li ikad pronašli ubojicu?" upitao sam. "Ne", rekla je Rose Baker. "Nikad." Pokušao sam sve pažljivo razmotriti, obraditi te nove podatke, shvatiti značenje svega toga. "Gospođo Baker, je li vas policija ispitivala nakon Julienu ubojstva?"

"Policija ne", rekla je.

"Ali netko jest?"

Kimnula je. "Dva muškarca iz FBI-a."

"Sjećate li se njihovih imena?"

"Ne."

"Jesu li vas ispitivali o Lauri Emerson?"

"Ne. Ali svejedno sam im rekla."

"Što ste im rekli?"

"Podsjetila sam ih da je još jedna djevojka zadavljena."

"Kako su reagirali na to?"

"Rekli su mi da to zadržim za sebe. Da bih inače mogla ugroziti istragu."

Prebrzo, pomislio sam. Sve mi se ovo događalo prebrzo. Nije se dalo slegnuti. Tri mlade žene bile su mrtve. Tri žene iz istog studentskog sestrinstva. Ako to nije obrazac, onda ne znam što jest. Obrazac je značio da Julienu ubojstvo nije bilo nasumično, usamljen

nasilni čin, u što nas je FBI naveo povjerovati. Ne samo nas, nego cijeli svijet.

A što je najgore, FBI je to znao. Lagali su nam sve ove godine. Sada je pitanje bilo - zašto.

Čovječe, baš mi se digao tlak. Htio sam umarširati u Pistilov ured. Htio sam upasti unutra, zgrabiti ga za revere i zahtijevati odgovore. Ali u stvarnom životu to ne ide tako.

Državna cesta 95 bila je zatrpana zakašnjelim radovima. Upali smo u strašnu gužvu na autocesti kroz Bronx. Harlem River Drive puzao je poput ranjena vojnika. Zasjeo sam na trubu i vrludao po trakovima, ali to vas u New Yorku čini prosječnim vozačem.

Katy je mobitelom nazvala prijateljicu Ronnie, za koju je rekla da je dobra na kompjuteru.

Ronnie je potražila Lauru Emerson na Internetu i više-manje potvrdila ono što smo već znali. Zadavljena je osam mjeseci prije Julie. Tijelo joj je pronađeno u motelu Court Manor u Fessendenu, u Sjevernoj Dakoti. Lokalni mediji dva su tjedna opširno, iako slabo, pokrivali ubojstvo, dok s naslovnica nije otišlo u zaborav. Nije spominjano silovanje.

Naglo sam skrenuo s izlaza, prošao kroz crveno svjetlo, pronašao parkiralište Kinney pokraj zgrade FBI-a i zaustavio auto. Požurili smo prema zgradi. Držao sam glavu uspravno, a noge u pokretu, ali jao, imali su sigurnosnu kontrolu. Morali smo proći kroz detektor metala. Moji ključevi su ga aktivirali. Ispraznio sam džepove. Zatim moj remen.

Čuvar je aparatom koji je izgledao kao vibrator prešao preko mojih prepona. U redu, čisti smo.

Kad smo došli do Pistilova ureda, najstrožim glasom sam zahtijevao da me primi.

Njegova tajnica djelovala je nezastrašeno. Nasmiješila se iskrenošću političareve žene i ljubazno nas zamolila da sjednemo. Katy me pogledala i slegnula ramenima. Nisam htio sjesti.

Ushodao sam se kao lav u kavezu, no mogao sam osjetiti kako me bijes napušta. Petnaest minuta kasnije tajnica nam je rekla da će nas pomoćnik direktora Joseph Pistilo - točno je tako rekla, s punom titulom - sada primiti. Otvorila je vrata. Uletio sam u ured.

Pistilo je već spremno stajao. Pokazao je rukom prema Katy. "Tko je ovo?"

"Katy Miler", rekao sam.

Izgledao je zaprepašteno. "Što radiš s njim?" rekao joj je.

No ja se nisam namjeravao dati smesti. "Zašto nikad niste spomenuli Lauru Emerson?"

Ponovno se okrenuo prema meni. "Koga?"

"Ne sprdajte se sa mnom, Pistilo."

Pistilo je pričekao trenutak. A zatim je rekao: "Zašto ne bismo svi sjeli?"

"Odgovorite mi na pitanje."

Spustio se na stolac, ne mičući pogled s mene. Stol mu je izgledao blistavo i ljepljivo. U zraku se osjećao miris sredstva za čišćenje s limunom.

"Niste u situaciji da išta zahtijevate", rekao je.

"Laura Emerson zadavljena je osam mjeseci prije Julie."

"Pa?"

"Živjele su u istoj zgradi na sveučilištu."

Pistilo je ispružio i spojio prste. Igrao je igru čekanja i pobijedio.

"Hoćete li mi reći da niste znali za to?" rekao sam.

"O, znao sam."

"I ne vidite vezu?"

"Ne."

Pogled mu je bio miran, no bio je izvježban za ovakve situacije.

"Ne mislite valjda ozbiljno", rekao sam.

Pustio je da mu pogled vrluda po zidovima. Nije bilo puno stvari za gledanje. Fotografija predsjednika Busha, američka zastava i nekoliko diploma. To je otprilike bilo to. "Dakako, to smo tada istražili.

Mislim da su i lokalni mediji nanjušili taj trag. Možda su nešto i provjeravali - ne sjećam se više. Ali na kraju nitko nije zapazio nikakvu pravu vezu."

"Sigurno se šalite."

"Laura Emerson zadavljena je u drugoj državi u drugo vrijeme. Nije bilo tragova silovanja ili seksualnog zlostavljanja. Pronađena je u motelu. Julie," - okrenuo se prema Katy -

"tvoja sestra, je pronadana kod kuće."

"A činjenica da su obje pripadale istom sestrinstvu?"

"Slučajnost."

"Lažete", rekao sam.

To mu se nije svidjelo i lice mu se za nijansu zacrvenjelo. "Pazite", rekao je, uperivši debeo prst prema meni. "To se vas ne tiče."

"Hoćete reći da niste vidjeli vezu između ubojstava?"

"Tako je."

"Asada, Pistilo?"

"Što sada?"

Bijes se ponovno nakupljao. "Sheila Rogers je također bila članica istoga sestrinstva. Je li to još jedna slučajnost?"

Tu sam ga zaskočio. Naslonio se, pokušavajući ostati podalje. Zato što nije znao ili zato što nije mislio da ću saznati za to? "Neću s vama razgovarati o tekućoj istrazi."

"Znali ste", polako sam rekao. "I znali ste da je moj brat nevin." Odmahnuo je glavom, ali nije ništa otkrivao. "Nisam znao - ispravak: Ne znam ni za što takvo."

No nisam mu vjerovao. Lagao je od početka. Bio sam uvjeren. Ukočio se kao da skuplja snagu za moj sljedeći napad. Ali na moje iznenađenje, glas mi je odjednom postao tih.

"Shvaćate li što ste učinili?" rekao sam, jedva šaptom. "Nanijeli štetu mojoj obitelji."

Mojem ocu, mojoj majci...?"

"To se vas ne tiče, Wile."

"Vraga ne tiče."

"Molim vas", rekao je. "Oboje. Ne miješajte se."

Zurio sam u njega. "Ne."

"Za vlastito dobro. Nećete mi vjerovati, ali pokušavam vas zaštititi."

"Od čega?"

Nije odgovorio.

"Od čega?" ponovio sam.

Pljesnuo je dlanovima po naslonu stolca i ustao. "Ovaj razgovor je završen."

"Što stvarno namjeravate s mojim bratom, Pistilo?"

"Više neću komentirati tekuću istragu." Krenuo je prema vratima. Pokušao sam mu prepriječiti put. Mrko me pogledao i zaobišao me. "Držite se dalje od moje istrage ili ću vas uhititi zbog ometanja."

"Zašto mu pokušavate namjestiti?"

Pistilo je stao i okrenuo se. Učinilo mi se da se nešto u njegovu držanju promijenilo.

Možda je ispravio leđa. Ili su mu zasvjetlucale oči. "Želite saznati istinu, Wile?"

Nije mi se sviđala promjena u njegovu tonu. Odjednom nisam bio siguran u odgovor.

"Da."

"Onda", polako je rekao, "počnimo s vama."

"Što sa mnom?"

"Oduvijek ste tako uvjereni da je vaš brat nevin", nastavio je, a stav mu je postao agresivniji. "Kako to?"

"Zato što ga poznajem."

"Stvarno? Onda, koliko ste bili bliski pred kraj?"

"Uvijek smo bili bliski."

"Često ste ga viđali, je li?"

Uskomešao sam se. "Ne morate osobu često viđati da biste bili bliski."

"Je li tako? Recite nam onda, Wile: Što mislite, tko je ubio Julie Miler?"

"Ne znam."

"Kad je tako, razmotrimo onda što vi mislite da se dogodilo, hoćemo li?" Pistilo se došetao do mene. Činilo mi se da sam izgubio onu premoć iz prvog dijela razgovora.

Pistilo je sad rigao vatru, a nisam imao pojma zašto. Stao je taman toliko blizu da upadne u moj prostor. "Vaš dragi brat, s kojim ste bili toliko bliski, imao je spolne odnose s vašom bivšom djevojkom u noći ubojstva. Nije li to vaša teorija, Wile?"

Možda sam se uzvrpoljio. "Da."

"Vaša bivša djevojka i brat kako se praše." Coknuo je. "To vas je sigurno razbjesnilo."

"O čemu to trabunjate?"

"O istini, Wile. Želimo se baviti istinom, zar ne? Hajde onda, stavimo svi karte na stol."

Držao je pogled na meni, miran i hladnokrvan. "Vaš brat vrati se kući prvi put nakon, koliko, dvije godine. I što čini? Odšeta se niz ulicu i spava s djevojkom koju ste voljeli."

"Prekinuli smo", rekao sam, iako sam čak i ja mogao čuti cmizdravu slabost u vlastitom glasu.

Malo se zasmijuljio. "Naravno, to je uvijek kraj, nije li? Nakon toga otvara se sezona lova na nju - posebno za voljenog brata." Pistilo je ostao unesen u moje lice. "Tvrдите da ste te noći vidjeli nekoga. Nekoga tko je tajanstveno vrebao oko kuće Milerovih."

"Tako je."

"Kako ste ga točno vidjeli?"

"Kako to mislite?" upitao sam. Ali znao sam.

"Rekli ste da ste nekoga vidjeli pokraj kuće Milerovih, je li tako?"

"Da."

Pistilo se nasmiješio i raširio ruke. "Ali gledajte, nikad nam niste rekli što ste vi tamo radili te noći, Wile." Rekao je to ležernim, gotovo pjevajućim glasom. "Vi, Wile. Kod kuće Milerovih. Sami. Kasno po noći. A unutra su sami bili vaš brat i bivša..."

Katy se okrenula i pogledala me. "Otišao sam se prošetati", brzo sam rekao.

Pistilo je hodao, ističući svoju prednost. "A-ha, svakako, može, pa da vidimo jesmo li dobro shvatili. Vaš brat spava s djevojkom koju još uvijek volite. Vi se te noći slučajno šćete pokraj njezine kuće. Ona završi mrtva. Na mjestu zločina nađemo krv vašega brata. A vi, Wile, znate da vaš brat nije kriv."

Zastao je i ponovno se nacerio. "Dakle, da ste vi istražitelj, na koga biste sumnjali?"

Osjetio sam težak kamen na srcu. Nisam mogao govoriti.

"Ako želite reći..."

"Želim reći da odete kući", rekao je Pistilo. "To je sve. Idite kući, oboje, i ne miješajte se u ovo."

Pistilo je ponudio da će naći Katy prijevoz kući. Ona je odbila i rekla da će ostati sa mnom. To mu se nije sviđalo, ali što je mogao učiniti?

Vozili smo se natrag u tišini. Kad smo došli kući, pokazao sam joj svoju impresivnu kolekciju jelovnika iz restorana za dostavu. Naručila je kinesku hranu. Otrčao sam dolje i uzeo jelo. Raširili smo bijele kutijice po stolu. Sjeo sam na svoje uobičajeno mjesto. Katy je sjela na Sheilino mjesto. Sjetio sam se kineskih dostava sa Sheilom - njezina svezana kosa, svježije otuširana, slatka mirisa, u onom ogrtaču od frotira, pjegice na prsima...

Čudne su stvari koje vam uvijek ostaju u sjećanju.

Bol mi se vratila u visokim, razornim valovima. Kad god sam se prestao kretati, snažno bi me lupila. Bol vas iscrpi. Ako se ne branite od nje, iscrpiti će vas do točke kad vas više nije briga.

Stavio sam malo pržene riže na tanjur i dodao par kapi umaka od jastoga. "Jesi li sigurna da noćas želiš ostati ovdje?"

Katvjekimnula.

"Prepuštam ti spavaću sobu", rekao sam.

"Radije ću spavati na kauču."

"Sigurno?"

"Sto posto."

Pravili smo se da jedemo.

"Nisam ubio Julie", rekao sam.

"Znam."

Nastavili smo se praviti da jedemo. "Zašto si te noći bio tamo?" napokon je pitala.

Pokušao sam se nasmiješiti. "Nisi progutala priču da sam se šetao?"

"Ne."

Odložio sam štapiće kao da bi se mogli raspasti. Pitao sam se kako da to pojasnim, ovdje u svom stanu, razgovarajući sa sestrom žene koju sam nekad volio, sjedeći na stolcu žene kojom sam se htio

oženiti. Obje ubijene. Obje povezane sa mnom. Podigao sam glavu i rekao: "Pretpostavljam da zapravo nisam prebolio Julie."

"Htio si je vidjeti?"

"Da."

"I?"

"Pozvonio sam na vrata", rekao sam. "Ali nitko se nije javio."

Katy se zamislila. Pogledala je u svoj tanjur i pokušala zvučati normalno. "Izabrao si čudno vrijeme."

Uzeo sam štapiće.

Držao sam glavu pognutu. "Jesi li znao da ti je brat tamo?"

Pomicao sam hranu po tanjuru. Ona je podigla pogled i gledala me. Čuo sam kako je susjed otvorio i zatvorio svoja vrata. Začula se automobilska truba. Netko na ulici derao se na jeziku koji je zvučao kao ruski.

"Znao si", rekla je Katy. "Znao si da je Ken u našoj kući. S Julie."

"Nisam ubio tvoju sestru."

"Što se dogodilo, Wile?"

Skupio sam ruke preko prsa. Naslonio sam se, zatvorio oči, zabacio glavu unatrag.

Nisam se želio vraćati u to vrijeme, ali zar sam imao ikakav izbor? Katy je htjela znati.

Zaslужila je to.

"Bio je to tako čudan vikend", počeo sam. "Julie i ja nismo bili zajedno više od godine dana. Cijelo to vrijeme nisam je vidio. Pokušavao sam naletjeti na nju tijekom praznika, ali kao da je nikad nije bilo u blizini."

"Dugo nije bila kod kuće", rekla je Katy.

Kimnuo sam. "Ista stvar s Kenom. Zato je sve bilo tako bizarno. Odjednom smo sve troje ponovno bili u Livingstonu u isto vrijeme. Ne sjećam se kad se to posljednji put dogodilo.

I Ken se čudno ponašao. Cijelo vrijeme je gledao kroz prozor. Nije htio izići iz kuće.

Nešto je smišljao. Ne znam što. Bilo kako bilo, pitao me jesam li još uvijek opsjednut s Julie. Rekao sam mu ne. da je to prošlost."

"Lagao si mu."

"Bilo je..." Pokušavao sam smisliti kako da objasnim. "Za mene je moj brat bio kao bog.

Bio je jak i hrabar i..." Odmahnuo sam glavom. Nisam dobro rekao. Počeo sam ispočetka. "Kad mi je bilo šesnaest godina, roditelji su nas povelili na put u Španjolsku.

Costa del Sol. Cijelo mjesto je bila jedna velika zabava. Otprilike kao europska verzija proljetnih praznika na Floridi. Ken i ja smo izlazili u taj jedan disko blizu našeg hotela. Kad smo bili tamo četvrtu večer, neki tip me gurnuo na plesnom podiju. Pogledao sam ga. Smijao mi se. Nastavio sam plesati. Onda me neki drugi tip gurnuo. I njega sam pokušao ignorirati. Zatim je onaj prvi tip dojurio do mene i jednostavno me oborio."

Zastao sam i pokušao treptanjem odagnati sjećanje, kao da imam zrno pijeska u oku.

Pogledao sam je. "Znaš li što sam ja učinio?"

Odmahnula je glavom.

"Glasno sam dozvao Kena. Nisam im se suprotstavio. Nisam uzvratio tipu. Pozvao sam svog starijeg brata i zbrisao."

"Bilo te strah."

"Uvijek", rekao sam.

"To je normalno."

Nisam tako mislio.

"I je li došao?" upitala je.

"Naravno."

"I?"

"Izbila je tučnjava. Bila je velika skupina tipova iz neke skandinavske zemlje. Prebili su boga u Kenu."

"A ti?"

"Ja čak nisam uputio nijedan udarac. Bio sam u pozadini i pokušavao ih urazumiti, nagovoriti ih da prestanu." Ponovno sam se zarumenio od srama. Moj brat, koji je sudjelovao u više nego dovoljno tučnjava, imao je pravo. Batine kratko bole. Sramota kukavičluka ostaje zauvijek. "Ken je u tučnjavi slomio ruku. Desnu ruku. Bio je fantastičan tenisač. Na državnoj rang-ljestvici.

Na Stanfordu su bili zainteresirani za njega. Servis mu nakon toga više nije bio isti. Na kraju se nije uspio upisati."

"Nisi ti kriv."

Kako je samo bila u krivu. "Stvar je u tome da me Ken uvijek branio. Naravno, svađali smo se kao i sva braća. Nemilosrdno me

zezao. Ali stao bi pred teretni vlak da me zaštiti.

A ja, ja nikad nisam imao hrabrosti uzvratiti."

Katy je stavila ruku na bradu.

"Što?" rekao sam.

"Čudno je."

"Što to?"

"Da bi tvoj brat bio tako bezosjećajan da spava s Julie."

"Nije on kriv. Pitao me jesam li je prebolio. Rekao sam mu da jesam."

"Dao si mu zeleno svjetlo", rekla je.

"Da."

"A onda si ga na kraju pratio."

"Ne razumiješ", rekao sam.

"Ne, razumijem", rekla je Katy. "Svi radimo takve stvari."

Spavao sam tako dubokim snom da uopće nisam čuo kako se ušuljao. Našao sam čistu posteljinu za Katy, provjerio je li joj udobno na kauču, otuširao se, pokušao čitati. Riječi su mi u mutnoj izmaglici prolazile pred očima. Vraćao bih se i stalno iznova čitao isti odlomak. Uključio sam Internet i surfao. Napravio sam nekoliko sklekova, trbušnjaka, joga vježbi koje me Kvadro naučio. Nisam htio leći. Nisam htio stati, dopustiti da me bol opet zatekne nespremna.

Bio sam dostojan protivnik, ali san me napokon satjerao u kut i oborio. Nisam znao za sebe, padao sam u jamu bez snova, kad sam osjetio trzaj na ruci i čuo škljocanje. I dalje spavajući, pokušao sam povući ruku prema sebi, ali nije se pomicala.

Nešto metalno urezalo mi se u zapešće.

Otvaramo sam kapke kad je skočio na mene. Snažno me udario i izbio mi zrak iz pluća.

Teško sam progutao slinu dok mi je tko god da je to bio nogama opkoračio prsa.

Koljenima je pritiskao moja ramena. Prije nego što sam se mogao pripremiti za bilo kakvu ozbiljniju borbu, napadač mi je potegnulo slobodnu ruku iznad glave. Ovaj put nisam čuo škljocanje, ali osjetio sam hladan metal na koži.

Obje ruke bile su mi lisicama svezane za krevet.

Krv mi se sledila. Na trenutak sam se jednostavno ugasio, kao što sam to uvijek činio za vrijeme fizičkih sukoba. Otvorio sam usta, kaneći vrisnuti ili barem nešto reći. Napadač me straga uhvatio za glavu i povukao naprijed. Bez oklijevanja otrgnuo je komad ljepljive trake i prekrio mi usta. Zatim mi je dugo omatao još trake preko usta oko cijele glave, deset, možda petnaest puta, kao da mi omatanjem želi smanjiti glavu.

Više nisam mogao govoriti ni derati se. Disati je bilo teško - morao sam udisati zrak kroz slomljeni nos. Vraški je boljelo. Ramena su me boljela od lisica i težine njegova tijela.

Otima sam se, što je bilo posve uzaludno. Pokušao sam ga gurnuti

sa sebe. Još uzaludnije. Htio sam ga pitati što želi, što namjerava učiniti sad kad sam bespomoćan.

I tada sam se sjetio Katy same u drugoj sobi.

Spavaća soba bila je u mraku. Od napadača sam vidio samo sjenu. Nosio je nekakvu masku, nešto tamno, ali nisam mogao vidjeti što je na njoj, ako je uopće išta bilo. Disanje mi je postajalo gotovo nemoguće. Bolno sam dahtao.

Tko god da je to bio, prestao je začepljivati moja usta. Zastao je samo trenutak prije nego što je sišao s mene. A zatim, dok sam ga promatrao u bespomoćnom strahu, krenuo je prema vratima spavaće sobe, otvorio ih, ušao u sobu gdje je Katy spavala i zatvorio vrata za sobom.

Oči su mi iskočile. Pokušao sam vrisnuti, ali ljepljiva traka prigušila je zvuk. Propinjao sam se kao mustang. Ritao sam se i mlatio rukama. Bez uspjeha.

Zatim sam prestao i osluhnuo. Na trenutak se nije čulo ništa. Potpuna tišina.

A zatim je Katy vrisnula.

O, Isuse. Još sam se malo ritao. Njezin vrisak bio je kratak, napola prekinut, kao da je netko pritisnuo prekidač. Svog me obuzela panika. Potpuna, grozna panika. Jako sam potegnulo lisice. Trzao sam glavom naprijed-natrag. Ništa.

Katy je ponovno vrisnula. Ovaj put je zvuk bio tiši - dahtanje ranjene životinje. Nema šanse da itko čuje, a kad bi i čuli, nitko ne bi reagirao. Ne u New Yorku. Ne u ovo doba noći. A čak i kad bi - čak i kad bi netko pozvao policiju ili dojurio u pomoć - bilo bi prekasno.

Tada sam pošizio.

Osjećao sam se kao da mi se zdrav razum prepolovio. Poludio sam. Bacakao sam se uokolo, kao da imam napadaj. Nos me užasno bolio. Progutao sam nešto ljepljive trake.

Još sam se malo otimao.

Ali nisam nimalo napredovao.

O, Bože. Dobro, smiri se. Budi miran. Razmisli.

Okrenuo sam glavu prema desnoj ruci. Činilo se da na toj strani lisice nisu čvrsto stegnute. Malo su popuštale. Dobro, možda bih mogao izvući ruku ako pokušam sporije.

To je bilo to. Smiri se. Pokušaj stisnuti ruku, provući je.

I pokušao sam. Pokušao sam voljom natjerati ruku da se smanji. Stisnuo sam dlan tako da sam gurnuo palac prema malom prstu. Zatim sam izvlačio dlan, prvo polako, zatim s više snage. Nije išlo. Koža mi se skupila oko metalnog koluta, a onda se počela derati.

Nisam mario. I dalje sam vukao.

Nije djelovalo.

U drugoj sobi zavladała je tišina.

Napeo sam uši ne bih li nešto čuo. Bilo kakav zvuk. Ništa. Pokušao sam se skvrčiti, pokušao se podići s kreveta tako jako da, ne znam, možda podignem i krevet. Samo nekoliko centimetara, a tada se možda slomi kad se bude spuštao. Opet sam se propinjao. Krevet se doista pomaknuo nekoliko centimetara. Ali bez ikakve koristi.

Još sam bio u klopci.

Čuo sam kako je Katy ponovno vrisnula. A uplašenim glasom punim panike viknula je: "John-"

A zatim je opet prekinuta.

John, pomislio sam. Rekla je John.

Asselta?

Duh...

O, ne, molim te, Bože, ne. Čuo sam nešto prigušeno. Glasove. Možda stenjanje. Kao da je nešto prigušeno jastukom. Srce mi je divlje lupalo. Strah je obuzeo svaki dio moga tijela. Okretao sam glavu sjedne strane na drugu, tražio nešto, bilo što.

Telefon.

Mogu li...? Noge su mi još uvijek bile slobodne. Možda bih mogao zamahnuti nogama, uhvatiti telefon stopalima, ispustiti slušalicu u ruku. Onda bih mogao, ne znam, birati broj Hitne pomoći ili centrale. Noge su mi već bile u zraku. Napeo sam trbušne mišiće, podigao noge, zabacio ih udesno. No još uvijek sam bio u histeričnom stanju. Težina me prevagnula u stranu. Izgubio sam kontrolu nad nogama. Povukao sam noge natrag, pokušavajući ponovno uspostaviti ravnotežu, i kad sam uspio, noga mi je pala na telefon.

Slušalica je tresnula na pod. Prokletstvo.

Što sad? Mozak mi je stao - točnije, vrtio se u prazno. Pomislio sam na životinje uhvaćene u one klopke sa zupcima, koje izgrizu vlastiti ud kako bi mogle pobjeći. Bacakao sam se do iznemoglosti, ne znajući što bih, kad sam se sjetio nečeg što me Kvadro naučio.

Položaj pluga.

Tako se to zvalo. Na hindiju: Halasana. Obično se izvodi iz položaja svijeće. Legnete na leđa i prebacite noge skroz preko glave dok podižete bokove. Nožnim palcima trebali biste taknuti pod iza glave. Nisam znao mogu li tako daleko, ali nije bilo važno. Stisnuo sam trbuh i zamahnuo nogama što sam jače mogao. Vrškovi palaca udarili su mi o zid.

Prsa su mi bila priljubljena o bradu, tako da mi je bilo još teže disati.

Gurao sam nogama o zid. Osjetio sam nalet adrenalina. Krevet se odmaknuo od zida.

Pogurao sam još, dobio dovoljno mjesta. Dobro, u redu. A sada onaj teži dio. Ako su lisice prečvrsto stegnute, ako ne dopuštaju zglobovima da se okreću, ili neću uspjeti ili ću iščašiti oba ramena. Nije važno.

Tišina, mrtva tišina iz druge sobe.

Pustio sam da mi noge padnu prema podu. Zapravo sam izvodio kolut unatrag s kreveta.

Težina nogu me pokrenula i - pukom srećom - zglobovi su mi se okrenuli unutar lisica.

Noge su mi tresnule na pod. I ja s njima, ogulivši prednju stranu bedara i trbuh na niskom uzglavlju kreveta.

Kad sam završio, stajao sam iza kreveta.

Ruke su mi još uvijek bile svezane. Usta su mi još uvijek bila zalijepljena. Ali stajao sam.

Osjetio sam još jedan val adrenalina.

Dobro, što sad?

Nema vremena. Sagnuo sam se u koljenima. Spustio sam rame iza uzglavlja i odgurao krevet prema vratima kao da sam napadač u ragbiju, a krevet obrambena linija. Noge su mi se pomicala kao klipovi. Nisam zastajkivao. Nisam popuštao.

Krevet se zabio u vrata.

Sudar je bio silovit. Presjekla me bol u ramenu, rukama, kralježnici. Nešto je kvrcnulo i oštra bol preplavila mi je zglobove. Ne obazirući se, vratio sam se i ponovno zabio u vrata. Pa opet. Zbog trake vrisak sam čuo samo ja. Treći put sam lisice povukao posebno snažno s obje ruke točno u trenutku kad je krevet udario u zid.

Ograda kreveta je popustila. Bio sam slobodan.

Odgurao sam krevet dalje od vrata. Pokušao sam odlijepiti traku s usta, ali predugo je trajalo. Zgrabio sam kvaku i okrenuo je. Otvorio sam vrata i skočio u mrak.

Katy je bila na podu.

Oči su joj bile zatvorene. Tijelo mlitavo. Onaj čovjek sjedio joj je na prsima. Ruke su mu bile na njezinu vratu. Gušio ju je.

Bez oklijevanja bacio sam se na njega, kao raketa. Činilo mi se da mi je dugo trebalo dok nisam sletio na njega, kao da skačem kroz sirup. Vidio me - imao je dovoljno vremena da se pripremi - ali to je ipak značilo da mora pustiti njezin vrat. Okrenuo se prema meni.

Još uvijek nisam mogao vidjeti ništa osim tamnog obrisa. Zgrabio me za ramena, stavio nogu na moj trbuh i, koristeći snagu mog zaleta, jednostavno se prevrnuo unatrag.

Odletio sam preko sobe. Ruke su mi lamatale po zraku. No opet sam imao sreće. Barem sam tako mislio. Sletio sam na meku fotelju. Nakratko se zaljuljala. Zatim se preokrenula od moje težine. Glava mi je snažno udarila o rub stola prije nego što je tresnula na pod. Prebrodio sam osjećaj vrtoglavice i pokušao se dići na koljena. Kad sam se počeo pridizati za drugi napad, ugledao sam prizor koji me užasn timer kao ništa dotad.

Napadač u crnom također je ustao. Sad je imao nož. I krenuo je s njim prema Katy.

Sve se usporilo. Sljedeće što se dogodilo nije trajalo dulje od sekundu, dvije. No ja sam imao osjećaj kao da se dogodilo u nekom drugom vremenu. Tako je to s vremenom. Stvarno je relativno. Trenuci lete. I trenuci se zamrznu.

Bio sam predaleko da ga dohvatim. Bio sam svjestan toga. Čak i unatoč vrtoglavici, unatoč udarcu glave o stol...

Stol.

Tamo sam stavio Kvadrov pištolj.

Je li bilo vremena da ga uzmem, okrenem se i zapucam? Pogled mi je još bio na Katy i njezinu napadaču. Ne. Nije bilo dovoljno vremena. Odmah sam to shvatio.

Čovjek se sagnuo i zgrabio Katy za kosu.

Dok sam išao prema pištolju, potezao sam po traci na ustima. Pomaknula se dovoljno da viknem "Stoj ili pucam!"

Glava mu se okrenula u mraku. Već sam se koprcao na podu. Puzao sam potrbuške, u stilu komandosa. Vidio je da sam nenaoružan i okrenuo se da dovrši što je počeo. Ruka mi je napipala pištolj. Nije bilo vremena za ciljanje. Povukao sam okidač.

Napadač se prenuo od zvuka pucnja.

Time sam dobio na vremenu. Okrenuo sam se s pištoljem i već ponovno potezao okidač.

Napadač je skočio unatrag kao gimnastičar. I dalje sam ga jedva nazirao, bio je samo sjena. Počeo sam okretati pištolj prema tamnoj masi, i dalje pucajući. Koliko metaka je bilo u tom pištolju? Koliko sam ih ispalio?

Trznuo se unatrag, ali i dalje se kretao. Jesam li ga pogodio?

Skočio je prema vratima. Vikao sam mu da stane. Nije stao. Palo mi je na pamet da mu pucam u leđa, ali me nešto, možda nalet humanosti, zaustavilo. Već je bio s druge strane vrata. A ja sam imao većih briga.

Pogledao sam Katy. Nije se micala.

Još jedan policajac - peti, prema mojoj računici - došao je čuti moju priču.

"Prvo želim znati kako je ona", rekao sam.

Liječnik se povukao. U filmovima liječnik uvijek brani svog pacijenta. Kaže policajcu da ga ne mogu odmah ispitivati, da mu treba odmor. Moj liječnik, stažist na odjelu Hitne pomoći iz, mislim, Pakistana, nije mario za to načelo. Još dok mi je namještao rame oni su počeli svoje rešetanje. Jodom mi je namazao rane na zapešću. Igrao se mojim nosom.

Izvadio je pilu za metal - što u bolnici rade pilom za metal, ne želim znati - i prepilio lisice, sve to dok su me rešetal. Još uvijek sam bio u boksericama i gornjem dijelu pidžame. U bolnici su mi na bosc noge obuli papirnate natikače.

"Odgovorite mi na pitanje", rekao je policajac.

To je trajalo već dva sata. Adrenalin je zamro, a bol mi je počela ulaziti u kosti. Bilo mi je svega dosta. "Dobro, u redu, prozreli ste me", rekao sam. "Prvo sam si stavio lisice na ruke. Zatim sam razbio nešto namještaja, ispalio nekoliko metaka u zidove, zamalo je zadavio do smrti u svom vlastitom stanu, a potom pozvao policiju da me uhvati. Prozreli ste me."

"Moglo je i tako biti", rekao je policajac. Bio je krupan čovjek sa sjajnim brkovima zbog kojih me podsjećao na pjevače iz klapa. Rekao mi je svoje ime, ali prestao sam mariti još tri murjaka prije.

"Molim?"

"Možda je namještaljka."

"Iščašio sam si rame, razrezao ruke i razbio krevet da otklonim sumnju?"

Slegnuo je ramenima na klasičan policijski način. "Hej, jednom sam imao tipa koji si je odsjekao kurac kako ne bismo mislili da je ubio svoju curu. Rekao je da ih je napala hrpa crnaca. Zapravo si ga je mislio samo malo porezati, ali ga je na kraju odsjekao cijelog."

"Krasna priča", rekao sam.

"Možda je ovo ista stvar."

"Moj penis je dobro, hvala na brizi."

"Rekli ste nam da je neki tip provalio. Susjedi su čuli pucnjeve."

"Da."

Sumnjičavo me odmjerio. "Kako to da ga onda nitko od susjeda nije vidio kad je bježao van?"

"Zato - a ovo je samo slijepo nagađanje - što je bilo dva ujutro?"

Još sam sjedio na stolu za preglede. Noge su mi visjele. Počele su trnuti. Skočio sam dolje.

"Kamo ste se uputili?" upitao je murjak. "Želim vidjeti Katy."

"Neće ići." Murjak je trznuo brkom. "Trenutno su s njom roditelji."

Proučavao je moje lice tražeći reakciju. Trudio sam se ne pokazati mu ništa.

Brk se trznuo. "Njezin otac nema baš dobro mišljenje o vama", rekao je.

"Ne sumnjam."

"Misli da ste to vi učinili."

"S kojom svrhom?"

"Mislite, s kojim motivom?"

"Ne, mislim s kojom svrhom, namjerom. Mislite li da sam je pokušavao ubiti?"

Prekrižio je noge i slegnuo ramenima. "Meni zvuči prihvatljivo."

"Zašto sam vas onda zvao dok je još bila živa?" pitao sam. "Izveo sam tu veliku namještaljku, je li tako? Pa zašto je onda nisam dokrajčio?"

"Nije lako zadaviti nekoga", rekao je. "Možda ste mislili da je mrtva."

"Dakako, jasno vam je koliko idiotski to zvuči."

Otvorila su se vrata iza njega i ušao je Pistilo. Pogledao me mrko kao noć. Zatvorio sam oči i izmasirao hrbat nosa kažiprstom i palcem. Pistilo je bio s jednim od murjaka koji su me prije ispitivali. Murjak je dao znak svom brkatom kompanjonu. Brkati murjak je djelovao uzrujano zbog prekida, ali slijedio je onoga drugoga kroz vrata. Ostao sam sam s Pistilom.

Isprva nije ništa rekao. Pistilo je kružio po sobi, proučavao staklenu posudu s vaticama, štapiće za jezik, kantu za opasan otpad. Bolničke sobe obično mirišu po antiseptičnom sredstvu, ali ova je

zauzimala po jeftinoj muškoj kolonjskoj vodici. Nisam znao dolazi li to od liječnika ili murjaka, ali vidio sam kako se Pistilov nos trgnuo od gađenja. Već sam se naviknuo na to. "Recite mi što se dogodilo", rekao je.

"Nisu li vas izvijestili vaši prijatelji iz newyorške policije?"

"Rekao sam im da želim čuti od vas", rekao je Pistilo. "Prije nego što vas strpaju u zatvor."

"Želim znati kako je Katy."

Vagao je moj zahtjev par sekundi. "Boljet će je vrat i glasnice, ali bit će dobro."

Zatvorio sam oči i prepustio se osjećaju olakšanja. "Počnite pričati", rekao je Pistilo.

Rekao sam mu što se dogodilo. Šutio je dok nisam došao do dijela kad je ona vikala ime "John."

"Imate li pojma tko je John?" upitao je.

"Možda."

"Slušam."

"Tip kojeg sam poznavao dok sam odrastao. Zove se John Asselta."

Pistilovo lice se smrknulo. "Znate ga?"

Nije se obazirao na moje pitanje. "Zašto mislite da je govorila o Asselti?"

"On mi je slomio nos."

Rekao sam mu za Duhovu provalu i nasrtaj. Pistilo nije izgledao sretno.

"Asselta je tražio vašeg brata?"

"Tako je rekao."

Pocrvenio je u licu. "Zašto mi, do vraga, niste to prije rekli?"

"Da, baš čudno", rekao sam. "Oduvijek ste bili osoba kojoj sam se mogao obratiti, prijatelj kojem sam sve mogao povjeriti."

I dalje je bio ljut. "Znate li išta o Johnu Asselti?"

"Odrasli smo u istom gradu. Zvali smo ga Duh."

"On je jedan od najopasnijih ludaka", rekao je Pistilo. Zastao je, odmahnuo glavom. "Nije mogao biti on."

"Zašto to mislite?"

"Jer ste oboje živi."

Tišina.

"On je hladnokrvni ubojica."

"Zašto onda nije u zatvoru?" upitao sam.

"Ne budite naivni. Dobar je u tome što radi."

"Ubijanju ljudi?"

"Da. Ne živi u zemlji, nitko ne zna gdje točno živi. Radio je za vladine odrede smrti u Srednjoj Americi. Pomagao je diktatorima u Africi." Pistilo je odmahnuo glavom. "Ne, da ju je Asselta htio mrtvu, sada bismo joj privezivali ceduljicu na nožni palac."

"Možda je mislila na nekog drugog Johna", rekao sam. "A možda sam samo pogrešno čuo."

"Možda." Zamislio se. "Još jedna stvar mi nije jasna. Ako je Duh ili tko već htio ubiti Katy Miler, zašto to jednostavno nije učinio? Zašto se mučio vežući tebe?"

To je i mene mučilo, ali sinula mi je jedna mogućnost. "Možda je namještaljka."

Namrštio se. "Kako to mislite?"

"Ubojica me sveže za krevet. Davi Katy do smrti. Zatim je" - osjetio sam žmarce - "možda namjestio da izgleda kao da sam ja kriv." Pogledao sam ga. Pistilo se namrštio. "Nećete valjda reći 'Kao i mom bratu', je li?"

"Da", rekao sam. "Da, mislim da hoću."

"To je sranje."

"Razmislite, Pistilo. Ima jedna stvar koju vi murjaci nikad niste uspjeli objasniti: Zašto je na mjestu ubojstva nađena krv moga brata?"

"Julie Miler se borila s njim."

"Ne pravite se naivni. Bilo je previše krvi za to." Približio sam mu se. "Kenu je namješteno prije jedanaest godina, a možda je večeras netko htio da se povijest ponovi."

Nacerio se. "Ne budite melodramatični. Reći ću vam nešto. Policija nije popušila vašu priču o izvlačenju iz lisica u stilu Houdinija. Misle da ste je vi pokušali ubiti."

"Što vi mislite?" upitao sam ga. "Katyn otac je ovdje. Bijesan je k'o vrag."

"To i nije neko čudo."

"Ipak, dođe ti da se zapitaš."

"Znate da nisam kriv, Pistilo. I usprkos vašoj jučerašnjoj predstavi, znate da nisam ubio Julie."

"Upozorio sam vas da se ne miješate."

"A ja sam odlučio ne poslušati vaše upozorenje."

Pistilo je ispustio dug uzdah i kimnuo. "Točno, frajeru, pa evo kako ćemo se igrati."

Prišao je korak bliže i pokušao me zurenjem natjerati da skrenem pogled. Nisam trepnuo. "Idete u zatvor."

Uzdahnuo sam. "Mislim da sam već dobio svoju minimalnu dnevnu dozu prijetnji."

"Nije prijetnja, Wile. Još noćas bit ćete odvedeni u zatvor."

"Dobro, želim odvjetnika."

Pogledao je na sat. "Prekasno je. Provest ćete noć u pritvoru. Sutra ćete pred sud."

Optužbe će biti pokušaj ubojstva i nasrtaj. Ured javnog tužitelja tvrdit će da postoji opasnost od bijega - argument: vaš brat - i tražit će da sudac odbaci jamčevinu. Imam osjećaj da će se sudac složiti."

Počeo sam govoriti, ali on je podigao ruku. "Ne trošite riječi jer - a ovo vam se neće svidjeti - baš me briga jeste li krivi ili niste. Pronaći ću dovoljno dokaza da vas osude. A ako ih ne nađem, stvorit ću ih. Samo naprijed, ispričajte svom odvjetniku ovaj razgovor. Jednostavno ću ga poreći. Vi ste osumnjičenik za ubojstvo koji jedanaest godina pomaže u skrivanju svog brata ubojice. Ja sam jedan od najuglednijih agenata u državi. Što mislite, kome će vjerovati?"

Pogledao sam ga. "Zašto to radite?"

"Rekao sam vam da se ne miješate."

"Što biste vi učinili da ste na mojem mjestu? Da se radi o vašem bratu?"

"Nije u tome stvar. Niste poslušali. I sad vam je djevojka mrtva, a Katy Miler je jedva izvukla živu glavu."

"Nikad nisam ozlijedio nijednu ni drugu."

"Da, jeste. Vi ste uzrok. Da ste me poslušali, mislite da bi sad bile tu gdje jesu?"

Njegove riječi pogodile su cilj, no nisam se predavao. "A što s vama, Pistilo? Zatajili ste povezanost Laure Emerson-"

"Hej, nisam ovdje da bih se s vama igrao unakrsnog ispitivanja. Noćas idete u zatvor. I budite sigurni da ću se pobrinuti da vas osude."

Krenuo je prema vratima.

"Pistilo?" Kad se okrenuo, rekao sam: "Što stvarno tražite?" Stao je i nagnuo se tako da su mu usta bila nekoliko centimetara od mojeg

uha. "Pitajte svog brata", šapnuo je i nestao.

Noć sam proveo u pritvoru u policijskoj postaji Midtown South u Zapadnoj 35. ulici. Čelija je zaudarala po mokraći i bljuvotini i onom kiselkastom mirisu votke kad se znoji pijanac.

Ipak je bilo za nijansu bolje od mirisa kolonjske vodice kakvu znaju upotrebljavati stjuardese. Imao sam dva cimera. Jedan je bio transvestit-kurva koji je puno plakao i čini se da ga je zbunjivalo da li da stoji ili sjedi kad koristi metalni zahod. Drugi cimer bio je crnac koji je cijelo vrijeme spavao. Na žalost, ne mogu se pohvaliti zatvorskom pričom o tome kako sam pretučen, opljačkan ili silovan. Noć je bila posve nezanimljiva.

Dežurni policajac vrtio je CD Brucea Springsteena "Born to Run". Baš utješno. Kao svaki pravi dečko iz Jersevja, znao sam stihove napamet. Ovo će možda zvučati čudno, ali uvijek bih se sjetio Kena dok sam slušao Bossove moćne balade. Nismo bili radnička klasa niti smo živjeli u siromaštvu i ni mene ni njega nisu zanimali brzi auti ni odlasci na obalu (u Jersevju, uvijek se kaže "obala", nikad "plaža") - no s druge strane, sudeći po onome što sam vidio na nedavnim koncertima E Street Banda, takva je vjerojatno bila i većina njegovih slušatelja - ali bilo je nečega privlačnog u pričama o borbi, o duhu čovjeka u lancima koji se pokušava osloboditi, koji želi nešto više i traži hrabrost da pobjegne, nečega u čemu se nisam samo ja pronalazio, nego me podsjećalo na brata, čak i prije ubojstva.

No noćas, dok je Bruce pjevao kako je ona tako lijepa da se izgubio u zvijezdama, mislio sam na Sheilu. I ponovno me preplavila bol.

Jedan telefonski poziv na koji sam imao pravo bio je upućen Kvadru. Probudio sam ga.

Kad sam mu rekao što se dogodilo, rekao je: "Sranje." Zatim je obećao da će mi naći dobrog odvjetnika i raspitati se o Katvnu stanju.

"On, videokasete iz onog QuickGoa", rekao je Kvadro. "Što s njima?"

"Tvoja ideja je upalila. Sutra ćemo ih moći vidjeti."

"Ako me puste odavde."

"Da, valjda", rekao je Kvadro. Zatim je dodao: "Da ti ne odobre jamčevinu, čovječe, to bi bila pušiona."

Ujutro su me murjaci otpratili do glavnog suda u Ulici Centre 100. Tu je stvar preuzeo Odjel za kazne. Držali su me u ćeliji smještenoj u podrumu. Ako više ne vjerujete da je Amerika veliki lonac za miješanje naroda, trebali biste provesti malo vremena s asortimanom (ne)ljudstva koje nastanjuje ove mini Ujedinjene narode. Čuo sam bar deset različitih jezika. Bilo je takvih nijansi boje kože da bi mogle inspirirati ljude u tvornici boja. Bilo je šilterica, turbana, tupea, čak i jedan fes. Svi su govorili u isto vrijeme. A kad sam ih mogao razumjeti - hej, čak i kad nisam - svi su tvrdili da su nevini.

Kad sam stao pred suca, Kvadro je bio tamo. Kao i moja nova odvjetnica, žena po imenu Hester Crimstein. Prepoznao sam je iz nekog poznatog slučaja, no nisam se mogao sjetiti kojeg. Predstavila mi se i otada me više nije pogledala. Okrenula se i buljila u mladog tužitelja kao da je ranjeni vepar, a ona pantera s velikom kutijom strijela.

"Zahtijevamo da se gospodina Kleina zadrži bez jamčevine", rekao je mladi tužitelj.

"Smatramo da postoji ozbiljna mogućnost bijega-"

"Zašto?" upitao je sudac, koji je izgledao kao da iznojava dosadu iz svake svoje pore.

"Njegov brat, osumnjičen za ubojstvo, u bijegu je već jedanaest godina. Ne samo to, poštovani suce, već je i žrtva njegova brata sestra ove žrtve."

To je privuklo sučevu pažnju. "Molim?"

"Optuženog, gospodina Kleina, tereti se za pokušaj umorstva Katherine Miler. Brat gospodina Kleina, Kenneth, osumnjičen je za jedanaest godina staro umorstvo Julie Miler, žrtvine starije sestre."

Sudac si je naglo prestao trljati lice. "Oh, čekajte. Sjećam se tog slučaja."

Mladi tužitelj se nasmiješio kao da je dobio odlikovanje.

Sudac se okrenuo prema Hester Crimstein. "Gospodična Crimstein?"

"Poštovani suce, smatramo da sve optužbe protiv gospodina Kleina treba odmah odbaciti."

Sudac si je opet počeo trljati lice. "Recimo da sam šokiran,

gospodična Crimstein."

"Štoviše, smatramo da gospodina Kleina treba osloboditi uz osobno jamstvo. Gospodin Klein nije kažnjavan. Posao mu je rad s gradskom sirotinjom. Aktivan je član zajednice. A što se tiče te glupe usporedbe s bratom, to je najgori oblik krivnje temeljem sličnosti s drugim slučajem."

"Ne mislite da narod ima valjan razlog za brigu, gospodična Crimstein?"

"Nimalo, poštovani suce. Koliko znam, sestra gospodina Kleina nedavno je napravila trajnu frizuru. Znači li to da bi i on mogao učiniti isto?"

Začuo se smijeh.

Mladi tužitelj se uzjogunio. "Poštovani suce, uza sve poštovanje prema smiješnoj paraleli moje kolegice-

"Zašto je smiješna?" otrešla se Crimsteinova.

"Ono što želimo reći jest da gospodin Klein jamačno ima novčana sredstva za bijeg."

"To je suludo. Ne posjeduje ništa više od drugih. Ovaj zahtjev su podnijeli zato što smatraju da je njegov brat pobjegao - a više nitko nije siguran u to. Možda je mrtav. Kako god bilo, poštovani suce, pomoćnik javnog tužitelja izostavio je jedan vrlo bitan detalj."

Hester Crimstein okrenula se prema mladom tužitelju i nasmiješila se.

"Gospodine Thompson?" rekao je sudac. Thompson, mladi tužitelj, pognuo je glavu.

Hester Crimstein pričekala je još trenutak, zatim je navalila. "Žrtva ovog gnjusnog zločina, Katherine Miler, jutros je izjavila da je gospodin Klein nevin."

Sucu se to nije svidjelo. "Gospodine Thompson?"

"To nije posve točno, poštovani suce."

"Ne posve?"

"Gospodična Miler tvrdi da nije vidjela svog napadača. Bilo je mračno. Nosio je masku."

"I", Hester Crimstein dovršila je umjesto njega, "tvrdi da to nije bio moj klijent."

"Rekla je da vjeruje da to nije bio gospodin Klein", usprotivio se Thompson. "Ali, poštovani suce, bila je ozlijeđena i zbunjena. Nije

vidjela napadača pa ga ne može sasvim isključiti-"

"Ovo ovdje nije suđenje, odvjetnice", prekinuo ga je sudac. "No vaš zahtjev da mu se uskrati jamčevina je odbijen. Jamčevina je trideset tisuća dolara."

Sudac je lupio batićem. I bio sam slobodan.

Htio sam se zaputiti u bolnicu i vidjeti Katy. Kvađro je odmahnuo glavom i rekao mi da je to loša ideja. Tamo je njezin otac. Odbijao je napustiti je. Unajmio je naoružanog čuvara da stoji pred vratima. Razumio sam. Gospodin Miler nije uspio zaštititi jednu kćer. Neće si dopustiti da se to ponovi.

Nazvao sam bolnicu s Kvađrova mobitela, no na centrali su mi rekli da pozivi nisu dopušteni. Nazvao sam obližnju cvjećarnicu i poslao joj buket sa željama za brzo ozdravljenje. Izgledalo je prilično banalno i glupo - Katy zamalo završi zadavljena u mojem stanu, a ja šaljem košaru s cvijećem, plišanim medvjedićem i malim balonom - no to je bilo jedino što sam mogao smisliti kako bih joj dao do znanja da mislim na nju.

Vozili smo se kroz tunel Lincoln, ovaj put u Kvađrovu automobilu, plavom Coupe de Vil e iz 1968. koji je na cesti djelovao jednako neupadljivo kao kad bi se, na primjer, naš prijatelj Raquel/Roscoe pojavio na sastanku katoličke mladeži. U tunelu je kao i uvijek promet tekao sporo. Ljudi to opravdavaju činjenicom da se promet u posljednjih nekoliko godina pojačao. Osobno, ne mislim da je to razlog. Sjećam se da smo se, još dok sam bio dijete, uvijek sporo vukli kroz taj tunel. Tada smo imali jedan od onih karavana s drvenim oplatama i prolazili smo kroz tunel svake druge nedjelje. Sjećam se kako smo gmizali u koloni, u mraku i onih dosadnih žutih signalnih svjetala, koja su visjela sa stropa tunela poput šišmiša, kao da nas je stvarno trebalo upozoravati da vozimo sporije.

Sjećam se one staklene kućice i radnika u njoj, bijelih pločica na zidovima tunela od čađe požutjelih, i nas kako nestrpljivo zurimo naprijed u očekivanju danjeg svjetla i, napokon, onih visokih gumenih branika koji su nas pozdravljali pri ulasku u drugačiji, novi svijet nebodera, kao da nas je netko teleportirao u neku drugu paralelnu stvarnost. Odlazili bismo u cirkus Ringling Bros. i Barnum & Bailev ili možda u Radio City Music Hall na neku predstavu koja bi nas držala u uzbuđenju desetak minuta, a zatim nam dosadila. Ili bismo čekali u

redu za karte s popustom za neku predstavu na Broadwayu, ili razgledali knjige u velikoj knjižari Barnes & Noble (mislim da je tad postojala samo jedna), ili otišli u Prirodoslovni muzej, ili na ulični sajam - omiljeni moje majke bio je "New York - zemlja knjige" u rujnu u Petoj aveniji.

Otac bi gundao o prometu, parkiranju i "smeću" Lizraz koji je univerzalno koristio), ali majka je voljela New York. Čeznula je za kazalištem, umjetnošću, gradskom vrevom.

Sunny si je uspjela podrezati krila dovoljno da se uklopi u provincijski svijet voženja djece u školu i tenisica, no njezini snovi, te davno ugašene čežnje, nisu nestali, bili su ispod površine. Voljela nas je, znam, no ponekad, kad sam sjedio iza nje u karavanu i promatrao je kako gleda kroz prozor, pitao sam se bi li bila sretnija bez nas.

"To ti je bilo pametno", rekao je Kvađro.

"Što?"

"To što si se sjetio da je Sonay vjerna sljedbenica Kvađro joge."

"I kako je prošlo?"

"Nazvao sam Sonay i objasnio joj naš problem. Rekla mi je da QuickGo vode dva brata, Ian i Noah Mul er. Nazvala ih je, rekla im što želi, i... " Kvađro je slegnuo ramenima.

Odmahnulo sam glavom. "Nevjerojatan si."

"Da. Da, jesam."

QuickGoovi uredi bili su smješteni u skladištu pokraj Ceste 3 u srcu močvarnog područja sjevernog New Jerseyja. Ljudi se često rugaju New Jerseyju, uglavnom zato što naše najprometnije ceste si jeku najružnije dijelove takozvane "Zelene države". Ja sam jedan od onih koji čvrsto brane svoju državu. Veći dio New Jerseyja je iznenađujuće lijep, no naši kritičari imaju pravo što se tiče dviju stvari. Prvo, gradovi se raspadaju. Trenton, Newark, Atlantic City, izaberite. Ne dobivaju i ne zaslužuju poštovanje. Uzmite na primjer Newark. Imam prijatelje koji su odrasli u Quincyju u Massachusettsu.

Uvijek kažu da su iz Bostona. Imam prijatelje koji su odrasli u Bryn Mawru. Uvijek kažu da su iz Philadelphije. Ja sam odrastao manje od petnaest kilometara od središta Newarka. Nikad nisam rekao ni čuo nekog poznatog da kaže da je iz Newarka.

Drugo - a nije me briga što ostali kažu - pustopoljine sjevernog Jerseyja imaju poseban miris. Često je slab, no ništa manje zamjetan.

Nije ugodan. Ne miriše prirodno. Miriše po dimu, kemikalijama i septičkoj jami. Taj miris nas je dočekaao kad smo izišli iz auta kod skladišta QuickGoa.

"Zar si prdnuo?" rekao je Kvadro.

Pogledao sam ga.

"Hej, samo pokušavam ublažiti napetost."

Krenuli smo prema skladištu. Svaki od braće Mul er bio je težak gotovo sto milijuna dolara, a ipak su dijelili mali ured koji se nalazio nasred prostorije koja je nalikovala na hangar. Njihovi stolovi, koji su izgledali kao da su kupljeni na rasprodaji osnovne škole, bili su spojeni jedan prema drugome. Stolci su bili od plastificiranog drva, iz dana prije ergonomije. Nije bilo kompjutera, faksova ni fotokopirnih strojeva, samo stolovi, visoki metalni ormari i dva telefona. Sva četiri zida bila su staklena. Braća su voljela gledati kutije i viličare. Nije ih bilo briga tko gleda njih.

Sličili su jedan drugome i bili su isto odjeveni. Nosili su ono što moj otac zove "hlače za ugljen" i bijelu košulju preko majice s V-izrezom. Košulje nisu bile zakopčane do kraja, dovoljno da im si jede dlake na prsima strše poput čelične vune. Braća su ustala i uputila Kvadru svoje najsrdačnije osmijehe.

"Vi ste sigurno guru gospodične Sonay", rekao je jedan. "Jogi Kvadro."

Kvadro je odgovorio ozbiljnim kimanjem glave poput mudraca.

Obojica su pojurili da mu stisnu ruku. Gotovo sam očekivao da kleknu.

"Kasete su nam stigle preko noći", rekao je viši brat. Jasno se vidjelo da očekuje odobravanje. Kvadro ga je počastio još jednim kimanjem. Povelili su nas po betonskom podu. Čuo sam zvukove vozila u rikvercu. Otvorila su se garažna vrata i tovarili su se kamioni. Braća su pozdravila svakog radnika i radnici su odgovorili.

Ušli smo u sobu bez prozora s aparatom za kavu na pultu. Televizor s antenom i video stajali su na metalnim kolicima kakva nisam vidio od osnovnoškolskih dana kad bi ih redar ugurao u razred.

Viši brat je uključio televizor. Grunuo je šum snijega. Stavio je kasetu u video. "Ova kasetu pokriva dvanaest sati", rekao je. "Rekli ste mi da je tip bio u dućanu oko tri, je li tako?"

"Tako su nam rekli", rekao je Kvadro.

"Namjestio sam na dva i četrdeset pet. Snimka ide brzo, budući da kamera hvata samo jednu sliku svake tri sekunde. O, i premotavanje unaprijed ne radi, žao mi je. Nemamo ni daljinski upravljač pa samo pritisnite play kad god budete spremni. Mislili smo da ćete htjeti biti sami pa ćemo vas napustiti. Ne trebate se žuriti."

"Možda ćemo trebati zadržati kasetu", rekao je Kvađro. "Nema problema. Možemo izraditi kopije."

"Hvala."

Jedan od njih još se jednom rukovao s Kvađrom. Drugi se - ne izmišljam - naklonio.

Zatim su nas ostavili same. Prišao sam videu i pritisnuo play. Snijeg je nestao. Kao i zvuk. Petljao sam po tipki za glasnoću na televizoru, ali naravno, nije bilo zvuka.

Snimka je bila crno-bijela. Na dnu ekrana bio je sat. Kamera je iz gornjeg kuta snimala blagajnu. Na njoj je radila mlada žena duge plave kose. Vrtjelo mi se od njezinih isprekidanih pokreta.

"Kako ćemo prepoznati tog Owena Enfielda?" upitao je Kvađro.

"Pretpostavljam da tražimo četrdesetogodišnjaka s vojničkom frizuroum."

Sad kad sam gledao, shvatio sam da bi taj zadatak mogao biti lakši nego što sam isprva mislio. Svi kupci bili su stariji i u golferskoj odjeći. Pitao sam se je li Stonepointe orijentiran uglavnom na umirovljenike. Zapamtio sam da moram to pitati Yvonne Sterno.

Ugledali smo ga u 3:08.15. Barem njegova leđa. Nosio je kratke hlače i košulju s kratkim rukavima. Nismo mu mogli vidjeti lice, no bio je kratko podšišan. Prošao je pokraj blagajne prema zadnjem redu polica. Čekali smo. U 3:09.24 naš potencijalni Owen Enfield pojavio se iza ugla i vraćao se prema plavuši za blagajnom. Nosio je dvije litre nečega što je izgledalo kao mlijeko i jedan kruh. Stavio sam ruku pokraj tipke za pauzu tako da mogu zaustaviti snimku da bolje vidim.

Ali nije bilo potrebe.

Kozja bradica mogla bi vas zavarati. Kao i kratko podrezana si jeda kosa. Da sam slučajno naišao na ovu snimku ili da sam prošao pokraj njega na prometnoj ulici, možda ne bih primijetio. No sada sam pažljivo gledao. Koncentrirao sam se. I znao sam.

Svejedno sam pritisnuo tipku za pauzu: 3:09.51.

Sve sumnje su nestale. Nepomično sam stajao. Nisam znao da li da

slavim ili plačem.

Okrenuo sam se prema Kvadru. Držao je pogled na meni umjesto na ekranu. Kimnuo sam mu, potvrđujući ono što je već pretpostavio.

Owen Enfield bio je moj brat, Ken.

Zazujao je interfon.

"Gospodine McGuane?" upitao je recepcionar, jedan od njegovih zaštitara.

"Da."

"Stigli su Joshua Ford i Ravmond Cromwel ."

Joshua Ford bio je partner u odvjetničkoj tvrtki Stanford, Cummings i Ford, tvrtki koja je zapošljavala više od tristo odvjetnika. Ravmond Cromwel po svoj je prilici bio niži činovnik, jedan od onih marljivih piskarala koji rade prekovremeno. Philip ih je obojicu promatrao na monitoru. Ford je bio krupan, visok metar i devedeset, teži od sto kila. Bio je na glasu kao žilav, agresivan, opak, i u skladu s tom reputacijom imao je izraz lica kao da neprestano nešto žvače, neku nevidljivu cigaru ili, da prostite, ljudsku nogu. Nasuprot njemu, Cromwel je bio mlad, nježan, njegovan i gladak. McGuane je bacio pogled prema Duhu. Duh se osmjehnuo i McGuane se ponovno naježio. Opet se zapitao koliko je pametno bilo uvući Asseltu u ovo. Naposljetku je odlučio da je u redu. I Duh je imao udjela u tome.

Osim toga, Duh je dobar u tome.

I dalje gledajući u Duhov jezivi osmijeh, McGuane je rekao: "Molim vas, neka gospodin Ford uđe sam. Pobrinite se da je gospodinu Cromwel u udobno u čekaonici."

"Da, gospodine McGuane."

McGuane je mozgao kako bi to izveo. Nije nikad odabirao nasilje iz čiste zabave, no nikad nije ni zazirao od njega. Nasilje je bilo sredjstvo kojim su se stvari privodile kraju. Duh je imao pravo kad mu je citirao ono sranje o ateistu u rovu. Ljudi su ništa više nego životinje, obični organizmi, malko složeniji od obične papučice. Umreš, nema te. Čista je megalomanija vjerovati da su ljudi nekako iznad smrti, da, za razliku od drugih stvorenja, imaju sposobnost nadići smrt. Dakako, u životu smo posebni, dominantni jer smo naj ači i najokrutniji. Vladari smo. No u smrti, vjerovati da smo na neki način posebni u Božjim očima, da ulizivanjem možemo zaraditi njegovu milost - pa, a da ne

zvući komunistički, takvo razmišljanje bogati koriste da bi kontrolirali siromašne od početka vladavine čovjeka.

Duh je krenuo prema vratima.

Za prednost se boriš kako god možeš. McGuane je često birao puteve koje su drugi smatrali tabuom. Na primjer, nisi smio ubiti agenta FBI-a, javnog tužitelja ili murjaka.

McGuane je ubijao i njih. Još jedan primjer - nisi smio napasti moćne ljude koji bi mogli stvoriti probleme i privući pozornost.

McGuane nije padao ni na to.

Kad je Joshua Ford otvorio vrata, Duh je bio spreman sa željeznom palicom. Bila je duga otprilike kao i palica za basebal i imala je jaku oprugu s pomoću koje je mogla snažno opaliti. Ako njome nekoga udarite po glavi, bilo kojom snagom, razbit će lubanju kao ljusku jajeta.

Joshua Ford je ušao bogataški razmetljivo. Nasmiješio se McGuaneu. "Gospodine McGuane."

McGuane je uzvratio smiješak. "Gospodine Ford."

Osjetivši nekoga zdesna, Ford se okrenuo prema Duhu, ruke ispružene za uobičajeno rukovanje. Duh nije obraćao pažnju na njegovu ispruženu ruku. Naciljao je metalnom šipkom prema cjevanici i silovito udario. Ford je jauknuo i pao na pod kao marioneta prerezanih konaca. Duh ga je ponovno udario, ovaj put u desno rame. Ford je osjetio kako mu je ruka obamrla. Duh je tresnuo palicom o prsni koš. Začulo se krckanje kostiju.

Ford se pokušao sklupčati.

McGuane je s drugog kraja sobe upitao: "Gdje je?" Joshua Ford je progutao slinu i zahroptao: "Tko?"

Velika greška. Duh je zamahnuo palicom prema njegovu gležnju. Ford je urlao.

McGuane se osvrnuo prema monitoru za videonadzor. Cromwel je bio udobno smješten u čekaonici. Neće ništa čuti. Kao ni itko drugi.

Duh je ponovno udario odvjetnika, u isto mjesto na gležnju. Čuo se hrskav zvuk, kao kad kotač kamiona prijeđe preko pивske boce. Ford je podigao ruku moleći za milost. Tijekom godina McGuane je naučio da je najbolje napasti prije ispitivanja. Većina ljudi suočenih s prijetnjom boli pokušat će izmisliti nešto da se izvuče. To posebno vrijedi za muškarce koji su naviknuti služiti se jezikom. Tražit će

razne perspektive, poluistine, uvjerljive laži. Pretpostavljaju da su racionalni pa takvi moraju biti i njihovi napadači.

Riječi se mogu upotrijebiti za uklanjanje opasnosti.

Treba im izbiti tu zabludu iz glave.

Bol i strah koji prate iznenadan fizički napad razorni su za psihi. Vaše rasuđivanje - vaša inteligencija, ako hoćete, evoluirani čovjek u vama - nestaje, propada. Ostavljeni ste s neandertalcem, primitivnim pravim "ja" koji zna samo izbjegavati bol.

Duh je pogledao McGuanea. McGuane je kimnuo. Duh se odmaknuo i pustio McGuanea da priđe bliže.

"Stao je u Vegasu", objasnio je McGuane. "To mu je bila velika greška. Posjetio je liječnika. Provjerili smo u obližnjim javnim govornicama je li bilo međugradskih poziva sat vremena prije i poslije njegova posjeta. Bio je samo jedan zanimljiv poziv. Vama, gospodine Ford. Nazvao je vas. A kako bih bio siguran, poslao sam jednog čovjeka da nadzire vaš ured. Jučer su vas posjetili federalci. Dakle, vidite, sve se slaže. Ken je morao imati odvjetnika. A sigurno je odabrao nekoga jakoga i nezavisnoga tko ni na koji način nije povezan sa mnom. To biste bili vi."

"Ali-" rekao je Joshua Ford.

McGuane je podigao ruku da ga zaustavi. Ford je poslušao i zatvorio usta. McGuane se odmaknuo, pogledao Duha i rekao: "Johne."

Duh je prišao i bez oklijevanja maznuo Forda po nadlaktici. Lakat se izokrenuo. Fordovo lice ostalo je bez još to malo preostale boje.

"Ako budete poricali ili se pravili da ne znate o čemu govorim", rekao je McGuane, "moj prijatelj će prestati s prijateljskim tapšanjem i početak će vam zadavati bol. Razumijete li?"

Fordu je trebalo nekoliko sekundi. Kad je napokon podigao glavu, McGuanea je iznenadila mirnoća njegova pogleda. Ford je pogledao Duha, a zatim McGuanea. "Idite k vragu", ispljunuo je Ford.

Duh je pogledao McGuanea. Podigao je obrvu, nasmiješio se i rekao: "Hrabro."

"Johne..."

No Duh se nije obazirao na njega. Opalio je željeznom palicom preko Fordova lica.

Začuo se mukao zvuk kad mu se glava trznula u stranu. Krv je

prsnula po sobi. Ford se srušio i nije se micao. Duh se pripremio za još jedan udarac u koljeno.

"Je li još pri svijesti?" pitao je McGuane.

Tada je duh zastao. Sagnuo se. "Pri svijesti," izvijestio je Duh, "ali disanje mu je isprekidano." Digao se. "Još jedan udarac i gospodin Ford mogao bi ići pajkiti."

McGuane se zamislio. "Gospodine Ford?" Ford je podigao pogled. "Gdje je?" ponovno je upitao McGuane. Ovaj put je Ford odmahnuo glavom.

McGuane je otišao do monitora. Okrenuo ga je tako da Joshua Ford može vidjeti ekran.

Cromwel je sjedio prekriženih nogu i pijuckao kavu.

Duh je pokazao prema monitoru. "Ima lijepe cipele. Jesu li Al en--Edmonds?"

Ford je pokušao sjesti. Stavio je ruke ispod sebe, pokušao se gurnuti, pao natrag.

"Koliko mu je godina?" upitao je McGuane. Ford nije odgovorio.

Duh je podigao palicu. "Pitao te--"

"Dvadeset devet."

"Oženjen?"

Fordjekimnuo.

"Djece?"

"Dva dječaka."

McGuane je još malo proučavao monitor. "U pravu si, Johne. Ima lijepe cipele." Okrenuo se prema Fordu. "Reci mi gdje je Ken, inače će umrijeti."

Duh je pažljivo spustio metalnu palicu. Gurnuo je ruku u džep i izvadio indijski štap za davljenje. Drška je bila od mahagonija. Bila je dugačka dvadeset centimetara, promjera pet centimetara, osmerokutnog oblika. Imala je duboke ureze da se lakše drži. Na svakom kraju bilo je isprepletano užje. Užje je izrađeno od konjske dlake.

"On nema nikakve veze s ovim", rekao je Ford.

"Pažljivo me poslušajte", rekao je McGuane. "Ovo ću reći samo jednom."

Ford je čekao.

"Mi nikad ne blefiramo", rekao je McGuane.

Duh se nasmiješio. McGuane je pričekao trenutak, pogleda uperena u Forda. Zatim je pritisnuo tipku za interfon. Recepcionist se javio.

"Da, gospodine McGuane."

"Dovedite gospodina Cromwel a ovamo."

"Da, gospodine."

Obojica su na monitoru gledala kako krupni zaštitar dolazi do vrata i maše Cromwel u.

Cromwel je spustio noge, odložio kavu, ustao, poravnao sako. Izišao je kroz vrata za zaštitarom. Ford se okrenuo prema McGuaneu. Pogledi su im se sreli.

"Vi ste glup čovjek", rekao je McGuane. Duh je ponovno stisnuo drvenu dršku i čekao.

Zaštitar je otvorio vrata. Raymond Cromwel ušao je sa spremnim osmijehom. Kad je vidio krv i svog šefa skvrčenog na podu, lice mu se ovjesilo kao da mu je netko pustio struju u mišiće. "Sto se-?"

Duh je stao iza Cromwel a i udario ga u obje noge. Cromwel je jauknuo i pao na koljena.

Duhovi pokreti bili su uvježbani, elegantni bez muke, kao nekakav groteskni balet.

Uže je palo preko mladićeve glave. Kad je potpuno okružilo vrat, Duh ga je naglo potegnuo dok je istodobno stavio koljeno na Cromwel ovu kralježnicu. Uže se snažno stegnulo oko Cromwel ove glatke kože. Duh je zavrnuo dršku, uspješno mu prekinuvši dotok krvi u mozak. Cromwel je iskobečio oči. Rukama je grebao po užetu. Duh je čvrsto držao.

"Dosta!" viknuo je Ford. "Reći ću vam!" No nije bilo odgovora.

Duh je držao pogled na žrtvi. Cromwel ovo lice imalo je stravičnu nijansu ljubičaste.

"Rekao sam-" Ford se brzo okrenuo prema McGuaneu. McGuane je mirno stajao prekrivenih ruku. On i Ford ukrstili su poglede. Tihi zvuči užasnog grgljanja Cromwel ova otpora odzvanjali su tišinom.

"Molim vas", šapnuo je Ford.

No McGuane je odmahnuo glavom i ponovio raniju izjavu: "Nikad ne blefiramo." Duh je još jednom zavrnuo dršku i čvrsto je držao.

Morao sam reći ocu za videokasetu.

Kvadro me odvezao do autobusne stanice blizu Meadowlandsa. Nisam imao pojma što da poduzmem u vezi s onim što sam upravo vidio. Negdje na autocesti New Jersey, dok sam zurio van u oronula industrijska postrojenja, mozak mi se prebacio na autopilot. To je bio jedini način da nastavim dalje.

Ken je stvarno živ.

Vidio sam dokaz. Živio je u Novom Meksiku pod imenom Owen Enfield. Dio mene bio je ushićen. Postojala je šansa za iskupljenje, šansa da opet budem s bratom, šansa da se - jedva se usudim pomisliti - sve ispravi.

Ali onda sam se sjetio Sheile.

Njezini otisci nađeni su u kući moga brata, zajedno s dva mrtva tijela. Kako se Sheila uklapala u to? Nisam imao pojma - ili se možda jednostavno nisam htio suočiti s onim što je očigledno. Izdala me - kad mi je mozak funkcionirao, jedini scenariji koji su mi padali na pamet uključivali su neku vrstu izdaje - budem li predugo razmišljao o tome, ako si zaista dopustim da se izgubim u običnim uspomenuama - kako bi se sklupčala kad smo razgovarali na kauču, kako bi popravljala kosu kao da stoji ispod vodopada, kako je mirisala u onom frotirnom ogrtaču kad bi se istuširala, kako je nosila moje prevelike majice u jesenskim večerima, kako mi je pjevušila na uho dok smo plesali, kako mi je znala zaustaviti dah jednim pogledom s drugog kraja sobe - da je sve to samo nekakva dobro razrađena laž...

Autopilot.

I dalje sam tražio nekakvo logično objašnjenje. Brat i djevojka su me oboje ostavili bez upozorenja, nestali bez pozdrava. Znao sam da ništa od toga nikad neću moći ostaviti za sobom dok ne saznam istinu. Kvadro me na početku upozorio na to, da mi se možda neće svidjeti to što ću otkriti, no na kraju krajeva, možda mi je to i potrebno. Možda sam napokon ja na redu da budem hrabar. Možda ću ovaj put ja spasiti Kena, a ne obrnuto.

Dakle, usredotočit ću se na sljedeće: Ken je živ. Nevin je - ako sam nekad podsvjesno i gajio nekakve sumnje, Pistilo ih je uklonio. Mogao bih ga vidjeti i ponovno biti s njim.

Mogao bih - ne znam - osvetiti prošlost, omogućiti majci da počiva u miru, nešto bih mogao.

Danas, na posljednji dan našeg službenog žalovanja, otac nije bio kod kuće. Teta Selma je bila u kuhinji. Rekla mi je da je otišao u šetnju. Nosila je pregaču. Pitao sam se odakle joj. Nismo ih imali, u to sam bio siguran. Je li ju Selma donijela sa sobom? Izgledala je kao da uvijek nosi pregaču, čak i kad je nema, ako razumijete što hoću reći. Gledao sam je kako odmjerenim pokretima čisti sudoper. Selma, Sunnva sestra, radila je mirno i usredotočeno. Uvijek sam je uzimao zdravo za gotovo. Kao i svi drugi, pretpostavljam.

Selma je jednostavno bila... tu. Bila je jedna od onih ljudi koji žive povučeno, kao da se boji privući pozornost sudbine. Ona i tetak Murrav nisu imali djece. Nisam znao zašto, iako sam jednom slučajno čuo roditelje kako razgovaraju o mrtvorodencetu. Stajao sam i gledao je, kao da je vidim prvi put, jednostavno gledao još jedno ljudsko biće koje se svaki dan trudi činiti ono što je ispravno. "Hvala", rekao sam joj. Selma jekimnula.

Htio sam joj reći da je volim i cijenim i da želim, posebno sad kad nema mame, da budemo bliskiji, da znam da bi mama to htjela. No nisam mogao. Umjesto toga sam je zagrlio. Selma se prvo ukočila, zatečena mojim naglim pokazivanjem osjećaja, no potom se opustila.

"Bit će sve u redu", rekla mi je.

Znao sam očevu omiljenu rutu za šetnju. Prešao sam Coddington Terrace, pažljivo izbjegavajući kuću Milerovih. Znao sam da je i otac učinio isto. Promijenio je rutu prije mnogo godina. Presijekao sam put kroz dvorište Jaratovih i Arnavovih, a zatim pošao stazom koja je prelazila Meadowbrook prema igralištima Dječje lige. Igrališta su bila prazna, sezona gotova, a moj otac je sjedio sam na vrhu metalnih tribina. Sjetio sam se kako je volio biti trener i koliko je volio onu bijelu majicu sa zelenim tri četvrt rukavima i natpisom Senators na prsima i zelenu šiltericu sa slovom S. Volio je sjediti na klupi za igrače.

Ruke bi mu opuštene visjele s prasne ograde, a na pazusima bi mu se stvarale mrlje znoja. Stavio bi desnu nogu na prvu metalnu stubu, lijevu na beton, i jednim glatkim potezom skinuo bi kapu, obrisao

rukom čelo i vratio kapu na mjesto. Lice mu je sjalo tih kasnoproljetnih večeri, pogotovo kad bi Ken igrao. Bio je trener zajedno s gospodinom Bertilom i gospodinom Horowitzem, svoja dva najbolja prijatelja, kompanjona za pivo.

Obojica su umrli od srčanog udara prije svoje šezdesete. Dok sam sjedao pokraj njega, znao sam da još može čuti onaj pljesak i stalno zadirkivanje i osjetiti slatki miris zemljanog terena Dječje lige.

Pogledao me i nasmiješio se. "Sjećaš se one godine kad je tvoja mama sudila?"

"Slabo, mislim. Koliko mi je bilo godina?"

"Aha, tako nekako." Odmahnuo je glavom, još nasmijan, izgubljen u sjećanju. "To je bilo na vrhuncu mamine feminističke faze. Nosila je one majice s geslima "Ženino mjesto je u kući i Senatu" i slično. Imaj na umu da je to bilo nekoliko godina prije nego što je djevojčicama dopušteno da igraju u Dječjoj ligi, dobro? U to vrijeme tvoja mama je saznala da nema ženskih sudaca. Pogledala je u knjigu s pravilima i vidjela da to nigdje nije zabranjeno."

"Pa se prijavila za suđenje?"

"Da."

"I?"

"Pa, stariji dužnosnici su digli graju, ali pravila su bila pravila. Dopustili su joj da sudi. No bilo je nekoliko problema."

"Na primjer?"

"Na primjer, to da ti je mama najgora sutkinja na svijetu." Tata se ponovno nasmiješio.

Taj osmijeh rijetko sam viđao u posljednje vrijeme, osmijeh tako duboko ukorijenjen u prošlosti da sam osjetio bol. "Jedva da je znala pravila. Znaš da joj je vid bio grozan."

Sjećam se da je na prvoj utakmici digla palac i viknula 'Može'. Kad god bi nešto dosudila, izvela bi te neke poteze, kao nešto što je koreografirao Bob Fosse."

Obojica smo se smijuckali i gotovo sam ga mogao zamisliti kako je promatra, maše joj da bude manje teatralna, napola mu je neugodno, a napola drago. "Zar treneri nisu poludjeli?"

"Naravno, ali znaš li što je učinila liga?"

Odmahnuo sam glavom.

"Stavili su je u par s Harvevjem Newhouseom. Sjećaš ga se?"

"Njegov sin je išao sa mnom u razred. Bio je profesionalni nogometaš, zar ne?"

"Igrao je za Ramse, da. Ofenzivni obrambeni. Harvev je imao sigurno sto pedeset kila.

On je preuzeo bazu, a mama polje i kad god bi neki trener izmakao kontroli, Harvev bi se samo zabaljio u njega i ovaj bi ponovno sjeo."

Ponovno smo se smijuckali, a zatim lagano utonuli u tišinu. Obojica smo se pitali kako se takav duh mogao ugasiti, čak i prije naleta bolesti. Napokon se okrenuo i pogledao me.

Raširio je oči kad je ugledao masnice.

"Što ti se to dogodilo?"

"Dobro sam", rekao sam.

"Jesi li se potukao?"

"U redu je, stvarno. Moram s tobom razgovarati o nečemu."

Šutio je. Pitaو sam se kako da počnem, ali tata se pobrinuo za to.

"Pokaži mi", rekao je.

Pogledao sam ga.

"Jutros je nazvala tvoja sestra. Rekla mijе za sliku."

Još sam je imao sa sobom. Izvadio sam je. Uzeo ju je u dlan, kao da se boji da je ne zdrobi. Pogledao je i rekao: "Bože moj." Oči su mu se zasjajile.

"Nisi znao?" rekao sam.

"Ne." ponovno je pogledao fotografiju. "Tvoja majka nikad ništa nije govorila, sve do, znaš." Vidio sam promjenu na njegovu licu.

Njegova žena, njegova životna partnerica tajila je to od njega i to je boljelo.

"Ima još nešto", rekao sam. Okrenuo se prema meni.

"Ken je živio u Novom Meksiku." Ukratko sam mu ispričao što sam saznao. Tata je tiho i mirno slušao, kao da stoički prihvaća sudbinu.

Kad sam završio, tata je rekao: "Koliko dugo je tamo živio?"

"Tek nekoliko mjeseci.

Zašto?"

"Mama je rekla da se vraća. Rekla je da će se vratiti kad dokaže da je nevin."

Sjedili smo u tišini. Pustio sam misli da vrludaju. Recimo, razmišljao sam, da je bilo otprilike ovako: Prije jedanaest godina, Kenu je bilo namješteno. Pobjegao je i živio izvan zemlje - skrivajući

se ili tako nešto, baš kao što su izvijestili mediji. Prošle su godine.

Vratio se kući.

Zašto?

Zato da, kao što je rekla moja majka, dokaže svoju nevinost? To je imalo smisla, pretpostavljam, ali zašto sad? Nisam znao, no što god da je razlog, Ken se doista vratio - i to mu se obilo o glavu. Netko je saznao.

Tko?

Činilo se jasnim: onaj tko je ubio Julie. Ta osoba, bio to on ili ona, trebala bi ušutkati Kena. I što onda? Nisam znao. Bilo je još dijelova koji mi nedostaju.

"Tata?"

"Da."

"Jesi li ikad pomišljao da je Ken živ?"

Trebalo mu je vremena za odgovor. "Lakše je bilo misliti da je mrtav."

"To nije odgovor."

Pogled mu je ponovno počeo lutati. "Ken te jako volio, Wile."

Pustio sam te riječi da odjekuju.

"Ali nije bio sasvim dobar."

"Znam", rekao sam.

Pričekao je. "Kadje Julie ubijena," rekao je otac, "Kenjevećbio u nevolji."

"Kako to misliš?"

"Došao je kući sakriti se."

"Od čega?"

"Ne znam."

Razmišljao sam. Opet sam se sjetio da ga nije bilo kod kuće barem dvije godine i da je djelovao nervozno, čak i kad me pitao za Julie. Samo što nisam znao što sve to znači.

"Sjećaš se Philipa McGuanea?" pitao je tata.

Kimnuo sam. Kenov stari prijatelj iz srednje škole, "vođa razreda" za kojeg se sad govorilo da je povezan s mafijom. "Čuo sam da se preselio u staru kuću Bonannovih."

"Da."

Za moga djetinjstva, Bonannovi, slavni stari mafijaši, živjeli su na najvećem imanju u Livingstonu, onom s velikom željeznom ogradom i

prilazom koji su čuvala dva kamena lava. Glasine - kao što možete i pretpostaviti, predgrađe obiluje glasinama - kažu da su na imanju pokopana tijela i da ograda može ubiti strujom i ako se neki klinac pokuša ušuljati kroz šumu sa stražnje strane, dobit će metak u glavu. Sumnjam da je ijedna od tih priča istinita, no policija je konačno uhitila starog Bonanna kad mu je bila devedeset jedna godina.

"I što je s njim?" upitao sam.

"Ken je bio povezan s McGuaneom."

"Kako?"

"To je sve što znam."

Sjetio sam se Duha. "Je li bio umiješan i John Asselta?"

Otac se ukočio. Vidio sam mu strah u očima. "Zašto me to pitaš?"

"Njih trojica su bili prijatelji u srednjoj školi", počeo sam - a zatim sam odlučio ići do kraja.

"Vidio sam ga nedavno."

"Asseltu?"

"Da."

Glas mu je bio tih. "Vratio se?"

Kimnuo sam.

Tata je zatvorio oči.

"Stoje?"

"On je opasan", rekao je otac.

"Znam."

Prstom je pokazao moje lice. "On je to napravio?"

Dobro pitanje, pomislio sam. "Da, bar djelomično."

"Djelomično?"

"Duga priča, tata." Ponovno je zatvorio oči. Kad ih je otvorio, stavio je ruke na bedra i ustao. "Idemo kući", rekao je.

Htio sam ga još nešto pitati, no znao sam da sad nije vrijeme. Slijedio sam ga. Tata se mučio silazeći po klimavim stubama tribina. Pružio sam mu ruku. Odbio je. Kad smo obojica došli do šljunka, krenuli smo prema stazi. A tamo je, strpljivo se smiješeći s rukama u džepovima, stajao Duh.

Na trenutak sam pomislio da mi se pričinilo, kao da je naš razgovor o njemu prizvao to grozno priviđenje. No začuo sam očev dubok udisaj. A potom sam čuo onaj glas.

"Ah, nije li to dirljivo?" rekao je Duh.

Otac je stao ispred mene kao da me pokušava zaštititi. "Što hoćeš?" povikao je.

No Duh se nasmijao. "Bravo, sinko, kad sam ja primio prve prave udarce", rekao je, rugajući se, "trebalo je više od nekoliko flastera da se oporavim."

Bili smo prikovani za zemlju. Duh je pogledao u nebo, zatvorio oči i duboko udahnuo.

"Ah, Dječja liga." Pogledao je mog oca. "Sjećate se ono kad se moj stari pojavio na utakmici, gospodine Klein?"

Otac nije odgovarao.

"Bio je to velik trenutak, Wile. Stvarno. Klasika. Moj dragi tata bio je tako pijan da se popisao odmah kod bara. Možeš li to zamisliti? Mislio sam da će gospođa Tansmore doživjeti infarkt." Srdačno se nasmijao i taj zvuk me probadao dok je odjekivao. Kad je smijeh utihnuo, dodao je: "Dobra vremena, žarne?"

"Što hoćeš?" ponovio je moj otac.

No Duh je bio u svom elementu. Nije se dao smesti. "Recite, gospodine Klein, sjećate li se kad ste vodili onu all-star momčad u državnom finalu?"

"Sjećam se", rekao je otac.

"Ken i ja smo bili, koji, četvrti razred, je li?"

Otac ovaj put nije ništa rekao.

"Oh, čekajte", ispalio je Duh. Osmijeh mu je nestao s lica. "Zamalo sam zaboravio.

Propustio sam tu godinu, zar ne? A i sljedeću. Zatvorska kazna, zar ne znate."

"Nikad nisi bio u zatvoru", rekao je otac.

"Istina, istina, potpuno ste u pravu, gospodine Klein. Bio sam" -Duh je prstima napravio znakove navodnika - "na liječenju. Znaš što to znači, Wil ie? Zatvore dijete s najgorim luđacima koji su ikad hodali Zemljom kako bi se popravilo. Moj prvi cimer, zvao se Timmy, bio je piroman. U nježnoj dobi od trinaest godina Timmy je ubio svoje roditelje tako da ih je zapalio. Jedne noći je ukrao kutiju šibica od pijanog bolničara i zapalio moj krevet. Poslali su me u bolničko krilo na tri tjedna. Htio sam sam sebe zapaliti da se ne bih morao vratiti."

Neki auto je prošao Ulicom Meadowbrook. Vidio sam malog dječaka straga, visoko uzdignutog u dječjoj sjedalici. Nije bilo vjetra.

Stabla su bila i previše mirna.

"To je bilo prije mnogo vremena", tiho je rekao moj otac.

Duh je zaškiljio kao da jako pažljivo važe očeve riječi. Napokon je kimnuo i rekao: "Da, da, bilo je. I tu ste u pravu, gospodine Klein. A, najprije, i nije da sam imao sretan obiteljski život. Hoću reći, kakve sam uopće mogućnosti imao? Na to što mi se dogodilo gotovo da možete gledati kao na blagoslov: Liječenje umjesto života s ocem koji me tukao."

Tada sam shvatio da govori o ubojstvu Daniela Skinnera, nasilnika koji je proboden kuhinjskim nožem. No ono što me zaprepastilo, što me pokolebalo, bila je sličnost njegove priče s pričama klinaca kojima pomažemo u Covenant Houseu - nasilje u obitelji, kriminal u ranoj dobi, neki oblik psihoze. Pokušao sam promatrati Duha na taj način, kao da je tek jedan od mojih klinaca. Ali takva slika nije se mogla dugo održati. Više nije bio klinac. Ne znam gdje je granica, u kojoj dobi od klinaca koji trebaju pomoć postaju izrodi koje treba zatvoriti, ni je li to uopće fer.

"Hej, Wil ie?"

Duh mijе tada pokušao uhvatiti pogled, no moj otac me štitiо čak i od njegova pogleda.

Stavio sam mu ruku na rame da mu dam do znanja da se mogu nositi s tim.

"Što?" rekao sam.

"Ti znaš da sam ponovno završio" - opet navodnici s prstima "na liječenju, zar ne?"

"Da", rekao sam.

"Bio sam četvrti razred. Ti si bio drugi."

"Sjećam se."

"Cijelo vrijeme dok sam bio tamo imao sam samo jedan posjet. Znaštkojetobio?"

Kimnuo sam. Odgovor je bio - Julie.

"Ironično, nije li?"

"Jesi li je ubio?" upitao sam.

"Samo je jedan od nas ovdje kriv."

Otac je ponovno stao između nas. "Dosta je bilo", rekao je.

Stao sam u stranu. "Što želiš reći?"

"Ti, Wil ie. Mislim na tebe."

Bio sam zbunjen. "Molim?"

"Dostaje bilo", ponovio je otac.

"Trebao si se boriti za nju", nastavio je Duh. "Trebao si je zaštititi."

Te riječi, iako su došle od ovog luđaka, probole su mi srce kao šiljak za led.

"Zašto si ovdje?" pitao je otac.

"Želite istinu, gospodine Klein? Ne znam ni sam."

"Pusti moju obitelj na miru. Ako nekoga želiš, uzmi mene."

"Ne, gospodine, ne želim vas." Promatrao je mog oca i osjetio sam neku hladnoću duboko u želucu. "Mislim da ste mi draži ovakvi kakvi jeste."

Duh je lagano mahnuo u znak pozdrava i otišao prema drveću. Gledali smo kako ulazi dublje u šikaru i gubi se, sve dok nije iščeznuo, u skladu sa svojim nadimkom. Stajali smo još minutu-dvije. Čuo sam očevo disanje, muklo i slabo, kao da dolazi iz duboke spilje.

"Tata?"

Ali već je krenuo prema stazi. "Idemo kući, Wile."

Otac nije htio razgovarati. Kad smo se vratili kući, krenuo je u svoju spavaću sobu, sobu koju je dijelio s majkom gotovo četrdeset godina, i zatvorio vrata. Toliko se toga nakupilo u meni. Pokušao sam posložiti stvari, ali bilo ih je previše. Mozak samo što mi nije pregorio. A još uvijek nisam znao dovoljno. Barem ne još. Morao sam saznati više.

Sheila.

Postojala je još jedna osoba koja bi mogla baciti nešto svjetla na zagonetku koja je bila ljubav mog života. Zato sam se ispričao, pozdravio i krenuo natrag prema gradu. Skočio sam u podzemnu i otišao u Bronx. Nebo se počelo mračiti i četvrt je bila gadna, ali me jednom za promjenu nije bilo nimalo strah.

Dok još nisam ni pokucao, vrata su se odškrinula, a lanac je bio na mjestu. "Spava", rekla je Tanya.

"Želim razgovarati s tobom", rekao sam.

"Nemam ti ništa reći."

"Vidio sam te na pogrebu."

"Odlazi."

"Molim te", rekao sam. "Važno je."

Tanya je uzdahnula i maknula lanac. Uvukao sam se unutra. U kutu je bila upaljena mutna svjetiljka, koja je bacala najslabije moguće svjetlo. Dok sam pustio da mi pogled luta po tom krajnje depresivnom mjestu, pitao sam se nije li ovdje i Tanya zarobljenica isto koliko i Louis Castman. Okrenuo sam se prema njoj. Povukla se kao da moj pogled može opeci čovjeka.

"Koliko ga dugo namjeravaš držati ovdje?" upitao sam. "Ja ne planiram", odgovorila je.

Tanya mi nije ponudila da sjednem. Oboje smo samo stajali, okrenuti jedno prema drugome. Prekrižila je ruke i čekala.

"Zašto si došla na pogreb?" upitao sam.

"Htjela sam joj iskazati poštovanje."

"Poznavala si Sheilu?"

"Da."

"Bile ste prijateljice?"

Tanya se možda nasmiješila. Lice joj je bilo tako unakaženo, s toliko mnogo nepravilnih ožiljaka koji su se protezali i oko usta, da nisam bio siguran. "Ni približno."

"Zašto si onda došla?"

Nakrivila je glavu u stranu. "Želiš čuti nešto čudno?"

Nisam bio siguran kako odgovoriti pa sam samo kimnuo.

"To je bilo prvi put u šesnaest mjeseci da sam izašla iz ovog stana."

Ni na ovo nisam bio siguran kako bih odgovorio pa sam se odlučio za: "Drago mi je što si došla."

Tanya me sumnjičavo pogledala. U sobi je bilo tiho, osim njezina disanja. Nisam znao kakav je zdravstveni problem imala, je li to povezano s brutalnim mučenjem ili nije, no svaki udisaj zvučao je kao da joj je grlo uska slamka s nekoliko zaglavljenih kapi tekućine.

"Molim te, reci mi zašto si došla."

"Već sam ti rekla. Htjela sam joj iskazati poštovanje." Zastala je. "I mislila sam da bih mogla pomoći."

"Pomoći?"

Pogledala je vrata koja su vodila u sobu Louisa Castmana. Slijedio sam njezin pogled.

"Rekao mi je zašto si došao ovamo. Pomislila sam da bih mogla popuniti još neke rupe."

"Što je rekao?"

"Da si zaljubljen u Sheilu." Tanya se približila svjetiljci. Bilo je teško ne odvratiti pogled.

Napokon je sjela i rukom mi pokazala da učinim isto. "Je li to istina?"

"Da."

"Jesi li je ti ubio?"

Pitanje me zaprepastilo. "Ne."

Nije djelovala uvjerenom.

"Ne razumijem", rekao sam. "Došla si pomoći?"

"Da."

"Zašto si onda pobjegla?"

"Nisi shvatio?"

Odmahnuo sam glavom.

Sjela je - zapravo, više se srušila - na stolac. Ruke su joj pale u krilo i počela se ljuljati naprijed-natrag.

"Tanya?"

"Čula sam tvoje ime", rekla je.

"Molim?"

"Pitao si zašto sam pobjegla." Prestala se ljuljati. "Zato što sam čula tvoje ime."

"Ne shvaćam."

Ponovno je pogledala vrata. "Louis nije znao tko si. Nisam ni ja - sve dok nisam čula tvoje ime na pogrebu, kad je Kvadro držao govor. Ti si Wil Klein."

"Da."

"I" - glas joj je postao tiši, tako tih da sam se morao nagnuti da je čujem - "ti si Kenov brat."

Tišina.

"Poznavala si mog brata?"

"Upoznali smo se. Davno."

"Kako?"

"Preko Sheile." Ispravila je leđa i pogledala me. Čudno. Kažu da su oči prozori duše. To je glupost. Tanvine oči bile su normalne. Nisam vidio ožiljke u njima, nikakve tragove povrede, nikakav odraz njezine povijesti ili njezinih muka. "Louis ti je ispričao o poznatom gangsteru koji se spetljao sa Sheilom."

"Da."

"To je bio tvoj brat."

Odmahnuo sam glavom. Htio sam negodovati, no zaustavio sam se kad sam vidio da kani još nešto reći. "Sheila se nikad nije uklopila u ovaj način života. Bila je preambiciozna. Ona i Ken su se pronašli. Pomogao joj je da se ubaci na otmjeno sveučilište u Connecticutu, više zato da prodaje drogu nego iz nekih drugih razloga. Ovdje vidiš tipove kako se kolju za mjesto na uglu ulice. No otmjena škola za bogatašice, ako se u nju uspješ ubaciti i preuzeti kontrolu, onda možeš lako zaraditi."

"I hoćeš reći da je to namjestio moj brat?"

Ponovno se počela ljuljati. "Ozbiljno kažeš da nisi znao?"

"Da."

"Mislila sam-" Zastala je.

"Što?"

Odmahnula je glavom. "Ne znam što sam mislila."

"Molim te", rekao sam.

"Čudno je sve to. Prvo Sheila s tvojim bratom. Sad pak iskrsne s tobom. A ti se ponašaš kao da ne znaš ništa o tome."

Opet nisam znao kako reagirati. "I što se dogodilo sa Sheilom?"

"Ti bi trebao znati bolje od mene."

"Ne, mislim tada ranije. Kad je bila na tom sveučilištu."

"Nikad je više nisam vidjela nakon što nas je napustila. Nekoliko puta me nazvala, to je sve. Ali i to je prestalo. No Ken je bio loš. Ti i Kvaldro djelovali ste u redu. Kao da je našla nešto dobro. Ali onda kad sam čula tvoje ime..." Slegnula je ramenima da odagna tu pomisao.

"Znači li ti što ime Carly?" upitao sam.

"Ne. Bi li trebalo?"

"Jesi li znala da Sheila ima kćer?"

Tu se Tanya ponovno počela ljuljati. Glas joj je bio bolan. "O, Bože."

"Znala si?"

Snažno je odmahnula glavom. "Ne."

Odmah sam prosljedio. "Znaš li Philipa McGuanea?"

Još uvijek je odmahivala glavom. "Ne."

"A Johna Asseltu? Ili Julie Miler?"

"Ne", brzo je rekla. "Ne znam nikoga od tih ljudi." Ustala je i okrenula se od mene.

"Nadala sam se da je pobjegla."

"I jest", rekao sam. "Nakratko."

Ramena su joj se spustila. Činilo se da još teže diše. "Trebalo je završiti bolje za nju."

Tanya je zatim krenula prema vratima. Nisam pošao za njom. Osvrnuo sam se prema sobi Louisa Castmana. Opet sam pomislio da su ovdje dva zarobljenika. Tanya je zastala. Mogao sam osjetiti njezin pogled na sebi. Okrenuo sam se.

"Postoje operacije", rekao sam joj. "Kvaldro ima veza. Možemo pomoći."

"Ne, hvala."

"Ne možeš vječno živjeti od osvete."

Pokušala se nasmiješiti. "Misliš da se radi o tome?" Pokazala je

prstom na svoje unakaženo lice. "Misliš da ga držim ovdje zbog ovoga?"

Ponovno sam bio zbunjen. Tanya je odmahнула glavom. "Rekao ti je kako je pridobio Sheilu?"

Kimnuo sam.

"Pripisuje sebi sve zasluge. Priča o svojoj elegantnoj odjeći i ugladenom govoru. No većina djevojaka, čak i one tek izišle iz autobusa, boje se otići same s muškarcem.

Dakle, vidiš, ono što je prevagnulo je to da je Louis imao partnera. Ženu. Da pomogne dovršiti posao. Da uljulja djevojke u osjećaj sigurnosti."

Čekala je. Oči su joj bile suhe. Duboko u sebi osjetio sam jezu koja se proširila. Tanya je otišla do vrata. Otvorila mi ih je. Otišao sam i nikada se nisam vratio.

43

Imao sam dvije poruke na telefonskoj sekretarici. Prva je bila od Sheiline majke, Edne Rogers. Glas joj je bio ukočen i bezličan. Pogreb će biti za dva dana, izjavila je, u kapelici u Masonu, u Idahu. Gospođa Rogers dala mi je termine, adrese i upute kako ću doći iz Boisea. Sačuvao sam poruku.

Druga je bila od Yvonne Sterno. Rekla je da je hitno nazovem. Zvučala je kao da jedva suzdržava uzbuđenje. To me uznemirilo. Pitao sam se je li saznala pravi identitet Owena Enfielda - i ako jest, hoće li to biti nešto pozitivno ili negativno?

Yvonne se odmah javila.

"Što ima?" upitao sam.

"Imam nešto veliko, Wile."

"Slušam."

"To smo već trebali shvatiti."

"Što to?"

"Posložiti komadiće. Tip s pseudonimom. Veliko zanimanje FBI-a. Sva ta tajnovitost.

Mala zajednica na mirnom području. Slijediš me?"

"Zapravo i ne."

"Cripco je ključ", nastavila je. "Kao što sam rekla, to je tvrtka koja služi kao paravan.

Raspitala sam se kod nekoliko izvora. Zapravo, uopće se previše ne trude sakriti ih.

Zaštita im baš nije dobra. Vjerojatno misle, ako netko opazi tipa, ili zna ili ne zna. Neće puno istraživati."

"Yvonne?" rekao sam.

"Što?"

"Nemam pojma o čemu govoriš."

"Cripco, tvrtka koja je zakupila kuću i auto, vodi do ureda okružnog šefa policije."

Opet sam osjetio vrtoglavicu. Ignorirao sam je i iz mračne, mutne izmaglice na površinu je isplivala jasna nada. "Čekaj malo", rekao sam.

"Želiš reći da je Owen Enfield tajni agent?"

"Ne, ne mislim tako. Hoću reći, što bi istraživao u Stonepointeu - zar to kako netko vara u remiju?"

"Što onda?"

"Okružna policija - ne FBI - vodi program za zaštitu svjedoka."

Nova zbunjenost. "Znači, misliš da je Owen Enfield...?"

"Da ga je ovdje skrivala vlada, aha. Dali su mu novi identitet. Ključ je u tome što se, kao što sam već rekla, ne trude previše oko pozadine. Puno ljudi to ne zna. Vraga, ponekad čak znaju biti i glupi. Moj izvor u novinama pričao mi je o tom nekom crnom dileru iz Baltimorea kojeg su strpali u bijelo predgrađe Chicaga. Totalni zajeb. To nije slučaj ovdje, no ako, recimo, Gottiji traže Sammvja Bika, ili bi ga prepoznali ili ne bi. Ne bi se gnjavili s daljnjom istragom. Razumiješ što hoću reći?"

"Mislim da mi nije jasno."

"Dakle, ja na to ovako gledam - taj Owen Enfield bio je težak slučaj. Većina tipova u programu zaštite su takvi. Dakle, on je u programu i iz nekog razloga ubije ona dva tipa i pobjegne. FBI ne želi da se to pročuje. Zamisli koja bi to bila sramota - vlasti sklope dogovor s nekim tipom i on počne na veliko ubijati? Ne bi dobro izgledalo u medijima, znaš na što mislim?"

Nisam ništa rekao.

"Da."

Stanka. "Uz mene si, zar ne?"

Razmišljao sam što bi trebalo učiniti.

"Hajde", rekla je. "Ti meni, ja tebi, sjećaš se? Ja dam, ti daš."

Ne znam što bih bio rekao - da sam joj rekao kako su moj brat i Owen Enfield jedna te ista osoba, da sam odlučio da je to bolje otkriti nego držati u tajnosti - ali odluka više nije bila moja. Čuo sam neki zvuk i linija je prekinuta.

Na vratima se začulo snažno kucanje. "FBI. Otvorite odmah."

Prepoznao sam glas. Pripadao je Claudiji Fisher. Primio sam kvaku, okrenuo je i umalo završio pregažen. Fisherova je upala unutra s izvučenim pištoljem. Rekla mi je da podignem ruke u zrak. S njom je bio njezin partner, Darryl Wilcox. Oboje su izgledali blijedo, umorno, možda čak i uplašeno.

"Što je sad ovo?" rekao sam.

"Ruke uvis, smjesta!"

Učinio sam što je tražila. Izvadila je lisice, a zatim, kao da je bolje promislila, zastala. Glas joj je odjednom postao tih. "Poći ćete s nama bez otpora?" upitala je.

Kimnuo sam. "Onda hajde, idemo."

Nisam se prepirao. Nisam ih izazivao, zahtijevao telefonski poziv ili tako nešto. Nisam ih čak ni pitao kamo idemo. Takvi prigovori u ovom osjetljivom trenutku bili bi, znao sam, ili suvišni ili štetni.

Pistilo me bio upozorio da se ne petljam. Otišao je tako daleko da me je uhitio zbog zločina koji nisam počinio. Obećao je da će mi smjestiti ako bude trebalo. A ja nisam odustao. Pitao sam se otkud sam izvukao tu novopronađenu hrabrost i shvatio sam da se radi jednostavno o tome da nemam više što izgubiti. Možda je hrabrost uvijek takva - prelazak one crte kad čovjek više ni za što ne mari. Sheila i moja majka bile su mrtve.

Izgubio sam brata. Satjeraš čovjeka u škripac, čak i ovako slaba, i vidiš kako se probudi životinja.

Stali smo kod niza kuća u Fair Lawnu, u New Jersevju. Kamo god sam pogledao, vidio sam isto: uredni travnjaci, prenatrpane cvjetne gredice, zahrđao nekad bijeli vrtni namještaj, gumene cijevi koje gmižu po travi pričvršćene za prskalice koje su se vrtjele u lijenoj izmaglici. Prišli smo kući nimalo drugačijoj od ostalih. Fisherova je pokušala otvoriti vrata. Nisu bila zaključana. Uveli su me kroz sobu s ružičastom foteljom i televizorom. Na vrhu ormarića za televizor bile su fotografije dvojice dječaka. Bile su kronološki posložene, počinjući s dvjema bebama. Na posljednjoj, dječaci, obojica tinejdžeri, bili su svečano odjeveni i obojica su ljubili obraze žene za koju sam pretpostavio da im je majka.

Kuhinja je imala dvokrilna vrata. Pistilo je sjedio za drvenim stolom s ledenim čajem.

Žena s fotografije, vjerojatno majka, stajala je pokraj sudopera. Fisherova i Wilcox su se pokupili. Ja sam ostao stajati.

"Postavili ste mi iovca" na telefon", rekao sam.

Pistilo je odmahnuo glavom. "'Lovac' samo javlja odakle dolazi poziv. Mi smo se poslužili uređajem za prisluškivanje razgovora. I tek toliko da bude jasno, imamo sudski nalog."

"Što želite od mene?" upitao sam ga.

"Isto što želim već jedanaest godina", rekao je. "Vašeg brata."

Žena pokraj sudopera otvorila je slavinu. Isprala je jednu čašu. Na hladnjaku je pričvršćeno magnetima stajalo još fotografija, neke s tom ženom, neke s Pistilom i ostalom djecom, ali opet većina s ona dva dječaka. Ove su bile novije i svakodnevnije - na obali, u vrtu, takve stvari.

"Maria?" rekao je Pistilo.

Žena je zatvorila vodu i okrenula se prema njemu.

"Maria, ovo je Wil Klein. Wile, Maria."

Žena je - pretpostavljao sam da je to Pistilova supruga - obrisala ruke o kuhinjsku krpu.

Imala je čvrst stisak.

"Drago mi je", rekla je malo preslužbeno.

Promumljao sam nešto i kimnuo, a kad je Pistilo dao znak, sjeo sam na metalni stolac s plastičnom podlogom.

"Želite li popiti nešto, gospodine Klein?" upitala me Maria. "Ne, hvala."

Pistilo je podigao svoju čašu ledenog čaja. "Prava bomba. Morate probati jednu čašu."

Maria se dalje vrzmala okolo. Konačno sam prihvatio ledeni čaj da možemo krenuti dalje.

Nije se žurila s posluživanjem. Zahvalio sam joj i pokušao se osmjehnuti. Pokušala mi je uzvratiti, no osmijeh joj je zatitrao još slabije nego meni.

"Čekat ću u drugoj sobi, Joe", rekla je. "Hvala, Maria." Gurnula je vrata.

"To je moja sestra", rekao je, ne skidajući pogled s vrata kroz koja je upravo prošla.

Rukom je pokazao fotografije na hladnjaku. "To su njezina dva dečka. Vicu Junioru je osamnaest godina. Jacku šesnaest."

"A-ha." Prekrižio sam ruke i stavio ih na stol. "Prisluškivali ste moje pozive."

"Da."

"Onda već znate da nemam pojma gdje je moj brat."

Ispio je gutljaj ledenog čaja. "To znam." Još uvijek je zurio u hladnjak; glavom mi je dao znak da i ja učinim isto. "Primjećujete li da na ovim slikama nešto nedostaje?"

"Stvarno nisam raspoložen za igrice, Pistilo."

"Ne, ni ja. Ali pogledajte malo bolje. Što nedostaje?"

Nisam se trudio gledati jer sam već znao. "Otac." Pucnuo je prstima i uperio ih u mene kao voditelj kviza. "Pogodio je iz prvog pokušaja", rekao je. "Impresivno."

"Stoje ovo, do vraga?"

"Moja sestra izgubila je muža prije dvanaest godina. Dečki, pa, možete i sami izračunati.

Bile su im šest i četiri godine. Maria ih je sama odgojila. Ja sam uskakao kad sam mogao, ali ujak nije otac, razumijete me?"

Nisam ništa rekao.

"Zvao se Victor Dober. Znači li vam to ime što?"

"Ne."

"Vic je ubijen. Dva pucnja u glavu kao na smaknuću." Iskapio je svoj ledeni čaj i zatim dodao: "Tamo je bio vaš brat."

Srce mi je zastalo. Pistilo je ustao, ne čekajući reakciju. "Znam da će moj mjehur požaliti, Wile, ali popit ću još jednu čašu. Želite nešto dok sam još na nogama?"

Trudio sam se oporaviti od šoka. "Kako to mislite, tamo je bio moj brat?"

No Pistil u se više nije žurilo. Otvorio je zamrzivač, uzeo led, izvadio kockice u sudoperu.

Kockice su lupale po keramici. Nekoliko ih je ulovio rukom i napunio čašu. "Prije nego što počnemo, želim da nešto obećate."

"Što?"

"Tiče se Katy Miler."

"Što je s njom?"

"Ona je još dijete."

"Znam."

"Ovo je opasna situacija. Ne morate biti genij da biste to zaključili. Ne želim da ona ponovno nastrada."

"Ni ja."

"Dakle, slažemo se", rekao je. "Obećajte mi, Wile. Obećajte mi da je više nećete upetljati."

Pogledao sam ga i znao sam da o tome nema pregovaranja. "Dobro", rekao sam. "Ona ispada."

Dobro me pogledao, provjeravajući lažem li, no ovaj put je imao

pravo. Katy je već platila visoku cijenu. Nisam siguran bih li mogao podnijeti da mora platiti više.

"Pričajte mi o bratu", rekao sam.

Natočio je čaj i vratio se na svoj stolac. Pogledao je stol, a zatim podigao pogled. "U novinama možete čitati o velikim uhićenjima", počeo je Pistilo. "O tome kako je očišćena ribarnica u Fultonu. Na vijestima vidite paradu uhićenih staraca i mislite si, ta su vremena prošlost. Nema više mafije. Murja je pobijedila."

Završio je s točenjem čaja i naslonio se. Grlo mi se odjednom učinilo suho kao pijesak, kao da će se cijelo zatomiti. Potegnulo sam dug gutljaj. Čaj je bio presladak.

"Znate li išta o Danvinu?"

Pomislio sam da je pitanje retoričko, no on je čekao odgovor. "Naj ači opstaju i sve to", rekao sam.

"Ne naj ači", rekao je. "To je moderno tumačenje i pogrešno je. Tumačenje Danvina nije opstanak naj ačih - nego najprilagodljivijih. Uočavate razliku?"

Kimnuo sam. "Znači, pametniji negativci, oni su se prilagodili. Preselili su posao iz Manhattana.

Prodavali su drogu, na primjer, u predgrađima s manjom konkurencijom. Što se tiče svakodnevne korupcije, počeli su živjeti od Jersevja. Camden, na primjer. Trojica od posljednjih pet gradonačelnika osuđeni su za zločine. Atlantic City, mislim - dajte, molim vas, ne možete prijeći ulicu bez mita. Newark i sva ona sranja o revitalizaciji.

Revitalizacija znači novac. Novac znači reket i mito."

Premjestio sam se. "Ima li to neku poantu, Pistilo?"

"Da, šupčino, postoji velika poanta." Zacrvenio se. Zadržao je miran izraz lica, iako ne bez velika napora. "Moj šurjak - otac ovih dječaka - pokušao je očistiti ulice od tog smeća. Radio je na tajnom zadatku. Netko je to otkrio. I on i njegov partner završili su mrtvi."

"I mislite da moj brat ima veze s tim?"

"Da, mislim da ima."

"Imate dokaze?"

"Još bolje." Pistilo se nasmiješio. "Vaš brat je priznao."

Naslonio sam se kao da me je udario. Odmahnuo sam glavom. Smiri se. On će reći i učiniti bilo što - podsjetio sam se. Nije li još sinoć

bio spreman namjestiti mi?

"No zaletjeli smo se malo, Wile. A ne želim da me krivo shvatite. Ne mislimo da je vaš brat ikoga ubio."

Još jedan udarac. "Ali malo prije ste rekli-" Podigao je ruku. "Saslušajte me, može?"

Pistilo je opet ustao. Trebalo mu je vremena. To mi je bilo jasno. Lice mu je bilo iznenađujuće ozbiljno, čak smireno, ali to je bilo zato što je nagurao bijes natrag u ormar.

Pitao sam se hoće li vrata ormara izdržati. Pitao sam se kako se često događalo da, kad pogleda svoju sestru, vrata popuste, a bijes se oslobodi.

"Vaš brat je radio za Philipa McGuanea. Pretpostavljam da znate tko je to."

Nisam mu ništa otkrivao. "Nastavite."

"McGuane je opasniji od vašeg prijatelja Asselte, uglavnom zato što je pametniji. OIOK ga smatra jednim od glavešina na Istočnoj obali."

"OIOK?"

"Odjel za istragu organiziranog kriminala", rekao je. "Kad je bio mlad, McGuane je uvidio kako stvari stoje. Kad se radi o prilagođavanju, taj tip je sinonim za opstanak. Neću ulaziti u detalje trenutnog stanja u organiziranom kriminalu - novi Rusi, Trijada, Kinezi, stari Talijani. McGuane je bio dva koraka ispred konkurencije. Postao je boss s dvadeset tri godine. Bavi se svim klasičnim poslovima - droga, prostitucija, zelenaštvo - ali specijaliziranje za mito, iznude i organizaciju prodaje droge na manje prometnim mjestima dalje od grada."

Sjetio sam se onoga što je rekla Tanya, da je Sheila dilala drogu na Sveučilištu Haverton.

"McGuane je ubio mog šurjaka i njegova partnera, zvao se Curtis Angler. Vaš brat je bio umiješan. Uhitili smo ga, ali pod drugom, manjom optužnicom."

"Kad?"

"Šest mjeseci prije nego što je ubijena Julie Miler."

"Kako to da nikad nisam čuo za to?"

"Zato što vam Ken nije rekao. I zato što nismo htjeli vašeg brata. Htjeli smo McGuanea.

Pa smo ga okrenuli."

"Okrenuli?"

"Dali smo Kenu imunitet u zamjenu za njegovu suradnju."

"Htjeli ste da svjedoči protiv McGuanea?"

"Više od toga. McGuane je bio oprezan. Nismo imali dovoljno materijala da ga sredimo na temelju optužnice za ubojstvo. Trebali smo doušnika. Namjestili smo mu prislušni uređaj i poslali ga natrag."

"Hoćete reći da je Ken potajno radio za vas?"

Nešto je naglo bljesnulo u Pistilovim očima. "Ne idealizirajte", obrecnuo se. "Vaš pokvareni brat nije bio policajac. Bio je samo ološ koji je pokušavao spasiti vlastitu kožu."

Kimnuo sam, i opet se podsjećajući da bi to mogla biti laž. "Nastavite", rekao sam.

Pružio je ruku i uzeo keks s kuhinjskog pulta. Polako je žvakao i isprao ga ledenim čajem. "Ne znamo točno što se dogodilo. Mogu vam dati samo našu radnu verziju."

"Dobro."

"McGuane je otkrio. Morate shvatiti. McGuane je nemilosrdan kujin sin. Ubojstvo mu je uvijek opcija, znate, kao odluka - ići tunelom Lincoln ili Hol and. Stvar praktičnosti, ništa više. Nema nikakvih osjećaja."

Shvatio sam kamo je to vodilo. "Znači, ako je McGuane znao da je Ken postao doušnik-"

"Čekalo ga je samo jedno", završio je umjesto mene. "Vaš brat je znao što riskira. Držali smo ga pod nadzorom, ali jedne noći je jednostavno pobjegao."

"Zato što je McGuane saznao?"

"Da, tako mislimo. Otišao je u vašu kuću. Ne znamo zašto. Naša teorija je da je mislio da je to sigurno mjesto za skrivanje, uglavnom zato što McGuane nikad ne bi pomislio da će dovesti obitelj u opasnost."

"I onda?"

"Do sad ste već trebali naslutiti da je i Asselta radio za McGuanea."

"Ako vi tako kažete", rekao sam.

Nije se obazirao. "I Asselta je mogao štošta izgubiti. Spomenuli ste Lauru Emerson, drugu ubijenu članicu sestrinstva. Vaš brat nam je rekao da ju je ubio Asselta.

Zadavljena je, što je Asseltina omiljena metoda ubijanja. Ken je

tvrdio da je Laura Emerson saznala za trgovinu drogom na Havertonu i spremala se da ih prijavi."

Složio sam grimasu. "I zato su je ubili?"

"Da, zato su je ubili. Što ste mislili da će učiniti, kupiti joj sladoled? To su čudovišta, Wile.

Utuvite si to u svoju tupu glavu."

Sjećam se da je McGuane dolazio k nama igrati Riziko. Uvijek je pobjeđivao. Bio je tih i samo je promatrao, onaj tip klinca kod kojeg se zamislite o tihoj vodi i svemu tome.

Mislim da je bio predsjednik razreda. Impresionirao me. Duh je bio otvoreno psihotičan.

Od njega me ništa nije moglo iznenaditi. Ali McGuane?

"Nekako su doznali gdje se skriva vaš brat. Možda je Duh slijedio Julie kući iz sveučilišta, ne znamo. Kako god, sustigao je vašeg brata u kući Milerovih. Naša teorija je da ih je oboje pokušao ubiti. Rekli ste da ste te noći nekoga vidjeli. Vjerujemo vam. Također vjerujemo da je čovjek kojeg ste vidjeli vjerojatno bio John Asselta. Njegovi otisci pronađeni su na mjestu ubojstva. Ken je ranjen u napadu - to objašnjava krv - no nekako se izvukao. Duh je ostao s tijelom Julie Miler. I što bi bilo logično učiniti? Namjestiti da izgleda kao da je to učinio Ken. Ima li boljeg načina da ga se uništi ili čak otjera?"

Zastao je i počeo grickati još jedan keks. Nije me gledao. Znao sam da možda laže, ali riječi su mu zvučale istinito. Pokušao sam se smiriti, upiti sve što je rekao. Netremice sam ga gledao. On je i dalje gledao keks. Sad sam ja bio na redu da obuzdam bijes.

"Dakle, sve ovo vrijeme" - zastao sam, progutao slinu, pokušao ponovno - "znači, cijelo ovo vrijeme znali ste da Ken nije ubio Julie."

"Ne, uopće ne."

"Ali sad ste rekli-"

"Teorija, Wile. To je samo teorija. Isto je tako moguće da ju je ubio."

"Ne vjerujete u to."

"Nemojte mi govoriti u što vjerujem."

"Koji bi motiv Ken mogao imati da ubije Julie?"

"Brat vam je bio loš momak. Nemojte to zaboraviti."

"To nije motiv." Odmahnuo sam glavom. "Zašto? Ako ste znali da je Ken vjerojatno nije ubio, zašto ste uvijek inzistirali na tome da jest?"

Izabrao je da ne odgovori. No možda nije ni trebao. Odgovor je odjednom postao očit.

Bacio sam pogled na fotografije na hladnjaku. Toliko toga su objašnjavale.

"Zato što ste htjeli vratiti Kena po svaku cijenu", rekao sam, odgovarajući na svoje pitanje. "Ken je bio jedini koji vam je mogao dati McGuanea. Ako se skriva kao svjedok, svijetu zapravo i ne bi bilo stalo. Mediji ne bi bili zainteresirani. Ne bi bilo sveopće potjere. No ako je Ken ubio mladu ženu u podrumu njezine obiteljske kuće - priča o zlu u predgrađu - pozornost medija bila bi prevelika. A pojavljivanje u vijestima, pretpostavili ste, otežalo bi mu skrivanje."

I dalje je proučavao svoje ruke. "U pravu sam, zar ne?"

Pistilo me polako pogledao. "Vaš brat se nagodio s nama", rekao je hladno. "Kad je pobjegao, prekršio je dogovor."

"Znači, zbog toga je bilo ispravno lagati?"

"Bilo je ispravno tražiti ga svim mogućim sredstvima."

Doslovno sam se tresao. "I upropastiti njegovu obitelj?"

"Nemojte mene kriviti za to."

"Znate li što ste nam učinili?"

"Znate što, Wile? Baš me briga. Mislite da ste patili? Pogledajte mojoj sestri u oči.

Pogledajte njezinim sinovima u oči."

"To vas ne opravdava-"

Lupio je dlanom o stol. "Nemojte mi pričati što je pravo, a što krivo. Moja sestra je nevina žrtva."

"I moja majka."

"Ne!" Udario je u stol, ovaj put šakom, i upro prstom u mene. "Postoji velika razlika između njih pa da to razjasnimo. Vic je ubijeni policajac. Nije imao izbora. Nije mogao spriječiti patnju svoje obitelji. Vaš je brat, s druge strane, izabrao bijeg. To je bila njegova odluka. Ako je to ikako naškodilo vašoj obitelji, krivite njega."

"Ali vi ste ga prisilili na bijeg", rekao sam. "Netko ga je pokušavao ubiti - a vi ste još dolili ulje na vatru tako da ste mu dali do znanja da će biti uhićen za ubojstvo. Prisilili ste ga.

Gurnuli ste ga dublje."

"To je on odlučio, ne ja."

"Htjeli ste pomoći svojoj obitelji i u tom nastojanju žrtvovali ste

moju."

Pistilo je tada izgubio kontrolu i bacio čašu preko stola. Poprskao me ledeni čaj. Čaša je pala na pod i razbila se. Ustao je i prezirno me pogledao. "Da se niste usudili uspoređivati ono što je proživljavala vaša obitelj s onime što je proživljavala moja sestra.

Da se niste usudili."

Pogledao sam ga u oči. Prepiranje bi bilo beskorisno - a još uvijek nisam znao govori li istinu ili je izokreće u svoju korist. Kako god bilo, htio sam saznati više. Ne bi mi koristilo učiniti ga neprijateljem. Bilo je još toga u ovoj priči. Još nije bio gotov. I dalje je bilo previše neodgovorenih pitanja.

Otvorila su se vrata. Claudia Fisher pogledala je unutra da provjeri čemu to komešanje.

Pistilo je podigao ruku da joj da do znanja da je sve u redu. Vratio se na stolac.

Fisherovaje pričekala trenutak i zatim nas ostavila same.

Pistilo je još teško disao.

"I što se dogodilo dalje?" upitao sam ga.

Podigao je pogled. "Ne možete pogoditi?"

"Ne."

"Zapravo je to bila čista sreća. Jedan od naših agenata bio je na odmoru u Stockholmu.

Puka slučajnost."

"O čemu govorite?"

"Naš agent", rekao je. "Prepoznao je vašeg brata na ulici." Trepnuo sam. "Čekajte malo.

Kad se to dogodilo?" Pistilo je na brzinu izračunao u sebi. "Prije četiri mjeseca." I dalje sam bio zbunjen. "I Ken je pobjegao?"

"Nikako. Agent nije htio ništa riskirati. Sredio ga je na licu mjesta."

Pistilo je prekrižio ruke i nagnuo se prema meni. "Uhvatili smo ga", rekao je jedva čujnim šaptom. "Uhvatili smo vašeg brata i doveli ga natrag."

45

Philip McGuane natočio je konjak.

Tijela mladog odvjetnika Cromwel a više nije bilo. Joshua Ford ležao je poput saga od medvjeda. Bio je živ i čak pri svijesti, no nije se micao.

McGuane je pružio čašicu Duhu. Obojica su sjeli. McGuane je povukao dug gutljaj. Duh je primio čašu objema rukama i nasmiješio se.

"Što?" upitao je McGuane.

"Dobar konjak."

"Da."

Duh je zurio u piće. "Baš sam se sjetio kako smo znali visjeti u šumi iza Riker Hil a i piti naj efinije pivo koje smo mogli naći. Sjećaš se toga, Philipe?"

"Schlitz i Old Milwaukee", rekao je McGuane. "Aha."

"Ken je imao onog prijatelja u dućanu s pićem. Nikad ga nije tražio osobnu."

"Dobra vremena", rekao je Duh.

"Ovo je" - McGuane je podigao čašu - "bolje."

"Misliš?" Duh je otpio gutljaj. Zatvorio je oči i progutao. "Jesi čuo za onu filozofiju da čovjek svakim svojim izborom podijeli svijet na paralelne svjetove?"

"Jesam."

"Često se pitam postoje li svjetovi u kojima smo drugačiji - ili nam je, s druge strane, suđeno da budemo ovdje bez obzira na sve?"

McGuane se nacerio. "Nećeš mi se sad raspekmeziti, Johnne?"

"Ne baš", rekao je Duh. "No u trenucima iskrenosti, ne mogu a da se ne zapitam je li trebalo biti ovako."

"Ti voliš nanositi ljudima bol, Johnne."

"Volim."

"Uvijek si uživao u tome."

Duh se zamislio. "Ne, ne uvijek. Ali dakako, veće pitanje je zašto?"

"Zašto voliš nanositi ljudima bol?"

"Ne samo nanositi im bol. Uživam ih bolno ubijati. Biram davljenje jer je to užasan način umiranja. To nije brz metak. To nije iznenađan ubod nožem. Doslovno hvataš posljednji dah. Osjećaš kako ti se uskraćuje dragocjeni kisik. Ja im to radim, oči u oči, gledajući ih kako se bore za dah koji nikad neće doći."

"Ajme." McGuane je spustio čašicu. "Sigurno si pravi zabavljač na tulumima, Johnne."

"O, svakako", složio se. Zatim se opet uozbiljio i rekao: "Ali zašto me, Philipe, to tako uzbuđuje? Što se dogodilo s mojim osjećajem za moral da se najviše živ osjećam dok gasim tuđi život?"

"Nećeš valjda kriviti svoga taticu, je li, Johnne?"

"Ne, to bi bilo prebanalno." Spustio je piće i okrenuo se prema McGuaneu. "Jesi li me htio ubiti, Philipe? Da nisam uklonio onu dvojicu na groblju, bi li me dao ubiti?"

McGuane se odlučio za istinu. "Ne znam", rekao je. "Vjerojatno."

"A ti si mi najbolji prijatelj", rekao je Duh.

"Ti si vjerojatno moj."

Duh se nasmiješio. "Bili smo baš super, zar ne, Philipe?"

McGuane nije odgovorio.

"Upoznao sam Kena kad su mi bile četiri godine", nastavio je Duh. "Sva djeca u susjedstvu bila su upozorena da se drže dalje od naše kuće. Asselte loše utječu - tako su im govorili. Znaš kako je to išlo."

"Znam", rekao je McGuane.

"Ali za Kena to je bio dobitak na lotu. Obožavao je istraživati našu kuću. Sjećam se kad je pronašao pištolj mog starog. Imali smo šest godina, mislim. Sjećam se kad sam ga držao. Taj osjećaj moći. Hipnotizirao nas je. Upotrijebili smo pištolj da zastrašimo Richarda Wernera - mislim da ga ne znaš, odselio se u trećem razredu. Jednom smo ga oteli i zavezali. Plakao je i upisao se u gaće."

"I tebi se to svidjelo."

Duh je polako kimnuo. "Možda."

"Imam jedno pitanje", rekao je McGuane.

"Slušam."

"Ako je tvoj otac imao pištolj, zašto si upotrijebio kuhinjski nož na Danielu Skinneru?" Duh je odmahnuo glavom. "O tome ne želim razgovarati."

"Nisi nikad."

"Točno."

"Zašto?"

Nije izravno odgovorio na pitanje. "Moj starije saznao da smo se igrali s pištoljem", rekao je. "Dobro me prebio."

"Toje često činio."

"Da."

"Jesi li mu se ikad htio osvetiti?" upitao je McGuane.

"Mom starom? Ne. Bio je prejadan da bih ga mogao mrziti. Nikad nije prebolio to što nas je majka napustila. Uvijek je mislio da će se vratiti. Pripremao se za to. Kad je pio, sjedio bi sam na kauču i razgovarao s njom i smijao se, a zatim bi počeo jecati. Slomila mu je srce. Ozlijedio sam mnoge ljude, Philipe. Ali mislim da nikad nisam čuo ništa tako jadno kao jecanje moga oca za majkom."

Joshua Ford tiho je zastenjao s poda. Obojica su ga ignorirali. "Gdje ti je otac sad?" upitao je McGuane.

"U Chevenneu, u Wyomingu. Očistio se. Našao je dobru ženu. Sad je vjerski fanatik.

Zamijenio je alkohol Bogom - jednu ovisnost drugom."

"Jesi li razgovarao s njim?" Duhov glas bio je tih. "Ne." Pili su u tišini.

"A što je s tobom, Philipe? Nisi bio siromašan. Roditelji te nisu zlostavljali."

"Ne, bili su normalni roditelji", složio se McGuane.

"Znam da ti je ujak bio u mafiji. On te ubacio u posao. Ali mogao si ostati pošten. Zašto nisi?"

McGuane se smijuckao.

"Što?"

"Razlicitiji smo nego što sam mislio."

"Kako to?"

"Ti se kaješ", rekao je McGuane. "Obaviš posao, to te uzbuđi, dobar si u tome. Ali u svojim očima si zao." Iznenada se uspravio. "Bože moj."

"Što?"

"Opasniji si nego što sam mislio, Johnne."

"Zašto?"

"Nisi se vratio zbog Kena", rekao je McGuane. A zatim, tišim glasom: "Vratio si se zbog one djevojčice, zar ne?"

Duh je potegnuo dobar gutljaj. Nije htio odgovoriti.

"Oni izbori i paralelni svjetovi o kojima si govorio", nastavio je McGuane. "Misliš da bi sve bilo drugačije da je Ken umro one noći."

"To bi zaista bio jedan paralelni svijet", rekao je Duh. "No možda ne i bolji", uzvratilo je McGuane. "I što sad?" dodao je.

"Treat ćemo Wil ovu suradnju. On je jedini koji može izvući Kena."

"Neće htjeti pomoći."

Duh se namrštitio. "Ti bi barem trebao znati kako to ide."

"Njegov otac?" pitao je McGuane.

"Ne."

"Sestra?"

"Predaleko je", rekao je Duh. "Ali imaš ideju?"

"Razmisli", rekao je Duh.

McGuane je razmislio. I kad je shvatio, lice mu se razvuklo u osmijeh. "Katy Miler."

Pistilo me je netremice promatrao, čekajući reakciju na tako neočekivane vijesti. No brzo sam se oporavio. Situacija je možda počela dobivati smisao.

"Uhvatili ste moga brata?"

"Da."

"I izručili ste ga natrag u Sjedinjene Države?"

"Da."

"Pa kako to da to nije bilo na vijestima?" upitao sam.

"Držali smo to u tajnosti", rekao je Pistilo.

"Zato što ste se bojali da će McGuane saznati?"

"Uglavnom."

"Zašto još?"

Odmahnuo je glavom.

"I dalje ste htjeli McGuanea", rekao sam.

"Da."

"A moj brat je još uvijek mogao obaviti dogovoreno."

"Mogao je pomoći."

"I tako ste ponovno sklopili dogovor s njim."

"Više-manje smo obnovili onaj stari."

Vidio sam kako se magla raščićava. "I stavili ste ga u program zaštite svjedoka?"

Pistilo je kimnuo. "Prvotno smo ga držali u hotelu u kućnom pritvoru. Ali tada je većina stvari koje je vaš brat nudio bila zastarjela. I dalje bi bio krunski svjedok - vjerojatno najvažniji kojeg bismo imali - ali trebalo nam je još vremena. Nismo ga mogli vječno držati u hotelu, a on nije htio ostati. Ken je unajmio poznatog odvjetnika i nagodili smo se. Pronašli smo mu mjesto u Novom Meksiku. Morao se svakodnevno javljati jednome od naših agenata. Mi bismo ga zvali na svjedočenje kad bismo ga trebali. Ako bi prekršio taj dogovor, ponovno bismo podigli optužbe, uključujući i onu za ubojstvo Julie Miler."

"I što je pošlo po zlu?"

"McGuane je saznao."

"Kako?"

"Ne znamo. Možda od doušnika. Kako god bilo, McGuane je poslao dvojicu plaćenika da vam ubiju brata."

"Dva mrtvaca iz kuće", rekao sam. "Da."

"Tko ih je ubio?"

"Mislimo da je vaš brat. Podcijenili su ga. Ubio ih je i opet pobjegao."

"I sad ga opet želite vratiti."

Pogled mu je odlutao do fotografija na vratima hladnjaka. "Da."

"Ali ja ne znam gdje je."

"To mi je sad jasno. Gledajte, možda smo mi ovo zabrljali. Ne znam. Ali Ken se mora predati. Zaštitit ćemo ga, bit će pod stalnim nadzorom, dobit će skrovište, što god želi. To je mrkva. Štap je njegova zatvorska kazna koja ovisi o njegovoj suradnji."

"I što želite od mene?"

"Prije ili kasnije će vam se obratiti."

"Zašto ste tako sigurni u to?"

Uzdahnuo je i zurio u čašu.

"Zašto ste tako sigurni?" ponovno sam upitao.

"Zato što vas je Ken već zvao", rekao je Pistilo.

Ostao sam bez daha.

"U stanu ste primili dva poziva iz govornice pokraj kuće vašeg brata u Albuquerqueu", nastavio je. "Jedan otprilike tjedan dana prije nego što su ubijeni plaćenici. Drugi odmah poslije."

Trebao sam biti šokiran, ali nisam. Možda se napokon sve slagalo, samo što mi se nije sviđalo kako.

"Niste znali za pozive, zar ne, Wile?"

Progutao sam slinu i razmišljao sam tko se još, osim mene, mogao javiti na telefon ako je Ken stvarno zvao.

Sheila.

"Ne", rekao sam. "Nisam znao."

Kimnuo je. "To nismo znali kad smo vam se prvi put obratili. Bilo je prirodno pretpostaviti da ste se vi javili na telefon."

Pogledao sam ga. "Kako se Sheila Rogers uklapa u to?"

"Njezini otisci nađeni su na mjestu ubojstva."

"Znam."

"Da vas pitam, Wile. Znamo da vas je brat zvao. Znamo da je vaša djevojka posjetila Kenovu kuću u Novom Meksiku. Da ste na našem mjestu, što biste zaključili?"

"Da sam na neki način umiješan."

"Točno. Mislili smo da je Sheila vaša posrednica ili tako nešto, da pomažete bratu. A kad je Ken pobjegao, mislili smo da znate gdje je."

"Ali sad ste pametniji."

"Tako je."

"I što sad slutite?"

"Isto što i vi, Wile." Glas mu je bio tih i - proklet bio - čuo sam sažaljenje u njemu. "Da vas je Sheila Rogers iskoristila. da je radila za McGuanea. da je ona ta koja mu je javila za vašeg brata. I da ju je McGuane dao ubiti kad stvar nije dobro završila."

Sheila. Njezina izdaja me pogodila duboko, sve do kostiju. da je sad branim, da mislim da sam joj bio išta više od magarca, bilo bi gore nego praviti se slijepim. Morali biste biti nevjerojatno naivni, imati ugrađene ružičaste naočale da ne vidite istinu.

"To vam sve govorim, Wile, jer sam se bojavao da ćete učiniti nešto glupo."

"Na primjer, razgovarati s novinarima", rekao sam.

"Da - i zato što želim da shvatite. Vaš brat imao je dvije mogućnosti. Ili da ga nađu McGuane i Duh i ubiju ga ili da ga nađemo mi i zaštitimo ga."

"Da", rekao sam. "A vi ste to zasad sjajno obavili."

"Mi smo mu još uvijek najbolji izbor", uzvratio je. "I nemojte misliti da će se McGuane zaustaviti na vašem bratu. Stvarno mislite da je napad na Katy Miler bio slučajnost? Za dobro svih vas, trebamo vašu suradnju."

Nisam ništa rekao. Nisam mu mogao vjerovati. Znao sam to. Nisam nikome mogao vjerovati. To je sve što sam naučio. Ali Pistillo je bio posebno opasan. Proveo je jedanaest godina gledajući skršeno lice svoje sestre. Takve vas stvari izmijene. Znao sam ponešto o tome kad se nešto želi do točke izvrtanja istine. Pistillo je jasno dao do znanja da ga ništa neće spriječiti da uhvati McGuanea. Žrtvovao bi moga brata. Mene je strpao u zatvor. I važnije od svega, uništio je moju obitelj. Sjetio sam se kako je moja sestra pobjegla u Seattle. Sjetio sam se svoje majke, njezina osmijeha, i shvatio da je ovaj čovjek koji sjedi

preko puta mene, ovaj čovjek koji tvrdi da je spasilac moga brata, sve uništio. Ubio je moju majku - nitko me ne može uvjeriti da rak na neki način nije povezan s onim što je proživljavala, da njezin imunološki sustav nije još jedna žrtva one strašne noći - i sad želi da mu pomognem.

Nisam znao koliki dio je laž. No odlučio sam lagati i sam. "Pomoći ću", rekao sam.

"Dobro", rekao je. "Pobrinut ću se da se odmah odbace optužbe protiv vas."

Nisam zahvalio.

"Odvest ćemo vas natrag ako želite."

Htio sam odbiti, no nisam želio izazvati nikakvu sumnju. On je htio varati pa sam i ja mogao pokušati isto. Zato sam rekao da bi to bilo lijepo. Kad sam ustao, rekao je: "Koliko znam, bliži se Sheilin pogreb."

"Da."

"Sad kad nema optužbi protiv vas, slobodno možete putovati."

Šutio sam.

"Hoćete li otići?" upitao je.

Ovaj put sam rekao istinu. "Ne znam."

Nisam mogao ostati kod kuće čekajući tko zna što pa sam ujutro otišao na posao. Čudno je to. Očekivao sam da ću biti posve beskoristan, no uopće nije bilo tako. Ulazak u Covenant House - taj osjećaj mogu usporediti s koncentracijom sportaša kad ulazi u borilište. Podsjetio sam se: ti klinici ne zaslužuju ništa osim najboljeg. Fraza, naravno, ali uvjerio sam sam sebe i zadovoljno utonuo u posao.

Da, ljudi su mi prilazili i izražavali sućut. I da, Sheilin duh bio je svuda. Malo je mjesta u zgradi koja nisu čuvala neku uspomenu na nju. No uspio sam se tome othrvati. To ne znači da sam zaboravio ili da više nisam želio tragati za svojim bratom ili otkriti tko je ubio Sheilu ili što se dogodilo s njezinom kćeri, Carly. Sve me je to i dalje mučilo, ali danas jednostavno nisam mogao ništa korisno učiniti. Nazvao sam bolnicu, ali me i dalje nisu htjeli spojiti s Katy. Kvadro je angažirao detektivsku agenciju da provjeri ime Donna White kroz računalne programe zračnih kompanija i do sada nije bilo nikakvih rezultata.

Nije bilo druge nego da čekam.

Sam sam se ponudio da te večeri krenem u ophodnju kombijem. Kvadro mi je odlučio praviti društvo - već sam ga bio izvijestio o svemu što se dogodilo - te smo se zajednički otputili u noć. Djeca ulice. Njihova lica sjala su u noćnom plavetnilu. Zdrava, mladenački glatka lica bez bora. Prvi pogled na odraslu osobu skitnicu, staru prosjakinju, čovjeka koji gura kolica iz samoposluživanja ili žica s plastičnom čašom u ruci, govori vam da se radi o beskućniku.

No kad se radi o adolescentima, petnaestogodišnjacima i šesnaestogodišnjacima koji bježe od zlostavljanja, koji prigrle ovisnost, prostituciju ili ludilo, stvar je u tome da se bolje uklope. Kod adolescenata ne možete znati jesu li beskućnici ili samo lutaju.

Usprkos onome što čujete, nije lako ignorirati položaj odraslih beskućnika. Sveprisutni su. Možete odvratiti pogled i nastaviti hodati i reći si da bi, ako popustite, ako im bacite dolar ili nešto sitnija, ionako kupili alkohol ili drogu. Kako god si to racionalizirali, činjenica da ste

upravo projurili pokraj ljudskog bića u nevolji ipak ostaje, ipak izaziva bol.

S druge strane, naši klinci su uistinu nevidljivi. Neprimjetno su utkani u noć. Možete ih zanemarivati bez posljedica.

Treštala je glazba, nešto s jakim latino ritmom. Kvadro mi je dao da podijelim hrpu telefonskih kartica. Krenuli smo Avenijom A, poznatom po heroinu, i počeli svoje uobičajeno čavrljanje. Razgovarali smo, ulizivali se i slušali. Vidio sam ispijene oči. Vidio sam kako su grebli nepostojeće bube pod kožom. Vidio sam tragove igle i upale vene.

U četiri ujutro Kvadro i ja bili smo opet u kombiju. Posljednjih nekoliko sati nismo puno razgovarali jedan s drugim. Pogledao je kroz prozor. Klinci su još bili vani. Činilo se kao da ih je bilo još više, kao da se u okolnoj cigli množe iz ličinki.

"Trebali bismo otići na pogreb", rekao je Kvadro. Nisam se pouzdao u svoj glas.

"Jesi li je ikad vidio vani?" upitao je. "Njezino lice dok je radila s ovim klincima?"

Jesam. I znao sam na što misli.

"To se ne može glumiti, Wile."

"Da bar mogu vjerovati u to", rekao sam.

"Kako si se osjećao sa Sheilom?"

"Kao najsretniji čovjek na svijetu", rekao sam.

Kimnuo je. "Ni to se ne može glumiti", rekao je.

"Pa kako onda objašnjavaš sve to?"

"Ne objašnjavam." Kvadro je usporio i stao na ulici. "Ali toliko toga radimo glavama.

Možda se samo trebamo sjetiti i srca."

Namrštio sam se. "Dobro zvuči, Kvadro, ali nisam siguran ima li smisla."

"A što onda kažeš na ovo: Otići ćemo odati poštovanje Sheili koju smo poznavali."

"Čak i ako je to bila samo laž?"

"Čak i ako je tako. No možda idemo i da nešto saznamo. Da shvatimo što se to dogodilo."

"Nisi li ti taj koji je rekao da nam se možda neće svidjeti ono što saznamo?"

"Hej, tako je." Kvadro je nakrivio obrve. "K vragu, dobar sam."
Nasmiješio sam se.

"Dugujemo joj to, Wile. Uspomeni na nju."

Bio je u pravu. Približavao se kraj. Trebao sam odgovore. Možda bi mi netko na pogrebu mogao pružiti neke od njih - a možda bi i sam pogreb, čin pokapanja moje lažne ljubavi, pomogao zalječivanju. Teško zamislivo, ali bio sam voljan pokušati bilo što.

"A moramo misliti i na Carly." Kvadro je prstom pokazao van.
"Spašavanje djece. Time se bavimo, zar ne?"

Okrenuo sam se prema njemu. "Da", rekao sam. A zatim: "Kad smo već kod djece..."

Čekao sam. Nisam mu mogao vidjeti oči - često je, kao što kaže stara pjesma Corevja Harta, nosio sunčane naočale noću - no čvrsto je stisnuo volan. "Kvadro?"

Govorio je jedva razumljivo. "Sad razgovaramo o tebi i Sheili."

"To je prošlost. Što god saznali, ništa se neće promijeniti."

"Koncentrirajmo se na jedno po jedno, dobro?"

"Nije dobro", rekao sam. "Priateljstvo bi trebalo biti dvosmjerna ulica."

Odmahnuo je glavom. Upalio je kombi i krenuo. Zapali smo u tišinu. Zadržao sam pogled na njegovom kozičavom, neobrijanom licu. Tetovaža kao da je potamnijela. Grizao je donju usnu.

Nakon nekog vremena rekao je: "Nikad nisam rekao Wandi."

"Da imaš dijete?"

"Sina", rekao je Kvadro tiho.

"Gdje je on sada?"

Maknuo je jednu ruku s volana i posvrbio nešto na licu. Primijetio sam da je ruka podrhtavala. "Dva metra pod zemljom. Nisu mu bile ni četiri godine."

Zatvorio sam oči.

"Zvao se Michael. Nisam htio imati nikakve veze s njim. Vidio sam ga samo dvaput.

Ostavio sam ga samog s njegovom majkom, sedamnaestogodišnjom ovisnicom kojoj ne bih povjerio ni psa na čuvanje. Kad su mu bile tri godine, urokala se i zabila ravno u kamion. Ubila oboje. Još uvijek ne znam je li bilo samoubojstvo ili ne."

"Jako mi je žao", rekao sam slabašno. "Michaelu bi sad bila

dvadeset jedna godina."

Smišljao sam što bih rekao. Ništa mi nije padalo na pamet, no svejedno sam pokušao.

"To je bilo prije mnogo vremena", rekao sam. "Bio si samo klinac."

"Ne pokušavaj racionalizirati, Wile."

"Ne pokušavam. Samo hoću reći" - nisam imao pojma kako da se izrazim - "da sam ja imao dijete, pitao bih te da mu budeš kum. Učinio bih te skrbnikom ako mi se nešto dogodi. Ne bih to učinio zbog prijateljstva ili odanosti. Učinio bih to iz sebičnosti. Za dobro svog djeteta."

Nastavio je voziti. "Postoje neke stvari koje nikad ne možeš oprostiti."

"Nisi ga ti ubio, Kvađro."

"Da, naravno, totalno sam nedužan."

Stali smo na semaforu. Upalio je radio. Jedna od onih reklamnih emisija koje prodaju čudotvoran dijetalni preparat. Ugasio ga je. Nagnuo se naprijed i naslonio podlaktice na vrh volana.

"Gledam ove klince. Pokušavam ih spasiti. Stalno mislim, ako ih spasim dovoljno, ne znam, možda će to izmijeniti stvari za Michaela. Možda ga nekako mogu spasiti."

Sunčane naočale su pale. Glas mu je postao oštiji. "No ono što znam - ono što sam uvijek znao - jest to da što god učinim, sam nisam vrijedan spasenja."

Odmahnuo sam glavom. Pokušavao sam se sjetiti nečeg utješnog, mudrog ili barem nečeg što će odvratiti pažnju, no ništa nije prolazilo kroz filter. Svaka rečenica koju sam smislio zvučala je otrcano i izlizano. Kao i većina tragedija, ova je objašnjavala tako mnogo, a opet nije rekla ništa o samom čovjeku.

Na kraju, sve što sam rekao bilo je: "Varaš se."

Vratio je sunčane naočale i zagledao se u cestu. Mogao sam vidjeti kako se zatvara. Odlučio sam biti uporan. "Govoriš da trebamo otići na pogreb jer dugujemo nešto Sheili.

No što je s Wandom?"

"Da."

"Mislim da više ne želim razgovarati o tome."

Ranojutarnji let za Boise protekao je bez posebnih uzbuđenja. Krenuli smo s LaGuardije, koji bi mogao biti i lošiji aerodrom, ali ne bez ozbiljne Božje intervencije. Zauzeo sam svoje uobičajeno mjesto u drugoj klasi, ono iza sićušne starice koja uporno naslanja svoje sjedalo na moja koljena tijekom cijelog leta. Pručavanje njezinih sivih folikula i bijelog vlasišta - glava joj je praktički bila u mom krilu - pomoglo mi je odvući pažnju.

Kvadro je sjedio s moje desne strane. Čitao je članak o sebi u Yoga Journalu. Svako malo bi kimnuo nad nečim što je pročitao o sebi i rekao: "Istina, živa istina, takav sam."

To je radio da mi ide na živce. Zato je bio moj najbolji prijatelj.

Uspio sam zadržati mozak na paši dok nismo ugledali natpis DOBRO DOŠLI U MASON, IDAHO. Kvadro je unajmio Buick Skylark. Dvaput smo se izgubili. Veliki trgovački centri dominirali su čak i ovdje, u tobožnjoj provinciji. Bilo je svih uobičajenih gigantskih trgovina - Chef Central, Home Depot, Old Navy - zemlja je bila ujedinjena u eksploziji monotonije.

Crkva je bila mala, bijela i nimalo posebna. Opazio sam Ednu Rogers. Stajala je vani sama i pušila. Kvadro je zaustavio auto. Osjetio sam kako mi se steže želudac. Izašao sam iz auta. Trava je bila tako suha da je posmeđila. Edna Rogers pogledala je prema nama. Promatrajući me, ispuhнула je dim.

Krenuo sam prema njoj. Kvadro je bio uz mene. Osjećao sam se prazno, udaljeno.

Sheilin pogreb. Bili smo ovdje da bismo pokopali Sheilu. Ta misao prolazila mi je glavom kao crta na starom televizoru.

Edna Rogers nastavila je uvlačiti i ispuhivati dim iz svoje cigarete, a oči su joj bile bezizražajne i suhe. "Nisam znala hoćete li doći", rekla mi je.

"Evo me."

"Jeste li saznali nešto o Carly?"

"Ne", rekao sam, što i nije bila istina. "A vi?"

Odmahnula je glavom. "Policija se previše ne trudi. Kažu da nije evidentirano da je Sheila imala dijete. Mislim da i ne vjeruju da postoji."

Ostalo je proletjelo u izmaglici. Kvadro nas je prekinuo i izrazio sućut. Prišli su ostali ožalošćeni. Većinom su bili muškarci u poslovnim odijelima. Osluškujući, doznao sam da ih je većina radila sa Sheilinim ocem u tvornici garažnih vrata. To mi se učinilo neobičnim, ali tada još nisam znao zašto. Stisnuo sam mnogo ruku i zaboravio svako ime. Sheilin otac bio je visok, naočit čovjek. Pozdravio me medvjedićim zagrljajem i otišao svojim kolegama. Sheila je imala brata i sestru, oboje su bili mlađi, oboje mrzovoljni i zbunjeni.

Svi smo ostali vani, gotovo kao da smo se bojali početi obred. Ljudi su se posložili u skupine. Mlađi su ostali sa Sheilinim bratom i sestrom. Sheilin otac stajao je u polukrugu s muškarcima u odijelima, svi su kimali, sa širokim kravatama i s rukama u džepovima.

Žene su se okupile najbliže vratima. Kvadro je izazivao zurenje, no bio je naviknut na to. Na sebi je još imao izlizane traperice, ali nosio je i plavi sako i sivu kravatu. Obukao bi odijelo, rekao je s osmijehom, no Sheila ga tad ne bi prepoznala.

Ožalošćeni su napokon počeli ispunjavati crkvicu. Iznenadio me velik broj ljudi, no svi koje sam upoznao došli su zbog obitelji, a ne zbog Sheile. Ona ih je davno napustila.

Edna Rogers uvukla se kraj mene i primila me pod ruku. Podigla je glavu i namjestila hrabar osmijeh. Još uvijek nisam znao što da mislim o njoj.

Posljednji smo ušli u crkvu. Ljudi su šaptali kako "dobro" Sheila izgleda, kako "životno" - takav komentar uvijek doživljavam krajnje jezivim. Nisam religiozan tip, ali sviđa mi se način na koji se mi Židovi odnosimo prema mrtvima. A to je da ih brzo stavimo pod zemlju. Nemamo otvorene lijesove.

Ne volim otvorene lijesove.

Ne volim ih iz svih očitih razloga. Gledanje u mrtvo tijelo, lišeno i životne energije i sokova, balzamirano, lijepo odjeveno, našminkano, nalik na nešto iz muzeja voštanih figura Madame Tussaud ili još gore, toliko "životno" da gotovo očekujete da diše ili da se odjednom uspravi, da, od toga se i te kako ježim. No još važnije, kakvu trajnu uspomenu ožalošćenome ostavlja truplo pognuto poput lososa?

Želim li da mi posljednja uspomena na Sheilu bude takva, kako leži zatvorenih očiju u jastukom obloženoj - zašto su lijesovi uvijek obloženi jastucima? - hermetički zatvorenoj kutiji od finog mahagonija?

Kad sam stao na kraj reda s Ednom Rogers - doslovno smo stajali u redu za gledanje te šuplje kutije - obuzele su me ove teške misli.

No nije bilo izlaza. Edna je malo prejako uhvatila moju ruku. Kako smo se približavali, koljena su joj popustila. Pomogao sam joj da se održi na nogama. Ponovno mi se nasmiješila i ovaj put se činilo da u tome ima iskrene ljubaznosti.

"Voljela sam je", šapnula je. "Majka nikad ne prestaje voljeti svoje dijete."

Kimnuo sam, bojeći se progovoriti. Primaknuli smo se još jedan korak, što se nije jako razlikovalo od ukrcavanja u onaj prokleti avion. Gotovo da sam očekivao razglas kako kaže "Ožalošćeni u redovima od dvadeset pet nadalje sada mogu vidjeti tijelo." Glupa pomisao, ali pustio sam mozak na pašu. Bilo što samo da ga odvučem od ovoga.

Kvadro je stajao iza nas, posljednji u redu. Nisam izravno gledao, no kako smo se približavali, u grudima mi se ponovno javila ona nerazumna nada. Ne mislim da je to neobično. To mi se dogodilo čak i na majčinu pogrebu, pomisao da je sve to nekakva zabuna, kozmička greška, da ću pogledati u lijes i bit će prazan ili unutra neće biti Sheila.

Možda zato neki ljudi vole otvorene lijesove. Pružaju im osjećaj konačnog završetka.

Pogledate, prihvatite. Bio sam s majkom kad je umrla. Gledao sam njezin posljednji dah.

A opet sam toga dana bio u iskušenju provjeriti lijes, za svaki slučaj, ako se Bog možda predomislio.

Mislim da mnogi ožalošćeni proživljavaju nešto slično. Poricanje je dio procesa. Nadate se protiv nade. Ja sam to sada radio. Sklapao sam dogovore s bićem u koje zapravo ne vjerujem, moleći se za čudo - da su nekim slučajem otisci prstiju i FBI i gospodin i gospođa Rogers i svi ovi prijatelji i članovi obitelji greška, da je Sheila živa, da nije ubijena i odbačena uz cestu. No to se, dakako, nije dogodilo.

Barem ne baš tako.

Kad smo Edna Rogers i ja došli do lijesa, prisilio sam se da pogledam. A kad sam pogledao, tlo poda mnom se otvorilo. Počeo sam

padati.

"Dobro su to obavili, zar ne?" šapnula je gospođa Rogers.

Stisnula je moju ruku i počela plakati. Ali to je bilo negdje drugdje, negdje daleko. Nisam bio s njom. Gledao sam dolje. I tad mi je sinula istina.

Sheila Rogers bila je doista mrtva. U to nije bilo sumnje.

Ali žena koju sam volio, žena s kojom sam živio, koju sam grlio i htio se njome oženiti nije bila Sheila Rogers.

Nisam se onesvijestio, ali bio sam blizu.

Soba se stvarno vrtjela. Zamaglio mi se vid. Zateturao sam naprijed i zamalo završio u lijesu sa Sheilom Rogers - ženom koju nikad prije nisam vidio, ali sam je previše intimno poznao. Nečija ruka je izletjela i uhvatila me za podlakticu. Kvadro. Pogledao sam ga.

Izraz lica bio je namješten. Boja nestala. Pogledi su nam se sreli i jedva primjetno mi je kimnuo.

Nije se radilo o mojoj mašti ili priviđanju. I Kvadro je vidio.

Ostali smo na pogrebu. Što smo drugo mogli? Sjedio sam tamo i nisam mogao skinuti pogled s trupla strankinje, nisam mogao govoriti. Bio sam zaprepašten, tresao sam se, no nitko nije obraćao pažnju. Na kraju krajeva, bio sam na pogrebu.

Nakon što je lijes spušten u zemlju, Edna Rogers je htjela da se vratimo u kuću.

Ljubazno smo odbili, okrivljujući zrakoplovnu tvrtku za loš raspored letova. Ušli smo u unajmljeni auto. Kvadro je upalio motor. Čekali smo dok nismo bili izvan vidokruga.

Kvadro je tada zaustavio auto i pustio me da se ispucam.

"Da vidim jesmo li dobro shvatili", rekao je Kvadro.

Kimnuo sam, naoko smiren. Ponovno sam se trebao blokirati, ovaj put prigušiti moguću euforiju. Nisam bio usredotočen na dobitak, opću sliku ili tako nešto. Koncentrirao sam se na detalje, na pojedinosti. Fokusirao sam se na jedno drvo jer nije bilo šanse da podnesem gledanje cijele šume.

"Sve ono što smo saznali o Sheili", rekao je, "njezin bijeg, godine na ulici, dilanje droge, dijeljenje sobe s tvojom starom djevojkom, njezini otisci kod tvoga brata - sve to-"

"Odnosi se na strankinju koju smo upravo pokopali", dovršio sam umjesto njega.

"Znači, naša Sheila, hoću reći, dama koju smo obojica smatrali Sheilom-"

"Nije napravila ništa od toga. I nije bila ništa od toga." Kvadro se

zamislio. "Mrak", rekao je. Uspio sam se nasmiješiti. "Definitivno."

"Ako naša Sheila nije mrtva, onda je živa", rekao je Kvadro kad smo se ponovno našli u avionu.

Pogledao sam ga.

"Hej," rekao je, "ljudi plaćaju grdne novce za ovakve mudrosti."

"A ja ih dobivam besplatno."

"I što da sad radimo?"

Prekrižio sam ruke. "Donna White."

"Lažno ime koje je kupila od Goldbergovih?"

"Da. Tvoji ljudi provjerili su samo zrakoplovne tvrtke?"

Kimnuo je. "Pokušali smo skužiti kako je otišla na zapad."

"Možeš li reći agenciji da sad proširi istragu?"

"Naravno, zašto ne."

Stjuardesa nam je poslužila "obrok"; ne bih to mogao nazvati ručkom. I dalje mi se vrtilo u glavi. Let mi je puno koristio. Dao mi je vremena za razmišljanje. Nažalost, dao mi je i vremena da iz jedne stvarnosti prijedem u drugu, da sagledam posljedice. To sam zatomio. Nisam htio da mi nada zamagli razmišljanje. Ne još. Ne dok još uvijek premalo znam. No ipak.

"Sad je puno toga jasnije", rekao sam. "Na primjer?"

"Njezina tajnovitost. Zašto se nikad nije htjela slikati. Zašto je imala tako malo stvari.

Zašto nije htjela razgovarati o svojoj prošlosti."

Kvadro je kimnuo.

"Jednom se Sheila" - zastao sam jer joj to vjerojatno nije bilo ime - "odala i spomenula odrastanje na farmi. Ali otac prave Sheile Rogers radi za tvrtku koja proizvodi garažna vrata. Također se užasavala same pomisli da nazove roditelje - jer, jednostavno rečeno, to nisu bili njezini roditelji. Ja sam sve to shvatio kao strašno traumatičnu prošlost."

"Ali to je isto tako moglo značiti da se skriva."

"Tako je."

"Znači, prava Sheila Rogers," nastavio je Kvadro, digavši pogled, "mislim, ona koju smo upravo pokopali, viđala se s tvojim bratom?"

"Tako se čini."

"I njezini otisci bili su na mjestu zločina."

"Da."

"A tvoja Sheila?"

Slegnuo sam ramenima.

"Dobro," rekao je Kvadro, "pretpostavimo da je ona žena s Kenom u Novom Meksiku, ona koju su vidjeli susjedi, bila mrtva Sheila Rogers?"

"Da."

"A s njima je bila djevojčica", nastavio je. Tišina.

Kvadro me pogledao. "Misliš li isto što i ja?" Kimnuo sam. "Daje djevojčica bila Carly. I da bi Ken mogao biti njezin otac."

"Da."

Naslonio sam se i zatvorio oči. Kvadro je otvorio svoj obrok, pogledao sadržaj i opsovao.

"Da."

"Žena koju si volio. Imaš neku ideju tko je ona?" Zatvorenih očiju rekao sam: "Ništa."

Kvadro je otišao kući. Obećao je da će me nazvati čim saznaju nešto o imenu Donna White. Krenuo sam kući, iscijeden. Kad sam došao do vrata stana, gurnuo sam ključ u bravu. Nečija ruka taknula mi je rame. Poskočio sam, preplašen.

"Sve u redu", rekla je. Katy Miler. Glas joj je bio promukao. Nosila je Schantzov ovratnik. Lice joj je bilo nateklo. Oči su joj bile crvene. Mogao sam nazreti tamnoljubičaste i žute masnice na mjestu gdje je pod bradom završavao ovratnik.

"Jesi li dobro?" upitao sam. Kimnulaje.

Pažljivo sam je zagrlio, prepažljivo, samo rukama, držeći se dalje od nje od straha da je dodatno ne ozlijedim.

"Neću se slomiti", rekla je. "Kad si izišla?" pitao sam.

"Prije nekoliko sati. Ne mogu dugo ostati. Da moj otac zna gdje sam-"

Podigao sam ruku. "Sve mi je jasno."

Otvorili smo vrata i ušli. Dok se kretala, imala je bolan izraz lica. Otišli smo do kauča.

Pitao sam je želi li nešto popiti ili pojesti. Rekla je ne.

"Jesi li sigurna da smiješ biti izvan bolnice?"

"Rekli su da sam dobro, ali moram mirovati."

"Kako si pobjegla od oca?"

Pokušala se nasmiješiti. "Uporna sam."

"Vidim."

"I lagala sam."

"Nesumnjivo."

Skrenula je pogled samo očima - nije mogla micati glavom - i oči su joj se navlažile.

"Hvala ti, Wile."

, Odmahnuo sam glavom. "Imam osjećaj da sam ja kriv za to."

"Glupost", rekla je.

Promijenio sam položaj. "Za vrijeme napada vikala si ime John. Barem mislim da si to rekla."

"Policija mi je rekla."

"Ne sjećaš se?" Odmahnula je glavom. "Čega se sjećaš?"

"Ruku na svom vratu." Skrenula je pogled. "Spavala sam. A zatim mi je netko stezao vrat. Sjećam se da sam pokušavala doći do zraka." Glas joj je zamro.

"Znaš li tko je John Asselta?" upitao sam.

"Da. Bio je Julien prijatelj."

"Jesi li možda mislila na njega?"

"Misliš, zašto sam vikala John?" Razmišljala je. "Ne znam, Wile. Zašto?"

"Mislim" - sjetio sam se svog obećanja Pistil u da je neću umiješati - "mislim da je možda povezan s Julienim ubojstvom."

Prihvatila je to bez treptanja. "Kad kažeš - povezan s-"

"To je sve što za sad mogu reći."

"Zvučiš kao murjak."

"Bio je ovo čudan tjedan", rekao sam.

"Pa reci mi što znaš."

"Znam da si znatiželjna, ali mislim da bi trebala poslušati liječnike."

Oštro me pogledala. "Što bi to trebalo značiti?"

"Mislim da se moraš odmoriti."

"Želiš da se ne petljam?"

"Da."

"Bojiš se da ću opet stradati."

"Da, poprilično."

Iz očiju joj je bljesnula vatra. "Mogu se brinuti za sebe."

"Ne sumnjam. Ali trenutno smo u vrlo opasnoj situaciji."

"A gdje smo bili do sada?"

Pun pogodak. "Gledaj, moraš mi vjerovati."

"Da."

"Nećeš me se tako lako riješiti."

"Ne želim te se riješiti", rekao sam. "Ali moram te štititi."

"Ne možeš", tiho je rekla. "Znaš to."

Nisam ništa rekao.

Katy se primaknula bliže k meni. "Moram si razjasniti prošlost. Ti bi to trebao razumjeti bolje od svih."

"Razumijem."

"Onda?"

"Obećao sam da neću ništa reći."

"Obećao, kome?"

Odmahnuo sam glavom. "Daj, vjeruj mi, dobro?" Ustala je. "Nije dobro."

"Pokušavam-"

"A kad bih ja tebi rekla da otkačiš, bi li me poslušao?" Prignuo sam glavu. "Ne mogu ništa reći." Krenula je prema vratima. "Čekaj malo", rekao sam.

"Nemam sad vremena za ovo", rekla je kratko. "Otac će se pitati gdje sam."

Ustao sam. "Nazovi me, može?" Dao sam joj broj mobitela. Ja sam već znao njezin.

Na izlasku je zalupila vratima.

Katy Miler je izišla na ulicu. Vrat ju je užasno bolio. Bila je prenaporna, znala je, ali nije si mogla pomoći. Kipjela je od bijesa. Jesu li došli do Wil a? Činilo se nemogućim, no možda je bio jednako pokvaren kao i svi ostali. Ili možda nije. Možda je stvarno vjerovao da je štiti.

Sad će morati biti još opreznija.

Grlo joj je bilo suho. Žudjela je za pićem, ali gutanje je još bilo bolno. Pitala se kada će sve to završiti. Uskoro, nadala se. Ali otkrit će sve do kraja. Obećala si je. Nije bilo povratka, nije bilo završetka, sve dok Julien ubojica ne bude priveden pravdi na ovaj ili onaj način.

Krenula je južno prema 18. ulici, a zatim zapadno prema najprometnijem dijelu grada.

Sad je bilo mirno, vladalo je ono zatišje između danjeg prometa i raskalašena kasnonoćnog života. Grad je bio takav, kao kazalište koje dnevno da je dvije predstave, s promjenom rekvizita, scenografije, čak i glumaca. No bio dan ili noć ili čak sumrak, ova ulica uvijek je imala miris pokvarenog mesa. Nije se mogao istjerati. Ljudskog ili životinjskog, Katy nije bila sigurna kojeg.

Vratila se panika.

Zastala je i pokušala je suzbiti. Osjećaj onih ruku obavijenih oko njezina vrata, kako se igraju njome, po želji joj otvaraju i zatvaraju dušnik. Takva moć protiv takve bespomoćnosti. Zaustavio joj je disanje. Zamisli ti to. Stezao joj je vrat dok nije prestala disati, dok

njezina životna snaga nije počela istjecati.

Kao i s Julie.

Toliko se izgubila u tom groznom sjećanju da nije znala da je on tamo dok je nije zgrabio za lakat. Zavrtjela se. "Koji..."

Duh nije olabavio stisak. "Čujem da si me zvala", rekao je onim svojim umilnim glasom. A zatim s osmijehom dodao: "Pa, evo me."

Samo sam sjedio. Katy je zaista imala pravo biti ljuta. No mogao sam živjeti s njezinim bijesom. To je bilo mnogo poželjnije od još jednog pogreba. Protrljao sam oči. Podigao sam noge. Mislim da sam možda zaspao - nisam siguran - no kad je zazvonio telefon, bio sam iznenađen što je jutro. Provjerio sam identifikaciju broja. Bio je Kvadro. Pipao sam tražeći slušalicu i stavio je na uho.

"Hej", rekao sam.

Preskočio je pozdrav. "Mislim da smo našli našu Sheilu."

Pola sata kasnije ušao sam u predvorje hotela Regina.

Bio je manje od kilometar i pol od našeg stana. Mislili smo da je pobjegla na drugi kraj zemlje, ali Sheila... kako sam je drukčije mogao zvati?... ostala je tako blizu.

Detektivskoj agenciji čije je usluge Kvadro volio koristiti nije bilo teško pronaći je, pogotovo otkako je postala nepažljiva nakon smrti svoje imenjakinje. Uplatila je novac u banku First National i izvadila karticu Visa. Ne možete ostati u ovome gradu - vraga, bilo gdje - bez kreditne kartice. Dani prijavljivanja u motel na lažno ime i plaćanje u gotovini više-manje su prošlost. Postoji nekoliko rupa, boravišta ne sasvim prikladnih za prebivanje ljudi, gdje bi se još uvijek moglo progledati kroz prste, no gotovo svako drugo mjesto želi, u najmanju ruku, uzeti presliku kreditne kartice - u slučaju da nešto ukradete ili ozbiljno oštetite sobu. Takva transakcija neće nužno ostati zabilježena - kao što sam rekao, mogu samo napraviti presliku - ali ipak trebate karticu.

Vjerojatno je pretpostavila da je sigurna i to je bilo razumljivo. Goldbergovi, par koji je preživljavao od diskrecije, prodali su joj osobnu iskaznicu. Nije bilo razloga pomisliti da će oni ikad progovoriti - jedini razlog zašto ipak jesu njihovo je prijateljstvo s Kvadrom i Raquel, plus činjenica da su djelomično sebe krivili za njezino teoretsko ubojstvo. Kad dodamo tome podatak da je Sheila Rogers sad "mrtva", što znači da je nitko ne bi tražio, pa, imalo je smisla opustiti se bar malo.

Kreditna kartica jučer je upotrijebljena za podizanje novca s bankomata na Trgu Union.

Trebalo je samo ispitati obližnje hotele. Većina detektivskog posla obavlja se putem izvora i podmićivanja, što je zapravo isto. Dobri detektivi plaćaju svoje izvore u telefonskim kompanijama, poreznoj upravi, predstavništvima kreditnih kartica, prometnim uredima, bilo kome. Ako mislite da je to teško - da bi bilo teško pronaći nekoga tko će za novac odavati povjerljive podatke - ne čitate puno novine.

No ovo je bilo čak i lakše. Samo treba nazvati hotele i tražiti Donnu White. To radite dok u jednom hotelu ne kažu "Pričekajte, molim" i spoje vas. I sad, dok sam ulazio u predvorje hotela Regina, osjetio sam nervozu. Živa je. Nisam si dopustio povjerovati - nisam htio vjerovati - dok je ne vidim vlastitim očima. Nada čudno djeluje na mozak.

Može ga pomračiti koliko i prosvijetliti. Dok sam se prije uvjeravao da je čudo nemoguće, sad sam se bojao da će mi ponovno sve biti oduzeto, da će ovaj put, kad pogledam u lijes, moja Sheila biti u njemu.

Uvijek ću te voljeti.

Tako je pisalo u njezinoj poruci. Uvijek.

Prišao sam recepciji. Rekao sam Kvadru da ovo želim obaviti sam. Shvatio je.

Recepcionarka, plavuša s neodlučnim osmijehom, razgovarala je na telefon. Pokazala mi je zube i pokazala rukom na telefon da mi da do znanja da će uskoro završiti razgovor. Slegnuo sam ramenima dajući joj znak da ne žuri i naslonio se na pult, glumeći opuštenost.

Minutu kasnije spustila je slušalicu i posvetila mi punu pažnju. "Mogu li vam pomoći?"

"Da", rekao sam. Glas mi je zvučao neprirodno, previše namješteno, kao da vodim nekakav zabavni radijski program. "Došao sam posjetiti Donnu White. Možete li mi dati broj njezine sobe?"

"Žao mi je, gospodine. Ne da jemo brojeve soba svojih gostiju."

Zamalo sam se lupio po čelu. Kako mogu biti tako glup? "Naravno, ispričavam se. Prvo čuje nazvati. Imate li telefon?"

Pokazala je desno. Na zidu su bila tri bijela telefona, svi bez brojčanika. Izabrao sam jedan i pričekao signal. Javila se telefonistica. Zamolio sam da me spoji sa sobom Donne White. Rekla je - i primijetio sam da je to nova univerzalna poštapalica hotelskih zaposlenika - "Sa

zadovoljstvom", a zatim sam čuo kako telefon zvoni.

Srce mi je skočilo u grlo.

Zvonilo je dvaput. Zatim triput. Nakon šestog puta prespojili su me na hotelski sustav govorne pošte. Mehanički glas rekao mi je da gost trenutno nije dostupan i dao mi upute ako želim ostaviti poruku. Spustio sam slušalicu.

Što sad?

Čekati, pretpostavljam. Što sam drugo mogao? Kupio sam novine na kiosku i pronašao mjesto u kutu predvorja odakle sam mogao vidjeti vrata. Držao sam novine preko lica, u stilu špijunskih filmova, i osjećao se kao totalni idiot. U meni je sve gorjelo. Nikad se nisam smatrao podložnim čiru, ali proteklih nekoliko dana vruća kiselina počela mi je načinjati stijenku želuca.

Pokušao sam čitati novine - posve uzaludan trud, dakako. Nisam se mogao koncentrirati.

Nisam mogao skupiti energiju da se zanimam za aktualne događaje. Nisam mogao sjediti na miru dok sam svake tri sekunde pogledavao prema vratima. Okretao sam stranice. Gledao slike. Trudio sam se zainteresirati za rezultate boksačkih mečeva.

Okretao sam stranice do stripova, ali čak je i Garfield bio prezahtjevan.

Plava recepcionarka svako malo je pogledavala prema meni. Kad su nam se pogledi sreli, nasmiješila bi se na zaštitnički način. Držala me na oku, nema sumnje. Ili je to možda bilo paranoično razmišljanje. Bio sam samo čovjek koji čita novine u predvorju.

Nisam učinio ništa da izazovem njezinu sumnju.

Prošlo je sat vremena bez promjene. Zazvonio mi je mobitel. Prislonio sam ga na uho.

"Već si je vidio?" upitao je Kvadro.

"Nije u sobi. Bar se ne javlja na telefon."

"Gdje si sad?"

"Nadzirem predvorje."

Kvadro je ispustio neki zvuk.

"Što?" upitao sam.

"Jesi li stvarno rekao 'nadzirem'?"

"Ne gnjavi me, dobro?"

"Gle, zašto ne bismo unajmili par tipova iz agencije da to obave

kako treba? Nazvat će nas čim ona uđe." Razmislio sam. "Ne još", rekao sam. I tad je ušla.

Razrogačio sam oči. Počeo sam duboko disati. Bože moj. To je stvarno bila moja Sheila.

Bila je živa. Petljao sam po mobitelu, zamalo mi je ispao.

"Moram ići", rekao sam. "Došla je?"

"Nazvat ću te."

Isključio sam mobitel. Moja Sheila je - zvat ću je tako jer ne znam kako joj se drugačije obraćati - promijenila frizuru. Kosa joj je bila ošišana kraće, razbacana uz njezin labuđi vrat. Imala je i šiške. Boja je potamnjena u crnu. Ali efekt... ugledao sam je i osjetio kao da me netko udario u prsa divovskom šakom.

Sheila je hodala. Počeo sam se dizati. Zaustavila me vrtoglavica. Hodala je onako kako je uvijek hodala - bez oklijevanja, uzdignute glave, sa ciljem. Vrata dizala već su bila otvorena i uvidio sam da možda neću stići na vrijeme.

Ušla je u dizalo. Bio sam na nogama. Požurio sam preko predvorja ne trčeći. Nisam htio napraviti scenu. Što god da se događalo - što god da ju je natjeralo da nestane, mijenja imena, preruši se i bogzna što još - morao sam oprezno postupati. Nisam mogao tek tako viknuti njezino ime i pretrčati predvorje.

Noge su mi klopotale po mramoru. Zvuk mi je preglasno odzvanjao u ušima. Zakasnit ću.

Stao sam i gledao dizalo kako se zatvara.

K vragu.

Pritisnuo sam tipku za poziv. Istog trena otvorilo se drugo dizalo. Krenuo sam prema njemu pa stao. Čekaj, koja korist od toga? Nisam znao ni na kojem je katu. Pogledao sam svjetlo iznad dizala moje Sheile. Brzo se micalo. Peti kat, zatim šesti.

Je li Sheila bila jedina u dizalu? Mislim da je.

Dizalo je stalo na devetom katu. Dobro, u redu. Sad sam pritisnuo tipku za poziv. Stiglo je isto dizalo. Požurio sam unutra i pritisnuo devet, nadajući se da ću stići prije nego što uđe u svoju sobu. Vrata su se počela zatvarati. Naslonio sam se. U posljednjoj sekundi, provukla se nečija ruka. Vrata su udarila o ruku, a zatim se otvorila. Uzdahnuvši, ušao je znojan čovjek u sivom odijelu i kimnuo mi. Pritisnuo je jedanaest. Vrata su se ponovno zatvorila i krenuli smo

prema gore.

"Vruće je vani", rekao mi je.

"Da."

Opet je uzdahnuo. "Dobar hotel, zar ne?"

Turist, pomislio sam. Bio sam u milijun newyorških dizala. Newyorčani su znali pravila: Buljiš u svjetleće brojeve. Ne počinješ nikakav razgovor.

Rekao sam mu da, dobar je, i kad su se otvorila vrata, izjurio sam van. Hodnik je bio dug.

Pogledao sam lijevo. Ništa. Pogledao sam desno i čuo da su se zatvorila neka vrata. Kao lovački pas na tragu, potrčao sam prema zvuku. Desna strana, pomislio sam. Kraj hodnika.

Slijedio sam zvučni trag, da se tako izrazim, i zaključio da je zvuk došao ili iz sobe 912 ili 914. Pogledao sam u jedna vrata, pa u druga. Sjetio sam se jedna epizode Batmana kad Catwoman obeća da će jedna vrata voditi do nje, a druga do živog tigra. Batman je pogrešno izabrao. Pa, k vragu, ovo nije Batman.

Pokucao sam na oboja vrata. Stajao sam između njih i čekao.

Ništa. Ponovno sam pokucao, ovaj put jače. Pokreti. Nagrađen sam nekakvim pokretima koji su dolazili iz sobe 912. Stao sam pred vrata. Namjestio sam ovratnik košulje. Mogao sam čuti micanje lanca na vratima. Pripremio sam se. Kvaka se okrenula i vrata su se počela otvarati.

Čovjek je bio krupan i iznerviran. Nosio je potkošulju s V-izrezom i prugaste bokserice.

"Što?" zarežao je.

"Oprostite. Tražim Donnu White."

Stavio je šake na bokove. "Izgledam lija kao Donna White?"

Čudni zvukovi dopirali su iz sobe mrzovoljnog čovjeka. Osluhnuo sam bolje. Stenjanje.

Tobože strastveno stenjanje glumljena užitka. Pogledi su nam se sreli i on nije djelovao sretno. Odmaknuo sam se jedan korak. Hotelski filmovi, pomislio sam. Tip je gledao švedske akcijske filmove. Porno interruptus.

"Ahm, oprostite", rekao sam. Zalupio je vratima.

Dobro, eliminirajmo sobu 912. Barem sam se silno nadao da mogu. Ovo je bilo ludo.

Podigao sam ruku da pokucam na vrata sobe 914, kad sam čuo glas koji je rekao: "Mogu li vam pomoći?"

Okrenuo sam se i na kraju hodnika ugledao na nulericu ošišanog tipa bez vrata u plavom sakou. Sako je imao mali logo na reveru i zakrpu na nadlaktici. Tip je naduo prsa.

Hotelski zaštitar i ponosan na to.

"Ne, sve je u redu", rekao sam.

Namrštio se. "Jeste li gost hotela?"

"Da."

"Koji je broj vaše sobe?"

"Nemam broj sobe."

"Ali upravo ste rekli-"

Snažno sam pokucao navrata. Gorila je požurio prema meni. Na trenutak sam pomislio da će se baciti na mene da spasi vrata, ali u posljednjem se trenu zaustavio.

"Molim vas, pođite sa mnom", rekao je.

Nisam obraćao pažnju na njega i ponovno sam pokucao. Još uvijek nitko nije odgovarao.

Gorila je stavio ruku na moju. Otresao sam je, ponovno pokucao i viknuo: "Znam da nisi Sheila." To je zbunilo gorilu. Nanovo se namrštio. Obojica smo stajali i gledali u vrata.

Nitko se nije javljao. Gorila me opet primio za ruku, ovaj put nježnije. Nisam započinjao svađu. Odveo me dolje pa kroz predvorje.

Bio sam vani na pločniku. Okrenuo sam se. Gorila se opet naduo i prekrižio ruke.

Što sad?

Još jedna newyorška zakonitost: Na pločniku ne možete ostati na jednom mjestu.

Kretanje je nužno. Ljudi užurbano prolaze i ne očekuju da će zateći nešto na putu. Ako zateknu, možda će zaobići, ali nikada neće stati.

Potražio sam sigurno mjesto. Tajna je bila ostati što bliže zgradi - ramenu pločnika, da se tako izrazim. Šćućurio sam se uz staklo izloga, izvadio mobitel, nazvao hotel i tražio da me spoje sa sobom Donne White. Dobio sam još jedno "sa zadovoljstvom" i spojili su me.

Nitko se nije javljao. Ovaj put sam ostavio jednostavnu poruku. Dao sam joj svoj broj mobitela i pokušao izbjeći molećivost kad sam

joj rekao da me nazove.

Vratio sam mobitel u džep i ponovno se zapitao: Što sad?

Moja Sheila bila je unutra. Zavrtjelo mi se u glavi od te pomisli. Previše čežnje. Previše mogućnosti i pitanja. Prisilio sam se odagnati ih.

Dobro, u redu, a što je to točno značilo? Najprije, je li postojao još neki izlaz? Kroz podrum ili stražnja vrata? Je li me opazila iza onih sunčanih naočala? Je li zato požurila do dizala? Kad sam je slijedio, jesam li pogriješio broj sobe? Može biti. Znao sam da je na devetom katu. To je bio početak. Ili? Ako me vidjela, je li možda stala na drugom katu da me zavara?

Da ostanem ovdje?

Nisam znao. Nisam mogao otići kući, to je sigurno. Duboko sam udahnuo. Gledao sam pješake kako prolaze, toliko mnogo ljudi, jedna nejasna masa, različite jedinke koje su činile cjelinu. A zatim, gledajući kroz masu, ugledao sam nju.

Srce mi je stalo.

Samo je stajala i zurila u mene. Bio sam suviše šokiran da se pomaknem. Osjetio sam kako je nešto u meni popustilo. Stavio sam ruku na usta da prigušim plač. Krenula je prema meni. Oči su joj bile pune suza. Odmahnuo sam glavom. Nije stala. Došla je do mene i privukla me blizu.

"U redu je", šapnula je.

Zatvorio sam oči. Dugo vremena samo smo stajali zagrljeni. Šutjeli smo. Nismo se micali.

Jednostavno smo se isključili.

"Moje pravo ime je Nora Spring."

Sjedili smo u donjem katu kafića Starbucks na južnoj strani Park avenije, u kutu pokraj izlaza za nuždu. Nikog drugog nije bilo dolje. Gledala je na stube, zabrinuta je li me netko pratio. Ovaj Starbucks, kao i toliki drugi, bio je u zemljanim tonovima, imao je nadrealističke viseće umjetnine i velike fotografije tamnoputih muškaraca koji su previše sretno brali zrnca kave. Ona je objema rukama držala ledenu kavu s mlijekom. Ja sam se odlučio za frappuccino.

Stolci su bili ljubičasti, preveliki i baršunasti taman koliko treba. Spojili smo ih. Držali smo se za ruke. Dakako, bio sam zbunjen. Htio sam odgovore. No više od toga, na jednoj posve višoj razini, preplavila me čista radost. Bila je to nevjerojatna euforija. Smirila me.

Bio sam sretan. To se neće promijeniti, što god da saznam. Vratila se žena koju volim.

Neću dopustiti da se to promijeni.

Pijuckala je kavu. "Žao mi je", rekla je. Stisnuo sam joj ruku.

"Što sam tako pobjegla. Što sam te pustila da misliš" - zastala je - "ne mogu uopće zamisliti što si mislio." Pogledi su nam se sreli. "Nikad te nisam htjela povrijediti."

"Dobro sam", rekao sam.

"Kako si saznao da nisam Sheila?"

"Na pogrebu. Vidio sam tijelo."

"Htjela sam ti reći, pogotovo nakon što sam čula da je ubijena."

"Zašto nisi?"

"Ken mi je rekao da bi ti mogao biti ubijen zbog toga."

Bratovo ime me kosnulo. Nora se okrenula. Prošao sam dlanom uz njezinu ruku i zastao na ramenu. Napetost joj je ukočila mišiće. Nježno sam ih masirao - naša dobro poznata situacija. Zatvorila je oči i pustila moje prste da rade. Dugo vremena oboje smo šutjeli. Ja sam prekinuo tišinu. "Koliko dugo poznaješ mog brata?"

"Skoro četiri godine", rekla je.

Kimnuo sam, šokiran, pokušavajući je ohrabriti da kaže nešto više,

no još je bila okrenuta na drugu stranu. Nježno sam joj primio bradu i okrenuo joj lice prema sebi. Lagano sam joj poljubio usnice.

"Jako te volim", rekla je.

Tako sam lebdio od sreće da sam zamalo poletio sa stolca. "I ja tebe volim."

"Bojim se, Wile."

"Štitit ću te", rekao sam.

Gledala me u oči. "Lagala sam ti. Cijelo vrijeme otkad smo zajedno."

"Znam."

"Stvarno misliš da možemo prijeći preko toga?"

"Izgubio sam te jednom", rekao sam. "Neću to ponoviti."

"Tako si siguran?"

"Uvijek ću te voljeti", rekao sam.

Proučavala je moje lice. Ne znam što je tražila. "Udana sam, Trudio sam se zadržati bezizražajan izraz lica, no nije bilo lako. Njezine riječi omotala su se oko mene i stezale me poput udava. Zamalo sam povukao ruku.

"Pričaj", rekao sam.

"Prije pet godina pobjegla sam od svog muža, Craya. Cray je bio" - zatvorila je oči -

"nevjerojatno nasilan. Ne želim ulaziti u detalje. Ionako nisu važni. Živjeli smo u gradu koji se zove Cramden. Nedaleko od Kansas Cityja. Jednog dana, nakon što me Cray doveo u bolnicu, pobjegla sam. To je sve što trebaš znati, dobro?"

Kimnuo sam.

"Nemam obitelji. Imala sam prijatelje, ali stvarno ih nisam htjela uvlačiti u to. Cray je lud.

Nije me htio pustiti. Prijetio je..." Glas joj je odlutao. "Nije bitno što je prijetio. Ali nisam mogla nikoga ugroziti. Našla sam sklonište koje pomaže zlostavljanim ženama. Prihvatili su me. Rekla sam im da želim početi iznova. Htjela sam otići odande. Ali bojala sam se Craya. Vidiš, Cray je gradski policajac. Nemaš pojma... tako dugo živiš u strahu da počneš misliti da je svemoguć. Nemoguće je to objasniti."

Primaknuo sam se malo bliže, i dalje je držeći za ruku. Već sam vidio posljedice zlostavljanja. Razumio sam.

"Sklonište mi je pomoglo da pobjegnem u Europu. Živjela sam u

Stockholmu. Bilo je teško. Zaposlila sam se kao konobarica. Cijelo sam vrijeme bila osamljena. Htjela sam se vratiti, ali još uvijek sam se jako bojala svoga muža. Nisam se usudila. Nakon šest mjeseci mislila sam da ću izludjeti. Još uvijek sam imala noćne more kako me Cray pronalazi..."

Glas joj je otkazao. Nisam imao pojma što bi trebalo učiniti. Pokušao sam privući svoj stolac bliže njezinu. Nasloni za ruke već su se dodirivali, ali mislim da je cijenila moju gestu. "Onda sam upoznala jednu ženu. Amerikanku koja je živjela u blizini. Oprezno samo započele druženje, no bilo je nešto čudno u vezi s njom. Valjda smo obje izgledale kao bjegunke. Također smo bile užasno osamljene, iako je ona bar imala muža i dijete. I oni su se dobro skrivali. Isprva nisam znala zašto."

"Ta žena", rekao sam. "To je bila Sheila Rogers?"

"Da."

"A muž." Zastao sam, progutavši slinu. "To je bio moj brat."

Kimnula je. "Imaju kćer po imenu Carly."

Počelo je dobivati smisao.

"Sheila i ja smo postale bliske prijateljice, a iako je njemu trebalo dulje da stekne povjerenje u mene, postala sam bliska i s Kenom. Uselila sam se k njima, počela im pomagati oko Carly. Tvoja nećakinja je divno dijete, Wile. Pametna i lijepa i, ne želim zvučati metafizički, ali ima neko posebno zračenje oko sebe."

Moja nećakinja. Ken je imao kćer. Imao sam nećakinju koju nikad nisam vidio.

"Tvoj brat je cijelo vrijeme pričao o tebi, Wile. Možda bi spomenuo tvoju majku ili oca ili čak Melissu, ali ti si bio njegov svijet. Pratio je tvoju karijeru. Znao je sve o tvom radu u Covenant Houseu. Skrivao se, koliko, sedam godina? I on je bio osamljen, pretpostavljam. I kad mi je počeo vjerovati, puno mi je pričao. A ono o čemu je najviše pričao bio si ti."

Trepnuo sam i spustio pogled na stol. Proučavao sam smeđi ubrus Starbucksa. Na njemu je bila neka glupa pjesma o aromi i obećanju. Izrađen od recikliranog papira. Boja je bila smeđa jer nisu koristili izbjeljivač.

"Jesi li dobro?" upitala me.

"Dobro sam", rekao sam. Podigao sam glavu. "I što je bilo dalje?"

"Stupila sam u kontakt sa starom prijateljicom. Rekla mi je da je Cray unajmio privatnog detektiva i da zna da sam na području Stockholma. Obuzela me panika, ali istodobno, bila sam spremna krenuti dalje. Već sam rekla, s Cravom sam živjela u Missouriju. Mislila sam, ako se preselim u New York, možda ću biti na sigurnom. Ali trebala sam bolji identitet, u slučaju da Cray nastavi potragu. Sheila je bila u istoj kaši. Njezin lažni identitet bio je površan, samo promjena imena. I tada smo smislile jednostavan plan."

Kimnuo sam. Taj dio sam znao. "Zamijenile ste identitete."

"Da. Ona je postala Nora Spring, a ja sam postala Sheila Rogers. Na taj način, ako bi moj muž pošao za mnom, našao bi nju. A ako bi ljudi koji traže njih našli Sheilu Rogers, pa, eto, to bi ipak malo pomutilo stvari."

Razmislio sam, no nešto se još uvijek nije slagalo. "Dobro, tako si znači postala Sheila Rogers. Zamijenile ste identitete."

"Da."

"I završila si u New Yorku."

"Da."

T" - ovo je bio dio s kojim sam imao teškoća - "nekako smo se uspjeli sresti."

Nora se nasmiješila. "Čudno ti je to o nama, zar ne?"

"Pretpostavljam da je tako."

"Misliš da je nevjerojatna slučajnost što sam počela volontirati baš tamo gdje ti radiš."

"Čini se nevjerojatnim", složio sam se. "Pa, u pravu si. Nije bila slučajnost." Naslonila se i uzdahnula. "Ne znam kako da ti to objasnim, Wile."

Držao sam je za ruku i čekao.

"Dobro, moraš shvatiti. Bila sam tako osamljena u Stockholmu. Imala sam samo tvog brata i Sheilu i, naravno, Carly. Cijelo to vrijeme slušala sam tvog brata kako trabunja o tebi, i činilo mi se... činilo mi se da si toliko drugačiji od svih muškaraca koje sam poznavala. Da budem iskrena, mislim da sam bila napola zaljubljena u tebe i prije nego što smo se upoznali. Onda sam sama sebi rekla da ću te upoznati kad dođem u New York, da vidim kakav si zapravo. Ako sve bude u redu, možda ti čak kažem da ti je brat živ i da je nevin, iako me Ken stalno upozoravao koliko je to opasno. Nisam to planirala ili tako

nešto. Jednostavno sam došla u New York i jedan dan ušetala u Covenant House, nazovi to sudbinom ili kako hoćeš, ali onog trena kad sam te ugledala, znala sam da ću te uvijek voljeti."

Bio sam uplašen, zbunjen i smiješio sam se.

"Što?"

"Volim te."

Naslonila je glavu na moje rame. Utihnuli smo. To nije bilo sve. S vremenom će doći još.

Zasad smo samo u tišini uživali što smo zajedno. Kad je Nora bila spremna, ponovno je počela.

"Prije nekoliko tjedana sjedila sam u bolnici s tvojom majkom. Trpjela je jake bolove, Wile. Ne može više izdržati, rekla mi je. Htjela je umrijeti. Bila je tako očajna, pa znaš i sam."

Kimnuo sam.

"Voljela sam tvoju majku. Mislim da to znaš."

"Znam", rekao sam.

"Nisam mogla podnijeti da samo sjedim i ništa ne radim. Zato sam prekršila obećanje dano tvom bratu. Prije nego što umre, htjela sam da sazna istinu. Zaslužila je. Htjela sam da zna da joj je sin živ, da je voli i da nikome nije naudio."

"Rekla si joj za Kena?"

"Da. Ali čak je i u onom stanju bila sumnjičava. Mislim da je trebala dokaz."

Ukočio sam se i okrenuo prema njoj. Sad mi je sve bilo jasno. Odakle je počelo. Posjet spavaćoj sobi nakon pogreba. Slika skrivena iza okvira. "I dala si majci onu Kenovu fotografiju."

Norajekimnula.

"Nije vidjela njega. Samo fotografiju."

"Tako je."

To je objašnjavalo zašto nikad nismo saznali. "Ali rekla si joj da će se vratiti."

"Da."

"Jesi li lagala?"

Zamislila se. "Možda sam pretjerala, ali ne, ne mislim da je to bila čista laž. Vidiš, Sheila mi se javila kad su ga uhvatili. Ken je uvijek bio jako oprezan. Smislio je sve moguće mjere sigurnosti za Sheilu i Carly. Tako da su one pobjegle kad su njega uhvatili. Policija nikad nije

saznala za njih. Sheila je ostala u Europi dok Ken nije mislio da je sigurno.

Onda se vratila."

"I javila ti se kad je stigla?"

"Da."

Sve se slagalo. "Iz govornice u Novom Meksiku."

"Da."

To bi bio prvi poziv o kojemu je govorio Pistilo - onaj iz Novog Meksika u moj stan. "I što se onda dogodilo?"

"Sve je krenulo po zlu", rekla je. "Nazvao me Ken. Bio je izvan sebe. Netko ih je pronašao. On i Carly bili su izvan kuće kad su provalila dva muškarca. Mučili su Sheilu da saznaju kamo je on otišao. Ken se vratio kući za vrijeme napada. Ustrijelio je obojicu.

No Sheila je bila teško ranjena. Nazvao me i rekao da moram pobjeći. Policija će naći Sheiline otiske. McGuane i njegovi ljudi također će saznati da je s njim bila Sheila Rogers."

"Svi bi tražili Sheilu", rekao sam.

"Da."

"A to si onda bila ti. I zato si trebala nestati."

"Htjela sam ti reći, ali Ken je bio uporan. Ako ništa ne znaš, sigurniji si. I podsjetio me da moramo misliti i na Carly. Ti ljudi su joj mučili i ubili majku. Ne bih mogla podnijeti da se nešto dogodi Carly."

"Koliko je godina Carly?"

"Sad već skoro dvanaest."

"Znači, rođena je prije nego što je Ken pobjegao."

"Mislim da je tad imala šest mjeseci."

Još jedan bolan udarac. Ken je imao dijete i nikad mi nije rekao za nju. "Zašto mi je to tajio?" pitao sam.

"Ne znam."

Dosad sam uspijevaao pratiti logiku, ali nisam shvaćao kako se Carly uklapa. Mozgao sam. Šest mjeseci prije nego što je nestao. Što se događalo u njegovu životu? To je bilo baš onda kad ga je FBI izludio. Je li to povezano? Je li se Ken bojao da bi njegovi postupci mogli ugroziti njegovu novorođenu kćer? Pretpostavljam da to ima smisla.

Ne, nešto mi je izmicalo.

Htio sam postaviti potpitanje, pokušati dobiti još detalja, kad mi je zazvonio mobitel.

Vjerojatno Kvadro. Pogledao sam na zaslon. Ne, nije Kvadro. No odmah sam prepoznao broj. Katy Miler. Pritisnuo sam tipku za javljanje i stavio mobitel na uho.

"Katy?"

"Uuuu, ne, žao mi je, nije točno. Molim, pokušajte ponovno."

Vratio se strah. O, Bože. Duh. Zatvorio sam oči. "Ako je ozlijediš, tako mi-"

"No, no, Wile", prekinuo me Duh. "Ne priliče ti nemoćne prijetnje."

"Što hoćeš?"

"Moramo porazgovarati, stari moj."

"Gdje je ona?"

"Tko? Oh, misliš Katy? Pa evo je ovdje."

"Želim razgovarati s njom."

"Ne vjeruješ mi, Wile? Povrijeđen sam."

"Želim razgovarati s njom", ponovio sam.

"Želiš dokaz da je živa?"

"Tako nešto."

"Što kažeš na ovo?" počeo je Duh svojim najnježnijim šaptom. "Mogu je natjerati da vrišti za tebe. Bi li to pomoglo?"

Ponovno sam zatvorio oči. "Ne čujem te, Wile."

"Ne."

"Siguran si? Uopće nije problem. Jedan prodoran, jezovit vrisak. Što kažeš?"

"Molim te, nemoj je ozlijediti", rekao sam. "Ona nema veze s ovim."

"Gdje si?"

"Na jugu Park avenije."

"Budi precizniji."

Dao sam mu lokaciju dvije ulice odavde.

"Poslat ću auto za pet minuta. Uđi u njega. Razumiješ?"

"Da."

"I, Wile?"

"Što?"

"Nemoj nikoga zvati. Nemoj nikome reći. Katy Miler od prethodnog susreta ima osjetljivo grlo. Nemaš pojma kako bi primamljivo bilo testirati ga." Zastao je i šapnuo: "Još si tu, stari susjede?"

"Da."

"Drži se onda. Uskoro će biti gotovo."

Claudia Fisher upala je u ured Josepha Pistila.

Pistilo je podigao glavu. "Što je?"

"Ravmond Cromwel se nije javio."

Cromwel je bio tajni agent kojega su dodijelili Joshui Fordu, odvjetniku Kena Kleina.

"Mislio sam da je ozvučen."

"Imali su sastanak kod McGuanea. Tamo nije mogao imati uređaj."

"I nitko ga nije vidio nakon tog sastanka?"

Fisherova je kimnula. "Ista stvar s Fordom. Obojica su nestala."

"Isuse Kriste."

"Što želite da napravimo?"

Pistilo je već bio u pokretu. "Uzmi svakog dostupnog agenta. Napraviti ćemo raciju u McGuaneovu uredu."

Tek tako ostaviti Noru samu - već sam se naviknuo na ime - bilo je više nego bolno, no jesam li imao izbora? Pomisao na Katy, samu s tim sadističkim manijakom, grizla me do kostiju. Sjetio sam se kako sam se osjećao privezan za krevet, bespomoćan kad ju je napao. Zatvorio sam oči i poželio da slika nestane.

Nora me pokušala zaustaviti, ali razumjela je. Ovo je bilo nešto što sam morao učiniti.

Naš oproštajni poljubac bio je gotovo previše nježan. Odmaknuo sam se. Ponovno je imala suze u očima.

"Vrati mi se", rekla je.

Rekao sam da hoću i požurio van. Auto je bio crni Ford Taurus sa zatamnjenim staklima. Unutra je bio samo vozač. Nisam ga prepoznao. Dao mi je povez za oči, kakav dijele u avionima, rekao mi da ga stavim i legnem odostraga. Učinio sam što je tražio. Upalio je auto i krenuo. Iskoristio sam vrijeme za razmišljanje. Sad sam puno znao. Ne sve. Ne dovoljno. Ali puno. I bio sam prilično uvjeren da je Duh u pravu: sve će uskoro biti gotovo.

Promislio sam o svemu i evo što sam više-manje zaključio: Prije jedanaest godina, Ken je bio umiješan u ilegalne poslove sa svojim

starim prijateljima, McGuaneom i Duhom. To se više nije dalo previdjeti. Ken je pogriješio. Možda je za mene bio junak, ali moja sestra, Melissa, istaknula je da je bio sklon nasilju. Mogao bih uljepšati i reći da je žudio za akcijom, da ga je privlačila opasnost. Ali to su samo nijanse u značenju.

Ken je u međuvremenu uhvaćen i pristao je pomoći u hvatanju McGuanea. Riskirao je život. Radio je kao dvostruki agent. Bio je ozvučen. McGuane i Duh su nekako doznali.

Ken je pobjegao. Došao je kući, iako nisam siguran zašto. Nisam siguran ni kako se Julie uklapa u priču. Po svemu sudeći, nije bila kod kuće više od godinu dana. Je li njezin povratak bio slučajnost? Je li samo slijedila Kena, možda kao ljubavnica, možda zato što joj je bio izvor droge? Je li ju Duh pratio, znajući da će ga napokon dovesti do Kena?

Ne znam ništa od toga. Barem ne još.

Kako god bilo, Duh ih je pronašao, vjerojatno u nezgodnom trenutku. Napao je. Ken je ozlijeđen, ali je pobjegao. Julie nije bila te sreće. Duh je htio ostvariti pritisak na Kena pa mu je namjestio ubojstvo. U strahu da ne bude ubojica ili još gore, Ken je pobjegao.

Pokupio je svoju stalnu djevojku, Sheilu Rogers, i njihovu kćer, Carly. Sve troje su nestali.

Vid mi se, čak i kroz povez, zamračio. Čuo sam nekakvo fijukanje. Ušli smo u tunel.

Možda Midtown, ali mislim da bi prije bio Lincoln, na putu za New Jersev. Razmišljao sam o Pistil u i njegovoj ulozi u svemu ovome. Za njega je to bila stara dilema opravdava li cilj sredstva. U nekim okolnostima, možda bi pazio na sredstva, ali ovaj slučaj bio je osoban. Bilo je lako shvatiti njegovo gledište. Ken je bio zlikovac. Sklopio je dogovor i bez obzira na razlog, prekršio ga je bijegom. To je otvorilo sezonu na njega. Učinili su ga bjeguncem i dopustili svijetu da kopa po smeću i traži ga.

Godine su prolazile. Ken i Sheila ostali su zajedno. Njihova je kći, Carly, narasla. Onda je jednog dana Ken uhvaćen. Vraćen je u zemlju, uvjeren, pretpostavljam, da će ga objesiti za ubojstvo Julie Miler. Ali policija je oduvijek znala istinu. Ne žele ga zbog toga. Žele glavu zvijeri. McGuanea. A Ken im još uvijek može pomoći da je dobiju.

Zato su sklopili dogovor. Ken se sakrio u Novom Meksiku. Kad su

pomislili da je siguran, Sheila i Carly su se vratile iz Švedske k njemu. Ali McGuane je moćan protivnik. Saznao je da su tamo. Poslao je dva čovjeka. Ken nije bio kod kuće, no mučili su Sheilu da saznaju gdje je. Ken ih je iznenadio, ubio, stavio svoju ozlijeđenu ljubavnicu i kćer u auto i ponovno pobjegao. Upozorio je Noru, koja koristi Sheilin identitet, da će joj policija i McGuane biti na tragu. I ona je prisiljena bježati.

To je uglavnom bilo ono što znam. Ford Taurus se zaustavio. Čuo sam da je vozač ugasio motor. Dosta pasivnosti, pomislio sam. Ako postoji mogućnost da iziđem živ iz ovoga, morat ću biti odlučniji. Skinuo sam povez i pogledao na sat. Vozili smo se više od sat vremena. Zatim sam se uspravio.

Bili smo usred guste šume. Tlo je bilo prekriveno borovim iglicama, drveće bujno i puno zelenila. Vidio sam nekakvu promatračnicu, malenu građevinu od aluminijske koja je stajala na platformi oko tri metra iznad zemlje. Izgledala je poput prevelikog spremišta za alat, izgrađenog isključivo zbog funkcionalnosti. Djelovala je i zapušteno i nekako industrijski. Uglove i vrata pokrivala je hrđa.

Vozač se okrenuo. "Izlazi."

Poslušao sam. I dalje sam gledao promatračnicu. Vidio sam kako su se otvorila vrata i izišao je Duh. Cijeli je bio odjeven u crno, kao da se sprema čitati poeziju u Vil ageu.

Mahnuo mi je.

"Bok, Wile."

"Gdje je?" upitao sam.

"Tko?"

"Ne počinji s tim sranjima."

Duh je prekrižio ruke. "Gle, gle," rekao je, "nije li to najhrabriji mali vojnik?"

"Gdje je?"

"Misliš na KatvMiler?"

"Znaš da mislim na nju."

Duh je kimnuo. Imao je nešto u ruci. Nekakvo uže. Možda laso. Smrznuo sam se. "Tako je slična sestri, zar ne? Kako sam mogao odoljeti. Mislim, taj vrat. Taj prekrasni labuđi vrat. Već ozlijeđen..."

Trudio sam se da mi glas ne podrhtava. "Gdje je?" Trepnuo je.

"Mrtva je, Wile." Srce mi je puklo.

"Dosadilo mi je čekati-" Zatim se počeo smijati. Smijeh je odzvanjao tišinom, parajući zrak i trgajući lišće. Stajao sam ukočen. Ispružio je ruku i viknuo: "Jesam te! Oh, samo se zezam, Wilie. Malo šale. Katy je sasvim dobro." Mahnuo mi je da dođem. "Dođi vidjeti."

Požurio sam prema platformi, a srce mi se udobno smjestilo u grlo. Našao sam hrđave ljestve. Popeo sam se. Duh se još smijao. Prošao sam pokraj njega i otvorio vrata aluminijske kolibe. Okrenuo sam se udesno.

Katvjebilatu.

Duhov smijeh još mi je odzvanjao u ušima. Pojurio sam k njoj. Oči su joj bile otvorene, iako prekrivene s nekoliko pramenova kose. Masnice na vratu prešle su u bolesno žutu boju. Ruke su joj bile zavezane za stolac, no izgledala je neozlijeđeno.

Sagnuo sam se i odmaknuo joj kosu. "Jesi li dobro?" upitao sam.

"Dobro sam."

Osjećao sam kako se u meni nakuplja bijes. "Je li te ozlijedio?"

Katy Miler je odmahнула glavom. Glas joj je drhtao. "Što hoće od nas?"

"Dopustite da ja odgovorim na to pitanje."

Okrenuli smo se kad je Duh ušao. Ostavio je vrata otvorena. Pod je bio pun razbijenih boca piva. U jednom kutu bio je stari ormarić. U drugom kutu bilo je zaklopljeno prijenosno računalo. U sobi su stajala tri metalna stolca na sklapanje, kakvi se koriste za priredbe u školama. Katy je sjedila najednom. Duh je uzeo drugi i dao mi znak da uzmem onaj odmah njemu slijeva. Ostao sam stajati. Duh je uzdahnuo i ponovno ustao.

"Trebam tvoju pomoć, Wile." Okrenuo se prema Katy. "I mislio sam da bi nam društvo gospođice Miler, pa" - nacerio mi se na onaj sablastan način - "mislio sam da bi ona mogla poslužiti kao neka vrsta poticaja."

Zauzeo sam prijeteći stav. "Ako je povrijediš, ako je samo tako neš-"

Duh se nije uznemirio. Nije nasrnuo na mene. Jednostavno je trznuo rukom i uhvatio me ispod brade. Nastavio je s potezom noža. S usana mi se oteo zvuk gušenja. Osjećao sam se kao da sam progutao vlastito grlo. Zateturao sam i okrenuo se. Duh se nije žurio.

Sagnuo se i upotrijebio aperkat. Šaka mu je snažno udarila u moj bubreg. Pao sam na koljena, gotovo paraliziran udarcem.

Pogledao me. "Tvoje ponašanje me živcira, Wil ie." Osjećao sam se kao da ću povratiti.

"Moramo kontaktirati s tvojim bratom" nastavio je. "Zato si ovdje."

Podigao sam pogled. "Ne znam gdje je."

Duh se odmaknuo od mene. Otišao je iza Katvna stolca. Nježno je, gotovo prenježno, stavio ruke na njezina ramena. Lecnula se na njegov dodir. Ispružio je oba kažiprsta i gladio masnice na njezinu vratu.

"Govorim istinu", rekao sam. "O, vjerujem ti", rekao je. "Pa što onda želiš?"

"Znam kako doći do Kena." Bio sam zbunjen. "Molim?"

"Jesi li ikad gledao neki od onih starih filmova gdje bjegunac ostavlja poruke u malim oglasima?"

"Valjda jesam."

Duh se nasmiješio kao da je zadovoljan mojim odgovorom. "Ken je napredniji. Koristi newsgrupu na Internetu. Točnije, ostavlja i prima poruke na nečemu što se zove rec.music.elvis. To je, kao što možeš pretpostaviti, forum za Elvisove fanove. Dakle, na primjer, ako njegov odvjetnik želi kontaktirati s njim, ostavit će datum, vrijeme i poruku s tajnim imenom. Ken će tada znati kada treba poslati IP dotičnome odvjetniku."

"IP?"

"Instant poruku. Pretpostavljam da si to već koristio. To je kao privatna soba za chat.

Nemoguće joj je ući u trag."

"Kako znaš sve to?" upitao sam.

Ponovno se nasmiješio i približio ruke Katvnu vratu. "Prikupljanje podataka", rekao je.

"To mi je jača strana."

Ruke su mu skliznule s Katy. Primijetio sam da sam zadržao dah. Gurnuo je ruku u džep i opet izvadio laso.

"I zašto trebaš mene?" upitao sam.

"Tvoj brat nije se htio naći sa svojim odvjetnikom", rekao je Duh. "Mislim da je posumnjao na zamku. No, namjestili smo još jedan sastanak za instant poruke. Toplo se nadamo da bi ga ti mogao

nagovoriti da se nađe s nama."

"A ako ne mogu?"

Podigao je uže. Na svakom kraju bio je držak. "Znaš li što je ovo?"

Nisam odgovorio.

"To je punjapski laso", rekao je kao da počinje predavanje. "Koriste ga indijski davitelji.

Bili su poznati kao tihi ubojice. Neki ljudi smatraju da su svi nestali u devetnaestom stoljeću. Drugi, ha, drugi nisu tako sigurni." Pogledao je Katy i visoko podigao to primitivno oružje. "Moram li nastaviti, Wile?"

Odmahnuo sam glavom. "Znat će da je zamka", rekao sam.

"Tvoj je zadatak uvjeriti ga u suprotno. Ako ne uspiješ" - podigao je pogled, smiješeći se -

"pa, pozitivna strana je to što ćeš iz prve ruke moći vidjeti kako je Julie patila prije mnogo godina."

Mogao sam osjetiti kako mi krv napušta udove. "Ubit ćeš ga", rekao sam.

"O, ne nužno."

Znao sam da je to laž, ali izraz njegova lica bio je zastrašujuće iskren.

"Tvoj brat je snimao razgovore, skupio inkriminirajuće podatke", rekao je. "Ali još ništa od toga nije pokazao FBI-u. Drži to skriveno sve ove godine. To je dobra stvar. Pokazuje suradnju, da je to još uvijek Ken kojeg znamo i volimo. I" - zastao je, zamišljen - "ima nešto što želim."

"Što?" upitao sam.

Ignorirao me. "Evo dogovora: Ako sve preda i obeća da će ponovno nestati, svi možemo nastaviti dalje."

Laž. Znao sam. Ubit će Kena. I ubit će sve nas. Nisam nimalo sumnjao u to. "A ako ti ne vjerujem?"

Spustio je laso oko Katvna vrata. Tiho je vrisnula. Duh se nasmiješio i pogledao ravno u mene. "Je li to stvarno bitno?"

Progutao sam slinu. "Pretpostavljam da nije."

"Pretpostavljaš?"

"Surađivat ću."

Pustio je laso; visio joj je s vrata poput neke nakaradne ogrlice. "Ne diraj ga", rekao je.

"Imamo sat vremena. Provedi to vrijeme gledajući u njezin vrat,
Wile. I zamišljaj."

McGuane je uhvaćen nespreman.

Promatrao je kako FBI juriša unutra. Nije to predvidio. Da, Joshua Ford je bio važan. Da, njegov nestanak bi podigao prašinu, iako su natjerali Forda da nazove ženu i kaže joj da je pozvan na put zbog određenog "škakljivog problema". Ali ovako silovita reakcija?

Izgledalo je pretjerano.

Nema veze. McGuane je uvijek spreman. Krv je očišćena najnovijom vrstom peroksida tako da ni test s plavim svjetlom neće ništa otkriti. Pobrinuli su se za vlakna i vlasi, a čak i da se ponešto pronađe, što onda? Neće poricati da su Ford i Cromwel bili tu. Rado će to potvrditi. Također će potvrditi da su otišli. A može ponuditi i dokaz: Ljudi iz osiguranja već su zamijenili pravu snimku sigurnosnih kamera onom digitalno obrađenom koja će pokazati da su i Ford i Cromwel dobrovoljno napustili zgradu. McGuane je pritisnuo tipku koja automatski briše i reformatira kompjuterske podatke.

Ništa neće biti pronađeno. McGuane je automatski izradio sigurnosnu kopiju preko elektroničke pošte. Kompjuter je svakih sat vremena slao e-mail na tajnu adresu.

Dokumenti su na taj način ostali sigurni u cyberspaceu. Samo je McGuane znao adresu.

Mogao je doći do sigurnosne kopije kad god je htio.

Ustao je i popravio kravatu kad je Pistilo uletio kroz vrata s Claudijom Fisher i još dva agenta. Pistilo je uperio oružje u McGuanea.

McGuane je raširio ruke. Bez straha. Nikad ne pokazuj strah. "Kakvo ugodno iznenađenje."

"Gdje su?" viknuo je Pistilo.

"Tko?"

"Joshua Ford i specijalni agent Ravmond Cromwel."

McGuane nije ni trepnuo. Ah, znači o tome se radi. "Hoćete reći da je gospodin Cromwel federalni agent?"

"Da", zarežao je Pistilo. "Gdje je?"

"U tom slučaju htio bih uložiti žalbu."

"Molim?"

"Agent Cromwel predstavio se kao odvjetnik", nastavio je McGuane, najmirnijim mogućim glasom. "Vjerovao sam tom opisu. Povjerio sam mu se, pod pretpostavkom da me štiti povjerljivost odnosa odvjetnik-klijent. Sad mi vi kažete da je bio prikriveni agent.

Želim biti siguran da se ništa što sam rekao neće upotrijebiti protiv mene."

Pistilovo lice bilo je crveno. "Gdje je on, McGuane?"

"Nemam blagog pojma. Otišao je s gospodinom Fordom."

"Zbog čega ste se sastali s njima?"

McGuane se nasmiješio. "Ne pravite se naivni, Pistilo. Naš sastanak ulazi u povjerljivost odnosa odvjetnik-klijent."

Pistilo je silno želio povući okidač. Ciljao je nasred McGuaneova lica. McGuane i dalje nije ništa pokazivao. Pistilo je spustio oružje. "Pretražite sve", zarežao je. "Sve zapečatite i označite. Uhitite ga."

McGuane je pustio da mu stave lisice. Neće im reći za videosnimku. Neka je sami pronađu. Tako će dobiti veće značenje. Ipak, dok su ga agenti odvlačili van, znao je da to nije dobro. Nije se bojao biti drzak - već je spomenuto da to nije bio prvi federalni agent kojeg je ubio - no nije mogao a da se ne zapita je li mu štogod promaklo, je li se ičim izložio opasnosti i napokon, je li napravio kobnu pogrešku koja će ga koštati svega.

Duh je zakoračio u šumu, ostavivši Katy i mene same. Sjedio sam na stolcu i zurio u laso oko njezina vrata. Postigao je željeni učinak. Suradivat ću. Neću riskirati da se to uže stegne oko vrata ove uplašene djevojke.

Katy me pogledala i rekla: "On će nas ubiti."

To nije bilo pitanje. Naravno, bilo je istina, ali i dalje sam nijekao. Obećao sam joj da će s njom sve biti u redu, da ću pronaći izlaz, ali mislim da nisam uklonio njezine brige. Ništa čudno. Grlo mi je bilo bolje, ali bubreg me još bolio od udarca. Prelazio sam pogledom po sobi.

Razmišljaj, Wile. I razmišljaj brzo. Znao sam što slijedi. Duh će me natjerati da ugovorim sastanak. Kad se Ken pojavi, svi smo mrtvi. Razmišljao sam. Pokušat ću upozoriti brata. Možda pokušam upotrijebiti nekakvu šifru. Jedina nada nam je da Ken nanjuši zamku i iznenadi ih. No moram imati otvorene mogućnosti. Moram tražiti izlaz, bilo kakav izlaz, čak i ako to znači žrtvovati sebe da spasim Katy. Pojavit će se prilika, pogreška. Moram biti spreman iskoristiti je.

"Znam gdje smo", šapnula je Katy. Okrenuo sam se prema njoj. "Gdje?"

"U rezervatu South Orange", rekla je. "Tu smo znali dolaziti piti. Nismo daleko od Ulice Hobart Gap."

"Koliko daleko?" upitao sam. "Možda kilometar i pol."

"Znaš put? Mislim, ako pobjegnemo, hoćeš li nas moći izvesti odavde?"

"Mislim da hoću", rekla je. A zatim kimnula: "Da. Da, znat ću nas izvesti odavde."

Dobro, fino. To je bilo nešto. Možda ne puno, ali ipak početak. Pogledao sam kroz vrata.

Vozač se naslonio na auto. Duh je stajao s rukama iza leđa. Propeo se na nožne prste.

Pogled mu je bio usmjeren uvis, kao da promatra ptice. Vozač je pripalio cigaretu. Duh se nije micao.

Na brzinu sam pretražio pod i našao što sam tražio - velik komad razbijena stakla.

Ponovno sam provirio kroz vrata. Nitko nije gledao. Odšuljao sam se iza Katvna stolca.

"Što radiš?" šapnula je.

"Olabavit ću ti uže."

"Jesi li poludio? Ako te vidi-"

"Moramo pokušati nešto", rekao sam.

"Ali" - Katy je zastala. "Čak i ako me oslobodiš, što onda?"

"Ne znam", priznao sam. "Ali budi spremna. Jednom će se već pojaviti prilika za bijeg.

Moramo je iskoristiti."

Pritisnuo sam razbijenu oštricu na uže i počeo piliti naprijed-natrag. Uže je počelo slabiti.

Išlo je sporo. Ubrzao sam. Počelo je popuštati, nit po nit.

Bio sam otprilike na pola užeta kad sam osjetio da se platforma trese. Prestao sam.

Netko je bio na ljestvama. Katy je ispustila nekakav cvilež. Otkotrljao sam se od nje i vratio se na svoj stolac baš kad je Duh ušao. Pogledao me.

"Zadihan si, Wil ie."

Gurnuo sam razbijeno staklo na kraj stolca i zamalo sjeo na njega. Duh se namrštio.

Šutio sam. Srce mi je luđački tuklo. Duh je pogledao prema Katy. Pokušavala mu je prkosno uzvratiti pogled. Bila je tako prokleta hrabra. No kad sam pogledao prema njoj, opet sam premro od straha.

Jasno se vidjelo ispiljeno uže.

Duhjezaškiljio.

"Hej, završimo s tim", rekao sam.

Bilo je dovoljno da odvrati pažnju. Duh se okrenuo prema meni. Katy je namjestila ruke tako da malo prekrije ispiljeno uže. Neće biti od koristi ako pogleda izbliza. No možda ipak prođe. Duh je pričekao sekundu pa krenuo prema prijenosnom računalu. Na trenutak - najkraći mogući - okrenuo mi je leđa.

Sad, pomislio sam. Skočit ću, upotrijebiti razbijeno staklo kao nož i zariti ga Duhu u vrat. Brzo sam računao.

Jesam li predaleko? Vjerojatno. A što je s vozačem? Je li naoružan?

Hoću li se usuditi-?

Duh se ponovno okrenuo prema meni. Trenutak je, ako je uopće postojao, bio gotov.

Kompjuter je već bio uključen. Duh je nešto otipkao. Spojio se na Internet s pomoću daljinskog modema. Pritisnuo je još neke tipke i pojavio se prozor za tekst. Nasmiješio mi se i rekao: "Vrijeme je za razgovor s Kenom."

Želudac mi se stegnuo. Duh je pritisnuo enter. Na ekranu sam vidio što je napisao:

JESI LI TU?

Čekali smo. Odgovor je stigao trenutak kasnije.

TU SAM.

Duh se osmjehnuo. "Ah, Ken." Još je nešto otipkao i pritisnuo enter.

WILL JE. S FORDOM SAM.

Usljedila je duga stanka.

RECI MI IME PRVE CURE S KOJOM SI SE LJUBIO.

Duh se okrenuo prema meni. "Kao što sam i očekivao, želi dokaz da si to stvarno ti."

Nisam ništa rekao, ali mozak mi je radio sto na sat.

"Znam što misliš", nastavio je. "Želiš ga upozoriti. Želiš mu dati odgovor koji je blizu istini." Premjestio se do Katy. Primio je držak na kraju lasa. Povukao je samo malo. Uže joj se smotalo oko vrata.

"Evo kako ćemo, Wile. Želim da ustaneš. Želim da odeš do kompjutera i upišeš točan odgovor. Ja ću nastaviti stezati uže. Ako kaniš nešto izvoditi - ako samo posumnjam da si pokušao nešto izvesti - neću prestati dok ne bude mrtva. Razumiješ li?"

Kimnuo sam.

Još je malo stegnuo laso. Katy se oglasila. "Idi", rekao je.

Požurio sam do ekrana. Strah me otupio. Bio je u pravu. Pokušavao sam smisliti prikladnu laž, nešto da ga upozorim. Ali nisam mogao. Ne sad. Stavio sam prste na tipke i upisao:

CINDI SHAPIRO

Duh se nasmiješio. "Stvarno? Čovječe, ona je bila komad. Zadivljen sam."

Pustio je laso. Katy je izdahнула. Vratio se do kompjutera. Osvrnuo sam se prema stolcu.

Jasno se vidio komad stakla. Brzo sam se vratio do stolca. Čekali smo odgovor.

IDI KUĆI, WILLE.

Duh je protrljao lice. "Zanimljiv odgovor", rekao je. Zamislio se. "Gdje si se ljubio s njom?"

"Molim?"

"Cindi Shapiro. Jeste li bili u njezinoj kući, tvojoj, gdje?"

"Na bar micvi Erica Frankela."

"Zna li to Ken?"

"Da."

Duh se nasmiješio. Ponovno je nešto utipkao.

TI SI TESTIRAO MENE. SAD SAM JA NA REDU. GDJE SAM SE LJUBIO SA CINDI?

Još jedna duga stanka. I ja sam bio na rubu stolca. Duh je povukao pametan potez, malo je preokrenuo situaciju. No, što je još važnije, stvarno nismo znali je li to Ken ili nije.

Sljedeći odgovor to će nedvojbeno pokazati.

Prošlo je trideset sekundi. Zatim:

IDI KUĆI, WILLE.

Duh je opet tipkao.

MORAM ZNATI DA SI TO TI.

Dulja stanka. A zatim konačno:

FRANKELOVA BAR MICVA. SAD IDI KUĆI.

Još jedan udarac. Bio je Ken...

Pogledao sam Katy. Pogledi su nam se sreli. Duh je ponovno nešto upisao.

MORAMO SE NAĆI.

Odgovor je brzo stigao: NE MOŽE.

MOLIM TE. VAŽNO JE.

IDI KUĆI, WILLE. NIJE SIGURNO.

GDJE SI?

KAKO SI NAŠAO FORDA?

"Hmm", rekao je Duh. Razmislio je i utipkao:

PISTILLO.

Još jedna duga stanka.

ČUO SAM ZA MAMU. JE LI BILO GADNO?

Duh se nije konzultirao sa mnom za odgovor. DA.

KAKO JE TATA?

NIJE DOBRO. MORAMO TE VIDJETI.

Opet stanka: NE MOŽE.

MOŽEMO TI POMOĆI.

BOLJE DA SE NE MIJEŠATE.

Duh me pogledao. "Da ga pokušamo namamiti njegovim omiljenim porokom?"

Nisam imao pojma na što misli, no gledao sam ga kako tipka i pritišće tipku enter.

MOŽEMO TI NABAVITI NOVAC. TREBA LI TI ?

TREBAT ĆE. ALI TO MOŽEMO OBAVITI MEĐUNARODNOM DOZNAKOM.

A zatim, kao da mi čita misli, Duh je napisao:

STVARNO TE MORAM VIDJETI. MOLIM TE.

VOLIM TE, WILLE. IDI KUĆI.

I opet, kao da se nalazi u mojoj glavi, Duh je napisao:

ČEKAJ.

ISKLJUČUJEM SE, BURAZ. NE BRINI SE.

Duh je duboko uzdahnuo. "Ovako ne ide", glasno je rekao. Brzo je tipkao.

ISKLJUČI SE, KENE. I TVOJ BRAT JE MRTAV.

Stanka. Zatim: TKO JE TO?

Duh se nasmiješio. IMAŠ JEDAN POKUŠAJ. POMOĆ: CASPER.

Ovaj put nije bilo stanke.

PUSTI GA NA MIRU, JOHNE.

NEĆE IĆI.

ON NEMA VEZE S OVIM.

ZNAŠ DA NEMA SMISLA IGRATI NA MOJE OSJEĆAJE. POJAVI SE, DAJ MI ONO ŠTO ŽELIM I NEĆU GA UBITI.

PRVO GA PUSTI. ONDA ĆU TI DATI ŠTO ŽELIŠ.

Duh se nasmijao i utipkao:

MA DAJ, MOLIM TE. DVORIŠTE, KEN. SJEĆAŠ SE DVORIŠTA, ZAR NE? DAJEM TI TRI SATA DA DOĐEŠ.

NEMOGUĆE. NISAM ČAK NI NA ISTOČNOJ OBALI.

"Sereš", promrmljao je Duh. Zatim je mahnito tipkao:

ONDA BOLJE POŽURI. TRI SATA. AKO NE DOĐEŠ, ODREZAT ĆU MU JEDAN PRST. ODREZAT ĆU SLJEDEĆI SVAKIH POLA SATA. ZATIM

PRELAZIM NA NOŽNE. ONDA POSTAJEM KREATIVAN. DVORIŠTE,
KEN. TRI SATA.

Duh je isključio liniju. Zalupio je računalo i ustao.

"Pa," rekao je s onim svojim osmijehom, "mislim da je to prošlo prilično dobro, a ti?"

Nora je nazvala Kvadra na mobitel. Ispričala mu je skraćenu verziju događaja povezanih s njezinim nestankom. Kvadro je pažljivo slušao, cijelo vrijeme vozeći prema njoj. Našli su se ispred zgrade Metropolitan Lifea u Park aveniji.

Uskočila je u kombi i zagrlila, ga. Bilo je lijepo ponovno biti u terenskom kombiju.

"Ne možemo reći policiji", rekao je Kvadro. Kimnula je. "Wil je to čvrsto naglasio."

"Pa što onda možemo učiniti, do vraga?"

"Ne znam. Ali bojim se, Kvadro. Wil ov brat mi je pričao o tim ljudima. Sigurno će ga ubiti."

Kvadro se zamislio. "Kako ti i Ken komunicirate?"

"Preko newsgrupe na Internetu."

"Pošaljimo mu poruku. Možda će on nešto smisliti."

Duh je bio suzdržan.

Vrijeme je brzo prolazilo. I dalje sam bio na oprezu. Ako se pojavi prilika, bilo kakva prilika, iskoristit ću je. Držao sam razbijeno staklo i proučavao njegov vrat. U glavi sam vrtio kako bi se to trebalo odigrati. Pokušao sam predvidjeti kojim bi se potezom Duh mogao braniti i kako da mu uzvratim. Razmišljao sam - gdje su mu arterije? Gdje je najranjiviji, gdje mu je meso najmekše?

Bacio sam pogled na Katy. Dobro se držala. Ponovno sam se sjetio Pistilovih riječi, kako je navaljivao da ne petljam Katy u ovo. Bio je u pravu. Ja sam kriv. Kad je prvi put tražila pomoć, trebao sam odbiti. Doveo sam je u opasnost. Činjenica da sam joj stvarno pokušavao pomoći, da sam bolje od drugih razumio koliko je žudjela da se sve završi, nije mi pomagala ublažiti krivnju.

Moram pronaći način da je spasim.

Ponovno sam pogledao Duha. Zurio je u mene. Nisam trepnuo.

"Pusti je", rekao sam.

Glumio je da zijeva.

"Njezina sestra je bila dobra prema tebi."

"I?"

"Nema razloga da je povrijediš."

Duh je podigao dlanove i na onaj svoj šaputav način rekao: "Kome treba razlog?"

Katy je zatvorila oči. Prestao sam. Samo sam pogoršavao stvar. Pogledao sam na sat.

Još dva sata. "Dvorište", mjesto gdje su se skupljali hašomani nakon zabavna dana u srednjoj školi Heritage Middle, bilo je manje od tri kilometra odavde. Znao sam zašto ga je Duh odabrao. Bilo ga je lako kontrolirati. Mjesto je bilo zabačeno, pogotovo u ljetnim mjesecima. I jednom kad se uđe, male su šanse da iziđeš živ.

Zazvonio je Duhov mobitel. Pogledao ga je kao da nikad prije nije čuo taj zvuk. Prvi put sam na njegovu licu ugledao nešto što bi mogla biti zbunjenost. Napeo sam se, iako se nisam usudio posegnuti za razbijenim staklom. Ne još. No bio sam spreman.

Otklopio je mobitel i prislonio ga na uho. "Slušam", rekao je.

Slušao je. Proučavao sam njegovo blijedo lice. Izgledao je mirno, no nešto se događalo u njemu. Češće je treptao. Pogledao je na sat. Šutio je gotovo pune dvije minute. Zatim je rekao: "Stižem."

Ustao je i krenuo prema meni. Primaknuo je usta mome uhu. "Ako se pomakneš s ovog stolca," rekao je, "molit ćeš me da je ubijem. Je li jasno?"

Kimnuo sam.

Duh je otišao i zatvorio vrata. Bilo je mračno. Svjetlost je počela slabjeti, zrake su se probijale kroz lišće. Naprijed nije bilo prozora tako da nisam mogao znati što rade.

"Što se događa?" šapnula je Katy.

Stavio sam prst na usta i slušao. Upalio se motor. Auto je krenuo. Sjetio sam se njegova upozorenja. Nemoj se maknuti sa stolca. Duh je osoba koju biste htjeli poslušati, no s druge strane, ionako nas namjerava ubiti. Nagnuo sam se i pao sa stolca. Ne baš najelegantniji potez. Bolje rečeno, prilično grčevit.

Pogledao sam prema Katy. Pogledi su nam se opet sreli i dao sam joj znak da bude tiho.

Kimnula je.

Držao sam se što je niže moguće i pažljivo otpuzao prema vratima. Spustio bih se na trbuh i učinio to u stilu komandosa, ali krhotine

stakla bi me razderale. Kretao sam se polako, pazeći da se ne porežem.

Kad sam došao do vrata, spustio sam glavu na pod i provirio kroz pukotinu na dnu. Vidio sam kako je auto otišao. Pokušao sam naći bolji kut, no bilo je teško. Sjeo sam i prislonio oko na pukotinu sa strane. Odavde je bilo teže vidjeti. Otvor jedva da je bio prorez. Malo sam se digao i bum, eno ga.

Vozač.

Ali gdje je Duh?

Na brzinu sam izračunao. Dva čovjeka, jedan auto. Jedan auto ode. Nisam baš dobar u matematici, no to je značilo da je tu mogao ostati samo jedan čovjek. Okrenuo sam se prema Katy. "Otišao je", šapnuo sam.

"Što?"

"Vozač je još tu. Duh je otišao autom."

Vratio sam se prema stolcu i uzeo onaj veliki komad razbijena stakla. Hodajući što sam pažljivije mogao, u strahu da će i najmanja promjena težine zatresti građevinu, vratio sam se iza Katvna stolca. Pilio sam uže.

"Što ćemo sad?" šapnula je.

"Ti znaš put odavde", rekao sam. "Pobjeći ćemo."

"Mračni se."

"Zato to moramo učiniti sad."

"Onaj drugi tip", rekla je. "Možda je naoružan."

"Vjerojatno jest, no bi li radije čekala da se vrati Duh?"

Odmahnula je glavom. "Kako znaš da se neće odmah vratiti?"

"Ne znam." Uže je puklo. Bila je slobodna. Trljala je zapešća. "Jesi li uz mene?" pitao sam.

Pogledala me i palo mi je na pamet da sam možda ja isto tako gledao Kena, s tom mješavinom nade, strahopoštovanja i povjerenja. Trudio sam se izgledati hrabro, ali nikad nisam bio stvoren za junaka. Kimnula je.

Odostraga je bio jedan prozor. Moj plan, takav kakav je, bio je otvoriti ga, sići i odšuljati se kroz šumu. Pokušat ćemo biti što tiši, no ako nas čuje, početak ćemo trčati. Računao sam na to da je vozač ili nenaoružan ili da nas ne smije jako ozlijediti. Moraju pretpostaviti da će Ken biti oprezan. Htjet će nas održati na životu - ili barem mene -

da ga namame u zamku.

Ili možda ne.

Prozor je bio zaglavljen. Gurao sam ga i vukao. Ništa. Premazan je bojom prije milijun godina. Nema šanse da ga otvorim.

"Što sad?" upitala je.

Škripac. Osjećao sam se kao štakor satjeran u kut. Pogledao sam Katy. Sjetio sam se što je Duh rekao, da nisam zaštitio Julie. Neću dopustiti da se to ponovi. Ne Katy.

"Samo je jedan izlaz", rekao sam. Pogledao sam u vrata. "Vidjet će nas."

"Možda neće."

Naslonio sam oko na pukotinu. Sunce je zalazilo. Sjene su ga nadjačale. Ugledao sam vozača. Sjedio je na panju. Vidio sam žar njegove cigarete, postojan signal u mraku.

Bio je okrenut leđima.

Stavio sam bodež od razbijena stakla u džep. Dlanom sam Katy dao znak da se sagne.

Pružio sam ruku prema kvaki. Lako se okrenula. Vrata su zaškripala dok sam ih otvarao.

Zastao sam i pogledao van. Vozač i dalje nije gledao. Morao sam riskirati. Još sam malo otvorio vrata. Škripa je utihnula. Zaustavio sam vrata nakon trideset centimetara.

Dovoljno da se provučemo.

Katy me pogledala. Kimnuo sam. Išuljala se kroz vrata. Sagnuo sam se i pošao za njom.

Oboje smo bili vani. Ležali smo potrbuške na platformi. Posve vidljivi. Zatvorio sam vrata.

On se još uvijek nije okretao.

Dobro, sljedeći korak: kako sići s platforme. Nismo mogli upotrijebiti ljestve. Bile su previše vidljive. Dao sam Katy znak da me slijedi. Potrbuške smo puzali u stranu.

Platforma je bila od aluminijske. Zato je bilo lako. Nije bilo trenja ni krhotina.

Došli smo do ruba kolibe. No kad sam zašao za ugao, začuo sam zvuk nalik na stenjanje. A zatim je nešto palo. Ukočio sam se. Greda ispod platforme je popustila.

Cijela građevina se zaljuljala.

"Koga vraga?" rekao je vozač.

Sagnuli smo se. Povukao sam Katy prema sebi, tako da je i ona bila uz rub kolibe. Sad nas nije mogao vidjeti. Čuo je buku. Pogledao je. Vidio je zatvorena vrata i naizgled praznu platformu.

"Koji vrag vas dvoje izvodite unutra?" viknuo je.

Oboje smo zadržali dah. Začuo sam šuštanje lišća. Bio sam spreman za ovo. Već sam imao neku vrstu plana na pameti. Skupio sam hrabrost. Tada je ponovno viknuo. "Što to vas dvoje-?"

"Ništa", doviknuo sam, usta prislonjenih o zid kolibe, nadajući se da će mi to prigušiti glas, kao da dolazi iznutra. Morao sam riskirati. Da nisam odgovorio, sigurno bi došao provjeriti. "Ova koliba je sranje", rekao sam. "Stalno se ljulja."

Tišina.

Oboje nismo disali. Katy se stisnula uz mene. Osjetio sam kako drhti. Potapšao sam joj leđa. Sve će biti u redu. Kako da ne, sve je bilo dobro. Naćulio sam uši i pokušao uhvatiti zvuk njegovih koraka. No nisam ništa čuo. Pogledao sam je i očima joj dao znak da otpuže odostraga. Oklijevala je, ali ne zadugo.

Moj novi plan, naime, bio je izmigoljiti se niz stup sa stražnje strane. Ona će ići prva. Ako je čuje, što je vjerojatno, pa, imao sam nekakav plan i za taj slučaj.

Rukom sam joj pokazao put. Kimnula je, ovaj put odlučno, i krenula prema stupu.

Spustila se držeći se za stup, kao vatrogasac. Platforma se ponovno zanjihala.

Bespomoćno sam zurio dok se platforma još malo ljuljala. Opet se začuo zvuk sličan stenjanju, ovaj put glasniji. Vidio sam da se jedan vijak olabavio.

"Koji..."

Vozač se ovaj put nije trudio zvati. Čuo sam da ide prema nama. Još uvijek oko stupa.

Katy me pogledala odozdo.

"Skoči i trči!" viknuo sam.

Pustila se i pala na tlo. Nije bilo tako visoko. Nakon što je dotakla tlo, osvrnula se prema meni i čekala.

"Trči!" viknuo sam opet.

Vozač je rekao: "Ne miči se ili pucam."

"Trči, Katy!"

Prebacio sam noge i skočio. Moj pad je bio nešto dulji. Tresnuo sam. Sjetio sam se da sam negdje pročitao da se treba dočekati savijenih koljena i otkotrljati se. Učinio sam to.

Otkotrljao sam se u stablo. Kad sam ustao, ugledao sam vozača kako ide prema nama.

Bio je udaljen petnaestak metara. Lice mu je bilo iskrivljeno od bijesa.

"Ako ne stanete, mrtvi ste." No nije imao pištolj u ruci. "Trči!" ponovno sam viknuo Katy.

"Ali-"rekla je. "Iza tebe sam! Kreni!"

Znala je da lažem. To sam prihvatio kao dio plana. Moj je zadatak bio usporiti neprijatelja - usporiti ga dovoljno da Katy može pobjeći. Oklijevala je, nije joj se sviđala pomisao na moje žrtvovanje.

Već je stizao.

"Možeš dovesti pomoć", tjerao sam je. "Idi!"

Napokon je poslušala i odskakala preko korijenja i šipražja. Već sam gurao ruku u džep kad me vozač dohvatio i oborio. Udarac je bio silovit, no ipak sam ga uspio uhvatiti rukama. Zajedno smo se srušili. I to sam već ranije naučio. Gotovo svaka tuča završi na zemlji. U filmovima, protivnici zadaju udarce i padaju. U stvarnom životu, ljudi pognu glavu, uhvate protivnika i završe u klinču. Kotrljao sam se s njim, primio pokoji udarac, usredotočen na staklo u ruci. Obuhvatio sam ga objema rukama i stegnuo što sam jače mogao, iako sam znao da mu zapravo ništa ne radim. Nema veze. Usporit ću ga. Svaka sekunda je bila važna. Katy treba prednost. Čvrsto sam stiskao. Opirao se. Nisam ga htio pustiti.

Tada me udario glavom.

Pridigao se i udario me u lice svojim čelom. Nikad me nitko nije lupio glavom o glavu, ali boli više od svega. Osjećao sam se kao da mi se kugla za rušenje betona zabila u lice.

Oči su mi se napunile suzama. Stisak mi je oslabio. Pao sam. Pridizao se da još jednom udari, ali instinkt me naveo da se okrenem i sklupčam. On je ustao. Ciljao je u moja rebra.

No ovaj put bio sam ja na redu.

Pripremio sam se. Pustio sam da me udari i jednom rukom brzo privukao njegovu nogu uza trbuh. Drugom sam držao razbijeno

staklo. Zario sam ga u njegov list. Vrištao je dok mu se staklo zabijalo duboko u meso. Vrisak je odjeknuo. Ptice su se razbježale. Izvadio sam staklo i ponovno ga zabio, ovaj put u područje tetive. Osjetio sam topao mlaz krvi.

Vozač je pao i počeo se koprcati, kao riba na udici. Htio sam opet napasti kad je rekao:

"Molim te. Idi."

Pogledao sam ga. Noga mu je beskorisno visjela. Neće nam biti prijatna. Barem ne sad.

Nisam bio ubojica. Ne još. I tratio sam vrijeme. Duh bi se ubrzo mogao vratiti. Morali smo pobjeći prije nego što se to dogodi.

I tako sam se okrenuo i pobjegao.

Nakon dvadeset ili trideset metara osvrnuo sam se. Vozač me nije gonio. Pokušavao je puzati. Ponovno sam počeo trčati kad sam čuo Katyn glas: "Wile, ovamo!"

Okrenuo sam se i ugledao je. "Ovuda", rekla je.

Pretrčali smo ostatak puta. Grane su nam šibale lice. Spoticali smo se o korijenje, ali nijednom nismo pali. Katy je dobro obavila svoj dio. Petnaest minuta kasnije izišli smo iz šume i došli do Ulice Hobart Gap.

Kad su Wil i Katy izišli iz šume, Duh je bio u šumi.

Promatrao je iz daljine. Zatim se nasmiješio i vratio u auto. Odvezao se natrag i počeo čistiti. Bilo je krvi. To nije očekivao. Wil Klein ga je opet iznenadio i, da, zadivio.

To je bilo dobro.

Kad je završio, Duh je prošao Avenijom Južni Livingston. Wil u ili Katy nije bilo traga.

Dobro. Stao je kod poštanskog sandučića u Aveniji Northfield. Oklijevao je prije nego što je ubacio paket kroz otvor.

Obavljeno.

Duh je krenuo Avenijom Northfield na cestu 280, a zatim Ulicom Garden State prema sjeveru. Neće još dugo trajati. Razmišljao je kako je sve počelo i kako bi trebalo završiti.

Razmišljao je o McGuaneu i Wil u i Katy i Julie i Kenu.

No više od svega, razmišljao je o svojoj zakletvi i razlogu zašto se uopće vratio.

Puno se toga dogodilo sljedećih pet dana.

Nakon bijega Katy i ja smo, dakako, otišli do policije. Odveli smo ih do mjesta gdje smo bili zatočeni. Nije bilo nikoga. Koliba je bila prazna. Pretraga je otkrila tragove krvi blizu mjesta gdje sam onog tipa ubo u nogu. No nije bilo otisaka ili vlasi. Nikakvih tragova. No s druge strane, nisam ih ni očekivao. Niti sam bio siguran jesu li uopće važni.

Uskoro će biti gotovo.

Philip McGuane je uhićen za ubojstvo federalnog agenta na tajnom zadatku, Ravmonda Cromwella, i poznatog odvjetnika, Joshue Forda. Ovaj put je zadržan bez jamčevine.

Kad sam se vidio s Pistillom, u očima je imao zadovoljan sjaj čovjeka koji je napokon osvojio svoj Everest, pronašao vlastiti Sveti gral, svladao svog najgoreg osobnog demona, kako god hoćete.

"Sve se raspada", rekao je Pistilo malo preveselo. "McGuane smo sredili optužbom za ubojstvo. Cijela operacija puca po šavovima."

Pitao sam ga kako su ga konačno uhvatili. Pistilo je to, za promjenu, rado podijelio sa mnom.

"McGuane je izradio lažnu snimku kamere na kojoj naš agent napušta njegov ured. To mu je trebao biti alibi i mogu vam reći da je snimka besprijeekorna. To nije teško postići digitalnom tehnologijom - tako barem kaže tip iz laboratorija."

"I što se dogodilo?"

Pistilo se nasmiješio. "Poštom smo dobili još jednu videokasetu. Poslanu iz Livingstona u New Jerseyju, vjerovao ili ne. Pravu snimku. Pokazuje kako dva tipa vuku tijelo u privatno dizalo. Obojica su to već radili s dokaznim materijalom. Našli smo i poruku u kojoj je pisalo gdje možemo naći tijela. I povrh svega, u paketu su bile i kasete i dokazi koje je tvoj brat skupio prije toliko godina."

Pokušao sam shvatiti, ali mozak mi je bio prazan. "Znate li tko je to poslao?"

"Ne", rekao je Pistilo i činilo se da mu nije previše ni stalo.

"I što će biti s Johnom Asseltom?" upitao sam.

"Izdali smo tjeralicu za njim."

"Oduvijek postoji tjeratica za njim."

Slegnuo je ramenima. "Što smo drugo mogli učiniti?"

"Ubio je Julie Miler."

"Po zapovijedi. Duh je bio samo unajmljena snaga."

To baš i nije bilo utješno. "Mislite da ga nećete uhvatiti, je li?"

"Gledajte, Wile, volio bih srediti Duha, no bit ću iskren. Neće biti lako. Asselta je već napustio zemlju. Čuli smo da je viđen u inozemstvu. Naći će posao kod nekog despota koji će ga štiti. No na kraju krajeva - a to je ono bitno što treba upamtiti - Duh je samo oružje. Ja želim one koji vuku okidač."

Nisam se slagao, no nisam se ni prepirao. Pitao sam ga što sve to znači za Kena. Dugo je razmišljao prije negoli je odgovorio.

"Vi i Katy Miler niste nam rekli sve, zar ne?"

Promeškoltio sam se. Rekli smo mu za otmicu, ali odlučili smo da mu ne kažemo za komuniciranje s Kenom. To smo zadržali za sebe. "Da, rekli smo", rekao sam.

Pistilo me gledao u oči i ponovno slegnuo ramenima. "Iskreno rečeno, ne znam trebamo li uopće više Kena. Ali sad je siguran, Wile." Nagnuo se naprijed. "Znam da niste u kontaktu s njim" -vidio sam mu na licu da mi ovaj put ne vjeruje - "ali ako uspijete nekako doći do njega, recite mu da se prestane skrivati. Nikad nije bio sigurniji. I da, dobro, mogao bi nam zatrebati za potvrdu onih starih dokaza."

Kao što rekoh, zanimljivih pet dana.

Osim susreta s Pistilom, proveo sam to vrijeme s Norom. Razgovarali smo o njezinoj prošlosti, ali ne puno. I dalje su je proganjale sjenke prošlosti. Strah od bivšeg muža i dalje je bio prevelik. Naravno, to me razbjesnilo. Morat ćemo se obračunati s gospodinom Cravom Springom iz Cramdena u Missouriju. Nisam znao kako. Ne još. No neću dopustiti da Nora živi u strahu do kraja života. Nema šanse.

Nora mi je pričala o bratu, kako je u Švicarskoj imao spremljen novac, kako je provodio dane planinareći i tako tražio mir, a mir mu je stalno izmicao. Nora je pričala i o Sheili Rogers, ranjenoj ptici o kojoj sam saznao tako mnogo, koja je pronašla utjehu u izbjegavanju međunarodne potjere i u svojoj kćeri. No najviše mi je pričala o mojoj

nećakinji, Carly, i dok je govorila o njoj, lice bi joj se ozarilo. Carly je voljela trčati nizbrdo zatvorenih očiju. Bila je nezasitna čitateljica i voljela je raditi zvijezdu. Imala je najzarazniji smijeh. Isprva je Carly bila osamljena i sramežljiva s Norom - roditelji joj, iz očitih razloga, nisu dopuštali da se puno druži s drugim ljudima - ali Nora je to strpljivo prevladala. Nori je najteže bilo napustiti Carly (upotrijebila je riječ "napuštanje", iako mislim da je malo prejaka), oduzeti joj jedinu prijateljicu koju je smjela imati.

Katy Miler držala se podalje. Otputovala je - nije mi rekla kamo, a ja nisam gnjavio - ali zvala je gotovo svaki dan. Saznala je istinu, no nakon svega mislim da joj nije puno pomogla. Dok je Duh i dalje na slobodi, nije moglo doći do raspleta. Dok je Duh i dalje na slobodi, oboje smo se osvrtni iza sebe češće nego što bismo trebali.

Pretpostavljam da smo svi živjeli u strahu.

No za mene rasplet je bio blizu. Trebao sam samo vidjeti brata, možda više nego ikad.

Razmišljao sam o njegovim osamljenim godinama. Razmišljao sam o njegovim dugim šetnjama u planine. To nije bio Ken. Kena to nikad ne bi usrećilo. Ken je bio preotvoren.

Ken nije bio tip za skrivanje u sjeni.

Htio sam ponovno vidjeti brata iz svih starih razloga. Želio sam ići na utakmicu s njim.

Želio sam igrati košarku jedan na jedan. Želio sam ostati dugo budan i gledati stare filmove s njim. No, dakako, pojavili su se i novi razlozi.

Već sam spomenuo da smo Katy i ja tajili kontakt s Kenom. To je bilo zato da Ken i ja možemo slobodno održavati vezu. Naposljetku smo dogovorili novu newsgrupu na Internetu. Rekao sam Kenu da ne dopusti da ga uplaši smrt, nadajući se da će shvatiti na što mislim. Shvatio je. Opet se trebam vratiti na naše djetinjstvo. "Ne boj se smrti" ili Kenova omiljena pjesma, "Don't Fear the Reaper" Blue Oyster Culta. Našli smo forum s porukama o starim heavy metal bendovima. Nije bilo puno poruka, no uspjeli smo dogovoriti termine za instant poruke.

Ken je još uvijek bio na oprezu, ali i sam je htio da se završi. Ja sam ipak imao tatu i Melissu i proveo sam posljednjih jedanaest godina s majkom. Ken mi je ludo nedostajao, ali mislim da smo više mi

nedostajali njemu.

Sve u svemu, pripreme su potrajale, no Ken i ja smo napokon ugovorili sastanak.

Kad je meni bilo dvanaest godina, a Kenu četrnaest, išli smo u ljetni kamp po imenu Mil stone u Marshfieldu u Massachusettsu. Reklama za kamp tvrdila je da je kamp "Na Cape Codu!" što bi, da je istina, značilo da Cape Cod zauzima gotovo pola države. Sve spavaonice nosile su imena po sveučilištima. Ken je spavao u Yaleu. Ja u Dukeu. Voljeli smo to ljeto. Igrali smo košarku i softbal i sudjelovali u ratovima plave i sive boje. Jeli smo lošu hranu i kamperski napitak s primamljivim imenom "sok od stjenica". Animatori su bili i zabavni i mučitelji. Sad kad znam to što znam, ni u ludilu neću pustiti svoje dijete u ljetni kamp. Ali ja sam ga obožavao.

Ima li to smisla?

Prije četiri godine doveo sam Kvadra da vidi Mil stone. Kamp je bio pred zatvaranjem pa je Kvadro kupio zemljište i pretvorio ga u otmjeno joga odmaralište. Sebi je sagradio kuću na nekadašnjem nogometnom igralištu kampa. Do nje je vodila samo jedna staza, a kuća je bila nasred polja, tako da se moglo vidjeti ako se netko približava.

Složili smo se da bi to bilo savršeno mjesto za ponovno okupljanje.

Melissa je došla avionom iz Seattlea. Bili smo naročito paranoični pa smo joj rekli da sleti u Philadelphiji. Ona, otac i ja našli smo se u odmorištu Vince Lombardi na autocesti New Jersev. Nas troje stigli smo zajedno. Nitko drugi nije znao za sastanak osim Nore, Katy i Kvadra. Njih troje putovali su odvojeno. S nama će se naći sutra jer i oni imaju udjela u raspletu.

Ali ova večer, prva večer, samo je za užu obitelj.

Ja sam vozio. Tata je sjedio na suvozačkom mjestu. Melissa je bila na stražnjem sjedalu.

Nismo puno govorili. Pritisak nas je gušio - mene, mislim, najviše od svih. Naučio sam ništa ne uzimati zdravo za gotovo. Dok ne vidim Kena vlastitim očima, dok ga ne zagrlim i čujem kako govori, neću si dopustiti vjerovati da je sve napokon u redu.

Razmišljao sam o Sheili i Nori. Razmišljao sam o Duhu i predsjedniku razreda u srednjoj školi, Philipu McGuaneu, i onome što je postao. Možda me to trebalo iznenaditi, ali mislim da nije. Uvijek

smo "šokirani" kad čujemo za nasilje u predgrađu, kao da dobro njegovana tratina, dvoetažna gradnja, dječja softbal liga i mame u gledalištu, satovi glasovira, igrališta za djecu i sastanci roditelja i nastavnika služe kao neka zaštita, čuvar protiv zla. Da su Duh i McGuane odrastali samo petnaest kilometara od Livingstona - toliko je bio udaljen centar Newarka - nitko ne bi bio "zaprepašten" i "užasnut" onime što su postali.

Pustio sam CD s koncertom Brucea Springsteena u Madison Square Gardenu iz ljeta 2000. Pomogao je ubiti vrijeme, ali ne puno. Na Cesti 95 bili su nekakvi radovi - pokušajte naći vrijeme kad ih nema - i vožnja je potrajala mučnih pet sati. Stali smo kod crvene seoske kuće s lažnim silosom. Nije bilo drugih automobila. To se moglo i očekivati. Trebali smo stići prvi. Ken će doći kasnije.

Melissa je prva izašla iz auta. Zvuk zatvaranja vrata odjeknuo je poljem. Kad sam izašao, još sam mogao zamisliti staro nogometno igralište. Garaža je bila točno na mjestu vratnice. Prilaz je prolazio onuda gdje su nekad bile klupe. Pogledao sam oca. Skrenuo je pogled.

Na trenutak smo samo stajali. Ja sam prvi krenuo prema kući. Tata i Melissa slijedili su nekoliko koraka dalje. Svi smo mislili na mamu. Trebala je biti tu. Trebala je imati priliku još jednom vidjeti sina. Svima nam je bilo jasno da bi to vratilo Sunnvn osmijeh. Nora je utješila majku kad joj je dala fotografiju. Ne mogu vam opisati koliko puno će mi to uvijek značiti.

Znao sam da će Ken doći sam. Carly je bila negdje na sigurnom. Nisam znao gdje.

Rijetko smo je spominjali dok smo komunicirali.

Ken se može dovesti u opasnost dolaskom na ovaj susret. Ne želi ugrožavati i kćer.

Naravno da sam razumio.

Šetali smo po kući. Nitko nije htio ništa popiti. U jednom kutu bila je preslica. Starinski zidni sat kucao je izluđujuće glasno u tišini sobe. Tata je napokon sjeo. Melissa je došla do mene. Podigla je onaj svoj pogled starije sestre i šapnula: "Zašto nemam osjećaj da će ova noćna mora završiti?"

Nisam htio ni pomišljati na to.

Pet minuta kasnije čuli smo da se približava neki auto.

Svi smo pojurili na prozor. Odmaknuo sam zavjese i provirio. Bio

je sumrak. Mogao sam dobro vidjeti. Auto je bila siva Honda Accord, posve neupadljiv izbor. Srce mi se ubrzalo.

Htio sam odjuriti van, no ostao sam na mjestu.

Honda se zaustavila. Nekoliko sekundi - sekundi koje je odbrojavao onaj prokleti sat - ništa se nije događalo. Zatim su se otvorila vozačeva vrata. Ruka mi je uhvatila zavjesu tako snažno da sam je zamalo rasparao. Vidio sam nogu na zemlji. A zatim je netko izišao iz auta i stao.

BiojetoKen.

Nasmiješio mi se, svojim poznatim osmijehom, onim osmijehom punim samopouzdanja, koji prkosi cijelome svijetu. To je bilo sve što mi je trebalo. Vrisnuo sam od veselja i poletio prema vratima. Otvorio sam ih, a Ken je već trčao prema meni. Upao je u kuću i oborio me. Godine su nestale. Tek tako. Bili smo na podu i valjali se po tepihu. Hihotao sam se kao da mi je sedam godina. I on se smijao.

Ostatak je prošao u magli. I tata je uskočio. Zatim Melissa. Vidim samo nejasne bljeskove. Ken grli tatu; tata hvata Kena za vrat i dugo ga ljubi u glavu, čvrsto zatvorenih očiju, suze mu teku niz lice; Ken vrta Melissu u zraku; Melissa plače, tapše brata kao da želi biti sigurna da je stvarno tamo.

Jedanaest godina.

Ne znam koliko dugo smo bili takvi, koliko dugo je sve bilo divna, luda zbrka. U jednom trenutku smirili smo se dovoljno da sjednemo na kauč. Ken se držao blizu mene.

Nekoliko puta mi je obgrlio glavu i lupao mi čvrge. Nisam imao pojma da primanje udaraca u glavu može toliko goditi.

"Suprotstavio si se Duhu i preživio", rekao je Ken, s mojom glavom pod pazuhom.

"Valjda me više ne trebaš da ti štitim leđa."

Izvukao sam se i molećivim glasom rekao: "Ne, trebam."

Pao je mrak. Svi smo otišli van. Noćni zrak mi je jako godio. Ken i ja smo hodali naprijed.

Melissa i tata ostali su desetak metara iza, možda su osjetili da tako želimo. Ken je držao ruku na mojem ramenu. Sjećam se da sam tog ljeta u kampu jednom promašio ključno slobodno bacanje. Zboga toga je moja soba izgubila utakmicu. Prijatelji su me počeli zadirvivati. Ništa strašno. To je kamp. Događa se svakome. Ken me tog dana

poveo u šetnju. I tada me zagrlio. Opet sam osjetio tu istu sigurnost.

Počeo mi je pričati. Uglavnom se slagalo sa svime što sam već znao. Napravio je nešto loše. Sklopio je dogovor s FBI-em. McGuane i Asselta su saznali.

Zaobilazio je pitanje zašto se one noći vratio kući, odnosno točnije, zašto je bio u Julienoj kući. No htio sam potpunu iskrenost. Bilo je i suviše varanja. Zato sam ga izravno pitao: "Zašto ste se Julie i ti vratili kući?"

Ken je izvadio kutiju cigareta. "Pušiš?" rekao sam.

"Da, ali prestat ću." Pogledao me i rekao: "Julie i ja smo mislili da je to dobro mjesto za susret."

Sjetio sam se što je rekla Kary. Kao i Ken, Julie nije bila kod kuće više od godinu dana.

Čekao sam da nastavi. Zurio je u cigaretu i još uvijek ju nije pripalio.

"Žao mi je", rekao je. "Ureduje."

"Znao sam da se još uvijek pališ na nju, Wile. Ali u to vrijeme sam se drogirao. Bio sam potpuno sjeban. A možda i ništa od toga nije bilo važno. Možda sam samo bio sebičan, ne znam."

"Nije važno", rekao sam. I to je bila istina. Nije bilo važno. "Ali još ne shvaćam. Kako je Julie bila upetljana?"

"Pomagala mi je."

"Kako ti je pomagala?"

Ken je pripalio cigaretu. Mogao sam mu vidjeti lice. Crte lica bile su mu oštre, ali ostarjele, što ga je činilo još zgodnijim. Oči su mu još bile ledeno bistre. "Ona i Sheila imale su stan pokraj Havertona. Bile su prijateljice." Zastao je, odmahnuo glavom. "Gle, Julie se navukla na drogu. Ja sam kriv. Kad je Sheila došla na Haverton, upoznao sam ih. Julie je upala unutra. I ona je počela raditi za McGuanea."

Pretpostavljao sam da je bilo tako. "Prodavala je drogu?"

Kimnuo je. "A kad su mene uhvatili, kad sam pristao vratiti se, trebao sam prijatelja - suučesnika koji bi mi pomogao srušiti McGuanea. Prvo smo se bojali, ali onda smo svi na to počeli gledati kao na izlaz. Put k iskupljenju, razumiješ što hoću reći?"

"Valjda."

"No, pažljivo su me držali na oku. Ali ne i Julie. Nije bilo nikakva razloga sumnjati u nju."

Pomogla mi je da prokrijumčarim inkriminirajuće dokaze. Kad sam snimio kasete, htio sam ih predati njoj. Zato smo se našli te noći. Napokon smo imali dovoljno podataka.

Namjeravali smo predati dokaze FBI-u i završiti cijelo to sranje."

"Nije mi jasno", rekao sam. "Zašto ste to držali kod sebe? Zašto niste jednostavno sve odmah predali FBI-u?"

Ken se nasmiješio. "Upoznao si Pistil a?" Kimnuo sam.

"Moraš razumjeti, Wile. Ne želim reći da su svi policajci pokvareni ili tako nešto. Ali neki jesu. Mislim, jedan je od njih rekao McGuaneu da sam u Novom Meksiku. A osim toga, neki od njih, poput Pistil a, previše su ambiciozni. Morao sam se osigurati. Nisam mogao ostati tako nezaštićen. Morao sam predati dokaze pod svojim uvjetima."

Imalo je smisla. "Ali onda je Duh saznao gdje si."

"Da."

"Kako?" Došli smo do ograde. Ken je podigao nogu. Osvrnuo sam se. Melissa i tata držali su se podalje. "Ne znam, Wile. Gle, Julie i ja bili smo oboje jako uplašeni. Možda se to dogodilo dijelom zbog toga. Kako god bilo, bližio se kraj. Mislio sam da smo kod kuće slobodni. Bili smo u podrumu, na onom kauču, i počeli smo se ljubiti", ponovno je skrenuo pogled.

"I?"

"Odjednom mi se oko vrata stvorilo uže." Ken je povukao dim. "Ja sam bio na njoj i Duh nam se prišuljao. Iduće čega se sjećam je da sam ostao bez zraka. Davio me. John je snažno povlačio uže. Mislio sam da će mi vrat pući. Čak nisam ni sasvim siguran što se dogodilo nakon toga. Mislim da ga je Julie udarila. Tako sam se oslobodio. Udario ju je u lice. Ja sam se odmaknuo i počeo se povlačiti. Duh je izvadio pištolj i opalio. Prvi pucanj me pogodio u rame." Zatvorio je oči.

"Zatim sam pobjegao. Tako mi Boga, samo sam trčao."

Obojica smo upijali noć. Posve tiho, u daljini, čuli su se zrikavci. Ken se posvetio cigareti.

Znao sam o čemu razmišlja. Pobjegao je. A zatim je ona umrla.

"Imao je pištolj", rekao sam. "Nisi ti kriv."

"Da, naravno." Ali Ken nije djelovao uvjeren. "Vjerojatno možeš pogoditi što se dalje događalo. Pobjegao sam Sheili. Zgrabili smo Carly. Imao sam ušteđevinu iz dana kad sam radio s McGuaneom. Otputovali smo, pretpostavljajući da će nam McGuane i Asselta biti za

petama. Tek mi je nekoliko dana kasnije, kad su me novine počele spominjati kao osumnjičenog za Julieno ubojstvo, sinulo da ne bježim od McGuanea nego od cijelog svijeta."

Pitao sam ga ono što me mučilo od početka. "Zašto mi nisi rekao za Carly?"

Trznuo je glavom kao da sam ga desnicom udario u vilicu.

"Ken?"

Nije me htio pogledati. "Možemo li to zasad preskočiti, Wile?"

"Htio bih znati."

"Nije velika tajna." Glas mu je postao čudan. Samopuzdanje se vratilo, ali bio je nekako drugačiji, možda samo za nijansu. "Bio sam u opasnoj situaciji. FBI me uhvatio nedugo prije njezina rođenja. Bojao sam se za nju. Tako da nikome uopće nisam rekao za nju.

Nikome. Često sam ih posjećivao, ali nisam čak ni živio s njima. Carly je ostala sa svojom majkom i Julie. Nisam je htio povezati sa sobom ni na koji način. Shvaćaš?"

"Da, naravno", rekao sam. Čekao sam da kaže još. Nasmiješio se. "Što?"

"Samo sam se sjetio kampa", rekao je.

I ja sam se nasmiješio.

"Obožavao sam ga", rekao je.

"I ja", složio sam se. "Ken?"

"Što?"

"Kako si se uspio skrivati tako dugo?"

Tiho se smijuckao. Zatim je rekao: "Carly."

"Carly ti je pomogla u skrivanju?"

"To što nikome nisam rekao za nju. Mislim da mi je to spasilo život."

"Kako to?"

"Svi su tražili bjegunca. To je značilo jednog čovjeka. Ili možda muškarca koji se spetljao s djevojkom. A ono što nitko nije tražio - i što se moglo kretati iz mjesta u mjesto, a ostati nevidljivo policiji - bila je tročlana obitelj."

I to je imalo smisla.

"FBI je imao sreće što su me uhvatili. Postao sam neoprezan. Ili, ne znam, ponekad mislim da sam možda htio da me uhvate. Život kakav smo vodili, uvijek u strahu, nikad nismo pustili korijenje... izmori te to,

Wile. Svi ste mi toliko nedostajali. Najviše ti. Možda se i jesam opustio. Ili sam možda htio da se sve završi."

"Onda su te izručili?"

"Da."

"I opet ste se nagodili."

"Mislio sam da će mi sigurno prišiti Julieno ubojstvo. No kad sam se našao s Pistilom, pa, još uvijek je silno želio McGuanea. Julie je bila u drugom planu. A znali su da je ja nisam ubio. I tako..." Slegnuo je ramenima.

Ken je potom pričao o Novom Meksiku, o tome kako FBI-u nikad nije rekao za Carly i Sheilu jer ih je i dalje štiti. "Nisam htio da se prerano vrate", rekao je tišim glasom. "Ali Sheila nije htjela čuti."

Ken mi je ispričao da su on i Carly bili izvan kuće kad su došla ona dva tipa, kako je došao kući i zatekao ih da muče njegovu voljenu, kako ih je obojicu ubio i kako je još jednom pobjegao. Ispričao je kako je stao kod iste govornice i nazvao Noru u moj stan - to je drugi poziv za koji je FBI znao. "Znao sam kako će doći po nju. Sheilini otisci bili su posvuda po kući. da je ne nađe FBI, našao bježe McGuane. Zato sam joj rekao da se sakrije. Samo dok ne bude gotovo."

Kenu je trebalo nekoliko dana da nađe diskretnog liječnika u Las Vegasu. Liječnik je učinio što je mogao, ali bilo je prekasno. Sheila Rogers, njegova družica posljednjih jedanaest godina, preminula je sljedećeg dana. Carly je spavala na stražnjem sjedalu auta kad joj je majka ispustila posljednji dah. Nije bio siguran što da učini - a nadao se da će to odvući pažnju od Nore - ostavio je tijelo svoje ljubavnice uz cestu i otišao dalje.

Melissa i tata su se približili. Svi smo se malo prepustili tišini. "Što je bilo zatim?" tiho sam pitao.

"Ostavio sam Carly kod Sheiline prijateljice. Rodakinje, zapravo. Znao sam da će tamo biti sigurna. Zatim sam krenuo na istok."

I kad je to rekao, kad je izgovorio to da je krenuo na istok... tad je sve krenulo po zlu.

Jeste li ikad doživjeli jedan od tih trenutaka? Slušate, kimate, obraćate pažnju. Čini se da sve ima smisla i svoju logiku, a zatim uočite nešto, jednu sitnicu, nešto naoko nevažno, nešto što gotovo da zaslužuje biti zanemareno - i s rastućim užasom shvatite da ništa ne valja.

"Pokopali smo mamu u utorak", rekao sam.

"Molim?"

"Pokopali smo mamu u utorak", ponovio sam.

"Da", rekao je Ken.

"Taj dan bio si u Las Vegasu, zar ne?" Razmislio je. "Tako je."

Mozgao sam.

"Što je?" pitao je Ken.

"Nešto mi nije jasno."

"Što?"

"Onog popodneva kad je bio pogreb" - zastao sam, pričekao da se okrene prema meni i pogledao ga u oči - "bio si na drugom groblju s Katy Miler."

Nešto mu je zatitralo na licu. "O čemu govoriš?"

"Katy te vidjela na groblju. Stajao si ispod stabla blizu Julienu groba. Rekao si Katy da si nevin. Rekao si da si se vratio pronaći pravog ubojicu. Kako si to izveo ako si bio na drugom kraju zemlje?"

Moj brat nije odgovorio. Obojica smo samo stajali. Osjetio sam kako je nešto u meni splasnulo čak i prije nego što sam čuo glas koji mi je ponovno sve uzdrmao.

"Lagala sam o tome."

Svi smo se okrenuli kad je Katy Miler izišla iza stabla. Pogledao sam je i šutio. Prišla je bliže.

Katy je imala pištolj u ruci.

Bio je uperen Kenu u prsa. Ostao sam otvorenih usta. Čuo sam Melissu kako je ostala bez daha. Čuo sam oca kako viče "Ne!" No sve se činilo udaljeno cijelu svjetlosnu godinu. Katy je pogledala ravno u mene, proučavajući me, pokušavajući mi reći nešto što nisam mogao razumjeti.

Odmahnuo sam glavom.

"Bilo mi je samo šest godina", rekla je Katy. "Bilo je lako ne uvažiti me kao svjedoka.

Uostalom, što sam uopće znala? Bila sam samo klinka, zar ne? Vidjela sam ti brata te noći. A vidjela sam i Johna Asseltu. Možda sam ih pomiješala, mogli su reći policajci.

Kako bi šestogodišnje dijete uopće znalo razliku između zvukova strasti i bola?

Šestogodišnjakinji je to svejedno te isto, zar ne? Pistillu i njegovim

agentima bilo je lako izokrenuti ono što sam im rekla. Htjeli su McGuanea. Moja sestra je za njih bila samo još jedna ovisnica iz predgrađa."

"O čemu to govoriš?" rekao sam.

Pogledala je Kena. "Bila sam tamo te noći, Wile. Opet sam se skrivala iza očeva starog vojničkog kovčega. Sve sam vidjela." Ponovno me pogledala i mislim da nikad nisam vidio tako bistar pogled.

"Moju sestru nije ubio John Asselta", rekla je. "Nego Ken."

Vratni mišići su me prestali slušati. Ponovno sam odmahivao glavom. Pogledao sam Melissu. Lice joj je bilo blijedo. Pogledao sam i oca, ali pognuo je glavu.

"Vidjela si nas kako vodimo ljubav", rekao je Ken.

"Ne." Katyn glas bio je iznenađujuće miran. "Ubio si je, Kene. Izabrao si davljenje jer si htio namjestiti Duhu - isto si tako zadavio Lauru Emerson jer je prijetila da će prijaviti prodaju droge na Havertonu."

Zakoračio sam naprijed. Katy se okrenula prema meni. Stao sam.

"Kad McGuane nije uspio ubiti Kena u Novom Meksiku, nazvao me Duh", počela je. Katy je govorila kao da je dugo uvježbavala govor, što, pretpostavljam, i jest. "Rekao mi je da su ti već uhvatili brata u Švedskoj. Prvo mu nisam vjerovala. Rekla sam mu, ako su ga uhvatili, kako to da mi ne znamo za to? Rekao mi je da FBI želi pustiti Kena jer im još može predati McGuanea. Bila sam u šoku. Nakon svih tih godina, htjeli su tek tako pustiti Julienu ubojicu? Nisam to mogla dopustiti. Ne nakon svega što je proživjela moja obitelj.

Pretpostavljam da je Asselta to znao. Zato mi se javio."

Još uvijek sam odmahivao glavom, ali ona nije posustajala.

"Moj zadatak je bio da budem u blizini jer smo mislili, ako se Ken ikome javi, to ćeš biti ti.

Izmislila sam tu priču da sam ga vidjela na groblju tako da mi povjeruješ."

Povratio mi se glas. "Ali napadnuta si", rekao sam. "U mom stanu."

"Da", rekla je.

"Čak si vikala Asseltino ime."

"Razmisli malo, Wile." Glas joj je bio tako miran, tako siguran.

"O čemu da razmislim?" pitao sam.

"Zašto si bio zavezan za krevet?"

"Zato što mi je htio namjestiti, kao što je namjestio-"

Ali ovaj put je ona odmahivala glavom. Katy je pištoljem mahnula prema Kenu. "On te zavezao jer nije htio da stradaš", rekla je.

Otvorio sam usta, no ostao sam bez riječi.

"Morao je ostati sa mnom nasamo. Morao je saznati što sam ti rekla - vidjeti čega se sjećam - prije nego što me ubije. I da, vikala sam Johnovo ime. Ne zato što sam mislila da je on iza maske. Zvala sam ga u pomoć. A ti si mi spasio život, Wile. Ubio bi me."

Pogled mi je polako skrenuo prema bratu.

"Laže", rekao je Ken. "Zašto bih ubio Julie? Pomagala mi je."

"To je zamalo istina", rekla je Katy. "I u pravu si: Julie je stvarno vidjela Kenovo uhićenje kao priliku za iskupljenje, kao što ti je rekao. I da, Julie je pristala pomoći srušiti McGuanea. Ali tvoj brat je otišao korak predaleko."

"Kako?" upitao sam.

"Ken je znao da se mora riješiti i Duha. Nije smjelo biti propusta. A to je mogao učiniti tako da mu namjesti ubojstvo Laure Emerson. Ken je mislio da će Julie lako pristati na to.

Ali prevario se. Sjećaš se koliko su bliski bili Julie i John?"

Uspio sam kimnuti.

"Postojala je neka veza između njih. Ne mogu reći da znam zašto. Mislim da to ni njih dvoje ne bi moglo objasniti. No Julie je bilo stalo do njega. Mislim da je bila jedina osoba kojoj je stalo do njega. Htjela je uništiti McGuanea. To bi učinila sa zadovoljstvom. Ali nije htjela ozlijediti Johna Asseltu."

Bio sam bez riječi.

"To je glupost", rekao je Ken. "Wile?"

Nisam ga pogledao.

Katy je nastavila. "Kad je Julie otkrila Kenove namjere, nazvala je Duha da ga upozori.

Ken je došao u našu kuću uzeti kasete i dokumente. Pokušala ga je zadržati. Vodili su ljubav. Ken je tražio dokaze, no Julie ih je odbila dati. Postao je bijesan. Zahtijevao je da mu kaže gdje ih je sakrila. Nije mu htjela reći. Kad je shvatio što se događa, nasrnuo je i zadavio je. Duh je stigao nekoliko trenutaka prekasno. Upucao je Kena dok je bježao. Mislim da bi pošao za njim, ali kad je vidio Julie mrtvu na

podu, jednostavno je puknuo.

Pao je na pod. Ljuljao joj je glavu i ispustio najbolniji, najneljudskiji krik koji sam ikad čula.

Kao da se u njemu slomilo nešto što se više nikad neće moći popraviti."

Katy je stala pred mene. Pogledala me u oči i nije htjela skrenuti pogled.

"Ken nije pobjegao zato što se bojavao McGuanea ili namještaljke ili bilo što slično", rekla je. "Pobjegao je zato što je ubio Julie."

Padao sam niz dubok ponor, mahao rukama, pokušavajući se uhvatiti za nešto. "Ali Duh", rekao sam, mlatarajući. "Oteo nas je..."

"To smo namjestili", rekla je. "Dopustio nam je da pobjegnemo. Nitko od nas nije mislio da ćeš biti tako odlučan i spreman. Vozač je bio tamo samo da stvar bude uvjerljivija.

Nismo imali pojma da ćeš ga tako jako ozlijediti."

"Ali zašto?"

"Jer je Duh znao istinu."

"Kakvu istinu?"

Ponovno je pokazala prema Kenu. "Da tvoj brat nikad neće doći samo da bi ti spasio život. Nikad se ne bi doveo u takvu opasnost. Da je ovo" - podigla je slobodnu ruku -

"jedini način da se pristane naći s tobom."

Opet sam odmahnuo glavom.

"One noći smo poslali jednog čovjeka da čeka u dvorištu. Za svaki slučaj. Nitko se nije pojavio."

Zateturao sam unatrag. Pogledao sam Melissu. Pogledao sam oca. I znao sam da je sve to istina. Svaka riječ koju je rekla. Bila je istina.

Ken je ubio Julie.

"Nisam te mislila povrijediti", rekla je Katy. "Ali mojoj obitelji treba završetak, jednom za svagda. FBI ga je oslobodio. Nisam imala izbora. Nisam mogla dopustiti da se izvuče nakon onog što je učinio mojoj sestri."

Otac je progovorio prvi put. "I što ćeš sad učiniti, Katy? Jednostavno ćeš ga ustrijeliti?"

"Da", rekla je Katy.

I tad je opet sve otišlo k vragu.

Otac se odlučio žrtvovati. Vrisnuo je i skočio prema Katy. Ona je

ispalila metak. Otac je zateturio i nastavio prema njoj. Izbio joj je pištolj iz ruke. Potom je pao, držeći se za nogu.

Potrajalo je dovoljno da joj odvuče pažnju.

Kad sam podigao glavu, Ken je izvukao svoj pištolj. Njegov pogled - koji sam bio opisao kao ledeno bistar - bio je usredotočen na Katy. Ubit će je. Nije bilo oklijevanja. Trebao je samo naciljati i povući okidač.

Skočio sam na njega. Udario sam mu ruku baš kad je povukao okidač. Pištolj je opalio, ali u prazno. Oborio sam brata. Ponovno smo se valjali po zemlji, ali nije bilo nimalo slično onome prije. Ne ovaj put. Udario me laktom u trbuh. Ostao sam bez zraka. Digao se. Uperio je pištolj u Katy.

"Ne", rekao sam. "Moram", rekao je Ken.

Uhvatio sam ga. Hrvali smo se. Rekao sam Katy neka bježi. Ken me brzo nadjačao.

Gurnuo me sa sebe. Pogledi su nam se sreli. "Ona je zadnja karika", rekao je. "Neću ti dopustiti da je ubiješ."

Ken mi je prisionio cijev pištolja na čelo. Lica su nam bila udaljena jedva tri centimetra.

Čuo sam Melissin vrisak. Rekao sam joj da se odmakne. Krajičkom oka vidio sam da je izvadila mobitel i počela birati broj.

"Hajde", rekao sam. "Povuci okidač."

"Misliš da neću?" rekao je. "Brat si mi."

"Pa?" I ponovno sam pomislio na zlo, na oblike u kojima dolazi, kako nikad nismo posve sigurni od njega. "Zar nisi čuo ništa od onoga što je Katy rekla? Ne shvaćaš da sam sposoban za - koliko sam ljudio povrijedio i izdao?"

"Mene nisi", rekao sam tiho.

Nasmijao se, lice mu je još uvijek bilo nekoliko centimetara od mog, pištolj još uvijek pritisnut o moje čelo. "Što si rekao?"

"Mene nisi", ponovio sam.

Ken je zabacio glavu. Smijeh mu je postao glasniji, odzvanjajući u tišini. Naježio sam se od tog zvuka više od bilo čega. "Tebe nisam?" rekao je. Prinio je usta prema meni.

"Tebe," šapnuo mi je u uho, "tebe sam povrijedio i izdao više nego ikoga."

Njegove riječi sručile su se na mene kao gromade kamenja.

Pogledao sam ga. Lice mu se napelo i bio sam siguran da će povući okidač. Zatvorio sam oči i čekao. Čuli su se povici i komešanje, ali sve se činilo jako dalekim. Sljedeće što sam čuo - jedini zvuk koji je stvarno dopirao do mene - bio je Kenov plač. Otvorio sam oči. Svijet je ostao u magli.

Postojali smo samo nas dvojica.

Ne mogu reći što se točno dogodilo. Možda je moj položaj nešto značio - bio sam na leđima, bespomoćan, a on, moj brat, ovaj put nije bio moj spasilac nego prijetnja, uzrok svega ovoga. Možda je Ken spustio pogled i ugledao me ranjivog i prevladalo je nešto instinktivno, nešto što me uvijek trebalo štiti. Možda ga je to uzdrimalo. Ne znam. Ali kad su nam se pogledi sreli, lice mu se smekšalo i počelo je mijenjati izraz.

A zatim se opet sve promijenilo.

Osjetio sam da je Kenov stisak popustio, ali zadržao mi je pištolj na čelu. "Želim da mi nešto obećaš, Wile", rekao je.

"Što?"

"Radi se o Carly."

"Tvojoj kćeri."

Ken je zatvorio oči i vidio sam iskrenu bol. "Voli Noru", rekao je. "Želim da se vas dvoje brinete za nju. Odgojite je. Obećaj mi."

"Ali štos-?"

"Molim te", rekao je Ken očajnički molećivo. "Molim te, obećaj mi."

"Dobro, obećavam."

"I obećaj da je nikad nećeš odvesti da me vidi."

"Što?"

Sad je jako plakao. Suze su mu tekle niz obraze i obojici nam ovlažile lice. "Obećaj mi, do vraga. Nikad me njoj ne spominji. Odgajaj je kao vlastito dijete. Nikad joj nemoj dopustiti da me posjeti u zatvoru. Obećaj mi to, Wile. Obećaj mi ili ću početi pucati."

"Prvo mi daj pištolj", rekao sam, "i obećat ću." Ken me pogledao. Gurnuo mi je pištolj u ruku. A zatim me snažno poljubio. Zagrlio sam ga. Držao sam ga, ubojicu. Privinuo sam ga k sebi. Plakao je na mojim prsima kao malo dijete. Dugo smo tako ostali, dok nismo začuli sirene.

Pokušao sam ga odgurnuti. "Idi", šapnuo sam mu, preklinjući ga. "Molim te. Bježi."

Ali Ken se nije micao. Ne ovaj put. Nikad neću saznati zašto. Možda mu je bilo dosta bježanja. Možda je pokušavao savladati zlo. Možda je samo htio da ga grlim. Ne znam.

No Ken je ostao u mojim rukama. Držao se za mene dok policija nije došla i odvukla ga.

Četiri dana kasnije

Carlyn avion sletio je na vrijeme.

Kvadro nas je odbacio do aerodroma. On, Nora i ja krenuli smo prema terminalu C aerodroma u Newarku. Nora je hodala prva. Poznala je dijete i bila je nestrpljiva i uzbuđena što će je opet vidjeti. Ja - nestrpljiv i uplašen.

"Wanda i ja smo razgovarali", rekao je Kvadro. Pogledao sam ga. "Rekao sam joj sve."

"I?"

Stao je i slegnuo ramenima. "Čini se da ćemo obojica biti očevi prije nego što smo očekivali."

Zagrlio sam ga, vraški sretan zbog njih oboje. Nisam bio tako siguran za vlastitu situaciju.

Odgajat ću dvanaestogodišnju djevojčicu koju ne poznajem. Dat ću sve od sebe, no unatoč onome što kaže Kvadro, nikad neću moći biti Carlyn otac. Pomirio sam se s mnogočime o Kenu, uključujući mogućnost da će vjerojatno provesti ostatak života u zatvoru, no njegovo inzistiranje da više nikad ne vidi svoju kćer nije mi dalo mira.

Pretpostavljam da želi zaštititi svoje dijete. Osjeća, opet pretpostavljam, da je djevojčici bolje bez njega.

Kažem "pretpostavljam" jer ga nisam mogao pitati. Kad su ga zatvorili, Ken je i mene odbio vidjeti. Ne znam zašto, ali ono što mi je šapnuo...

Tebe sam povrijedio i izdao više nego ikoga.

... stalno je odzvanjalo u meni i probadalo me kao nož, bez prestanka.

Kvadro je ostao vani. Nora i ja smo pojurili unutra. Nosila je zaručnički prsten. Naravno, uranili smo. Pronašli smo izlaz za dolaske i požurili niz hodnik. Nora je stavila svoju torbicu pod rendgenske zrake. Ja sam pokrenuo metalni detektor, no bio je to samo moj sat. Otrčali smo do izlaza, iako avion nije trebao sletjeti još idućih petnaest

minuta.

Sjedili smo, držali se za ruke i čekali. Melissa je odlučila ostati neko vrijeme u gradu.

Njegovala je oca. Kao što sam obećao, Yvonne Sterno je dobila ekskluzivnu priču. Ne znam kako će to utjecati na njezinu karijeru. Još se nisam javio Edni Rogers. Valjda ću uskoro.

Što se tiče Katy, nakon pucanja nije podignuta nikakva optužnica. Razmišljao sam koliko joj je silno trebao nekakav rasplet i pitao sam se je li joj ta noć pomogla ili ne. Mislim da možda jest.

Pomoćnik direktora Joe Pistilo nedavno je objavio da će potkraj godine poći u mirovinu.

Sad mi je bilo posve jasno zašto je tako silno želio isključiti Katy Miler iz ovoga - ne samo zbog njezine sigurnosti nego zbog onoga što je vidjela. Ne znam je li Pistilo doista sumnjao u svjedočanstvo šestogodišnje djevojčice ili je zbog tužna lica svoje sestre izvrnuo Katvne riječi u svoju korist. Ali znam da je FBI držao Katyn stari iskaz u tajnosti, navodno zato što su htjeli zaštititi dijete. Noja imam svoje sumnje.

Naravno, shrvala me istina o bratu, a opet - ovo će čudno zvučati - na neki način je bilo u redu. Najružnija istina, na kraju krajeva, još uvijek je bolja od najljepše laži. Moj svijet je postao mračniji, ali bar je sve sjelo na svoje mjesto.

Nora se nagnula prema meni. "Ti si dobro?"

"Bojim se", rekao sam.

"Ja te volim", rekla je. "Voljet će te i Carly."

Zurili smo u monitor s rasporedom dolazaka. Počeo je svjetlucati. Službenik Continental Airlinesa uzeo je mikrofon i objavio da je avion na letu 672 sletio. Carlvn let. Okrenuo sam se prema Nori. Nasmiješila se i stisnula mi ruku.

Pogled mi je lutao po putnicima u čekaonici, muškarcima u odijelima, ženama s ručnom prtljagom, obiteljima koje su putovale na odmor, po ljudima izmoždenim i frustriranim zbog kašnjenja. Lagano sam kružio pogledom po njihovim licima i tada sam ga vidio kako me gleda. Srce mi je stalo.

Duh.

Prošao me grč.

"Stoje?" rekla je Nora.

"Ništa."

Duh mi je mahnuo da dođem. Ustao sam kao u transu.

"Kamo ideš?"

"Odmah ću se vratiti", rekao sam.

"Ali sad će doći."

"Trebam samo skoknuti na zahod."

Nježno sam poljubio Norino tjeme. Izgledala je zabrinuto. Bacila je pogled po čekaonici, ali Duha više nije bilo. Znao sam kako stvari stoje. Ako odem, naći će me. Ako ga ignoriram, samo ću pogoršati situaciju. Bijeg bi bio uzaludan. Naposljetku bi nas pronašao.

Morao sam se suočiti s njim.

Krenuo sam u smjeru gdje je prije bio. Noge su mi bile kao od gume, no nastavio sam hodati. Kad sam prošao dug niz praznih telefonskih govornica, čuo sam ga.

Okrenuo sam se i bio je preda mnom. Pokazao mi je da sjednem pokraj njega. Sjeo sam.

Obojica smo se okrenuli prema staklenom zidu radije nego jedan prema drugome. Staklo je pojačavalo sunčeve zrake. Vrućina je bila zagušljiva. Zaškiljio sam. Duh također.

"Nisam se vratio po tvog brata", rekao je Duh. "Vratio sam se po Carly."

Njegove riječi su me okamenile. "Ne možeš je imati", rekao sam. Nasmiješio se. "Ne shvaćaš."

"Reci mi onda."

Duh se premjestio prema meni. "Želiš ljude podijeljene u grupe, Wile. Želiš dobre momke na jednoj strani, loše na drugoj. Ne ide baš tako, zar ne? Nije tako jednostavno. Ljubav, na primjer, vodi do mržnje. Mislim da je to pokretač svega. Primitivna ljubav."

"Ne znam o čemu govoriš."

"Tvoj otac", rekao je. "Previše je volio Kena. Tražim sjeme, Wile. I tu sam ga našao. U ljubavi tvoga oca."

"Još uvijek ne znam o čemu govoriš."

"Ovo što ću ti reći", nastavio je Duh, "rekao sam još samo jednoj osobi. Razumiješ?"

Potvrdio sam.

"Moraš se vratiti u vrijeme kad smo Ken i ja bili u četvrtom razredu", rekao je. "Vidiš, nisam ubio Daniela Skinnera. Ken je to

učinio. Ali tvoj otac ga je toliko volio da ga je zaštitio. Potkupio je mog starog. Platio mu je pet somova. Vjerovao ili ne, tvoj otac gotovo da se smatrao dobrotvorom. Moj stari me cijelo vrijeme tukao. Većina ljudi je rekla da bih ionako trebao skrbnika. Tvoj otac je ovako gledao na to - ili će me osloboditi zbog samoobrane ili ću završiti na terapiji s tri obilna obroka dnevno."

Od šoka nisam mogao govoriti. Sjetio sam se našeg susreta na igralištu Dječje lige.

Užasnog straha mog oca, ledene tišine kad smo se vratili kući, onoga što je rekao Asselti: "Ako želiš nekoga, uzmi mene." Ponovno je sve imalo smisla na zastrašujući način.

"Samo sam jednoj osobi rekao istinu", rekao je. "Možeš li pogoditi kome?"

Još je nešto sjelo na svoje mjesto. "Julie", rekao sam.

Kimnuo je. Povezanost. To je uvelike objašnjavalo njihovu čudnu povezanost.

"I zašto si došao ovamo?" upitao sam. "Osvetiti se na Kenovoj kćeri?"

"Ne", rekao je Duh, malo se nasmijavši. "Nije jednostavno da ti ovo govorim, Wile, no možda znanost može pomoći."

Pružio mi je nekakav spis. Pogledao sam ga. "Otvori", rekao je.

Učinio sam što je tražio.

"To je obdukcija nedavno preminule Sheile Rogers", rekao je.

Namrštio sam se. Nisam se čudio odakle mu. Bio sam siguran da ima svoje izvore.

"Kakve to veze ima bilo s čim?"

"Pogledaj ovo." Duh je tankim prstom pokazao zapis pri dnu stranice. "Vidiš dolje na dnu? Na pubičnoj kosti nema ožiljaka od pucanja pokosnice. Ne piše ništa o bijelim strijama preko grudi i trbušnog zida. Ništa neobično, dakako. Ne bi ništa značilo, ako baš ne tražiš."

"Tražiš što?"

Zatvorio je spis. "Znakove da je žrtva rodila dijete." Opazio je izraz zbuđenosti na mome licu i dodao: "Jednostavno rečeno, Sheila Rogers ne može biti Carlvna majka."

Namjeravao sam nešto reći, ali Duh mi je dao još jedan spis. Pogledao sam ime na njemu.

Julie Miler.

Oblio me hladan znoj. Otvorio je spis, pokazao jedan zapis i počeo čitati. "Pubični ožiljci, bijele strije, promjene u mikroskopskoj građi tkiva na prsima i maternici", rekao je. "A ozljeda je nedavna. Vidiš tu? Ožiljak od epiziotomije još je bio izražen."

Zurio sam u riječi na papiru.

"Julie nije došla kući samo zato da se nađe s Kenom. Pokušavala je doći k sebi nakon gadnog razdoblja. Pokušavala je ponovno naći samu sebe, Wile. Htjela ti je reći istinu."

"Kakvu istinu?" No on je odmahnuo glavom i nastavio. "Rekla bi ti ranije, ali nije bila sigurna kako ćeš reagirati. To što si onako olako primio prekid... na to sam mislio kad sam rekao da si se trebao boriti za nju. Ti si jednostavno odustao."

Pogledi su nam se ukrstili.

"Julie je rodila šest mjeseci prije nego što je umrla", rekao je Duh. "Ona i dijete, djevojčica, živjeli su u stanu sa Sheilom Rogers. Mislim da ti je Julie one noći napokon htjela reći, ali tvoj brat se pobrinuo za to. I Sheila je voljela dijete. Kad je Julie ubijena, a tvoj brat je morao pobjeći, Sheila je htjela zadržati dijete kao svoje. A Ken, pa, vidio je kako bi dijete bilo korisno za skrivanje međunarodnog bjegunca. Nije imao djece. Nije ni Sheila. To je bolje od najbolje maske."

Vratile su mi se Kenove prišapnute riječi... "Razumiješ li što ti govorim, Wile?"

Tebe sam povrijedio i izdao više nego ikoga.

Duhov glas probio se kroz izmaglicu. "Ti nisi zamjena. Ti si Carlyin pravi otac."

Mislim da više nisam disao. Buljio sam u prazno. Povrijeđen i izdan. Moj brat. Moj brat mije uzeo dijete.

Duh se digao. "Nisam se vratio po osvetu, čak ni pravdu", nastavio je. "Ali istina je da je Julie umrla štiteći mene. Zakazao sam. Zakleo sam se da ću spasiti njezino dijete.

Trebalo mi je jedanaest godina."

Jedva sam se digao na noge. Stajali smo jedan do drugoga. Putnici su izlazili iz aviona.

Duh mi je gurnuo nešto u džep. Komad papira. Nisam obraćao pažnju.

"Ja sam poslao onu videokasetu Pistil u, tako da vas McGuane ne

gnjavi. One noći sam u kući pronašao dokaze i čuvao ih sve ove godine. Ti i Nora ste sad sigurni. Sve sam sredio."

Putnici su se i dalje iskrcavali. Stajao sam, čekao i slušao. "Sjeti se da je Katy Carlvna tetka, da su joj Milerovi djed i baka. Dopusti im da budu dio njezina života. Čuješ li me?"

Kimnuo sam i tada je Carly prošla kroz izlaz. Sve u meni je stalo. Djevojčica je imala hod kao... kao njezina majka. Carly je pogledala oko sebe i kad je ugledala Noru, lice joj se razvuklo u nevjerojatan osmijeh. Puklo mi je srce. Raspalo se, baš tada i tamo. Taj osmijeh. Vidite, taj osmijeh pripadao je mojoj majci. Bio je to Sunnvn osmijeh, kao jeka iz prošlosti, znak da ni moja majka - a ni Julie - nisu potpuno nestale.

Prigušio sam jecaj i osjetio ruku na leđima.

"Idi sad", šapnuo je Duh, nježno me gurajući prema kćeri.

Osvrnuo sam se, ali John Asselta je već nestao. I učinio sam jedino što sam mogao.

Krenuo sam prema ženi koju volim i svome djetetu.

Epilog

Kasnije iste noći, nakon što sam poljubio Carly i otpratio je u krevet, pronašao sam komad papira koji mi je ugurao u džep. Bio je to samo izrezak iz novina:

KANSAS CITY HERALD
Čovjek pronađen mrtav u autu

Cramden, Missouri - Cray Spring, cramdenški policijac izvan dužnosti, pronađen je zadavljen u svome autu, očito žrtva pljačke. Izvijesteno je da mu je nestao novčanik. Mjesna policija priopćila je da mu je auto pronađen na parkiralištu iza lokalnog bara. Šef policije Evan Kraft priopćio je da zasad nema osumnjičenih i da je istraga u tijeku.

K R A J

1⇒ Šiva - kod Židova sedmodnevno žalovanje nad pokojnikom.